

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

สำนักงาน

๑๒๒๑ หน้าวัดราชบพิธ

ถนนเฟื่องนคร พระนคร ไทศัพนธ์ ๙๔๘

หลวงสรรพากร บรรณาธิการ

โรงพิมพ์ไทยเซรม เป็นเจ้าของและผู้พิมพ์

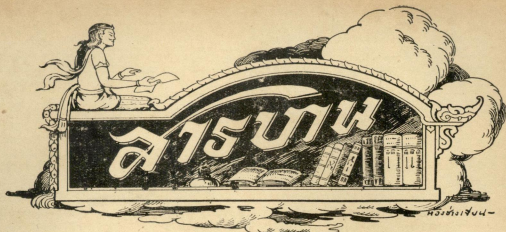
กำหนดเวลาออก ในวันที่ ๑๕ ของเดือน หากจะคลาดเคลื่อน คณะพยายามจะไม่ให้เกินกว่ากำหนด ๑๕ วัน (คือไม่เกินกว่าในก้อนที่ออก)

อัตราค่าบำรุง ๓ ปี (๓๒ เล่ม) ๓๐ บาท ครึ่งปี (๖ เล่ม) ๖ บาท

การบอกรับ ไม่จำเป็นต้อง ระบุ ขอรับตั้งแต่ฉบับนี้ จะขอรับตั้งแต่ฉบับใดก็ได้ นับ ๓๒ เล่ม เป็น ๓ ปี ๖ เล่ม เป็นครึ่งปี โปรดแจ้งความจำนงค์ยังสำนักงานข้างบนนี้ โดยทางใดทางหนึ่งแล้วแต่ความสะดวก พร้อมกันเงินค่าบำรุง สำหรับผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด โปรดส่งเงินทางธนาคาร สำหรับผู้ที่อยู่ในจังหวัดพระนคร ให้ไปรับเงินที่ร้าน พร้อมด้วยนำหนังสือส่งยังท่านที่เกี่ยวข้องได้

อัตราค่าแจ้งความ ในแผ่นกระดาษหลังปก และแผ่นปกข้างใน (คือหน้าซึ่งแจ้งระเบียบการอยู่ กับแผ่นแจ้งความของโรงพิมพ์อยู่ข้างท้าย) พิมพ์ด้วยหมึกสีแดงหน้าละ ๖๐ บาท ในแผ่นกระดาษสีต่าง ๆ สดอยู่ภายในปกหน้า และหลังเติมหน้าละ ๕๐ บาท ครึ่งปีหรือครึ่งหน้า ๓๐ บาท

มีกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

(ปีที่ ๔ เล่ม ๖ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๐)

มาสถานสสรณ์	ส. ภมรสุต	หน้า ๘๒๕
มนุษย์ข้ามาร	นวนาค	,, ๘๓๐
ถ่านไฟเก่า	ทองปลอม	,, ๘๓๖
อมรเทวีคำฉันท์	ศรีไชย	,, ๘๔๒
ฝากฝีมือ	น. นวรัตน์ ณอยุธยา	,, ๘๖๑
ธรรมานุสติ	ขุนจงจิตนิสสัย	,, ๘๗๕
ความกตัญญูของชาวอินเดีย	แม่โฉน	,, ๘๗๘
แถลงการณ์สาธารณสุขพิเศษ	กรมสาธารณสุข	,, ๘๘๕
เที่ยวจับทมิฬ	ครรชิต	,, ๘๘๘
เสียใจโดยใช่เหตุ	นายบุญ แสงอุทัย	,, ๘๙๑
วารุณี (ต่อ)	กาญจนาภพพันธ์	,, ๘๙๕
ความสามารถของข้าพเจ้า	ศรีสกุลเรือง	,, ๘๙๗
อัสมาเทวี (ตอนจบ)	โกศโรหิต	,, ๘๙๖
ไซคนักประพันธ์	กุมารทอง	,, ๘๙๘
นิทานบุญของอินเดีย	พรรณนะแพทย	,, ๘๖๗
สารเฉลิม		,, ๘๗๑
วิชานารี	นางสาวแฝง พหุรัตน์	,, ๘๗๕
ครัวของไทยเกษม	นายชา จวดตระกุล	,, ๘๗๘
อันควาที่	วณิ	,, ๘๘๓

ใน⁴เรื่องนิทานบุญของอินเตีย

มนุษย์วานร

๒๖๖

“นวนาค”

รวบรวมจาก

American Weekly

อนันต์ข้าวก
ที่ นาย เจ. แวน
เซอร์ วา อาร์ทิน
นักท่องเที่ยวนานา
วิลันดาได้ ท่องเที่ยว ไป พย
มนุษย์วานร (ape-man)
ในป่าแห่งเกาะสุมาตราแล้ว
ได้ เขียนข่าว อันพิพิศวง
ลงในหนังสือพิมพ์ ข่าววิทยา
ศาสตร์ส่งเคราะห์ภาษาวิลัน
ดา จึงแปลสาเหตุชักโย
ให้บรรดานักวิทยาศาสตร์
จากสมาคมต่าง ๆ ร่วมกัน

เดินทางไปเพื่อค้นหาวิทยาแปลก ๆ เรื่องมนุษย์
วานรนั้น สมาคมการเดินทาง เพื่อแสวงหา
ความจริงในวิทยานี้ มีนักวิทยาศาสตร์ชาติ
อังกฤษหลายคน นักวิทยาศาสตร์จากประเทศ
วิลันดา และนักวิทยาศาสตร์จากสมาคมการ
วิทยาศาสตร์ชาติฝรั่งเศสคน ๓ ร่วมกันเดิน
ทางเพื่อไปล่าสัตว์ประหลาดนั้น นำมาเปนตัว
อย่าง เพื่อค้นคว้าหาความรู้ ในวิทยาเรื่องการ
สืบพันธุ์ของมนุษย์ชาติกันอีก ในคราวต่อมา
ครั้งแรกที่นาย เจ. แวน เซอร์ วา อาร์ทิน ได้
ไปพบ มนุษย์วานร สัตว์ประหลาด ที่กล่าวแล้ว
เขาได้ เขียนหมายเหตุ การ พบเห็น ของเขาใน
หนังสือวิทยาศาสตร์อยู่ประจำ ภาษาวิลันดา ชื่อ
“De Tropische Nature” มีใจความตามท้อง
พิมพ์ ไว้ ในหนังสือฉบับนี้ว่า

“เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๐ ข้าพเจ้า
ได้ เดินทางไปได้ครึ่งทางระหว่างคายล ยาน
ไจ-อาชิน และคายลโกโย แล้วข้าพเจ้าได้

นวนิยาย

กุล

หของมันไถ่คืนแต่เพียงครึ่งเดียว คอหทาง
ข้างขวา สักเกตเห็นคล้ายกับขนาทเล็กของ
มนษยเรา ส่วนมือนั้นสังเกตเห็นหลวมมีขน
ขึ้นย้งเพียงบางเบา เวลามันยื่นเห็นแขนขาว
เกือบจกเข่า แต่เสียกายข้าพเจ้าไม่สบโอกาส
เหมาะ ได้เห็นเท้าของมันถนัดนัก แต่เห็นนิ้ว
เท้าก็เรียกก็ไม่แปลกตาดึงกับหน้าเกลียด ความ
สูงของมันอยู่ในราวสัก ๕ ฟุตเห็นจะได้

“หน้าตาของมันดูไม่เป็นที่ น่าเกลียดน่า
กลัวเหมือนลิงเลย แต่มันก็มีกริยาทำท่าล่อ
ล่อกล้าแถมความคั่นทกใจ แร่รงกับไม่ลึกลิง
เสียทีเดียว ข้าพเจ้าปรารถนาค่อยกล่าวปล่อยพุด
แก่มันแต่โดยที่เพื่อมิให้มันคั่นทกใจกลัว ข้าพ
เจ้าประคอง กัยที่เคยแสงควาจา การณ คอ สันษ
หรือมาละเนั้น แต่มันก็ท้าวขยคั่นทกใจไม่ พอ
ข้าพเจ้ายกขึ้นของประทักเสียงระย้ง ข้าพเจ้า
ได้ยินเสียงมันร้อง ‘ฮู! ฮู!’ ออกสนั่น ซึ่ง
ในทัน โทนัน ก็มเสียงควอน ๆ ร้อง เป็น ทำนอง
เกียวกั่นก้องมาจากในป่าไม้สูง โกล

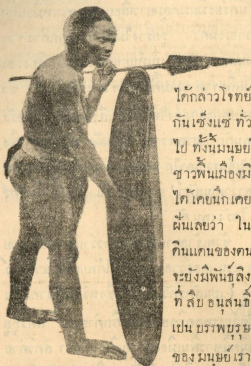
“ข้าพเจ้าวางบนแล้วรีบดำยขึ้นไปจนคยไม่
อีก พอข้าพเจ้าดำยขึ้นไปได้ก็ถอยถึงปลายกิ่ง
หนึ่ง เห็นเจ้าสัตว์ควอนน่าพิศวงขึ้นขึ้นวังด้วยเท้า
แล้วก็พลันหย่อนตัวลงย้งพันกับข้มส่วนสูงถึง
๓๐ ฟุต ก่อนที่ข้าพเจ้าได้ มีโอกาสที่นักถอยลงมา

ย้งพันกับและลงไถ่คืนของข้าพเจ้า เจ้าสัตว์
ประหลาดก็พลันวิ่งหนีไปไกลพ่นเสียแล้วครั้ง ๑๐
ฟุตโดยสควกกาย ด้วยการวิ่งเพื่อสงวนชีวิต
ของมันครั้งนั้นมันร้องส่งเสียงไปทั่วเปลวทุก ๆ ที่
เป็นที่น่าเวทนาอย่าง

“ข้าพเจ้ายกขึ้นของเครื่องระย้ง แต่พอ
เห็นผลคำ ของสัตว์ที่น่า สงสารนี้ ปลิวไลว ๆ อยู่
ย้งหน้า ข้าพเจ้าใจท้อแท้ย้งทอลงไม่ ข้าพ
เจ้าหักใจยกขึ้นเสียงระย้งอีกครั้ง ข้าพเจ้าอ่อน
ระทวยไม่กล้าย้ง รู้สึกว่าเป็นการสังหารชีวิต
เช่น ๆ ที่เกียว เลยกระทำไม่ลง ”

หมายเหต ยันที่ถักการทอเกียว เดินทางไป
พมณษยว่านนั้นว่าใจให้มหาชนพอใจฟังข่าว
การณ อันพิ้งพิศวงกันมาก ใช่ว่าชาวนี้ระ
เป็นที่พึงพอใจกันในละ เพราะบางส่วนของโลกที่
วิทยาศาสตร์แพร่หลายเท่านั้น ยันที่ถักข่าวการ
พยสัตว์ประหลาดนี้ยังได้นำลง คิพิมพ์ ไซมนา
ในหนังสือพิมพ์ประจำท้องถิ่นใหม่เกาะอินเคีย
ควันออกของชาติวิดิณศาด้วย ทั้งนี้ได้ค้นผ
ความจริงในการติดคอ กับ ความลึข ของมนษย
วานรแห่งเกาะสุมาตราแพร่หลายขึ้นอีกมาก มี
นักท่องเที่ยว ทม ขอเสียง โถงคังใน เกาะนี้ คน
หนึ่งได้เขียนข่าวกล่าววว่า:

“ข่าวการพยสัตว์ประหลาดในป่าสุมาตรา

ซึ่งไม่มีใครแรง ตกค้างอยู่จนกระทั่งขี้น
สมัย และที่แท้ก็ชาติของตนเองที่เป็นชาติ
มนุษย์ ซึ่งเป็นพันธุ์บรรพบุรุษของมนุษย์ชาติใน
สากลซึ่งไม่มีใครทราบ นาย เจ แวน เซอร์ว่า
อาร์เคิน เป็นชาวยุโรปคนแรกที่เข้ามาพบสัตว์
ประหลาดในป่า สุมาตรา บนเกาะโปโลนิโอ
และ ได้เผยแผ่ข่าวการพบให้ประจักษ์แก่
มหาชน แต่เขายังว่าสัตว์ประหลาดนั้นมรูปร่าง
คล้ายสัตว์ชนิดหนึ่งซึ่งชาวพื้นเมืองเรียกกันว่า
“ซีตาปา”

“เคยมีผู้ ได้พบพรรณสิ่งชนิดหนึ่ง ซึ่งเรียก
ว่า ‘โอริงเพนติก’ จากแถบกลางและภาคใต้
ของเกาะสุมาตรา จากคำบอกเล่า ในส่วน
ลักษณะรูปร่างของจะมีเค้าคล้ายกับพันธุ์
ชนิดนี้มาก เว้นแต่พันธุ์ ที่ได้พบ แลดูได้ ๆ
ของแม่น้ำ อินดราเกวี ยังคงมีทาง เหลือ คึกอยู่
ด้วยเล็กน้อย แต่ก็ไม่ถึงกับแตกต่างกันนัก
จึงเป็นอันรู้ ซักกันว่า มนุษย์ชาวพื้นเมืองรุ่น
ที่คำยวर्थ (คือที่เหลืแตกค้างอยู่) ของเกาะ
สุมาตราตอนกลางและของเกาะชอร์นีโอ มี
พันธุ์ เป็น ชนิดเดียวกัน ซึ่งยังคงมี ทาง น้อย ๆ
เหลือคึกอยู่ ให้เห็นเป็นประจักษ์

“ในระยะทางที่ข้าพเจ้าท่องเที่ยวตลอดไป
ในใจกลางของเกาะสุมาตรา ข้าพเจ้าได้เที่ยว
ยั้วยดพบสิ่งพันธุ์ ต่าง ๆ ซึ่งข้าพเจ้าได้พบเข้า
ไว้เพื่อสืบสวนค้นคว้าหาความจริง ตามระยะ
ทางที่ข้าพเจ้าเที่ยวจรลีเสาะหาไป ข้าพเจ้ามี
ได้พบสิ่งชนิด ‘โอริงเพนติก’ ที่แถบเหนือของ
แม่น้ำอินดราเกวีโดย

“พันธุ์สิ่งชนิด ‘โอริงเพนติก’ โดยมาก
มักไม่ค่อยจะได้พบได้เห็น เป็นพันธุ์ ที่หายาก
ไม่สู้จะมีชุกชุมนักในเกาะสุมาตรา

“ ‘โอริง เพนติก’ เป็นสัตว์ ชนิด ๑ สัตว์
ราว ๕ ฟุต มีอกผิวดำและมีกำลังพลยัง ซึ่ง

สามารถยกกันไม้ล้มใหญ่ ๆ ให้เคลื่อนที่ไปไกล ๆ ได้ มีพวกพรานเล่าว่าได้เคยพบสิงห์ ‘โอริ่ง เพนคัก’ กินเนื้อแรดและเนื้อเสือที่ตกจับเอามาได้เป็นอาหาร

“สิงห์ ‘โอริ่ง เพนคัก’ ชอบกินรากไม้และกระพ่ำยสัตว์ ได้ยินพวกพรานเล่าว่า เมื่อประมาณ ๒๐ ปีมาแล้ว เขาจับชนคนแล้วฆ่าตายตัวหนึ่ง เมื่อผ่าออกดูในกระเพาะอาหารจึงรู้ได้ว่าสิงห์คนกินอาหารแทบทุกอย่าง ที่ไม่เลือจะเลือกสัตว์ค้ำอาหารนัก และมีมันกร่องเป็น ๒ เลี้ยง ฟังดูก็ยิ่งตลกเหมือน ‘อู-อู’ อะไรเทือกนั้น

“ข้าพเจ้าไม่กล้ายืนยันว่าสิงห์ ‘โอริ่ง เพนคัก’ นั้นจะดำดั้นไม้ ได้รวดเร็วอย่างสิงห์ ชรรคมคาหรือไม้ เพราะข้าพเจ้าเองก็ไม่เคยได้พบเห็นที่ไหน ชาวพื้นเมืองกลัวมันมาก ซึ่งดูท่าทางมันไม่สู้จะเชื่องคนนัก

“ตามบันทึกหมายเหตุการท่องเที่ยวไปพบของนายเจแวน เซอร์วาร์เตนไม่ได้ขังว่าสัตว์ที่ไปพบเห็นนั้นคือสิงห์ ‘โอริ่ง เพนคัก’ แต่เท่าที่เห็นได้จากคำกล่าวอธิบายของเขาในรูปพรรณสันฐานว่า ความตัวเต็มไปด้วยขนขน ฟังดูน่าจะเลื่องถึงสัตว์ ‘โอริ่ง เพนคัก’ และด้วยลักษณะการที่กล่าวอธิบายประกอบอื่น ๆ อีกว่า

ขนสัตว์จะมีผลคล้ายยาวเลื้อย ดวงตาเหมือนตาเราชรรคมคา รูปร่างไม่ผิดแปลกแตกต่างจากมนุษย์, ท่าทางที่เห็นขนยอกไม้, เสียงร้องอันเกิดจาก ความตกใจ และกลัวอื่น ซึ่งแทบทุกอย่าง ยังให้เห็นว่าเลื่องถึงสัตว์ ‘โอริ่ง เพนคัก’ มากกว่าหมายถึงสัตว์ชนิดอื่น จึงเป็นอันรวบเอาได้ทีเดียว มนุษย์ชาวบราซิลเขาถือว่ามันเป็นสัตว์ ‘ซีตาปา’ นั่น ที่แท้ก็คือสัตว์ ‘โอริ่ง เพนคัก’ นั้นเอง

ข้าพเจ้าอยากจะขอล่าว่าเสียคายที่ นายเจแวน เซอร์วาร์เตนไม่ได้พบเห็น นางสัตว์กบ (เป็นสัตว์ตัวเมีย) ซึ่งห้วง เอวาคังเป็นสัตว์บรรพสัตว์ของมนุษย์ที่ดำยรรพ์ สัตว์กบชนิดนี้ชาวพื้นเมืองมลายูเรียกกันว่า สัตว์คายไม่เวลาร้องมีเสียงดังฟังดูเหมือนคำ ‘โกโย’ ”

เราโดยมาก ย่อมทราบกันอยู่ทั่วไปแล้วว่า มนุษย์ชาติเราได้กำเนิดสืบเนื่องมาจากลิงโดยมีเหตุผลพิสดารประกอบหลายอย่างทั้งที่ท่านนักวิทยาศาสตร์ผู้เรืองนามได้เคยอ้างแสดงไว้ให้เห็นกันมาแล้ว แต่การพมมนุษย์ว่านรกรังเป็น ประจักษ์ พยาน นำเรา ให้ กระจ่างชัดว่า มนุษย์วานรคือสิงห์ ‘โอริ่ง เพนคัก’ นั้นเอง สัมพันธ์มนุษย์ชาติเรากับลิงในทาง พันธุกรรมสืบเนื่องติดต่อกันมา แต่ครั้ง ยุคที่ดำยรรพ์ ถึง

พ.ศ. ๒๔๗๐

มนุษย์วานร

“โอวังเพนทักันมีโลทิตทางพันชกรรมสัมพันธ์ สงเคราะห์อย่างขึงยวค ซึ่งกระทำให้วิทยา
ไกลมันมนุษย์เข้ามามากแล้ว จึงมีรูปร่างคล้าย ศาสตร์ ได้พบเห็นประจักษ์พยานทางพันชกรรม
คนมาก ส่วนถึงกอวิลลาและสิงโอวังอุตังนั้นยัง สัมพันธ์ระหว่างลิงกับมนุษย์เรา ทั้งได้พรรณนา
มีโลทิตทาง พันชกรรมสัมพันธ์ ไกลจากมนุษย์ มาแล้ว จนเป็นทางชักชวนให้บรรดานักวิทยา
มาก จึงมีรูปร่างไม่สู้ผิดลึงชกรรมคนนัก ศาสตร์จาก สมาคมต่าง พากัน ออกไป เพื่อค้น
ทั้งนี้รู้ สักว่า นาย เจ แวนเซอร์วาร์เด็น คว่ำหาความจริงในเรื่องมนุษย์วานรนี้กันอีก ใน
ให้กระทำ คุณูปการ ให้ แก่ การวิทยาศาสตร์ ถาลต่อมา.

๒๐๕ โบราณท่านสอนว่า “ลุ่มอย่าถาก, มากอย่าแถม, แหลมอย่าเสียม,
เหลียมอย่าจับ” บัดนี้ใครเล่าดำเนิรตามบ้าง

ของ ผ. ล. พิชญาคี

ถ้าขโมยไปเก่า

Novuadit

ในจำพวกแม่หม้ายด้วยกันเห็นจะไม่ใคร่
ที่เลิกไปกว่าคุณนายจ้าวดี ถ้าจะว่าข้างรูป
โฉมโฉมพรรณแล้วเจ้าหล่อนมีพร้อมทั้งสวย
ทั้งเก๋และยังเป็นสาวพริ้ง หากจะเทียบกันแม่
พวกสาว ๆ ก็ขอกระหาหัวเปรียบได้ยาก เจ้า
หล่อนเป็นแม่หม้ายแล้วตายลูกเต้าก็ไม่มี แม่
ยังไม่ได้แต่งงาน เจ้าหล่อนก็มีเงินมีทองมาก
อยู่แล้ว มีหน้าข้าคุณพระสามยังไว้ ทำ
พินัยกรรมยกทรัพย์สินสมบัติให้ออกด้วยก็ยัง
กระทำให้เพิ่มความสวยของเจ้าหล่อนขึ้นอีก
มาก ความที่เจ้าหล่อนมีเงินมีทองมีค่าปาก
ตลาดพากันตั้งฉายาเจ้าหล่อนว่า “คุณนาย
จ้าวดีกระชาดเพชร”

บ้านที่คุณนายจ้าวดีอยู่นั้นถ้าหากนายช่าง
ไม้ก่อสร้างให้มั่นคงแข็งแรงแล้ว ที่ตรงหัว
บวรใดเห็นจะทรุดเป็นแน่ เพราะมีแขกมา
เยี่ยมไม่รู้จักหยอกหย่อน เจ้าหล่อนคงนั่ง
รับแขกวันยังค่ำ ๆ มีหน้าข้ากลางคืนยัง

แถมอีกทั้งครั้งคนค่อนคนจนเจ้าหล่อนรู้สึกเบื่อ
เสียแสนที่จะเบื่อ มีทั้งนายร้อยนายพัน คุณ
หลวง คุณพระ ตลอดจนกระทั่งเจ้าคุณพานทอง
ก็พากันไปเยี่ยมเจ้าหล่อนออกสอ ๆ ซ่างไม่
รู้สึกเห็นแก่เหนื่อยกันเสียขางเลย ต่างคน
ต่างก็รีบสมอ้างว่าจะทำโน่นทำนี่ให้เจ้าหล่อน
ข้างก็แนะนำอย่างนั้นอย่างนี้ ลงท้ายก็เพื่อ
จะนำความสุขมาให้เจ้าหล่อนในทำนองเดียว
กันทั้งนั้น

บรรดาพลึงและองค์ภิกษุซึ่งผลัดกันมา
เข้าเฝ้าคอยแวดล้อมเจ้าหล่อนอยู่ทุกวัน ถึง
หากจะซ่างพูดอย่างนกขุนทองก็หาเป็นผล
สำเร็จไม่ เพราะเจ้าหล่อนก็กลัวว่าเจ้าหล่อน
มิใช่นางสาว ท่านพวกเหล่านั้นจะมาไขข้อ
อะไรกับตัวเจ้าหล่อนมากนัก หากเขาจะเลือก
คำพูดวิเศษกันจริง ๆ แล้วเขาจะเลือกหาที่สาว
บริสุทธิ์จะมีดีกว่าหรือ อีกประการหนึ่งการ
ที่ท่านพวกพลึงและองค์ภิกษุผู้สวดสวดมนต์

พ.ศ. ๒๔๗๐

ถ่านไฟเก่า

เวลาของตนเพื่อมานั่งคอยระวังรักษาเจ้าหล่อน
ทั้งกลางวันกลางคืน ไก่มีได้รัยเบี้ยหวัดเงิน
เกือนจากเจ้าหล่อนเลยก็ควรจะหวังผลประโยชน์
จากเจ้าหล่อนมิใช่ไรก็จะได้สักอย่างหนึ่ง ถ้า
เจ้าหล่อนจะยอมมอบทรัพย์สมบัติให้แก่ผู้ใด
ผู้หนึ่งเป็นผู้ปกครองรักษา เจ้าหล่อนก็เกรงว่า
จะนำเอาของเจ้าหล่อนไปผลาญเสียหมด ด้วย
เหตุนี้เจ้าหล่อนจึงยอมรับความรำคาญจากผู้
มาปราศรัยกับเจ้าหล่อนซึ่งมีคำว่า “วิกี วิกี
วิกี” อยู่นั้นไม่ถ้วน

ความเขื่อน่ายทั้งที่ได้กล่าวมาแล้ว
เจ้าหล่อนพยายามที่จะหาหนทางหลีกเลี่ยงอยู่
เสมอ แต่ก็ทำเป็นผลสำเร็จไม่ เพราะ
เจ้าหล่อนเป็นหญิง เป็นแม่หม้ายที่ไม่มีผู้
ปกครอง จะไปข้างไหนก็รู้สึกเกรงกลัวไป
ทุกผู้ทุกนาม เจ้าหล่อนจะกระทำเช่นเคย
ก็เมื่อสามสี่ของเจ้าหล่อนยังมีชีวิตอยู่นั้นเห็น
ไม่เหมาะ จึงจำต้องสงยสงยอมเจ็บมกาย
มิให้ชายมาล่วงเกินได้

วันหนึ่งเจ้าหล่อนรู้สึกรำคาญใจในการที่
จะต้องนั่งรับแขกหลังชิดหลังแข็งอยู่ที่ยานทว
มากจนทนแทบไม่ไหว จึงคิดหลีกเลี่ยงไปด
ภาพยนตร์เพื่อเบี่ยงเบนและเปลี่ยนอิริยาบถเสีย
สักคราวหนึ่ง ถึงแม้เจ้าหล่อนจะได้หาโอกาส

หลีกเลี่ยงไปเสียเช่นนั้นแล้วก็ตาม พวกพลเรือน
และองครักษ์ก็ยังพากันแห่ล้อมไปรักษาเกียรติ
ยศของเจ้าหล่อนที่โรงภาพยนตร์อีกเป็น
หลายคน

พอเจ้าหล่อนเข้าไปนั่งในโรงภาพยนตร์ก็
พบชายผู้หนึ่งเหลียวหน้ามาจ้องที่เจ้าหล่อนไม่
วางตา เจ้าหล่อนก็รู้สึกจำได้คล้ายคล้าย
คล้ายคล้าย ข้างฝ่ายชายผู้นั้นก็เหมือนจะจำ
เจ้าหล่อนได้แต่ไม่กล้าจะทักทายปราศรัยกับ
เจ้าหล่อนก่อน เพราะยังรู้สึกเกรงใจท่าน
พวกองครักษ์เหล่านั้นอยู่ จนเจ้าหล่อนนึก
สงสัยจึงได้ถามไปว่า “นั่นคุณโดนไช
ไหมคะ?”

มีเสียงตอบจากชายผู้นั้นว่า “เห็นจะไม่
ผิดอะไร”

ต่อจากนั้นชายหญิงทั้งสองก็ไปเขยิบเข้าไป
นั่งใกล้ ๆ เพื่อได้ถามถึงทุกข์สุขซึ่งกันและกัน
เล่นเอาพวกองครักษ์และพลเรือนต่างรู้สึกอึดอัด
ขึ้นมาทันที

เมื่อ ๕ ปีล่วงมาแล้วนายโดน ทนงศักดิ์
ผู้เคยได้เป็นศรีภรรยาของนายจำรัส แต่
พลเรือนและราชบุรุษของนายจำรัส
ได้ชิงมาสู่ขอเสียก่อน ข้างฝ่ายผู้ใหญ่ก็

ทองปถม

กุล

เต็มใจยอมยกให้ ฉะนั้น นายโฉน จึงจำเป็น
ต้องเวรร้างทางรักกันไป แต่ถึงกระนั้น
นายโฉนก็ยังมิได้รู้สึกผิดใคร่ กุญแจไข
อีกเลย ในระหว่างที่นังคยกันอยู่นั้น ได้ความ
ว่า ตั้งแต่คุณพระไถ่ในวันแต่งงานกับคุณ
นายจรัสแล้ว นายโฉนก็ได้ออกเดินทาง
จากกรุงเทพพระมหานครไปทำมาหากินอยู่ใน
มณฑลยัตถานี การที่นายโฉนกลับเข้ามา
ในกรุงเทพฯ คราวนี้เนื่องจากข้อราชการค้าขาย
อย่างหนึ่ง และพอเ็นเคราะห์ที่คบกับโฉนมา
พบกัน

นายโฉนก็มาตั้งตัวมานาน นายโฉนก็ได้
หน้าทีเป็นองครักษ์ของคุณนายจรัสเพิ่ม
จำนวนขึ้นอีกคนหนึ่ง ส่วนเรื่องราวแต่เก่า
ก่อนนั้น คุณนายจรัสก็ได้เอาพระประสงค์และ
นึกถึงไม่ ถึงเมื่อนายโฉนจะไต่เคาะเป็นครั้ง
เก่าก็จริง แต่ก็ยังคิดอยู่เสมอว่านายโฉนคง
จะพอใจในเรื่องทรัพย์สินสมบัติของเจ้าหล่อนเช่น
เดียวกับชายอื่น ๆ ที่มาปองรักอยู่เหมือนกัน

นายโฉนพยายามที่จะรู้เรื่องเก่าเช่นเสมอ
แต่คุณนายจรัสก็หายอมฟังไม่ เป็นแต่ห้าม
ว่า “อย่าพูดเลย เสียเวลาเปล่า ๆ ไม่มี
ประโยชน์” จนในที่สุดนายโฉนต้องถามออก
ไปตรง ๆ ว่า “เธอยังคงรักฉันอยู่เหมือนเดิม

หรือเปล่าจ๊ะ ?”

คุณนายจรัสอาจอยู่นาน แล้วจึงตอบว่า
“เมื่อใดฉันจะแต่งงานกับคุณพระ ก็ฉันได้
ส่งจดหมายต่าง ๆ ของคุณคืนไปให้หมดแล้ว
ส่วนคุณก็ได้ส่งคืนมาให้ฉันแล้วเหมือนกัน
ก็ต้องนับว่าเป็นที่สันติกันไป และตั้งแต่
นั้นมาฉันก็ได้มีสามีเสียแล้ว ก็ฉันก็จำ
ต้องรักสามีของฉัน ก็ฉันจะยังคงรักคุณ
อยู่อีกอย่างไรได้”

เมื่อ นายโฉนได้ฟัง ด้วยคำเช่นนั้นก็รู้สึก
เสียใจในการที่ตนยังหลงรักเจ้าหล่อนอยู่ แต่
เจ้าหล่อนมิได้มีความเสียใจด้วยเลย ทั้งจะ
เป็นความหวังอันหาประโยชน์มิได้ อีกต่อไป
จึงคิดว่าจดหมายของคุณนายจรัสที่ยังเหลือ
มาจากการเข้าส่งคืนให้หลวงพ่อกว่า “จดหมาย
ฉบับนี้เป็นจดหมายฉบับสุดท้ายที่เธอได้เขียนไป
ถึงฉันเมื่อ ๕ ปีล่วงมาแล้ว ภายหลังเวลาที่
ฉันได้ส่งจดหมายของเธอกลับคืนมา ฉัน
ได้พยายามเก็บจดหมายฉบับนี้ติดตัวไว้เสมอ
เพราะฉันยังคงหลงรักเธออยู่ ฉันพึงทราบ
แน่ชัดในบัดนี้ว่าหล่อนได้สิ้นรักฉันเสียแล้ว
การที่ฉันจะเก็บจดหมายฉบับนี้ไว้ต่อไปก็คงจะ
ไม่มีประโยชน์อะไรอีกเลย เพราะฉัน
จึงขอคืนจดหมายฉบับนี้ให้แก่เธอเพื่อจะได้ไม่

พ.ศ. ๒๔๗๐

ถ่านไฟเก่า

ต้องเป็นกัณฑ์ต่อไป และวันพรุ่งนี้ก็เป็นวันที่มีเที่ยวรวดเร็วด้วย ฉันเสร็จกิจที่จะต้องทำแล้วจึงขอลากลับไปพักผ่อนเสียที ขอเธอจงอยู่เย็นเป็นสุขเถิด” พวกท่านนั้นแล้วก็เดินออกจากบ้านโดยมิได้รอคำพูดของคุณนายจรัสอีกต่อไป

ส่วน คุณนาย จรัส รู้สึก เสียใจ ที่ คนได้แสดง วาจา อัน ไม่ สมควร ต่อ ศักดิ์ เก้า ของเจ้าหล่อน แล้วก็คลั่งคลุ้มหมายโทษนายโดนส่งให้นอนออกอาน ความว่า

คุณโดนที่รัก

ดิฉันขอแสดงความขอยใจและขอย

พระคุณเป็นอย่างยิ่งที่คุณได้มีความกรุณารวบรวมเจตหมายของดิฉันส่งไปให้ การที่เราทั้งสองจะต้องขาดไม้ตรึงกันคราวนี้ เป็นความจำเอนของดิฉันจริง ๆ ที่ระงับขึ้นอันที่คุณพ่อคุณแม่ท่านไม่ได้ ถึงแม้เราจะไม่มีโอกาสแต่งงานกันก็ตาม แต่ส่วนใจดิฉันยังคงรักดีต่อ คุณ อยู่เสมอ ในชาตินี้ดิฉันจะไม่ลืมคุณโดนที่รักของคุณเลยเป็นอันขาด

จากผู้ที่หมกหมัก

จรัส

เวลาเช้าวันรุ่งขึ้นนายโดนก็ไปขึ้นรถไฟที่สถานีหัวลำโพง เมื่อนายโดนไปถึงสถานีแล้วก็แวะเข้าไปในห้องชายเครื่องทึบ พอได้เข้าไปก็พบคุณนายจรัสกับสาวใช้มานั่งอยู่ในห้องนั้นก่อนแล้ว นายโดนเข้าใจว่าคุณนายจรัสมีแม่เฒ่ามาส่งจนถึงสถานีก็เดินตรงเข้าไป

แสดงความขอยใจ แต่คุณนายจรัสกลับตอบว่า “ดิฉันไม่ได้ตั้งใจจะ มาส่ง คุณหรอกค่ะ ดิฉันมีกิจอย่างหนึ่งที่จะต้องออกเดินทางจากกรุงเทพฯ โดยรถไฟสายนี้ แต่ดิฉันก็ควรจะได้ เป็น เพื่อน เดินทาง ของ คุณผู้หนึ่ง ด้วยเหมือนกัน”

ลำดับนั้นนายโดนก็รีบอาสาไปซื้อตั๋วรถไฟให้คุณนายจรัส โดยที่คุณนายจรัสมีความประสงค์จะไปลงที่หัวหิน เมื่อรถไฟได้เคลื่อนพ้นจากสถานีหัวลำโพงแล้ว การสนทนาระหว่างเดินทางก็ได้ เป็นไปโดยเรียบร้อย คุณนายจรัสได้แสดงความเสียใจและขอโทษในการที่ทำให้นายโดนโกรธเมื่อนานนั้น ส่วนนายโดนก็ได้อธิบายให้แก คุณนายจรัส นับว่าต่างเข้าใจ ความประสงค์ซึ่งกันและกันดีแล้ว ต่อจากนั้นนายโดนจึงถามคุณนายจรัสว่า “เธอจะไปตากอากาศหรือจะ ?”

ทองปถม

๓๕

“จะคิดว่าไปตากอากาศก็ได้เหมือนกัน
แหละค่ะ แต่ความตั้งใจอันแท้จริงของกิดิน
ต้องการจะเห็นพวกแมลงหัวต่างหาก”

“อ้อ เข้าใจละ ฉันเห็นจะเป็นแมลงวัน
ละกระมัง? เพราะบินไปไกลหน่อย”

“ว๊าย! กิดินไม่ได้ตั้งใจว่าคุณบอกค่ะ
ต้องร้อนตัวไปก๊วย”

“ธรรมชาติมันก็เป็นต้องร้อนท้อง”

“ไม่ใช่เช่นนั้นบอกค่ะ ที่จริงคุณก็คงจะ
เห็นแล้วว่ากิดินต้องมีความรำคาญเพียงไร
กิดินเขื่อนนายในการที่คองนี้รับแขกเสียเหลือ
ประมาณ จึงคิดจะเห็นท่านพวกเหล่านั้นเสีย
สักที แต่ก็ยังไม่รู้ที่จะหลยหลักไปยังไหน
ได้ ต่อเมื่อวานนี้ได้นับคุณพูดว่าเขื่อนรถไฟ
กลับไปยังคานี้ กิดินจึงคิดได้ว่าถ้าได้เห็น
เขื่อนรถไฟไปพัก อยู่ตามหัวเมือง ข้างที่ จะเห็น
กิดินจึงได้ ไปวานคุณเข้าให้ช่วยคุณแลร์กียาน
ของกิดินไว้ก๊วย แล้วก็รีบตรงมาเขื่อนรถไฟ
นี้แหละค่ะ คงใจว่าจะไปพักที่โฮเต็ลหัวหิน”

“เอ้อเฮอ! ราวกับเห็นพวกหิวาครหรือตัว
ภาพโรครที่เกียวนะ”

“ค่ะ ถ้าคุณถูกเข้าอย่างกิดินบ้าง คุณก็
คงจะรู้สึกเกียวนะมีใช้น้อย”

“จริงฉันเห็นก๊วย แต่ทว่ากาว่าเธอจะไป
พักที่โฮเต็ลหัวหินนะ จะไปอยู่ให้นานสัก
มากน้อย ไม่ช้าพอเขารู้ข่าวเขาก็จะยินยอม
ตามมาอีกเท่านั้น ถ้าเธอไม่มีความรังเกียจ
เธอจะเลยไปพักอยู่ที่ยานคานี้เมืองปัตตานีก็พอ
จะได้ แต่ที่รอกกลัวแมลงวันหัวเขียวจะรบกวนอีก”

“ว๊าย! คุณโดนนี้แหละปากคะสำคัญนัก”

“ก็หรือไม่จริงล่ะ?”

“กิดินก็คงกลัวไวเกินซิคะ”

“เอาเถะฉันขอสัญญาว่าจะไม่รบกวนให้
เธอได้มีความรำคาญอีกเลย”

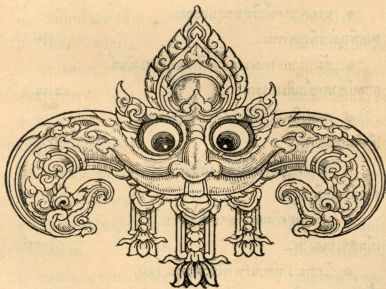
“ขอบพระเดชพระคุณค่ะ”

เขื่อนรถไฟไปยังสถานหัวหิน นายโดนก็
ลงไปซื้อตั๋วเพื่อให้คุณนายจรัสสิขาสาวใช้เดิน
ทางรอนแรมไปจนถึงเมืองปัตตานี ในที่สุด
การที่ คุณนายจรัสสิขาต้องการ จะหลยเลี้ยงพวก
พลเสียงและองครักษ์กันยั่วสมประสงค์ คุณ
นายจรัสเป็นคนที่ มีนิสัยขบถภายในที่

‘อยู่บ้านท่านอย่าตาย’ ฉะนั้นหน้าที่แม่บ้าน
ของนายไฉน จึงตกเป็นพนักงาน ของ คุณนาย
จรัสสสัน รู้สึกว่าคุณนายจรัสพอใจใน
กิจการที่ตนกระทำอยู่ ฅนนี้มากกว่าการนั่ง
ท้าวแขนรับแขกอย่างแต่ก่อน ส่วนนายไฉน
ก็ไ้เห็น ความสามารถและความสุสสสของ
คุณนายจรัส ซึ่งทำให้ ด้วยความ คังใจได้ จน
รู้สึกสงสรว บางทีจะเป็นด้วยเหตุนี้เอง ความ
รักทั้งสองฝ่ายจึงไ้เริ่มซนใหม่ทีละน้อย ๆ จน
ทวมักซนทุกที คำว่า “รัก” ซึ่งแต่ก่อน

ทรลง จวน จะ มอดอยู่แล้ว ยัคนักลยคุ ซนเป็น
“รัก” มากยิ่งกว่าเดิม ผลที่สุด ก็ไ้
กระทำอาวาทมกกันอย่างเอิกเกริก ครั้น
ต่อมานายไฉนเขยหน้ายต่อการทำมาหากินที่
เมืองยัคนักแล้ว จึงอพยพครอบครัวกลับ
เข้ามาอยู่ในกรุงเทพ ฯ ฅนบ้านเดิมของคุณนาย
จรัส ตั้งแต่นั้นมาพวกองครักษ์ ก็มีใครจะ
ไ้มาเยี่ยมกรวยอย่างเช่นแต่ก่อน ๆ พวกกัน
ลาออกจากตำแหน่งหน้าที่ไปหมด

อมรเขว็ดำฉันท์

ของ

“ศรีไชย”

สัททูลวิกกัฬิตฉันท

- ๑๑ อัญชยมยอกรขอประณามพระสุกโ
เสร็จสมพระสัมไพ— ชินญาณ
- ๑๒ นยขรรมาภิสมัยาคณผลอุฬาร
สิทธิโสคติสุขสาน— ศิสม
- ๑๓ นยอสังขมยวิสุทธิสุนทรอุคม
พุลเพัญญาเพัญพรหม— ะจรวรย์
- ๑๔ กัมกรายองค์พระคณเดศวิเศษคุรุประพันธ์
กาพย์คำศตวรรษเฉลิมกรวรรณ— ประณม
- ๑๕ สรวมชีพัญชอลองคประชาธิปกสม—
เต็ไทยรมยก— ประชา
- ๑๖ ยารัฐวิสุทธิพิพัฒน์พิบูลปรา
กฎเสริมเฉลิมสา— พิไล
- ๑๗ ทรงเมตตาทนุปกพศกนิกรไทย
เป็นสุขเกษมไพ— บุโลตม์
- ๑๘ ไคทรมหายนระพาพินาศอุคณไทย
นันทแลพระทรงโปรก— ขจก

พ.ศ. ๒๔๗๐

อมรเทวี คำฉันท์

- ๑ ไทศรีเสวิมสุขโสคติสุนทรพิพัฒน์
แก่ราษฎรสยามรัฐ ฝน
๒ เกษไถรวรคณอนรักษ์ประชาธิปไตย— ฝัก
ชาพึงนิราศพา— กล้วย
๓ รุ่งจำเวญะศุพิชะพรนิวัติชัย ฝรั่ง
คือชายวัยยืน
๔ พรรณผ่องผุคยวิสุทธิแสนสุขพลึง ฉกรรจ์
สามารถฉกาจคลัง
๕ เสรีแจสภคณิตะประณามขมมกัจะประพันธ์ นิยม
แถลงเรื่องขจรฉณัน

วสันตดิถีฉณันท์

- ๑ มีชนวินทรธิกร— ชมทาวโรคม
ท้าวไท “วิเทห” สุรสุม— มติเทพประเทืองนาม
๒ ปกเขตประเทศทนต์ดา— พรพาพิพัฒน์งาม
ท้าวในไผทนครคาม และนิคมอุดมเรือง
๓ เมตตาประชาชนขจิก ทูรชักรำเคญเคือง
ปลูกเปรมเกษมสุขประเทือง นิธิทัทวันตราย
๔ ขาวกัษะราชฎประทุ ขัยบุตรสับสาย
ไคยนประโยชน์คณชยาย ผลพัฒน์สวัสดิ์
๕ นั้นไทพระไผ่ททยชอย ก็ประกอบเจริญทวี
แผ่ปกพศกนิกรมี นิจแม่นแสนอนหมาย
๖ ทรงมีนณะธรรมะทศพิช คุณภิกคิกำจาย
วิฐฐาภิบาลนอขาย สุตมรรณะ ไกศล

๑ ปรายหมู่พุทธวินวิน—

ไม่กล้าจะมารณผจญ

๑ เอกโทและครันครพวัน

ใกล้ ใกล้โดนก็ระแหน

๑ ฟานิชณะพิศทุคมา—

คำชาขยายกพิพิศาส

๑ นาสวนกัถวันอุคมเปน

เผือกช่วยอำนวนรนิกร

๑ ทางกลาคมากมธสถิต—

ล้วนยวกลศกวงระวลี

๑ ก้องก้องอ้อมกรมศัพ

ขึ้นปลุกสนุกรมนน—

๑ ทวีรัฐมณฑลลิสมา

ทั้งเทว โลกสุริย

๑ ปรากฏการที่ย่านสัชรพิภ

รอบล้อมถนนมนครนา—

๑ ครอบขั้ววิจิ ประสม

ไยกล้าจะฝ่าปวิชยาน

๑ เข็ยักสันติถิระประค

พ่วงผ่านทวารจะประลุใน

๑ หอยุทธประคจศิริระห่าน

ถอยทัชระยอฉิระคิ

๑ เสดมาถึงปรากฏกลอก

บังพลพลชณะจะหมาย

ชนกันทะเพิกพล

วเวศการะคองนเสน

ชกวันทถวายแคน

พระระ โพธิสมภาร

คมคำประคองการ

ชนทวิชัยพิชัยนคร

ผลเพ็ญสลาพร

สุขเวียงประเทงมี

ปลอชลมารคัก

ยมิยากลำยากตน

กพิศรยคระครันยล

ทมนุญนิกรมี

วิบุลาภิรมณิย์

คณะเทพชลอมา

พิศัยกประคิษฐา

ครพนันวิบุพาล

กัศยมชยาคลาญ

ประทะพนนทักชัย

วิบุษีระซึ่งชัย

ชลย้อมแสงทณ

อิวิหาญกัศกาลวิ

ชีวทนกัเป็ชองตาย

ระชะทอคระเรียงราย

กะประหารวิบุมี

๑ สมพักสมัยกษัตริย์เลิกล้ม—
ปรากฏประกาศอิสรศรี
๑ ยวสาทิลาศกฤษณมาน
เรื่องรอยประรอยกนกมัย
๑ สุนัขเย็บมพโยมพิศระยับ
ช่วงไซทิวโรจน์วิจิตรระยล
๑ ช่อฟ้าส่งากละระชวน
บงโยระการะการ
๑ ขวาลวิไลพิศประเทือง
เพกานพระการวิจิตรทอง
๑ สัมชและทกมชระประคิม—
เชิงขัณฑ์พระขนิษฐวิไล
๑ ลวดลายระยาศพิพิธภาพ
กอกวนกระหวัดวิจิตรระวล—
๑ เนื่องเทพพนมกณชนก
ภาพพรณสุพรรณระณของ
๑ ฉัตรวิจิตรระทศเศวต
เบ้องบรรจระณระพิศเพลิน
๑ เขนยชนนระคนขุณยอัน
๑ ชุชนระรณวิศระย
๑ อันราษระณชาอยู่โลก
สมัยกฤษณพัฒน์พิศของ
๑ มากหม่นพพิมฉลัก—
ทุกนางสุภาวระพิศขวิญ

ชบเสริมส่งาก
สุรศักดิ์เด่นชัย
ณะสถานสุราลัย
รุจิรัตน์หิรัญยน
กลลัปะระโสภณ
นพสุธลธนทร
นภทวนชาเลื่องกู
รุจิระระลายอง
กัณธระณมถึงลง
ระกะดาวพระพราวไป
รุจิวิจิตรระเจกในอน
มุขเค็กรักเด่นครัน
และกระหนายกระหนกพัน
ลิณกณนงของ
ทวิพิศระณมของ
กรรวยอุระหิระ
สุวิเศษรุจิระวิญ
ฉลลัทธิณฉลลดา
สุวิคณธการาย
ลวิคณธนิมของ
บวิโรกักายกอง
บวิญธณณณน
ณณพิศระณณณ
ณณณณณณณณณ

๑ นางฟ้าส่งวิมลสุ
รองบาทบาเรอพิรมกวง
๑ ท้าวเชอวิเทหสุรชัต—
มั่งมั่งมเหลพิศมัย
๑ ท้าวแสนเสนหียันช
มั่งมั่งมั่งคักปลงบิยณะเชอ
๑ เทวี่ “อุทุมพร” ระเบียบ
เลกโคมประโลมยนเค
๑ สาวสวรรค์และสวรรค์สมร ใน
อวตอจะคายสุภณเชียว
๑ สรรพพงศ์ธองสุภณนุคร
ทุกลักษณิกเลกวิมลม
๑ มีปราชญะบัณฑิตะแนะนำ
ไทรพระคัมภีระพระเรอ
๑ พงุนท์พลพลทพรหาญ
แก้วนกล่าจะฝ่าสมรไท
๑ สามารถถากจะระณะเพิก
เคยปรายวิญประทุวัน—
๑ มากสรรพพระเสวกอมัจ
ข้อสัคัยกระพิกมนทวิ
๑ มอชกายถววยชีวนอง
—สุรย์ทรงประสงค์กัจะไร
๑ แม้นยากลำบากก็มีเมื่อน
แนวชอยประกอยพระกัภา

มหิภมัยาศรว
มนวาชชะดาลัย
คิยรัชเชอเวอชัย
ชรเชกอนงค์เลอ
วียคหทัยเสมอ
คจกัณมีผันแปร
วัยคชพระนามแล
รคิเพอพระนางเกียว
ภพไทรคตคกเกียว
ยมิเทียมพระเทพ
บวิสุทธิเลกควิ
ศิริสวันวิไลเลอ
นิตธิธรรมะสเลอ
คละคนกัเจไน
คชสารและเกรียงไกร
ยมิทวากประทวันชวัญ
พลเลกสลายพลัน
ทนะชอมประนอมมิ
ปฏิพิทชกัค
นิจแน้วนอมไท
คุณชองพระจอมไ
รวราชะโองการ
มุชเชื่อนละเลกยาน
ลุประสิทธิเสร์จสม

พ.ศ. ๒๔๗๐

อมรเทวี คำฉันท์

๑ ยึดมั่นกตัญญูคุณเวท
รองบาทะของกษนิยัม

นฤเบศร์นโรดม
นิภาดลเสมอมา

ฉบบง

๒ ปางนั้นสัมผัสเจ้าศาสดา
วิชาการศุภสวัสดิ์

ยังข่มขุณญา

๓ คือเป็นพระ โพธิสัตว์
ในนครหลวงมิถิลา

เสด็จอุยติ

๔ เติมนามมโหสถเมธา
เป็นชาติปราชญ์ชาญเปรื่องเขาวน

ขึ้นชายปรีชา

๕ เฉลียวแหลมฉลาดเฉลียวเฉลา
มาเทียบไม่ทันปัญญา

ใครอันคึกเขา

๖ รัศมีรู้ศาสตร์รู้สา—
ประจักษ์ประเจิดไปรงใจ

รพพิพิชา

๗ ปฤษฎณาปัญหาคอ ๆ
สามารถวิไลชันนา

เมื่อยากยิ่งใดน

๘ เพราะเชยวเปรื่องเขาวนปรีชา
กฎเกียรติกุณการ

บรรลือชอปรา—

๙ เป็นที่พึ่งสโมส
ผู้ซื่อปองขอปัญญา

แห่งหมื่นนคร

๑๐ เสรีสมชมชื่นปรีชา
บุคพิทสรเสรีญเอริชอ

ท่างแซ่ขวังสา—

๑๑ แท้เยาว์ในใหญ่รุ่นคอก
เป็นยอภพราชญ์ยังปัญญา

แหลมหลัดกันนักหนอ

๑ แม่ ไทวิเทหรา—
เกียรติคุณชดช้อยคุณ

๑ ทรงคิปปัญญาข้าม
ทกลองทวยลงน่านา

๑ ท่านแก่ ไค้ด้วยปรีชา
กระจำกระจายชัคเจน

๑ จี๊วเทหะเรนทร์
ปรีชาสามารถอาหาญ

๑ เมตตาปราโมทย์ ไพรคปราน
เงินทองสิ่งของน่านา

๑ แล้วไพรคให้ เวียกควมา
นินทรเป็นราชขัตติจิต

พระ โพธิสัตว์สันจิต
น้อยใหญ่ไค้ เวียมร้อยกั

๑ เป็นที่ไพรคปรานเปรมทวี
นราธิเบศร์เกษมทรง

๑ คราวหนึ่งช่วยชมอารุง
เกียรติศักดิ์แห่งพระเทพ

๑ อุทมพรจากร้ายกลายเป็น
ชาเขียวเหลียวฉลากลดแหลมหลัก

๑ พระนางจึงทรง ไพรคนัก
กัณธร่วมสาโลทิต

๑ ครวลิเวียกอนุชาเป็นนิตย
ยิ่งกว่าข้าไทไค้ ๆ

ชาทรงเสาวนา

๑ ชัคเจนจำยม

๑ เป็ดองเห็นขัณฑ์หา

๑ ทรงประจักษ์เห็น

๑ พระราชทาน

๑ ประทานยศฐา—

๑ รับราชกิจ

๑ แห่งพระภูมิ

๑ พระชีพแลผลคง

๑ ท้วยชาญเชิงปรี—

๑ มีจิตจงรัก

๑ เป็นที่ชอยชิต

พ.ศ. ๒๔๗๐

อมรเทวี คำฉันท์

๑ เม^๕อม^๕โทส^๕ถ^๕เว^๕ญ^๕ว^๕ย^๕
สร^๕ป^๕โส^๕พ^๕ส^๕พ^๕ร^๕ร^๕ชา^๕
๒ ข^๕ำ^๕ค^๕ม^๕ส^๕ม^๕ร^๕ป^๕ล^๕ก^๕ย^๕ณ^๕า^๕
พิ^๕ศ^๕เพ^๕ล^๕ิน^๕จ^๕ำ^๕เว^๕ญ^๕เช^๕ญ^๕ช^๕ม^๕
๓ โส^๕ค^๕อ^๕ย^๕ไ^๕ร^๕ค^๕ุ^๕ส^๕ุ^๕ม^๕
เค^๕ย^๕ง^๕ก^๕าย^๕ค^๕ร^๕อง^๕ก^๕าร^๕เค^๕ห^๕า^๕
๔ พ^๕ร^๕ร^๕า^๕ช^๕เท^๕ว^๕ี^๕จ^๕ิน^๕ค^๕น^๕า^๕
ค^๕ว^๕ร^๕เ^๕น^๕ค^๕ุ^๕ป^๕อง^๕ส^๕อง^๕ส^๕ม^๕
๕ ท^๕วิ^๕เ^๕ล^๕ว^๕ำ^๕ำ^๕น^๕ล^๕อง^๕ค^๕ุ^๕ย^๕ร^๕ม^๕
เ^๕เห็น^๕พ^๕้อง^๕ต^๕อง^๕ก^๕ัน^๕ท^๕ัน^๕ที่^๕
๖ พ^๕ร^๕เ^๕น^๕าง^๕อ^๕ุ^๕ม^๕พ^๕ร^๕เท^๕พิ^๕
น^๕เ^๕ก^๕ำ^๕พ^๕ร^๕โ^๕ห^๕ิ^๕ส^๕ั^๕ว^๕
๗ ท^๕ำ^๕น^๕ท^๕วิ^๕เ^๕ล^๕ว^๕ไ^๕ป^๕เ^๕ก^๕ุ^๕ม^๕น^๕สิ^๕
ร^๕ำ^๕ค^๕า^๕ญ^๕เ^๕น^๕ก^๕าล^๕อ^๕น^๕าค^๕ค^๕
๘ ท^๕วิ^๕เ^๕ล^๕ว^๕ำ^๕ท^๕ล^๕ค^๕ว^๕า^๕ม^๕ท^๕ัง^๕ท^๕ม^๕ก^๕
เ^๕ย^๕ย^๕ก^๕่อน^๕ล^๕่อน^๕ก^๕าล^๕น^๕า^๕น^๕ว^๕ิน^๕
๙ จ^๕ัก^๕เ^๕ท^๕ี^๕ย^๕ว^๕เ^๕ล^๕ว^๕ง^๕ห^๕า^๕เ^๕ล^๕ิ^๕ก^๕ส^๕ร^๕
ถู^๕ก^๕ไ^๕ว^๕ไ^๕เ^๕น^๕ภ^๕ร^๕ร^๕ย^๕า^๕
๑๐ ท^๕ล^๕เ^๕ล^๕ว^๕ำ^๕ว^๕าย^๕ย^๕ัง^๕ค^๕ม^๕ล^๕า^๕
เ^๕ท^๕่ง^๕ค^๕น^๕ย^๕ล^๕อ^๕ม^๕ค^๕น^๕ท^๕ัน^๕ไ^๕ด^๕
๑๑ เ^๕น^๕ข^๕ำ^๕ง^๕ซ^๕ุ^๕น^๕ล^๕ำ^๕ค^๕ล^๕า^๕ไ^๕ค^๕ล^๕
ค^๕ร^๕า^๕ย^๕จ^๕ึง^๕บ^๕ำ^๕น^๕อ^๕ุ^๕ค^๕ร^๕ค^๕า^๕ม^๕

มี^๕อ^๕าย^๕จุ^๕ย^๕

ส^๕ร^๕ว^๕าง^๕ค^๕์^๕โ^๕ส^๕า^๕

ร^๕ว^๕ม^๕ร^๕ัก^๕พิ^๕ร^๕ม^๕

จ^๕ัก^๕ห^๕ำ^๕ก^๕ัญ^๕ญ^๕า^๕

ก^๕ย^๕ค^๕ว^๕ี^๕ย^๕ท^๕ร^๕ง^๕นิ^๕ย^๕ม^๕

ค^๕ว^๕ี^๕ส^๕ย^๕อ^๕ก^๕ค^๕ค^๕

จ^๕ัก^๕เ^๕ย^๕ส^๕ย^๕ส^๕ว^๕ี^๕ส^๕ค^๕

ข^๕อ^๕ไ^๕ห^๕ำ^๕ท^๕ร^๕ง^๕ค^๕

ย^๕อ^๕ค^๕ย^๕พ^๕ก^๕ิ^๕อ^๕ัน^๕

ค^๕ัน^๕ท^๕อง^๕เค^๕ห^๕า^๕

ค^๕น^๕เ^๕ย^๕ว^๕เ^๕ท^๕ี^๕ย^๕ไ^๕ป^๕

อินทวิเชียรฉันท

๑๑ บังมีตระกูลเสฏฐ์—

ทกยากพยายาม

๑๒ โดยการประกอบทำ

พอบังประทั้งทน

๑๓ มีมิ่งชิตาศรี

เด็กโคมประโลมใน—

๑๔ นางฟ้าระมาสู่

ทั้งกาวิสามาคม

๑๕ ผ่องผกพิสุทธลัก—

เพ็ญแสงสีแพ้วไกล

๑๖ นิลเนตรระคมข้า

จิตกาลฤทธิทวง

๑๗ งามควักไค้งก่ง

หรือทันกระคันศร

๑๘ นาสิกก็สัมพัคตร์

กรณกลีบประทุมสม—

๑๙ งามโอษฐ์ระเพราพริ้ม

ชวนชวนฤกษ์

๒๐ ปรางส่องก็ผ่องผก

พิศพวงกระเพรมพล

๒๑ งามเกษกำขลัย

แววยงกระหมวกขัย

วิพระเทวิยติความ

ยวิหารชีวาคน

กสิกรรมระก่อผล

ทนชีวะเป็นไป

บุพคิวัราไฟ

ชนเพลินเจริญสม

ขมิคุเสมสสม

ศศิแล้วก็เลื่อนไป

ษณพักกระเนวไล

พิศชนชโลมทรวง

พิษจำทลวงทวง

ยัยชนยวราธ

กลวงพระจันทร์

ขณะน้าวนิมยสม

ศุภลักษณ โณคม

มคติเทียบเทียบม

ขณะยัมกับวลบี

มะละคัมสีชาคร

ยวิสุทธิสัมบุรณ

พิศวาสทวิหวัง

และระบับระบับคัง

สิวแก่นระบับคัง

๑ งามทนคัพพิมลเวียบ
จักเจียรในลี

๑ โสภางคคางคอบ
วงไอยรวรรณ

๑ งาม องค์กลิ่นช
เทียบพันประจงเจียว

๑ ถิ่นคึกคักมั่ง
ยิวทองอุทัยเรียง

๑ สรรพางคโสภิก
จงหล่อสรุบสร—

๑ มนมั่นกตัญญู
อันกิจชราณี

๑ ประจักษ์โภชนาหาร
เลิกละสร้อยไคร

๑ ช่วยแบ่งกระทำภาร
เปรมปรนนิยติ์

๑ เฉลี่ยแหลมเฉลียวฉลาด
เรนบพิชาสา—

๑ นิสสัยกัซอัส—
ทั้งไครทวารเสถียร

๑ นามกร “อมรเท—
เดิกลักษณณ์เฉลิมศรี

๑ มารดาบิดาเห็น
แห่งดวงนิภาอร

กลเทียบวชิระมณิน
สุภะพรำพระพรารพรม

กฤษ์หล่ทวิโลกรัน
กลกรสมรเทียบ

ทศสุภะเรียวเรียว
ยมิธารจะเทียบเคียง

พิศเพ่งกระเพอมเพียง
อรุณนระเน่งครัน

กลคึกประคิมูบรว
พวิลาสวิโลกร

กตเวทีตาม
วรรณชกัใจ

กัซ่านาญและประจโค
ยริ โภคะเพิ่มพิ

ชุกรการประคามี
ณะยิภาและมารดา

วรปราชณียัญญา
ร สดวิระพึงเรียน

จ กระพิกมลเนียน
สรวิตขำรมิ

วิ พิเศษะนารี
คุณกิตติกำจร

คุณเพ็ญสตาพร
ยติเปรมเกษมมาน

๑ วันนั้นนิภาไค
ได้นาณะทรสถาน
๑ จึงอร อมรจัก
คุรส อร่อยปรา—
๑ จักเสร์จักใส่ย่า
ไปโคยวิฑีทาง

จรไปประกอบการ
คุรเคยกระท่ามา
กิจขึ้นประกอบยา—
รกเพื่อยิกานาง
นชพาทำเนินพลาง
จะลุดังยิดากั

ภูซงคปายาตฉันท

๑๑ มโหสถสุปรีชา
วิธมรรคะมานี
๑ ประสานพบประสยพักตร์
คลังโณมประ โณมชวน
๑ กียนพิศพิณจ อิง—
สวาสักเคิกประเสริฐฉาย
๑ ขรพสันนิวาสเชื้อ
อนงค์อร อมรมี
๑ พินิจทรงพระองค์โพ—
และที่ท่าส่งำครัน
๑ ข้าเลื่องชายชม้ายันตร์
ทโรคมนิยมนทน
๑ มโหสถละลานแล
ประสงคัทรายสสภาพสม
๑ เสนอญญณาคือ
อมรวงางกระจำใจ

แสงหาสุนาวี
จะสวนทางกระนางนวล
ประเจิดถักยณประจักษ์บรรณ
สมีคมอยสมานหมาย
ครุขทรง อนงค์สาย
วิไลสนวนวิฑี
กระตุ้นเกศกำเวียรวิฑี
กมลมุ่งผลกุงกัน
นิสัศว โสภะเคิกฉัน
วิโรทมนิราศลย์
ประสยเนตรบุษสุน—
เสนัหวัระกัทรนทรมย์
ก็จอกแคโยคม
สมรโสภณฉันโค
ระกำมื่อแสดงไป
ก็แย้มอสนองพลัน

พ.ศ. ๒๔๗๐

อมรเทวี คำฉันท์

๑ แสวงโสภสวามิ
ประจักษ์ทรายสภาพกัน
๑ มโหสถสุธิดาม
และนำยากุเพื่อใคร
๑ อนงค์เลวเสนอหมก
ก็ถามอิกณะดิชอัน
๑ “บิคาเชอกระทำเก้อ
สถานไวสติกรรม—
๑ สมองปฤษฎณาไป
วิภาภุมิสองดาน
๑ ฝไปแล้วก็ไปลย
และเป็นทีประกาศน
๑ อุคมปราชญ์สคัยปฤษฎ
เกษครภุมิแดชใน
๑ มโหสถและทราวมเซช
ยปราไสยสมาคม
๑ และต่างคนก็ต่างครอง
เพราะคนก็เพคะคนก็
๑ อมรเขาวมาลยัก
ก็เชิญโพธิสัตว์ขึ้น—
๑ มโหสถระภุญช้เสว
ทราอร อมรกุล
๑ อนงค์เขาวยอกงาม
เสนอปฤษฎณาไป

เพราะเปรื่องปรีชฉลาดทัน
ก็ปรีดเปรมเกษมใจ
สมัญญนามนิมโซ
กะเอมม อร อมรพลัน
มโหสถเกษมสันต์
บิคาณางกระทำสม
อะไรเพอผลโลกม
บ อยู่ยอประกอบการ”
“บิคาไช้ประกอบการ
กระทำอยู่ณะที่คน
มิได้กลืนวิทวน
มิอยากไปก็จำไป”
ประจักษ์ กิจสกลไถ
สุสานที่กระทำสม
อมร.ผยภถารม—
สนิทมอยเสนที่มิ
เสนที่ปองสนองปรีช
ก็หมายรักสมัคกัน
กระยาคุวิภิชัน
ทิ โศกมพิรมภุญช้
ก็ถามเชคนิเวคน์สุน—
สติทโคยสถานไท
สคัยความชะดามได้
แสดงเคหะแห่งนาง

๑ “ตลาดขายขนมสด—
และคันรูกะทองกลาง

๑ ละครที่คนนั้นและทางจร
และนายยากุมันใน

๑ ขี้ไต้ยกเพราะมือเปล่า
ขจรแจ้งวิดิศา

๑ เส้นขยัญณาแจ้ง
ก็หายยากุมันใด

๑ วรโพธิสัตว์คำ—
และวิดิสถานขจร

๑ มรคาจะคลาสนัญ—
จะประยศกลางขาย

๑ และกลาควิดิศา
ทวิมรรคมีขจร

๑ วรองค์มโสด
วรศักดิ์วงมิด

๑ ชนนิมมรเห็น
ประมุขมนนิมมเปรอ

๑ และกั.ชัญชิวราภย
รสอันขจรขจร

๑ วรองค์มโสด
อภิปรายขจรขจร

คุแลสัสมพอมพลง

สถิตอยู่ณทศโค

อุทรภาคควรไป

ณทศโคชีวิดิศา

มิดิอเขารโสชา

ประมุขานแสงไข”

สถานแหล่งและทางไป

อามาสูปิภาพลัน

กมลาคันที่

วิศาแสงชัน

ก็ประมุขกระจำหมาย

จรเคหะโสมฉาย

ปฐักกลางทาง

และกัรูกะทองกลาง

สละขจรวิดิพลัน

ขจรคณคณมัน

ลุดการ อนงค์เลอ

วรโพธิสัตว์ขอ

บิศาทราการ

บิวิญญะอาหาร

ทิพรสประกามิ

ปฏิเสชะทันที่

บิวิโคะโคยนาง

๑ อมราเสนอหนุณ

ชนนีอมรพลาง

๑ ก็ประจักษ์ะโดยเขาวน

บุพคัมภีร์กัน

๑ ก็พิรมมิรังเกีย

ชรจักสถานอา

๑ วรองค์มโหด

กรณียทำกัน

๑ บิตุมาตุแห่งนาง

ชนทรพิยะอัยทรา

๑ ชะประสงค์ระสงเคราะห์

ก็ขยายแสดงแผน

๑ “คนผู้ข้างชุน

ทุสะควรระชุนมี

๑ ยมิกิตระเขาคำ

และจำนงสนองคุณ

๑ ชนนีอมรเยาว

ก็ประโมทะเปรมปรี

๑ อนุประเบียงชุน

ขมิชั่วขุขุขุขุ

๑ ชะก็ให้ อมรมา

กะเอนกะชุนมี

๑ ชนนีอมรเยาว

ทรสาระการุญ

ขวิญญูชะกลางทาง

สวณคคักพิณ

ขิรเจ้าประสงค์ขวิญ

ทเสนหีสี่จึงมา

อนแควระหโดยสา

ศยพิกสยายพลัน

ชะกำหนดพิณจิระรพ

ก็ประจักษ์ะแจ่มความ

อมราพางาม

ทฤษีควาเคื่องแคลน

ทนเพาะพิยลยแทน

ศกคิลปะทันที่

ทุสชุนผลคุณค

ณะชการระชอชุน

อนแควระหเจชุน

ประจุมณ นียมม

อระเสวนิตคค

คิประทินนทุสานันค

กะพระโพธิสัตว์พลัน

จิตชุนล้ำเรจก

คุประกาศะทันที่

มนม่งจะจ้างชุน

อระเสวนิตชุน

ก็จวิลประกาศไป

อสีตังสนันท์

๑๑ ชนเอนกสยปรสกาละไซ	และวิยะเยียรชุนเหมาะใจ
ก็เปรมปรีย์	
๑๒ ทุสสปรมาณะชาวและควรระติ	เพราะชุนและเยียรก็เกี้ยว
และชนหอย	
๑๓ จ้างพระโพธิสัตว์ให้ประภอย	ประภอยชุนสุณสุณก็มอย
ชานันต์	
๑๔ องค์พระโพธิสัตว์ สนิชานัน	ก็ชุนก็เยียรเอนกสรว
พัตรา	
๑๕ สติธิเสร์จก็ไต้พหุณา	ประภอยก็พันคำดังประมา
ณโคขวัน	
๑๖ เที่ยวเพราะชานันตุนระวายะกร	มมากุแห่งอมรก็ทรว
นจักหา	
๑๗ ภาตคสุปะทั้งพญชุนา	คิรสร้อยเสนอิรา
ภิมยภัญช	
๑๘ กาละคำพระโพธิสัตว์ครุณ	ประภอยชุนเอนกพิบูล
เสนอใน	
๑๙ มาตุแห่งอมรก็ปรกติใจ	ก็ริยเอนกะชุนกระไล
กลาตพลัน	
๒๐ จำสำเร็จนวิคตะประภัญ	ชโนชระสุปะภักตะอิน
ธวอยมี	
๒๑ รวากะทิพยรสเพราะชานัน	สำเร็จก็รชวามิศรี
วิทาพลัน	

สัททูลวิกิพิพัฒน์

- ๑๕ ฝ่ายกัญญาอมราภิระศุภพวณ
 วยถาละสายฉัท ระยณ
- ๑๖ จึงอ้าลายศุภกลาณวิคตมรคิน ระยณ
 เกยฉกและหักพัน ฉะไพร
- ๑๗ วิมทางพอลของชนงคอรไทย มิทนัก
 สามารถจะนำไป และพัน
- ๑๘ เสรีสมสณูรถึงสถานสถิตพัก อคาร
 พลันนางก็วางฉก พิรม
- ๑๙ ไปอ้าชายชลชำระวรรณวิมลชน เสนอ
 เสรีสรรพกถักคิน ประโมท
- ๒๐ ครันพลยคำยศุภกลาณวาสณสถาน สธาก
 เสรีอาชอุทกสราญ ณอม
- ๒๑ พลันเอี่ยมมอรรมาภิระศุภสม บุรุษ
 น้าโกชโนคม
- ๒๒ เลียงชนกชนนีมโหสถยารอ บุรุษ
 คอชปรณนิยติเปรอ
- ๒๓ เสรีนางจึงบริโภคะโอชะรสโกชน บุรุษ
 ภายหลังและเก็บโสชน
- ๒๔ ฝ่าย ชิริคมีอภิวาตะมาคุยิตุวณ บุรุษ
 วอนขอชนค่นาญ
- ๒๕ จึงมารดาและบิดาปสาทะมนอชม บุรุษ
 เื่อโพธิสัตว์จอม

- ๑ ปฤกษาพร้อมก็ประนอมและยอมนิยมนุคต
 ยินดียกยิตาศึก สวาสค์
- ๑ ให้เป็นเอกภริยา มโสดพิลาส
 เฉยพรพิพิพาท ประสัทธ์
- ๑ “จงจำเริญชนมาขึ้นสุขสถิต
 เพ็ญพรณและพลนิจ— รากด
- ๑ ปราศทุกข์ โศกภย โรคและกลีฬาล
 ไร้ทรมพิยติกาฬ— กิณ
- ๑ จงสยสรวพชบมังกตาศิสยศรี
 ทุกกาละราตรี ทิวา
- ๑ สิ่งจำนงก็ประสัทธ์ประสพกุเมนา—
 วรณฉวิทวัสสา— รุฬาร
- ๑ สามัคคีมนปรียปริตพิรมสานต์
 ยินจนคตอชกาล มิาง”
- ๑ ขวยพรสัทธ์ยวเยวทกิประณะทะพลาง
 รัยพร ขวรวาง ณะเคียร
- ๑ ครันตองท่านชนนินชนกรมิเจียร
 องค์โพธิสัตว์เขียร ประโลม
- ๑ “อ้าแม่ผู้บริสัทธ์ศิริพิมล โดม
 เชิญสายสมรโสเม— ะนัค
- ๑ ชรยพเพกคปญญาทอนแควระห์ชัค
 ชักพและนังสนัค เสนท์

พ.ศ. ๒๔๗๐

อมรเทวี คำฉันท์

๑ พยพักตร์นุชบริสุทธิสุตสุบวิยเลห์
ศรศักดิ์สถักเณ—

ทริศ

๑ อรรงโณมนธอมประนอมยัยสนิท
สนธกมมิควรรคิก

รกาย

๑ สายสมรมิงอมราภีรัฐะสุทะชาย
ปราชญ์เป็รื่องประโลมหมาย

สมัค

๑ แสนฐัมชนมนจงสนธสุบวิยลักก
เอียงธายพิปรายทัก

กระทย

๑ “อ้าผู้บุรโยทมนพิโรจน์พิทยบ—
เจนหมายสมัคคย

ประคูปต์

๑ นัยเป้นบุณะยะลาภขมเพราะระจะชูป
ฐฐัพณทงศุภ

สวัสดิ์

๑ แคชองงอนุเคราะห์ตลอดชีวิตวัฒน
ออย่าหน่ายระคายคัต

รวาง”

๑ “อ้าแม่ผู้รพักตร์มิควมมระควาง
โดยสัจจะสิงถกลาง

กมล

๑ เรียมรักเกียวกุไขและเป้นปฐมกถ
แดเห็นยวเสน่หั้น—

ทชัค

๑ แลจกเป้นธวสานเสน่หียัยติ
นธกนุชมิยคมนัส

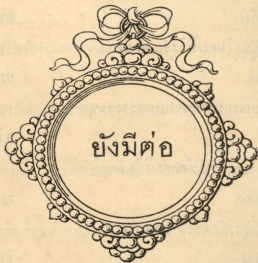
สวาสัก

๑ ของปลงมณเชอสนิทศคยพาท
โดยปราศจากวาท

มุสา”

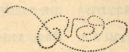
- ๑ ร่ำพลางสอกรรณชกตระกของอนุชมา— ภิรมย์
- ชิงแฉยเส้นหา—
- ๑ มิ่งสายสมร อมราภิลาสัตินิยม— สราญ
- ๑ ปราชญ์มโหสถสุชสถิตถะนรگان— ทิวา
- คากัยอมรนาน

๒๒๐ เมาท่แก่ ให้หายได้ โดยยาก คือเมานิฎฐารมณ มีลาภและยศเป็นต้น ยา
คู่ปรับก็คืออนิฎฐารมณ

ของ ฉ. ล. พิษณุภาคี

ฝากผีมือ

“น. นวรัตน์ อนุชญา”

—๑—

“หยุดก่อนเถอะพี่” สาวน้อยยังคัมม้าหยุดนิ่งแล้วพูด “ฉันมีโทษผิดมากมายนักต้องกลับไปขอคุณพ่อก่อน”

เจ้าหนุ่มหน้าเสียวยังคัมม้าหยุดยั้ง: “โอ้แม่การา ไม่เชื่อใจลูกข่างหรือจ๊ะ” ได้ยินออกแล้วว่าพรุ่งนี้จะให้คุณข่างจับคอกม้าขู่ข่มขืนมาซะมา —”

“อย่าต้องจะมาเลยจ๊ะพี่” หญิงสาวค้าน “เรากลับไปขอคุณพ่อเถิดดีกว่าแล้วกัน ท่านอนุญาตแล้วจะได้ไปด้วยกันสวดก.”

“ข้าก่อนแม่ขอกหัวใจของคนยาก” บรูซผู้มั่งคั่งสัญญาว่าสวดร้องเบา ๆ เขยตัวมาจับยังเห็นม้าของสตรัสวไว้ “ไปกับพี่ก่อนสิพี่ —”

“ไม่ได้สิจ๊ะ ย้านคนพ่อคงทนแล้ว” การาคือนม้าออกเดิน “พี่จะไปก็ไปสิจ๊ะ

ฉันกลัวละ”

ฝ่ายชายผู้วิงวอน: “สัญญากับพี่ว่าจะไป —” มือจับสายบังเหียนแน่น

“โอ! ฉันสัญญากับพี่หรือจ๊ะ?” หญิงสาวซึ้งถามอย่างใจลอย “ไปรักให้ฉันถอนคำเลิกจ๊ะ. ฉันลางละ!”

“ถอนไม่ได้” เขาผู้ชายเปลี่ยนเสียงเป็นหนักแน่น “หล่อนต้องไปกับฉัน เป็นตายอย่างไร —”

การาหวกเขากว้างแซะ ม้าคนแผ่นสูงชันผลจากกันได้สัมผัสก็สาวน้อยหือม้าแยกทางไปแต่ไม่ไกลเท่าไร สกต ก็ตามทันรวบกายหล่อนไปร่วมพาหนะเดียวกับเขา ขยับมาหือเหยียดไปตามทางที่ปรารถนา. มิน่าพาต่อเสียงร้องและอาการคั่นร่นของหล่อนเลย.

อา — ยามนหล่อนหมกทัพ จะแลหาผู้ถูกมียพบเห็น แต่จะมิคนห็นหล่อนมาก

น. นวรัตน์ ณอยุธยา

กุล

จะนึกซึ้งน้ำใจหล่อนแทนสงสาร ถ้าทราบ
ความจริงของหล่อนตลอดแล้ว

หญิงหัวดีกระตือรือร้น พวกกันไม่ต้อง
อ้อมค้อม มีมีสตรีใดชนะ นางสาว คารา
กระตือรือร้นทางกล บุตรี พระอธิบาลในความ สวย
งามและมั่งมี. แม้ คารา จะมิเคย ได้ รักรับการ
ศึกษาในใด ๆ ให้ ทักเทียม กับการศึกษาใน
โรงเรียนชั้นสูงแห่งจังหวัดพระนคร หล่อนก็
ได้เล่าเรียน ในสถานที่ดีที่สุดของจังหวัดนี้. มี
บุรุษแทบทุกชั้นประสงค์ จะฝากความรักไว้ ใน
หทัยประเทศของหล่อน ชายที่ซึ่งตำแหน่ง
ว่า ที่ บุตรเขยคุณพระอธิบาล ไว้ ได้ ก่อ สก
บุตรเลี้ยงหลวงรอนราษฎรเสียนนายอำเภอเมือง
ตากเคยเป็นสมัยที่เสนาหยาแม่ก็ยัง มี มหิศา
นภาพ ใคร ๆ คงลงเนื้อเห็นว่าคารารักสก
เพราะสกทำเสน่ห์ แต่คนคิดกว่าเรื่อง
เสนาหยาแม่ไม่มีมูลจริง ฉะนั้นการรัก
ใคร่สกก็ควยน้ำใสใจจริงมากกว่าอื่น หล่อน
หาไม่ว่าสกเป็นนักแสวงโชค นักพนันตก
ขันทก หล่อนเล่าหล่นลมเขาจวบจนได้ หัน
ยิศาตามเขามาในเวลาเช้า สดมีวัน—อา!
หล่อนตามเขามา พร้อมด้วย เครื่องเพชรพลอย
เต็มตัว, ตั้งปณิธาน จะไปสมสู่สมหัวม
ท้ายกับเขา— คอเมื่อเดินทางมาพบเขตร

หมื่นานลี สาวเจ้า จึง สำนึกกาย ว่า การหนี
ตามมานั้น ย่อมปลุกผจญ เกิดความผิดถึงยิศา
และเคหาสน ทเคย นอน อื้อฉาวเขาผู้หล่อน
เกิด ความคลางแคลง ในความ ซื่อตรงให้กลับ
หลัง จะสำเร็จตามใจหล่อนอย่างไรกัน สาย
เสียแล้วแม้คนสวย สกเห็นซึ่งชัยพลอยตรง
หน้าแล้ว เขาจะยอมวางมือ เพื่อสนองน้ำใจ
หล่อนใน ความนี้หรือ? เปล่าเลย. —

เทวผู้ เสวย สวรรค์ คง ทรง ทราบดีว่า คารา
ตระหนักในความผิด ของ ตนแล้วใน วรทศกอง
อยู่ภายในวงแขนของสก — สกบุตรธรรมา
ผู้อยากได้หล่อนเพราะเห็นแก่สมบัติของหล่อน!
เยื้องหน้าของสกและสาวสวยมีชายผู้หนึ่ง
ชัยมาตรงมา

“ช่วยด้วย! ใคร ๆ ช่วยฉันด้วย” คารา
ส่งเสียงร้องทาง

สก กำลัง ร้อง คุก มา ปรากฏแก่ภักษวิ
ของคน เมื่อคาราค้น เต็มแรง จึง กอดไว้ ไม่
อ่ย พอร่างกายของสาวน้อยกระแทกพื้น บรม
แปลกหน้ากมาถึง ยืนมานานก็ถิวยาคคนทั้ง
สองอ่ย.

“ช่วยฉันด้วย” หล่อนหันมาขอความช่วยเหลือ
เมื่อเห็นสกลงจากหลังม้า
“ใครกล้าทำโทษมาของกันเมียข้าทนอช

พ.ศ. ๒๔๗๐

ฉากสมัย

วะ” สกตร้อง ทรงเข้าใจว่าตัวหล่อนอีก
ผู้มาใหม่โผล่ลงจากหลังม้า ขวางทาง
ระหว่างหล่อนกับเจ้าชายล่อชพอกี้ เลื้อยใน
กาย สกตรู้ว่า รวากับน้ำเคือก ชักมิก ชาย
ชง ออก ทยานเข้าใส่ผู้ “เอาคานเข้ามาสอก”
ทันที.

บุรุษผู้นั้นยกมือขึ้นขม่อมข้างที่ถอมตไ้
ไ้ ออกกำลังขยักจนแล้วสลัก มีขำมิก
หลก สกตรู้โถมเข้ามาอย่างช้า เลื้อยคักถูกชก
เขี้ยวเข้าปากครึ่ง หมกครึ่ง ร้อนปนกับขยัก
ล่อยหลัง โผล่มแต่อยู่ข้างทาง ครันลุกบนไ้
ก็โชนขึ้นมาท้อเหยียดไปทางนอกเมือง

“เขาเอาอะไรของเขไปยั้งวะ?” ชาย
แปลกหน้าหันมาถาม ทารากักำลังทรวกิริยา
เขาเหมือนกัน แสงทางประสานกัน

หญิงสาว กับผู้พันหลวงกล่าวทอขยักเสอ.

ลูกธ่างคนต่างไม่กล้าว่าอะไรไ้พ
กันกลางไพรส่องต่อสองเช่นนี้ ทารา อยาก
ทรวประวัติของเขาสัก ส่วนบุรุษผู้อยู่ใน
เครื่องแบบนักกีฬาที่ประหลาดใจเหลือล้นที่ ไ้
เห็นชวานิคมเช่นหล่อน กำลังถูกชาย สามานู
ปลุกปล้ำ.

มาแลตกัน มาลันคูกออยู่โดยไม่ปริปาก
ทุก—จนไ้ ย่นเสียงฝีเท้ามาหมู่มา.

“คงเป็นคุณพ่อมาตามแน่เทียว” ทารา
ทำลายความเงีย

“ฉันทักคิดว่าเช่นนั้น” เขาคล้อยตาม
เหมือนพุดระไรไ้ไม่กักว่า.

หล่อนเตาถูก. คุณพระธกียาลกัยนายเดิน
บุตรเขยพาวรรคพวงมารวัง ทาราร้องไ้
พลงแล้วความจริงไ้ ยักพั้ง.

“พอกี้ไ้ ที่เจ้ารู้สึกความผิด” คุณพระ
ว่า หันไปทางผู้ชนกลุ่ยตัวซึ่งกำลังชนมา

“บ้านคุณอยู่ที่ไหน?”

เสียงฝีเท้ามาคังระวีวมาแต่ในเมือง ยัก
เทียว หลวงรอนราชวรเสี้ยน กับ คำรว & นายก็
นำร่างมาร่วมวงก้วย.

“เรื่องอะไรกันพอ ประเวศ?” ท่านนาย
ข้าอาถามบุรุษผู้นักกีฬา เขาอธิบายว่าเมื่อ
กลับจากชมภูมิประเทศก็พ ทารา แลไ้รับมือ
กับผู้ขึ้นใจหล่อน

“อ้าย สกตรู้ไ้ไหม?” แม่ทารา คุณ
หลวงกล่าวถาม ไ้รับทอขยักว่าไ้ “อ้าย, จัน
คงไม่ไปไกลละ พอประเวศ กลับบ้านก่อนนะ
อ้าว จะ ไป รับ อ้าย สกตรู้ ใน ความผิด ที่ ยังอา
จะโมเญนหลวง —”

“ผมไปด้วยสิครับ แต่—แล้วกันผมไม่
มยันทิดตัวมา” เขาผู้ถูกเรียกว่า ประเวศ พ

น. นวรัตน์ ฌอชญา

มองไปพบชนพวกรวมเข้าจับกระสุนที่คอคอ
นายเดิน “ขอบคุณเงินสมเจรีนดีมากจากคุณ
โศภณมเมี่ยมจากคุณพวกรวม”

“โศกครุฑ” พะเขยแม่คาวาอน โสภ

ได้อาษาผสมประตงค์ ประเวศกัณฑ์แยกทาง
ไปพร้อมภักเจ้าพนักงานผู้รักษาภทหมาย.

การรา แลตามเขาไปจนเลี้ยวลงด้วยตัว

“เขาเป็นใครล่ะ?” คารากถามนายเงิน

“ กลับไปบ้านค้อขรุเก็ค ” เขาว่า

— ၂၈ —

“คุณประเวศเป็นลูกเจ้าคุณจักร ซึ่งเวลา
นั้นยังไม่โตแล้ว” นายเงินเริ่มแถลง “เป็น
หลานทาสคนเดียวกับของคุณหลวงรอนา อธิยา
คัยดี รู้จักขมผักเพราช่วยคุณแม่มาจาก
กองไฟไหม้บ้านเจ้าของผมนี่ในกรุงเทพฯ นิส
สัยอันปลาคงของเธอพวกเพื่อน ๆ ซอมสอกลือ
เธอไม่ยกวิชาวิชาการ พยายามจะใช้เงินที่
ได้จาก กองมรดกของ เจ้าคุณพ่อ ให้เป็น ประ
โยชน์ ในการ เทียวเตร่ ตามจังหวัดต่าง ๆ เท่า
นั้น นี่คือนักวิ่งมาดจ่งพวกนี้เหมือนน่าน”

“ลูกเมื่อยงไม่มหรือ?” คณพระชิต

“ยังโสดเที่ยวคว่ำ” เขารับ “น่า
สงสาร บิศา มารดากาย ครอบครองยังไม่”

นายเงินมีบ้านอยู่ต่างหาก มีใต้อาศรัย

ในบ้านนิศาของภรรยา ตกสายหน่อย รัช
ประทานข้าวเช้าแล้ว ก็กล่าวลาไป

พระอภิบาลยังคงสนทนากับมิตรสาวต่อไป

ใกล้เวลานตกเที่ยง นายอำเภอยกกระบวนกลั
นายประเวศลงจากม้าเดินเข้ามาหาองค์พระ

“คุณเงินขยันหรือเปล่าครับ?” เขาถาม

กัลลวาคอบว่า “เขาตาไปย่านเมอัสลักกรนเอง
ข้าว คุณจะไปไหนเล่า? มีอะไรอะไรกับ
พ่อเงิน?”

“ผมจะนำมันไปส่ง”

“เดี๋ยวค่อยไปส่งก็ได้” เขื่อนนึ่งก่อนขึ้น
 คำนับการวักกำลังขากฟุ้งเรองไปจับคนร้ายอยู่
 ที่เขยว.”

ชายหนุ่มนี้ จะขายเมืองอย่างไรให้
ต้องได้รับความรักกันทั้งยังอยู่ในเครื่องแต่งกาย
อันเต็มไปด้วยชุดฝุ่นและรอยฉีกขาดเป็นรู ๆ น่ะ

“เมื่อคุณสาวกยอมแยกจากใต้เท้าไปไม่ไกลเท่าไรก็พบพวกชายเสื้อแดง ต้องกางสวิดตามคนไม่ ยังกิน รวากัย หะกัยเพราะเสียงบัน ฝน ผลคนลานฮ้อมไปทางหลังเนินพอยเจ้าก็ผู้รายสำคัญกำลังจะฝังดวงเงิน ผมเจ้าชิตขวาง จึงเกิดต้อยปากกันขนานใหญ่ พอคลิรายอน ๆ หนีไป คุณสาวกจะมาช่วยผม

พ.ศ. ๒๔๗๐

ภาคที่ ๑๑ ภาคที่ ๑๑

รับเข้าได้พร้อมกันด้วยเงิน กลายเป็นเงินอยู่ที่
สกุลลอยชะโมยมาจากอำเภอ."

"ไม่พอยตัวสกุลหรือคุณ?" คุณพระถาม
เขารับว่าไม่พอย จะเป็นหรือตายคุณหลวง
รอน ๆ ไม่อาจเสียแล้ว ได้ผู้ร้ายเหล่านั้น
ไม่ทันก็นำเข้ายัก 'มือเหล็ก' กลับมา

พระอธิบาล : "นี่คุณพระกลับกรุงเทพฯ
เมื่อไร? ถ้าหนักแล้วหรือยัง?"

พระเวศ : "ก่อนมาถึงผมคิดว่าจะมา
พักในเมืองนี้เพียงสอง สัปดาห์ เป็นอย่าง มาก
ครั้นมาถึงแล้ว และ ได้อยู่เพียงวันเดียว—"
เขาหยุด ขำเล็กน้อย ทว่า ผู้กำลัง กับหน้า ควัก
ลูกไม้ "ออกนั้นกรักรักหัวคั้นเป็นส่วนมาก
ยังกำหนดแน่ไม่ได้ว่าจะกลับเมื่อใด."

ชายหนุ่ม ยอกลา เป็นครั้ง ที่สอง ซึ่ง ไม่ถูก
ยักเห็นขบขัน ถึงคราวแรก,

ตลอด เวลาที่เขาเข้ามาร่วม ชายคา กับ
หล่อน ส่วนน้อยมิได้พูดเลย หน้าที่ของเขา
ก็แทบมิได้มอง นิสัยอันอ่อนโยน แลกริยาอัน
สุภาพของพระเวศ ทำให้ออกทล่อนเข้าวัน
นั้นมิได้เปลี่ยนแปลงใจให้ ทว่า เห็น พระเวศเป็น
อย่างอื่นนอกจาก "พระเวศผู้ แปรพักหน้าแต่ง
ตัวไว้แก่ความแบบชาววังหัวคั้นพระนคร"

สามวันต่อมา เวลาบ่าย ทว่าเข้ามาหาเขา

ย่างไปตามทางหลวง ตรงไปบ้าน นายเงิน
พี่เขย พยแต่ นาง สะม้าย พสาวของหล่อน
กำลังนั่งรื้อยศอก ไม่อยู่ในสวน

"พี่เดินไปไหนจ๊ะ?" หล่อนถาม
ได้รีบตอบว่าไปเที่ยวกับ ประเวศ
ทว่า ชักกาย นั่ง ลง ขน เก้าอี้ ใกล้ พสาว..

พูดเบา ๆ คล้ายกล่าวแก่ตนเองว่า "ทำไม
คน ๆ นี้จึงยังไม่กลับ?"

"แม้ทว่าใครอยู่? พี่เดินหรือคุณ
ประเวศ?" สะม้ายหันหน้ามาถาม โดยเร็ว

"ฉัน ไม่ได้ว่าพี่เดิน—" ทว่า พมพาตอบ
"นั่นก็คุณ ประเวศ แต่ฉันไม่เห็นว่าคุณ
เขาแปลกตรงไหน ทำไมน้องจึงตรึงหน้าว่า
'อยู่' ถ้าเป็นเพราะเขาไปคอยกับสกุลเขาจึง
เป็นตัวยุ่งของน้องละก็แปลกมากทีเดียว"

"พออย่าพมพาเรื่องเก่าอีกเลย ฉันพูดแล้ว
หัวใจนี้" ทว่า ท้า
"พี่เดินกล่าวว่า อยากรู้ตัวคุณ
ประเวศไว้ในเมืองนี้นาน ๆ" สะม้ายพาลมา
ต่อไป "เพราะจะหาพมพาที่ก็จะอย่างคุณประเวศ
นี้โดยยาก"

ทว่าเธอคิดว่า "เอ! ทำไมพี่จึงชอบ
พูดเรื่องคน ๆ นี้กับฉันนัก เขาเกี่ยวข้องกับ
หรือ?"

น. นวรัตน์ อนุยุชยา

กุล

“เอะ! ก่อนนี่ไปจะไม่พูดถึงอีกละ ไม่รู้ว่านี่ต้องไม่ชอบเขา.” สตรีพิส่าวพเคยนั่งชอถบิ “แน่! พี่เลิกกับแล้ว.”

เมื่อการตามพิส่าวไป ที่ประสพบุรุษผู้เกินตามนายเงินมาด้วย เขาคือประเวศ—ประเวศที่หล่นชิงชิงในความ ‘ยุ่ง’ ของเขา.

เขาทั้งสองเดินตรงมา นายเงินพทว่า— “วันนี้แม่การา อูบัยประทานข้าวเย็นกับพี่เล็ก คุณประเวศก็ร่วมวงด้วย”

สาวงามลูกชน— “มายละจะพี่ วันนั้นฉันต้องขอตัว ทิ้งใจว่าจะกลับบ้าน—”

“ตายแล้ว!” นางละม้าย ร้องก้อง “งูเห่านั่น แม่การา”

แม่ฉันองสาวเหลียวไปเห็น งูเห่า ซูคีรีระแแต่แม่เขยอยู่ห่างจากกายสัทว่าเกือบเท่านั้น ก็ชอถบิหนไม่คึกซิวติ เจ้าสรพิมมเลอยปรกๆตามไปคึกๆ

ประเวศวิ่งตามไปอีกคนหนึ่ง พอทันเข้าก็ทวกร้าเห่าหม้อ ด้วยแะม่า ที่ถิถ คึกมอ มาทิมชาติทิวร่ายกระเด็นไปคึกมอคัว กลังเกลือกอยู่กลางสนามหญ้าด้วยความเจ็บปวด. แม่ละม้ายประคองน้องสาวผู้กำลังตกใจมานั่งพักที่เก้าอี้.

วิ่งอยู่ ชายแปลกถิ่นช่วยชีวิตหล่นไว้

อย่างหน้าชมเชย แต่หน้าใจแม่การายังคึกว่า เขาแะระแนไม่เข้าเรื่องอยู่อีกหรือไฉน?

นางสาวการาถูกพิส่าวกล่อมขวัญให้กลับมายู่กับตัวแล้ว หล่นหันมาชอใจ ประเวศด้วยถ้อยคำอันเพราะ.

ชายหนุ่มคนหนึ่ง มิได้บอกตัวว่าเป็นเวธงเล็กน้อย ทั้งมิได้แสดงกิริยาให้ทราบว่ายินทิ หล่นกล่าวชอขอบคุณหรือกึกความระทมอย่างไรในเรื่องนี้.

“พี่ เถิน ชวนให้ แม่ การา อูบัยประทานอาหารเย็นทน” แม่ละม้ายร้อชอชอ “แม่การาไม่ยอมมอหรือจะ?”

“จะ ฉันจะอยู่” สาวน้อยเปลี่ยนวาทา

มิเหตุ ยางอย่างระงความคึก หล่นให้แฉกเพี้ยนไปจากเดิม ก่อนกึกเรื่องหล่นยลิสอการเซอเซอร่วมวงกับประเวศ ภายหลัง—หล่นอนุโลม. ทั้งไม่ใช่ชอมมิวโดยจำใจ

ด้วย จะเห็นได้จากเวลารับประทาน แม่หล่นจะมีค่อยได้พุดจา ก็ยังนั่งฟังพี่เขยคุยกับแขกใหม่โดยปรกติแลยวิไลกออาหารได้มาก

หลังจากกรับประทาน สามีภรรยาทั้งคู่ก็หน่วงประเวศกึกการาไว้คู่ชอ

“อ้อ คุณประเวศ สักไวโอลินไถ่ น้า” นายเงินคึกเขยชอชอ “ผมลืมเลืยสนทเทีย

พ.ศ. ๒๔๗๐

ผ้าชี สี่ฟังกินเล่นสักหนอยไต่ ไทใหม่ครัย? ผม น้องชั๊วะ พี่เถินด้วย”

มีไวโอลินแล้วละ แม่ละม้ายไปทียบมาชั๊วะ
เชื่อว่า คุณประเวศ คงไม่ปดเสื คำขอร้องของ
สหายเก่าของเธอเป็นแน่.”

ประเวศไม่ซัดใจใคร ว่าง่ายเสียด้วย
แต่พูดในขณะยกข้อฝรั่งขึ้นแนบคางว่า “จริง!
ผมไม่ปดเสื แค่อายากสักลอสเสืงผู้ร้อ”

“จริงแหละค่ะ” นางละม้ายเชอชวยไป
ด้วย “แม่การา? ก็ทักร้องไต้มาก ร้อง
สู้กันฟังยังชั๊วะ.”

ชั๊วะขยอชอหนักเจ้า แม่คนสวยก็ขอม
รียปาก.

อา! ประเวศมิใช่แค่เป็นนักเดี่ยวเทรอย่าง
เดี่ยว เขาเล่นไวโอลินไต่ก็ด้วย เมื่อไต่
สักลอสเสืงแม่กหลายแห่งกระบินทรูเช่นนี้ ไม่
ต้องกล่าวอย่างอื่นอันก็มีผู้เชอว่าน่าฟังเพียงไร.

แม่การาร้องลอสเสืงซอฝรั่งไปไต่ ไม่นาน
นัก. ก็มีคำรวมาแจ้งว่าหลวงรอน ำต้องการ
พยหลานชาย ทำเอาพยบรูษปลากล้าหรัยนาง
สาว ชาว กระบินทรู ค้องจากไป ทั้งเสืคายยัง.

“โง! แม่การาจะ?” ภรรยานายเดิน
เข้า “คุณประเวศยังเต็มทีนะจ๊ะ แค่อีสซอ
ไต่ก็ท้อ.”

“พี่ละก็ อาย่งนเสมอ เกรียมตัวไปลง

—๓—

ด้วยความกลัว เจ้าพนักงาน จะจับในเรื่อง
ลักเงินหลวง สกุด ทั้งโจระหนีไปอยู่จังหวัด
อื่นแต่ได้พย อ้ายเสืแคง เข้าอย่างจังหน้าโดย
ละเลญ เจ้าเสืงก็กลัยกล่อมเขาไว้เป็นพวก
พ้อง ประกอบด้วยสกุดมีนิสัยไม่คิตก
สันดานมาแล้ว จึงยอมเป็นสานคิยอหารย
แคง ชั่วเวลาไม่ถึง ๗ วันสกุดก็ได้ ไปปล้นฆ่า
เจ้าทรพพิภัยอหารย ของคนจนมี ชื่อเสืงกระ
รายไปทั่ว จังหวัดไม่ยิ่งหย่อนกว่า อ้ายเสืแคง
เท่าไ้หนัก.

สกุด ชายหนุ่มร่างงามคนหนึ่งของจังหวัด
นี้ กลัยกลายเป็นอ้ายเสืไปแล้ว โอ! โลก
หนอโลก โลกไม่ขอมรียเขาไว้รักษากฎหมาย
เช่นนี้คาเล้ง โลกบรรดาลให้เขาเป็นฎิภัยช
กฎหมาย.

ในแคว้นเขตรจังหวัดกระบินทรู ขณะท
เรื่อง ‘ฉากฝีมือ’ นั้นดำเนินอยู่โดยรายวัน ชาว
เมืองยังหนาแน่นไปด้วยการพนัน ลักลอบ
คังวงคิตย่อน ถั่ว, โป, ไฮโลว์, น้ำเต้า, ฯลฯ
เสมอ คำรวก็ค้องจับกุมเป็นนคิย แต่พวก
ฉพนันมีเชืขาม บ่อนนคิยจับ ช้องนคิย
เจ้าหน้าท่าลาว บ่อนโนนคิยกันคังชอก

น. นวรัตน์ ณอยุธยา

๐๖๖๖ ๓๖๖๖ ๓๖๖๖

ณ ชอง ‘ค่างคาว’ หลังตลาดปลาสด พวกนักเลงเย็น อันมาก กำลังล้อม กระดานน้ำเต้าอยู่ มีชายคนหนึ่งอาการปรารถนาจะก้าวเท้าก้าวหนึ่งมาค้าลอบขาย ใส่เสื้อตัวแขนยาว สวมหมวกซาทู ยักลงมาก่อยดงควรวกกับระช่อนหน้าที่มีหมวกเคราคาก้า เกินเซเข้าระช่อนหน้านี้และลงบนม้าขาวตรงมุมห้อง

“ใครจะมีให้อายนเข้ามาหว่า” เสียงนายกองชองชองตามลูกน้อง เมื่อแลมาพบอ้ายชเมาใหม่นี้

นายกองชองชอง ‘ค่างคาว’ คืออ้ายเสือแคง ไม่ใช่ใครอื่น ถ้าหรือมันเข้ามาอย่างไรจึงพ้นสายตาผู้รักษาความ สงบสุข ของราษฎรไปได้ น่าแปลกใจนัก.

“ก็นั่นมันอ้ายคังนพชาย” เจ้านายประคตอัย “ออกไปแตกเหล่าที่ไหนมาไม่รู้ เคยหวดยวแหละว่าเสียแธ่ แทะยอมไม่ลง” อ้ายแคงเซอ หันไปทำธุระกับกระดานน้ำเต้าค่อไป

“—อ้ายคัง! ” เจ้ายามประคตะ โทน เพราะอ้ายคังเกินเข้าประคตมาอีกคนหนึ่ง มือกุมคอหอยม้าม้อยู่กลางห้อง.

ความแปลกก๊อขึ้นในชองการพนัน อ้ายชเมาคนนั้นก็พอพอยกับโต๊ะ มีสมญาว่าอ้าย

คัง. อ้ายคนดลเข้าม้ามใหม่ก็ชออ้ายคัง—อ้ายมันยังงอยู่ แต่อ้ายคังต้องไม่มีสอคนแนละ!

อ้ายเสือแคง เข้าใจ ได้ทันทีว่าคนไหนเป็นอ้ายคังเก้ มันชักขึ้นหันขวับมาทางเจ้าคังคนที่ใส่หมวกหลยหน้า

“เปรียง! — โอโย!”

ว่าอ้าย เสือแคง ชญญาโว มากพออยู่แล้วยังสู้บุรุษในควรวออ้ายคังไม่ได้ คังนั้นอ้ายแคงจึงถูกย่นทิดคนแขนขวา ขึ้นหลกคอกลง ร้องครางอ้อย รวากับระชาคโกลงครนนั้น

ครันแล้ว อ้ายคังเก้ก็ขึ้นชนพร้อมคัวขึ้นพลใหม่เอี่ยมในมือ ฮา! คนนี้ไม่เมาสกลนิค ร้องล่ำทักว่า “นิง! อย่ากระเทิกคัว! ลกคเก้วไม่เข้าใครออกใครนะเว้ย!”

อ้ายพวกนั้นนั่งเงย จ้องเขาหลกอ้ายมหาโจรนายชองไปยั้งประคต เจ้ายุริรักษาประคตลันเข้าปะทะเขาในอีกโถ้ แต่ลกคเก้วไม่เข้าใครจริงคังว่า มันจึงค่อลาลอกก่อนได้เคะ คังคัวเขา หรือแม่แต่ผิวหนังแห่งนายของมันเอง.

ยานประคตทำกัวยแฉงยัยคัง! พวกโจรเซคามออกไป ผู้ยังอากรรมลวงคองเหล่ากัระเบิดกระสุนเปรียงๆ ออก พวกโจรลั้มระเน ระนาก.

พ.ศ. ๒๔๗๐

ฉากเดิม

จำเป็นอยู่ แล้วที่มัน จะต้องซุกอยู่ เพียงนั้นเพื่อ
รักษาชีวิตไว้แก่มันภายหลัง.

อ้ายท้วงเก้ แยกเซลล์ ซึ่งกำลัง สลอบเข้าไป
เดินลึกเลาะ ไปยังม้าของคนที่ ครุเคียวเจ้าแคง
เลือกที่ถูกเขาอุ้ม ขึ้นมาหือ ตะบึงใกล้ ซ่องซุม
นมพวกนอกกฎหมายไป.

ยามนั้นคือยามสาม ที่กึ่งกลาง น้ำค้างตก
เยือกเย็นยิ่ง อ้ายเสียดแคงมารู้สึกตัวขึ้น—เมื่อ
อ้ายท้วงเก้ วางมันลง ถัดพ้น โรงพัก คำรวบรว
แสด อ้ายท้วงเก้ ลอดกรวย หนวดเคราเก้ ออกเป็น
ประเวศ นักท่องเที่ยวไป

อ้ายแคงคาถลน อยากรจะพูด ต้องการจะ
ต่อสู้เพื่อความเป็นไทย ด้วยเวลา—สถานที่
มันนอนอยู่นั้นเหมือนโรงพักร้างไม่มีมนุษย์สักคน
เคี้ยว แต่มันไม่มีกำลังพอ ได้แต่นอน
คาบยุง ๆ ก็พักผ่อนอย่างกรวดกรับ

แต่มี—มีคนอยู่ในโรงพัก มีแน่นอน โรง
พักจะปราศจากผู้ รักษาในขณะที่มี อ้ายแคง ผู้
ร้ายสำคัญต้องซุกอยู่ในกรงเหล็กไม่ได้

ประเวศ หมอบอยู่ ครบ มุมเลี้ยวของ เกลียว
มนุษย์คนหนึ่งวิ่งเลยมาชนเขาเต็มแรงล้มฟาด
ตกลงอยู่กลางพน

เจ้าคนแหละ—เจ้าเสือก!

มวยหมัดแลมวยปล้ำเกิดขึ้นระหว่าง ประ-

เวศแลอ้ายโจรปล้นทรัพย์ทอยกันคนละอีกสอง
อีก พอดีเจ้าคนร้ายอีกคนหนึ่ง, ซึ่งยังอาพา
ป่วยคำรวบรวโรงพักอยู่มือ และไขกุญแจ
ปล่อยเจ้าแคงออก, จะเห็นสยท่าอย่างไร
ก็เหลือเถา ข้างนั้นก็ตรงมายังคู่ต่อสู้ ทั้งสอง
ประเวศ เหวี่ยงร่างเจ้าก็ออกยังตัวแทน โลหะ
ยิงสาครา. มีคตองออกอ้ายเสือกล้มชวลง

ภายใต้แสงสลัวแห่ง ตะเกียงกลางโรงพัก
ประเวศ ผละจาก อ้ายคนไม่มีชีวิตไปเคาะอ้ายผู้
ร้ายชื่อนั้นเข้ายี่ใหญ่ เจ้านั้นไม่ล้ม ไม่
เซ ช้างเดินท้อเข้าใส่เขาโดยยอมลงทุนให้
เตะกินเปล่า อีกบัย เข่อเรื่อโดยไม่ สักก็ขึ้น
ตอนนั้นประเวศ จึงคำนึงได้ว่า เจ้านั้นปราบ คำรว
โคธ้อย่างไร เจ้าคนนั้นปรากฏภายหลังว่าชื่อ
จีนฉายว่า 'หมัดผี' โดยที่ไม่เคยท้อใคร
ในเชิงกำลัง. ประเวศเปลี่ยนวิถียุทธ์ โจมเข้า
ชนขามัน ในขณะก็ กำลังยกขาอีก ข้างหนึ่งชน
เตะเขา พอมันล้มก็ว่าลงก็โตะเข้าถอกปล้ำ
ลิดอกค้อมันทำนองมวยยิปลุส อ้ายเงินทอง
กายบินชนสลักศึครุ—แต่ไม่หลุด แม้มัน
จะมีคอใหญ่และแข็งแรงเพียงเสาช้าง เขาก็ถัก
ฟันถึงข้อกระดูกกระดูกมันคือไปมียอข้อ

คุณหลวงนายอำเภอกับ นายร้อยคำรวบครี
ก็รพำคำรวบมาถึงโรงพักในขณะที่มีมวยของ

น. นวรัตน์ ฉนุชอุยา

กุล

ประเวศกำลังเข้าค่ายเข้าเขม ค่ำวระพากันวิ่ง
ขึ้นไปจะจับผู้ร้าย ก็พอดีประเวศคลายแขน
ออก อ้ายจันทน์หน้าซึกเขี้ยววอพุ่งอยู่ตรงหน้า
ประเวศเซซวนเพราะหมกกำลัง ร. ต. จักร
พองเขามาถึงที่เก่าช.

“ส่งกระตักน้ำมาหน่อยซิ” นายตำรวจ
สั่ง รัยกระตักน้ำจากตำรวจรอง ๆ มาส่งให้
เขาก็มีแก่กระตัก “คุณประเวศครับ เจ็บ
ตรงไหนบ้าง?”

“เปล่าครับ แค่เพลียจริง” เขาคอย
คุณหลวงรอนกล่าวว่า “อ่าวแปลกใจ
นักว่าหลานทำไมถึงเก่งกาจอย่างนั้น เมือง
เป็นหนอยญของคุณหลานมากมายทีเดียว”

“ถ้าคุณเป็นตำรวจ ตำแหน่งสารวัตรคง
ไม่มี” นายตำรวจออกความเห็น

“ช่างเถิดครับ ผมไม่ หาคิใน ทางตำรวจ
ละ.”

— ๔ —

อา! อ้ายเสือตัวสำคัญ ๆ ต้องไปใช้กรรม
อยู่ในมิถุนครข้างในเรือนจำบ้าง ราชครูแห่ง
จังหวัด กระบี่นคร ก็หาเป็นสุข นอนคาหลับไม่
ค่อยมีอ้ายเสือเกิดขึ้นใหม่ — อ้ายเสือ สกลชัย
รักเดิมของแม่กวรา ทุกเช้าทุกเย็นเวลา
นี้ พุทธรูปทุกอันโดยหวาดหวั่นภัยอันมันจะ

ยรกลาให้เกิดขึ้นนั้นยิ่งนัก.

นายเถินกับนายประเวศเดินคุยกันผ่านหน้า
บ้านพระอธิบาลมาเรื่อยๆ

“เข้ามาคุยกันในบ้านเถิดนี่” เจ้าของ
บ้านร้องเชิญมาแต่ข้างใน “เหมาะที่เถิน
อยากจะถามอะไรสักหน่อย”

เขาทั้งสองนั่งลงพร้อมกัน

“คุณประเวศ จะสมัครเป็นตำรวจหรือ?”

ท่านถาม “เขาลือกันแล้วว่าอย่างนั้น”

ชายหนุ่มหัวเราะตอบ: — “มิได้ครับ
แต่รับสัญญาแก่ กองตำรวจ ว่าถ้าผมยังอยู่ใน
จังหวัดนี้ครบปีใด จะช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ จับ
คนร้ายตามแต่จะได้อ และเจ้าหน้าที่ก็เชื่อ
ใจผม ขอมให้ผมพกอาวุธในที่ประชุมชนได้
เท่ากับตำรวจนอกเครื่องแบบ”

“มันก็แยกตำรวจนั้นแหละ” คุณพระว่า
“หรือว่าไปฟ้องเถิน?”

“ครับ? ก็ท่านเองนั่น” เขารับ “คุณ
ประเวศชอบการผละ ญักขอย่างเอาชีวิตเข้านแลก
เช่นนี้เสมอ”

“สกลชัย! สกลชัยนี่แหละ!!” เสียง
ยายแม่ครัวร้องแป้น ๆ อยู่หลังบ้าน “คาย
แล้ว! มันขึ้นไปบนเรือนใหญ่ —”

บุรุษทั้งสองยืนขึ้น คุณพระให้บุตรชาย

พ.ศ. ๒๔๗๐

ฉากฝีมือ

ไปตามตำรวจ ประเวศไกรยอนุญาตให้ ขน
ไปจับสกลณเรือน

ประเวศวิ่งรวกเคียวถึงชั้นบน ไขยันเสียง
ผู้ชายพูดหัว ๆ อยู่ในห้องรับแขก จึงเดินเข้า
ไป แต่ต้องชะงักเพราะแม่กำราเดินออกมา
ขวางประตูไว้

หล่อนถามอย่างปลาตกตะกั่ว “อะไร
อะไร”

“มาจับย้ายสกลจัง” เขาคอยโผล่ออก
ไป “โยรทเหล็กทางให้ฉันจับมัน”

“คุณเป็นตำรวจหรือ?” ทาราคังตระทุ
“หรือมีโยกันบ้านคิดแล้ว”

เขางอคำถามนี้ สกลซึ่งแอบอยู่ข้าง
ประตูโผล่ออกมา ถีบเขาระเด็นไปฟุบอยู่ใกล้
ราวบันได แล้วกระโดดเรือนหนีไปต่อหน้า
ประเวศ เดินลงชั้นบันไดคว้น ขยับตัวระโก
หน้าคำถามไปบ้าง ทาราคเข้าทางแขนกัน
ทางเสีย

“เขาให้สัญญาว่าจะปล่อยตัวเป็นคน”
หล่อนกล่าวเบา ๆ แต่เน้นคำ “จงเห็นแก่
ความดีของเขา คุณอย่าตามจับเขาเลย ให้
เขาหนีแต่ตำรวจถ้อยเถิด”

ถ้อยคำ ของ สาวน้อย ยอกแสง หทัยเขา
เสมอเข้มลึกแสนเล่ม. หล่อนยังพิศว่า

สกลอยู่ ขอร้องเขาผู้มีความสามารถว่า
ตำรวจบางคนให้เลิกคิดตาม — — ประเวศ
จึงหาหล่อนเพื่อระตักสิน ให้เกิดข้ากว่าหล่อน
กล่าวถึงนั้นด้วย ความมีสติ หรือแปรปรวนไป
แล้ว หล่อนก็หลยตาเขาเสีย. การโถม
ถีบของสกลมีระคาย มังสาเขาเท่า วาจาแล่น

ใจพร้อมด้วยพลังตรัสชวนวนวลถึงแก่ร่วมมือ
ของหล่อนในยามนี้ ไซ้เวลานั้นในหทัยเขา
ขึ้นขึ้นจน จะกล่าววาจาบ้างก็เปล่งเสียงมิออก.

ประเวศรักการหรือ? จริง, เขารัก
หล่อน ต้องการหล่อนไว้ร่วมห้องชั่วอายุ แต่
หล่อนไม่มีความอาลัยเขา ไม่รักเขาสักนิด

เฝ้าหลังสวาท้ายเสียเสียฝังใจ — เออหล่อน
— หล่อน ผู้เขาหวัง จะฝากชีวิตใน วงแขนนั้น
กำลังหลงเชื่อวาจาไรเพราะรักมัน หาก
หล่อนยังมีนิสัยเช่นนั้น ถึงเส้นรักสกลรัก
อย่างไรก็ต้องจำให้สกล. ยอมทนระทมคึก
ห้ามรักเบื้องตนนี้ ให้เหือกหาย คึกกว่าจะยอมทน
ซ้ำใจชั่วกาลนานเมื่อให้หล่อนไปเคียงข้างแล้ว.

เหตุผลเป็นดังนี้ ทาราคจึงเห็นประเวศถลึง
หลังลงบันไดไปช้า ๆ โดยไม่รู้ว่า หทัย
หล่อนสท้อน หันหน้ากลับเข้าประตูไป

๐ ๐ ๐
ย้ายวันหนึ่งประเวศกำลังยิงนกอยู่ กับคุณ

น. นวรัตน์ อนุยุชยา

กุล

หลวงรอน ๆ ในกลางป่าใหญ่ ค่ำวระคนหนึ่ง
ตามมาแจ้งว่า อ้ายสกล ปล้นทรัพย์เขาแล้วหนี
พลก็กับพวกฟ้องผู้คุมขังมาในขัง.

“ไหนมันสัญญาภัยแม่ค้ารว่าระประพฤติ
ก็ใจเล่า?” ประเวศว่า

“สัญญาของอ้ายเสียดสนจวักนทลสถานเชือ
หรือว่าเป็นความสัดดี?” คุณหลวงยั้งถาม
เขานิ่งไม่ตอบ เดินอ้อย ๆ ต่อไป

“เปรียง!” มีใครระเบิดกระสุนออก
ถูกทวมวกกันแตกประเวศตกลง

ทั้งสามหมอบลงยังพื้นโพธิ์ใหญ่ ประเวศ
ชักปืนพกออกยิงตอบไปข้าง.

“อ้ายสกล!” นายอำเภอขยับพืมฟ้า
“พ่อประเวศยิงท่อนงมันไว้นะ อ้าวระไปตาม
พวกเรามา พลตำรวจช่มอยู่ช่วยบรรจุนให้
ทลสถานันก็เถิก”

อ้าย เสียด สกล แอ่ย ต้นขนุน บึงไม้ วาง มือ
เหมือนกัน ระยะห่างกันไม่ถึงสองเส้น คง
มี ใครบียลงข้างหนึ่งละ

ภายหลังที่โต ยิ่งกันสักครู่ใหญ่ สกล ก็
ย่ำใจ โตออกมายืนพิงต้นไม้ ชั่งแต่ก่อน
เคยใช้กำขึงกายนั้นเป็นเชิงทำทนาย ปลัดย
กระสุนเปรียง ๆ ออก ก็ สกล ทำได้ โคน
ประเวศระบอมอยู่ เขาโตผลลยออกยิงกันใน

ที่เคียน ๆ คุกัน พักเคียวเข้าเสียดสกลก็หมอก
ล้มชวยลง ขณะนั้น เสียงปืนออกยิงทั้งป่า
ใหญ่ ประจักษ์ว่าโรงทั้งกักกำลังหนีตำรวจ
ผ่านมา

โจรคนหนึ่งตรงเข้าอุ้มสกลขึ้นมา ประเวศ
ยิงทันที แต่กระสุนหมก. บรรจุมัน

“เขี่ย เขาไปได้แต่ศพอกันะ” หลวงรอน ๆ
ตรงเขาคยให้ล่อเขาใจ. กลับบ้านเถิก อ้าว
ออกหัวข้าวแล้ว”

แต่ คุณหลวงมีคุหน้า ทลสถานชายว่าขณะ
ชักเขี้ยวด้วยความเข้าใจเหลือประมาด.

ชายหนุ่มกล่าวอ้อย ๆ ในระหว่างเดินทาง
ว่า “ผมหมกสัญญาภัยคุณอ้าวแล้ว ต้อง
ลากลับกรุงเทพฯ ละ.”

คุณหลวง หน้าคัน ตามขึ้น ๆ กันออกมา
ว่า “สัญญาอะไรกันพ่อคุณ? ใครระกลับ
กรุงเทพฯ กันเมื่อไรละ?”

“เดิมผมระกลับที่หนึ่งแล้ว คุณอ้าวขอ
ให้ผมรับสัญญาว่าระอยู่ช่วยปรายอ้ายสกลเสีย
ก่อน นี่มันก็ตายแล้ว ผมระกลับกรุงเทพฯ
พรงันละครึบ.”

คุณหลวง จำกลนกลืนความคันคันคอหอย
ไว้ภายใน.

เย็นวันนั้นประเวศก็เตรียมของเข้าหีบ. คำ

ลงไปลานนายเงินแลธรวา ฝีมือทั้งสอง
 ทราบว่าเขาต้องไปครั้งนี้เพราะเรื่องรัก น้อย
 ใจช่วยแม่การา ซึ่งซึ่งเป็นข้อใหญ่ มีใช้
 จากไปอย่างธรรมดาๆ เคยจากจังหวัดอื่น ๆ ที่
 ได้ไปเที่ยวมาแล้ว แต่จะทำไมไรเล่า โรค
 รักจะหายก็ต้องได้คนรักมาพยาบาล คนอื่น ๆ
 จะเกี่ยวข้องก็เปล่าประโยชน์

“คุณประเวศจะไปลาคุณพ่อไหมครับ?”

นายเงินถาม

เขารับว่าจะไปในเช้าวันรุ่งขึ้น. หมายถึง
 ความว่าขอเห็นหน้าแม่ชอุชวิธ อีก เป็นคราว
 สุดท้าย แล้วจะจากไปโดยมิคืนหลัง.

เมื่อประเวศเข้าบ้านคุณพระ ๆ อย่างไม่ พย
 แต่การานั่งอยู่ในห้องรับแขกแต่ผู้เดียว.

“คุณพ่อไม่อยู่ค่ะ” หล่อนกล่าวปฏิเสธ
 ถาน “เดี๋ยวก็กลับสิ เดี๋ยวนี้คงบอกก่อนซิค่ะ”

“ท่านไปบ้านไหนล่ะ?” ประเวศ ถาม
 ทิรยาไม่ปรกติกนัก

หล่อนบอกนามเจ้าบ้านให้

“อ้อ งั้นฉัน จะไปลาท่านที่นั่นก็ได้”

เขาว่า

“คุณจะไปไหนล่ะ?” การากถาม
 อย่างคนเห็น

“กลับกรุงเทพฯ ี่แม่การา” เสียง

เขาสั้นเครือ “ฉันมาเพื่อลาเธอกลับกรุงเทพฯ”

“กลับชั่วคราวหรือคะ?”

“จะไม่กลับมาก็แล้ว แม่การา?” เขา

ตอบเมื่อนิ่งไปพักใหญ่

สาวสวย เงย หน้า ขึ้นดูเขาค้วยแววตา อัน
 ประหลาด—สายตาอันอาจชวนให้เขากลับใจ.

แต่ นิจาเอ๋ย—ความเศร้าหมองในดวงใจ

เขามีอยู่มาก มิได้เหลือคณวาทาหล่อนเช่น
 วันตามจับอัยสกล ธา! เขาหิยหมวถออก
 จากห้องไปมีรังไร. มิได้เห็นแขนทั้งสองของ
 หล่อนที่อาชานึงจะยกเขาไว้คตลชเขคตออายุขัย

แตรูจิกก็กับเขา หล่อนซึ่งเขาว่าเป็นคน

ซอบแต่หาเรื่อง วันที่เขาคอยสกลลัมลง
 หล่อน เหม่า ว่าเขา ขวทหาญอยาก ค่อยคนอัน

อวสทวิเพคคือหล่อน มิใช่คงใจจะช่วยเหลือ
 โภยตรง มาเมื่อเขาช่วยชีวิตหล่อนไว้ ใน

บ้านแพะย หล่อนค่อยเห็นความดีของเขาขึ้น
 เล็กน้อยจึงยอมอยู่รับประทานอาหารร่วมวงด้วย

เมื่อ เขา ทำ หน้า ที่ พลเมืองก็ช่วยเหลือ ค่าวจ
 หล่อน ก็ ว่า เขา คิด จะพา ความ นิยม ใน หมู่

ราษฎร แต่เมื่อเขาคามจับสกลณบ้านหล่อน
 เวลานนั้นหล่อนเกลียดเขา. โภยเชื่อว่าสกลจะ

ทำตามคำพูด “ถ้าแม่การาขังฉันไม่ให้

ประเวศคิกตามฉันได้แล้ว ฉันจะคิกกลับตัว

น. นวรัตน์ ณอยุธยา

กุล

เป็นคนก็ต่อไป” ที่ให้หล่อนไว้นั้น ต่อมา
 สกปรกกลายเป็นอ้ายเสียไปตามเดิมจนถูกประเวศ
 บังคับสั่งให้หาญ. หล่อนกลับได้ ก็คิดว่าผิด
 จริง เห็นความผิดของประเวศมากขึ้น เสียใจ
 ในความผิดที่ได้ กระทำไปโดยมิไตร่ตรอง นั้น
 ยิ่งนัก ตั้งใจจะขอโทษเขาในโอกาสอันเหมาะ
 อา—หล่อนฟังก็คิดงั้นเมื่อวันวาน วันนั้นเขาก็
 มาลาประณิษย์นครหลวง หล่อนจะใช้เวลาไหน
 สาระภาพความสัถย์จริงต่อเขาเล่า. ประเวศ
 จากห้องลับคลองจิกขุไป สาวเจ้าก็ระทมซ้ำ
 ใจรู้สึกเหมือนห้องนั้นแหว่งโหวได้ จากนั้น
 หล่อนก็หมดความมี สักลิมลงแทบหมดทุก

๐ ๐ ๐

มีสองตัวพาประเวศกับคนใช้คุมเดินไกล
 จากบ้าน นายอำเภอไปที่ละน้อย ๆ อา—
 ประเวศ ฝากฝีมือ ไว้ ในจังหวัดนี้มากมาย แต่
 โชคความนาเขาช่างอาภัพยิ่งเสียแล้ว.

“หยุดก่อนพ่อประเวศ หยุดก่อน!”

คุณหลวงรอนราษฎรเสียดะ โทนมาข้างหลัง

“พระอะไรด้วย?” ชายหนุ่มกล่าว
 อย่างแค้นเคือง

“อ้ายเสียสกปรกยังไม่ตาย” ท่านกล่าว
 “มีวัน ไต่ถ่วงหนั่งมันคงก่อความเดือดร้อนกัน
 อีก, เจเห็นแก่ราษฎรผู้หวังพึ่งหลานบ้าง เจ
 เชื่อว่า กระบี่นทรบุรี ยัง ต้อง การ ตัวหลาน ไว้
 ปรายอ้ายสกปรก.”

ประเวศถึงเล คุณหลวงเผ้าวังวอนต่อไป.

“โอ! คุณประเวศ ผมคิดว่าคุณตายออก”
 นายเถินขี่ม้าตามมาตักพ้อ “คุณไปลาแม่
 การวอย่างไรงั้น เวลานั้นหล่อนเป็นลมแล้วร้องให้
 อาลัยอาวรณ์คุณเป็นหนักเป็นหนา ถ้าผมเป็น
 คุณจะต้องกลับไปลาอีก.”

ประเวศชักม้ากลับ—กลับเข้าเมือง

บัญชาหาจึงมีว่าประเวศ ต้องกลับ มาครอง

เพราะอยากกระปรายสกปรกหรือต้องการปล่อยนาง

สาวการา—การาควงเคียวของชาวกระบี่นทร

จรรยานุสัติ

๑ อินทรวชิรฉัตร ๑

๑ พฤกษ์ ไกล้วไรผล

จึงเหล่าพิทกเหิน

๑ อินพงพนัสเล่า

ไหนสัตว์จะพลันสม

๑ เถาว์ดัยฉวีพันธุ์

หากคอกฉวีหาไม่

๑ ลำห้วยละหานธาร

แม่ ไกรกระแสนี้

๑ ชายไกล้วไรทรัพย์,

แก่กายระทมมาดิ

๑ มุลนายพะเนินผล

มวลข่าวะผลาใน

๑ เซ่นน้แหล่งหนองโล

ให้สัตว์นิเวศทวอน

๑ เหตุภัยอวิชชา

ทภัยมระทมนาน

๑ แต่เหล่าสุเมธิ

กำจิกกิเลสคลาย

๑ ไภยภัยประพฤติกาม

จึงพบประสพผล

ยลกันมิชวนเพลิน

จรไกลฤทนายชม ๑

ฉวีระงามรณรมย์

จรส่วนาสัย ๑

ก็เพราะสีสุมาลัย

และแมลงกัณฑ์หนึ่ง ๑

ขณะผ่านพนาลัย

ก็และปลิงระอัยหรือ ๑

วนนัยประมาณคือ

กรนาฏอุนกัโชน ๑

ลวิกลวิการไป

มนแทนงระแวงจร ๑

กียโมหันทอน

กลโชนสงสาร ๑

ประสุพาภิเลศพาน

ระอุยัยรู้วาย ๑

สติมีตระหนักหมาย

เพราะพระธรรมประจำคน ๑

คุณสามประการกล

สุขเสพลัยโยยง ๑

- ๑ หนึ่งคือ “คำรงชนม์”
เสพย์สิ่งประเสริฐสูง...
- ๑ สมควรและล้วนเป็น
ภายน้อยก็พลอยเกษม
- ๑ ข้อสอง “คำรงชีพ”
เข้าสายและย้ายหวน
- ๑ เพียรทำประจำจิตต์
จักเปรมเกษมสำนค
- ๑ ข้อสาม “คำรงชาติ”
เกิดแก่ประชาติ
- ๑ ชาติสุขก็เราสุข
ปวงราษฎรประสพผล
- ๑ ต่างผู้ก็ต่างมี
เรื่องร้ายจะหมายกล้า
- ๑ ถึงหากอุบิทิมา
ควรกิดสฤษดิ์ให้
- ๑ ความสุขและความทุกข์
ชุ่มชนมิกวรถลา
- ๑ ใ้ว่าณคราสุข
คงอยู่มิรู้ชวน
- ๑ ญาว่าณคราทุข
คงอยู่ตลอดย
- ๑ แท้ันมีที่นาน
สมแก่สภาพรอ

จิรผลพิพพันคง
เคราะห์ให้ระดังพะบุ่งเปรม ๑
สุขเห็นถนคเณม
เพราะย่ำราศพยาภิถวน ๑
บริสัทพะเพราะหมั่นทวน
สติตั้งระวังงาน ๑
สัจริคประกอบการ
สิริวิคณส์สวัสดิ ๑
วุดมิมาคณะเกิณศิริ
ชนร่วมประเทศคน ๑
นิรทกขคัลลอทจน
ก็เพราะพลเมืองทำ ๑
คคินันเทศน์นำ
ฉิระเกิดก็ยังไกล ๑
ก็มีนำล้ายากใจ
ผลสมประสงค์เรา ๑
ขณะยกระพึงเนา
สุนนสิ, ทเวศกรวณ ๑
ก็จะสุขเกษมสรวล
กลเช่นมิเห็นมี ๑
ก็จะทุดขระคมทวิ
และฉะนันไฉนทนอ ๑
สุขผ่านประสพพอ
ลุดมัยกรโลกลา ๑

พ.ศ. ๒๔๗๐

ธรรมานุสสติ

- ๑ เหมือนหนึ่งกระแสดม
สัมผัสสัจกายา
- ๑ เหตุอันแหล่หนอความ
หากทุกจะแทนใน
- ๑ ไยควรจะทวนคิด
ควรทั้งปวงชาญ
- ๑ ถึงอดีตที่คนอ้าง
เชิญทวีสละขันธ์
- ๑ เชาวเพ่งจะเล็งเห็น
เหตุอันมองค้ำสาม

- ขณะพิศกระพือมา
มมีนากี่ผ่านไป ฯ
- สุขยามนิราศไกล
ขณะนั้นก็ตามการณ์ ฯ
- วิปริตมิเป็นสาร
คำวิหิตระนึ่งศอก ฯ
- คติอย่างประเสริฐสุนทร
และประกอบพิจารณตาม ฯ
- ผลเป็นประ โยชน์งาม
จะสนองคุณานันต์ ฯ

ขุนจกจัดนิลลัษ

ความกตัญญู ของชาวอินเดีย

แปลและเรียบเรียงจากต้นฉบับเดิมของท่าน E. N. Mc. Mullan.

“แม่ไหน” ผู้แปล และเรียบเรียง.

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นแก่ผู้ที่ไม่สามารถหาภายในประเทศ
บราซิล และแสดงให้เห็นความกตัญญูของชาวอินเดียคนด้วย
หนึ่ง ท่านเจ้าของเรื่อง ขอรับรองว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องจริง
ด้วยประการทั้งปวง !

เป็นเวลาหลายปีมาแล้วที่ข้าพเจ้ารู้จัก
ชอปปอกัยท่านกับตัน ม... ผู้หนึ่ง (ผู้แต่งขอ
สงวนนามไว้) ท่านผู้นี้ได้เล่าเรื่องอันน่าทึ่ง
เรื่องหนึ่ง ที่กล่าวหาคุณปู่ไปดังบรรดาแล้ว และ
ไข่มุกก็, อันมีค่า ซึ่งไกล ๆ จากความเป็นจริง
ให้ข้าพเจ้าฟัง แก้วมั้นอยู่ในที่อื่นอ้างว่า,
เปล่าเปลี่ยว..... ใกล้กับที่เกิดของแม่น้ำ
โทคันดินส์ ในประเทศบราซิล

ข้าพเจ้า และ ท่าน กับตัน ผู้นี้ได้พยายาม
ปลุกหาถึงปัญหาของเรื่อง ๆ นั้นมาแล้วเป็นหลาย
ครา และ ในที่สุดเราก็เห็นพร้อมกันว่า ผู้
นั้น จะพยายามผูกเรื่องนั้น ให้ปรากฏลงไปว่า
จะมีความจริงเพียงไร.

เวลาล่วงต่อมา อีก ประมาณ สอง สัปดาห์
ท่านกับตันจึงได้ ตรง มาหาข้าพเจ้า ด้วยสีหน้า
อันแจ่มจกด้วยความคึกคัก แก่ไม่ใช่ว่าได้พบ

พ.ศ. ๒๔๗๐

ความกตัญญูของชาวอินเดียน

เจ้าของเรือนแต่อย่างเดียวกันนั้น แต่ยังคง
ไว้ รัชชทายาท จากเขา ซึ่งแนะนำให้แก่วีจิก
กับสุภาพบุรุษชาวผู้หนึ่ง ซึ่งอยู่ที่เมืองยูริยา
ในจังหวัดคิโนลาสกีเกอร์ส ซึ่งในสมัยนั้น ท
ค้าขายเป็นท ู อยู่เหนือที่สุดของทางรถไฟของ
ประเทศยวราซิด

ท่านสุภาพบุรุษชาวผู้ นั้น, ปรากฏว่า, มี
แผนที่แสดงท ู ู ยินคาแร และ ใช้มุกก็ คงอยู่
ซึ่งห้อมล้อมไปด้วยเขาและลำธาร แกะยอก
กับเราว่าแกะจะให้แผนที่นั้น แก่เราสักฉบับหนึ่ง
เพื่อเป็นการ คอยแทนถ้าเราจะนำเขาของประ -
หลาดบางอย่าง ซึ่งเราอาจจะหาได้ในทาง
สำรวจทางของเราควรวนไปให้แก่วีจิก และแก
ยังรับจะช่วยเหลือเพื่อน ผู้ นำทางให้ เราผู้จะต้อง
ผ่านท่อน้ำอ่างว่างปราศจากผู้คน ซึ่งเป็นที่คง
อยู่ของ ชุมทรัพย์นั้น ระหว่าง ยูริยาไปคง เจ็ด
หรือแปดร้อยไมล์.

ถ้ามองดูอย่างเผิน ๆ แล้วก็ให้รู้ สักว่าจะ
เป็นการง่ายพอที่เราจะลงมือค้นหาชุมทรัพย์ น
ได้แล้ว, โดยเหตุเช่นนั้นแหละ, ภายหลังที่ได้
จัดแจงการงานบางอย่างและเตรียมเสบียง
อาหารครบถ้วน สำหรับจะ ได้ ใช้ตลอดเวลา
หลายเดือนแล้ว เราก็พากันไปขึ้นรถไฟที่ ชาว
เพาโล ไปยังยูริยาที่เกี่ยว เราจึงอยู่น

รถไฟอันกระเทือน และ โคลงเคลงไป ตามถนน
อันแคบ และเต็มไปด้วยฝุ่น เป็นเวลา ส่วน กิ่ง
เมือง โยราจนและค่อนข้างเล็ก ตั้งอยู่ล ้น
กลางของทวีปใหญ่ อันเป็นที่มุงหมายของเรา
ในวันรุ่งขึ้นเราเที่ยวถามหาสุภาพบุรุษชาว
ผู้ ซึ่งได้กล่าว เขาเพื่อแก่เรามาในจดหมายนั้น
และ ในเวลาไม่นานนักเราก็พบ

จดหมายแนะนำตนเองไปยังอีกคนหนึ่ง
ทวีป อเมริกาใต้ มีความยากลำบากยิ่งกว่า
ในประเทศอังกฤษ หรือสหปาลีรัฐอเมริกา
ที่เกี่ยวนั้น ย่อมเป็นของจริงแท้ ด้วยประการ
ทั้งปวง สุภาพบุรุษชาวผู้ นั้น, ภายหลังที่ได้
อ่านจดหมายของเรา, และได้ฟังเราเล่าถึง
ความเป็นไปของพวกเราบ้างแล้ว, ก็อนุญาต
ตัวของเขาเอง และ ทริพย์สมบัติ ของเขาให้เรา
ตามแต่จะ ใช้สอย และได้พยายามเล่าถึง
รายละเอียดของระเบียบต่าง ๆ ที่เราควรระมัด
ระวัง, ไปใช้ตามทาง แก่ผู้ส่งสาส์นไปหาสัตว์พาหนะ
มาให้ เราซึ่งทำตัว เป็น พาสามสำหรับ ยืนทุก
กระโหลก, ทันอน, เสือดำ, เครื่องมือ
สำหรับเจาะขุด, และสิ่งต่าง ๆ อีก และแก
ช่วยจัดหาคนที่เหมาะสำหรับที่จะทำงาน และ
ซึ่งพอจะ ไว้ เนื่อเชื่อใจ ได้ ให้เราอีก สามคน
สำหรับ เป็น มัคคุเทศ และ เป็น ผู้ช่วยเหลือ เรา

ตามทาง

เวลาเช้าตรู่ในวันอันมีอากาศปลอดโปร่งถึงวันหนึ่ง เราก็ก้าวคำข้าลาสุภาพบุรุษชราและบัณฑิตชาวบ้านอันซอซพของเร และตั้งคันเก็นทางข้ามที่ราบอันกว้างใหญ่ และสรวยงาม ณ ที่นั้นเราจำต้องผ่านลำธารอันมีน้ำใสเย็นไปหลายแห่ง และจำต้องเสียเวลารอนแรมใต้ต้นไม้ อันใหญ่มหึมาเสียเป็นเวลานาน

ภายหลังที่ไต่เทียวไปตามชนบทต่างๆ อันกลั้วไปด้วยภาพที่แปลกประหลาดโดยธรรมชาติแล้วประมาดณีสืบหาวัน ในตอนเย็นวันหนึ่งก็พากันหยุดพักตามเคย แต่วันนั้นอยู่ข้างจะเย็นกว่าวันธรรมดาสักหน่อย ขณะที่พวกเราสองคนกำลังกางกระโจมผ้าย้อย และอีกสองคนกำลัง ยก ห่อของ ลงจากหลังสัตว์นั้นผจญสายตาของข้าพเจ้าเหลือยไปพบฟ้ายันตกของ ๗ เราตัวหนึ่ง ซึ่งเดินล้ำหลังเพื่อน กำลังเดินตรงมาตลอดทั้งวัน อันใหญ่ ซึ่งมีมกแดงอยู่ครึ่งหนึ่ง มีขนาดโต สักเท่าถึงย้อม ๆ เห็นจะไต่ขดระเนนเป็นยามทีคนเดินมาก ด้วยข้าพเจ้าทราบแล้วว่านอกจากจะมีใคร มา ฝูงฟานนั้นไปเสียทางอื่นแล้ว ข้าพเจ้าคงเปรี้ยว ถึงได้คิดครครสัดอย่าง โกลีต ที่สักและไม่ต้องเสียค่าผ่านประตูด้วย จึงถึงข้าพเจ้าคาค ! ในเวลา

ต่อไปนี้ก็เกิดเหตุร้ายขึ้นจริง ๆ !! ห่อของบนหลังฟ้าย้อยไปซ้อนเอาจึง มกแดงเจ้ากรรมนั้นเข้าจนทำให้ทางล่างของรังมันขาดออกจากกัน แล้วมกแดง ซึ่งตกลงบนหลังฟานนั้น ก็พากันกรอออกไปติดตามตัวฟานนั้นด้วยความโกรธเสียงฟ้าผ่า ลึกครึ่งหนึ่ง ก็เห็นจะ ทำให้ฟานนั้นตกใจเสีย ครองไม่ได้ มันแผ่นขึ้นสู่อากาศครึ่งหนึ่ง แล้วถ่วงคค ๗ เลี้ยว ๆ ไปตามเรื่อง ทำให้ของในห่อของอยู่บนหลังมันนั้นสั่นกระเทือน มันวิ่งไม่หยุด และเลี้ยวหายไปในความมืดที่ยังอยู่รอบข้างเรา พวกเราคนหนึ่งเดินตามรอยไปไต่ สักหน่อยก็กลับโดยหารอยมันต่อไปไม่พบ

ในวันรุ่งขึ้นข้าพเจ้า ถูกอุบย โหลกให้เป็นผู้ตามรอยเท้าฟ้าย้อยไป และคิดว่าระพมของทมุค่ากินข้างหรือไม่ว่า

ข้าพเจ้าเดินตามรอยเท้าไปไต่สักสองไมล์ จึงไต่ มีห้วยข้างเล็กน้อย ด้วยข้าพเจ้าไต่ไปพบสิ่งแปลกประหลาดที่สุดเขา คือมีรอยเท้าอันมีแฉกระดู ของมมนุษย์ ไต่ไปกับ รอยเท้าของฟานนั้น ซึ่งหมายความว่าฟานนั้นคงจะถูกพวกอินเดียนจับไต่แล้ว ข้าพเจ้าชักหัวคางขึ้นมาทันทีเพราะพวกอินเดียนมักจะ ประพฤติสิ่งชั่วร้ายเสมอ ๆ แต่โดยเหตุที่รู้ สักเห็นกันน้อย

พ.ศ. ๒๔๗๐

ความกตัญญูของชาวอินเดียน

เหลือกำลัง ข้าพเจ้าจึงนั่งพักลง เอาหลังพิง
 หุยผาใหญ่ แหง่หนึ่ง และครองธงเหล็กการณ ที่
 ควรจะทำอย่างไว้อีกต่อไป ข้าพเจ้านั่งที่นั่น
 ได้สักประเดี๋ยวเดียว ก็ได้ยินเสียงเขา ๆ เสียง
 หนึ่งจากเบื้องบนหุบผานั้น แต่พอข้าพเจ้ามอง
 ขึ้นไป ก็เห็น ชาวอินเดียนสองคน ยืนอยู่ บน
 หุยผาซึ่งข้าพเจ้าคาดว่าสูงจากพื้นดินประมาณ
 หกฟุต มือทั้งสองกุมก้ามขลุ่ยซึ่งขึ้นสายไว้แล้ว
 และหันมาทางข้าพเจ้าด้วยอาการเคลือบประหลาด
 ที่จะปล่อยลูกขลุ่ยนั้นให้ แล่นมาค้อง ข้าพเจ้าอยู่
 ทุกวินาที !! ออ! ภาพนั้นทำให้หัวใจของ
 ข้าพเจ้าเกือบหยุดเต้นด้วยความตกใจ แต่ข้าพ
 เจ้าพยายามข่มสติลงไว้ และในไม่ช้าก็ตั้งใจ
 จะใช้ความพยายามกลบเกลื่อนให้เป็นไปอย่าง
 ธรรมดาเท่าที่จะเป็นไปได้ ในเวลานั้น, อย่างไร
 ก็ตาม, ข้าพเจ้าจึงได้ความรู้ใหม่ขึ้นอีกว่า
 ข้าพเจ้ามีอาคันตุกะอื่น ๆ อีก ด้วยชาวอินเดียน
 อีกหกคน ได้ ก้าว ออกมา จาก หลัง หุยผานั้น,
 ทุก ๆ ๒๐๐ ในสภาพที่สองคนแรกทุกประการ
 ข้าพเจ้า ยืนขึ้น และ โค้งตัว คำนับ พวกนั้น
 อย่างสุภาพ และ กล่าวคำ “อรุณสวัสดิ์”
 เป็นภาษาปอร์ตุเกสแล้ว จึงกินอย่างช้า ๆ ตรง
 ไปหา

บน หุยผาได้ ผ่านลงมาข้างพื้นดิน และเดินตาม
 หลังข้าพเจ้ามาพร้อมกับลูกสายขลุ่ยเสียง พวก
 นั้นคนหนึ่ง. กระทำตนคงเพื่องานที่คุ้นเคยกันมา
 นาน, ได้ปลดเอายืนรวอลเวอร์จากซองบน
 ซึ่งข้าพเจ้าแขวนไว้ ที่เข็มขัด และตรวจอาวุธ
 นั้นอย่างเอาใจใส่ เพราะที่นั่นกระบอกนั้น
 เป็นอัน โอเคเมคิก และโดยที่ได้ออกเซฟไว้
 เรียบร้อยแล้ว, ข้าพเจ้าจึงไม่คอยกลัวอันตราย
 ออกเท่าไรนัก นอกจากจะเป็นการเอะอะโศกเศร้า
 เพื่อบอกให้พวกนั้นเห็นฐานะและเพิ่มความ
 ไว้วางใจข้าพเจ้ายิ่งขึ้น ข้าพเจ้าจึงปลดเข็มขัด
 ของข้าพเจ้าออกเสียและสั่งให้พวกเขาตรวจ
 ท่านทั้งหลาย, เข็มขัดและปืนของข้าพเจ้า
 นั้นผ่านไประยะ ๗ พวกอินเดียน แต่ข้าพเจ้า
 สังเกตเห็นว่าคนทั้งหลาย พากัน จียักาม อาวุธ
 นั้นด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่ง และอยากจะ
 มองเข้าไปตามลำกล้อง แต่มักขลังที่จะทำ
 เช่นนั้น บางคนเพ่งดูที่ โกลนแล้วถอยไป
 แล้วยืนข้าง ๆ คล้ายกับว่ากลัวของที่ โกลน
 นั้นนาน ๆ อาจจะทำให้ ยืนนั้นสั้นขึ้นได้ฉัน
 พวกอินเดียนทั้งหลายเคย ได้ทราบถึงอาวุธ
 ของชาวผิวขาวมาบ้างแล้วแต่ไม่ทราบว่าเขาใช้
 กันอย่างไร ข้าพเจ้าทำท่าทำให้ชาวอินเดียนคน
 หนึ่งเอายืนแกะไว้อีก ในซองบน ที่เข็มขัด และ

ในเวลาเดียวกันชายอินเดียนสองคนทูล

แม่โฉน

กุล

ให้ภาค. ชัมชิตันเสียบ แต่คนนั้นคาคชัมชิต
ไม่เป็น ข้าพเจ้าช่วยคาคให้ จึงคาคได้ ภาย
หลังที่คาคไ้เรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกว่
ชายนั้นช่างชอยเสียนกระไร เพราะเขามัก
จะจ้องมองทวารุชอย่างใหม่ของเขาบ่อย ๆ

กษณะข้าพเจ้าเขาไ้ว่าพวกชาวอินเดียน
นั้นไ้ทำทำมึงก็ให้ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเสลดของ
เขาแล้วตามพวกเขาไป ครั้นเราเดินไปไ้ใกล้
สอง, สาม ร้อยหลา เรา ก็ไ้ พยพ่า ที่ หายไป
ซึ่งเคยกัน ถูกมกไ้ไ้กับคน ไม่ คนหนึ่ง บนหลัง
ของมกยังมี ขาวของ ที่ ไม่สู้ จะมีความ กคงอยู่
ตามเดิม

พวกเขาแก่ห้านั้นออกและอนุญาตให้ข้าพ
เจ้าเป็นผู้จ้ง เราพากันเดินต่อไปอีกสักสาม
ชั่วโมงก็มาถึงหมู่บ้านย้อม ๆ แห่งหนึ่ง มีบ้าน
หลังคาจากรวมสักสิบหลังเห็นจะได้ หมู่บ้าน
นั้นคงอยู่ณฝั่ง ของแม่น้ำซึ่งไหลมาจากตาม
ชายเขา แม่น้ำนั้นมักจะสเสยว้จมาก และ
ไหลผ่านหมู่บ้านไปอย่างรวดเร็ว จนทำให้
เกิดน้ำตกบ้างบางแห่ง

ณที่นั้น ข้าพเจ้า และพ้า ของข้าพเจ้าไ้ถูก
พวกชาวบ้านซึ่งเป็นหญิงและเด็ก ๆ โดยมาก
มาห้อมล้อมมก และเป็นการยากที่จะกล่าวไ้ว่า
พวกอินเดียนนั้นชอยข้าพเจ้า หรือ ชอยพ้า ของ

ข้าพเจ้ามากที่สุด ภายหลังที่ข้าพเจ้าและพ้า
ไ้ถูกพวกชาวบ้านตรวจดูและทุก ๆ คนทำท่า
แสดงความรักในแล้ว เขาก็ช่วยกันขนเอาของ
บนหลังพ้าออกเสียบและไปหาหญ้ามาให้พ้ากิน
ในเวลาเดียวกันนั้น พวก เขาก็ พากันไปหา ปลา
อย่างที่ดีมาทำให้ ข้าพเจ้าวัยประทานบ้าง ซึ่ง
ข้าพเจ้าวัยประทานไม่สู้จะเต็มทีนัก ด้วยรู้สึก
อึดอัด

พอวัยประทานอาหารเสร็จ ข้าพเจ้าไ้ถูก
นำตัวไปยังฝั่งแม่น้ำซึ่งอยู่ตรงข้ามกับเกาะซึ่ง
ตั้งอยู่ท่ามกลางแม่น้ำนั้น เกาะนั้นมีรูปร่างวิเศ
มีขนาดไม่สู้กว้างนัก พื้นของเกาะอยู่สูงกว่
ระดับน้ำมาก และ ปกคลุมไ้ด้วย พืชชาติ และ
เถาวัลย์ อันงอกงามจนคลุมทุกไปหมด กับมี
ต้นปาล์มต้นหนึ่ง ซึ่งเยี่ยมกว่พรวณพฤษ
ชาติทั้งหลาย ปล่อยให้ ใบอันยาวยักของมัน
ปกคลุมบรรดาต้นไม้ ที่ต่ำกว่าอีกชั้นหนึ่ง เถา
ที่ข้าพเจ้ามองเห็นไ้ในนี้ปรารถนากว่แก่งหินเล็ก
ย้างใหญ่ย้างอยู่ห้อมล้อมเกาะอีกชั้นหนึ่ง ซึ่ง
มองเห็นมีรูปร่างต่าง ๆ กัน สายน้ำอันเขียว
จึกของแม่น้ำไหลมากระแทกแก่งหินเหล่านั้นทำให้
เกิดเสียงดังจนพุกกันเกือบไม่ไ้จะ ไ้ยิน

พวกนั้นสามคนบอกให้ข้าพเจ้านั่งลงไปใน
เรือกานู แล้วไ้ใช้พายอย่างโกลน ๆ ซึ่งมีคาม

พ.ศ. ๒๔๗๐

ความกตัญญูของชาวอินเดียน

ขาว ช่วยกัน ค้ำเรือ ออกทวน กระแส น้ำ ขึ้นไป ตามคลื่นที่วูบประดังๆ จะหล่นกระแสน้ำอันเชี่ยว รึก เมื่อไปถึงปลายอีกทางหนึ่งของเกาะนั้นแล้ว ข้าพเจ้า สัมผัส เห็น มีเรือ กานู ลำใหญ่ อีกลำหนึ่งคว่ำอูยขึ้นแก่หิน แต่ข้าพเจ้าหาทราบไม่ ว่า ทำไมเรือลำนี้จึงได้ชนกับหินและคว่ำอูยขึ้นนั้นได้

เราจำต้องพายเลยเกาะไปไกลโขออกไป ไกลไม่ค่อยเชียว พอที่เราสามารถ จะ นำเรือ ข้ามไปยังอีกฝั่งหนึ่งได้ ภายหลังที่เกิดเรือ โคลงเคลง ซึ่งข้าพเจ้า หวัหวัคจะ ตกน้ำตาย กลางแม่น้ำสักสองสามครั้งแล้ว เรือของข้าพเจ้าก็ข้ามลำน้ำนั้นไป เมื่อเรือ ของเราแล่น เข้ามาใกล้จะถึงฝั่งอีกฝั่งหนึ่งอยู่นั้น ข้าพเจ้ารู้สึกแปลกใจเป็นอันมากที่ แลเห็นมีผู้หญิง คนหนึ่ง นอนบนเกาะกลางกระแสน้ำ อันเชี่ยวจัด นั้น หล่อนกำลังยืนย่ำไปยังยอดผาใหญ่ซึ่ง อยู่ริมแม่น้ำและ ทำท่า อาปากตะ โจน มายังเรา ทำท่าทางอย่างบ้าเดอนพร้อมด้วยโยกไม้ โยก มือทั้งสองของหล่อน แต่เราหาได้ ยืนเสียงที่ หล่อนตะ โจนมานั้นไม่ ด้วยเสียงน้ำตกของ ลำน้ำนั้นดังกลบเสียงหมด อย่างไรก็ตามพวก ชายชาว อินเดียน ที่คุมข้าพเจ้า มานั้น ก็ได้ ทำ ท่าทางคอยหล่อนพร้อมก็ขมอมาทางข้าพเจ้า

หลายครั้ง

ทำทาง เหล่านั้นทั้งหมด แปลว่าอะไรกันแน่ หนอ. ข้าพเจ้าว่าพึงแก่ตนเอง สัตว์ผู้ นั้นชรอย จะเป็นนักโทษของชาวอินเดียนเช่นเดียวกับข้าพเจ้า ซึ่งคงจะต้อง ถูกกักขังไว้ที่ เกาะนั้นเช่นแน่ โดยคงใจจะให้ข้าพเจ้า อยู่เป็นเพื่อน หล่อนใน เวลาอันอับโชคเช่นนั้นกระมังหนอ? ข้าพเจ้า ไม่สามารถเข้าใจได้ และความพยายามที่จะถามพวกนั้นแลก็คงปราศจากผลจกกัน ครั้น ค่ำมาพอเรือเข้าฝั่งเสียแล้ว ชาวอินเดียนที่ อยู่ฝั่งข้าง นั้นเป็นจำนวนมาก ก็พากัน มายัง ที่ ๆ เรือจอดอยู่นั้นเพื่อมุงดูเรา

พวกชาว อินเดียนนั้น พยายาม ทำ ท่าทาง ต่าง ๆ ที่จะอธิบาย อะไรอย่าง แก่ ข้าพเจ้า พวกเขาเอาหนังและหัวกะโหลกของสัตว์ เทย์ร (เป็นสัตว์ชนิดหนึ่งที่มีหนังหนา, คอสั้น ก็มี ริมฝีปากขนอ่อนนุ่มและยาว มีผู้พบอยู่ในทวีป อเมริกาและหมู่เกาะอินเดีย.) มาให้ข้าพเจ้า ดูแล้วก็พาไปยังฝั่งแม่น้ำที่อยู่ ตรงข้ามกับคอน เหนือตึกของเกาะ พลาซซิมอไปยังเรือกานู ที่ยังคงคว่ำอูยขึ้นแก่หินนั้น ภายหลังที่พวก เขาได้ ทำท่าทาง โดยชี้ หัวกะโหลกของสัตว์ นั้นเป็นเครื่องช่วยเหลือ ประถม คำพูดแล้วเป็น เวลานาน ข้าพเจ้าก็เหาเอาและได้ความดัง

แม่ใน

ต่อไปนี้

เจ้าพวก อินเกียนเหล่านี้นะ คงจะได้ เจ้าสัวตัว
เทียร์ ซึ่งว่าทวนกระแสน้ำขึ้นไป และ
เร็ว กานดาลาใหญ่ที่ข้าพเจ้าได้ สังเกต เห็น ว่า
อยู่บนแท่นหินเมือก้อนหนาน ก็คือ เป็นเรือ ลำที่
พวกมันได้เหาะออกไปเจ้าสัวตัวเทียร์ นี่เอง คน
ที่ไปในการนี้ก็มีชายสองคนและผู้หญิงซึ่งข้าพ
เจ้าได้พบอยู่บนเกาะนั้น พวกผู้ชายถือธนูและ
หอกด้วย แต่ผู้หญิงนั้นนั่งอยู่ทางท้ายเรือคอย
ถือหางเสือ และ โดยเหตุที่พวกเขากระหายจะ
จับเจ้าสัวตัวเทียร์ นี้นี้เหลือประมาณ เขาจึงพา
กันเข้าไปใกล้เจดีย์น้ำตกจนเกินควม จึงเลย
ไปหลีกตามไป ถิ่นน้ำ สุ่มบ่ง แห่งความตาย ซึ่งรอ
คอยอยู่เบื้องล่าง พวกผู้ชายนั้นได้ถูกน้ำพัด
ไปกระแทกกับแท่นหินร่างกายขาดเย็บสาหัสถึง
แก่ความตายในทันที และเรือกานดาลานี้ก็ถูกกระ
แทกจนจนกว่าจะอยู่บนแท่นหิน แต่ผู้หญิงซึ่งนั่ง
อยู่ทางท้ายเรือนั้น ถูกกระแทกจนตัวลอยขึ้นไป
กลางอากาศและเลยกระเด็นข้ามมรรคาแท่นหิน
ต่าง ๆ ขึ้นไปอยู่บนเกาะกลางน้ำนั้นได้ หล่อน
จำต้องแกว่งอยู่บนเกาะนี้ ด้วยเป็นการเหลือ
ความสามารถของบรรดา ชาวอินเกียนที่จะช่วย
เหลือหล่อนกลับคืนมาได้ พวกเขายางคนรู้ว่า
ชาวผิวขาวเป็นคนมีบุญญาภิ จึงได้นำตัว ข้าพ

ทุต

เจ้าพามา — ซึ่ง เป็นชาวผิวขาว คนแรกที่เขา
เคยพบเห็น — เพื่อขอให้ ก็ช่วยเหลือโดยด่วน
ซึ่งจะเป็นโดยวิถีที่ก็ตาม แล้วแต่เจ้าได้หญิง
นั้นกลับคืนมาเท่านั้น

พอข้าพเจ้าได้ทราบเหตุเช่นนั้น พลันความ
กรุณาอันเป็นนิสัยของข้าพเจ้าก็ปรากฏขึ้นมา
ทันที พร้อมกับ ความปรารถนา จะ คงคืนทำ
เพื่อให้การสำเร็จไปโดยเร็ว ในการที่จะช่วย
ผู้หญิงซึ่งต้องถูกปล่อยเกาะนี้สำเร็จตามความ
ประสงค์ของชาวอินเกียนแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่า
คงจะเป็นสิ่งลึกลับมานานมาก และพวกอินเกียน
คงจะมีความกตัญญูต่อข้าพเจ้า และคงปล่อย
ให้ ข้าพเจ้าเป็นอิสระทันที

ข้าพเจ้าใช้ ความพยายาม อย่างแรงกล้า
และข้าพเจ้าคาดว่าคงมีผล ที่จะทำให้พวกเขา
ทราบว่าข้าพเจ้าทราบเรื่องตลอดคดีแล้ว และ
ข้าพเจ้าก็ได้บอกโดยใช้ ภาษา ไช่ คามเคย ว่า
ข้าพเจ้าจำต้องไปตรวจครอยเกาะนั้นอีก เพื่อ
จะตรวจดูสิ่งว่ากระควรวายามหาวิชิ ที่ที่ระงาย
ที่สุด พวกชาวอินเกียนมีความร้อนใจเกินไปที่
จะช่วยเหลือข้าพเจ้า โดยเหตุที่ ข้าพเจ้าให้
พวกเขาเข้าไปใกล้เกาะนั้นมากที่สุดในที่
เพื่อจะทำการไต่สวนได้ ถูกต้องยิ่งขึ้น การ
งานของเราในเวลานี้ จึงนับว่า หนักขึ้น และ มี

พ.ศ. ๒๔๗๐

ความกตัญญูของชาวอินเดียน

อันควายมาก

เมื่อการออกสำรวจอินโดจีนอันควายอย่าง
ยิ่งของข้าพเจ้าถึงที่สุดแล้ว ข้าพเจ้าได้
ตกใจ แน่แน่ว่า มีทางเดียวเท่านั้นที่
อาจจะสำเร็จได้ ยัง แต่กันขวานอยุ่เต็มที่ ที่
นั้นคือแก่งหิน อันใหญ่ซึ่งอยู่ทางปลายเกาะ
นั้น “ถ้าเราไปยังหินนั้นได้” ข้าพเจ้านึก
“เราอาจจะมีโอกาสให้เราได้รู้จากความจริง
หมายได้” เราช่วยกันพยายามเพื่อจะ ไปให้
ถึงแก่งหินนั้นถึงสองครั้งแล้ว ก็คงยังปราศจาก
ผล เพราะสายน้ำนั้นเชี่ยวเหลือประมาณ และ
พัดเอาเรือเราลงไปยังเสียทุกครั้ง การพยายาม
ครั้งที่สาม พร้อมกับเพิ่มคนพายขึ้นคนหนึ่งทำ
ให้เราอยู่ห่างจากแก่งหินนั้น สักสิบห้าเมตรจะ
ได้ แต่ครั้นแล้วสายน้ำอันเชี่ยวก็พัดกลืนยู่ทะ
ก้นพายทำให้พายหมุนโดยพลัน จนทำให้ พวก
พายของข้าพเจ้าคนหนึ่งตกลงไปในน้ำ และ
ณ ทันใด นั้น น้ำก็ไหล เข้ามานในเรือจนพวย !
เราได้รู้ความลำบากมากในการที่ต้องช่วยคน
ที่ตกน้ำไปพร้อมทั้งคอยพยุงเรือ อันพวยเต็มที
อยู่แล้วไว้ ไม่ให้จม แต่ในที่สุดเราก็พากัน
กลับมายังฝั่งมาได้

พวกสหชาวอินเดียนที่มาเรือลำเดียวกัน
ข้าพเจ้านั้น ณ บัดนี้ก็เหมือนรู้ สักไม่พอใจข้าพ

เจ้ามาก และได้พุกกัยพวกเดียวกันเอง ด้วย
เสียงอันดังเป็นเวลานาน ส่วนพวกที่คอยคอยที่
ริมกลั้นแล้วพลอยแสดงท่าทางไม่พอใจข้าพ
เจ้าด้วยเหมือนกัน สำหรับข้าพเจ้านั้น, อย่างไร
ก็ตาม, หัวใจเสียใจไม่ เพราะข้าพเจ้าได้
สังเกตเห็นมีแก่งหิน แผลมอันหนึ่ง โผล่ขึ้นมา
จากน้ำประมาณสองฟุต แม้ว่ามันจะอยู่ทาง
ขวาของแก่งหินซึ่งข้าพเจ้าต้องการจะไปยังก็
มันก็ตั้งอยู่ เกือบชิดกัน และข้าพเจ้าคาดว่า
ข้าพเจ้า สามารถ จะ ทำ ย่าง ยากัน ด้วย เชือก
ในท้องของ ๆ เรา เมื่อขึงมันให้คล้องเข้า
กัย แก่งหิน อัน แผลม นั้น จาก หนทาง ประมาณ
ยี่สิบฟุตเศษได้ แล้วก็ อาจจะดึงเอาเรือ กานู ไป
ยังที่นั้นได้ โดยแย่นข้าพเจ้าก็จะถึงแก่งหิน
นั้นแล้วก็จะไต่กระ โคไปยังแก่งหินที่ข้าพเจ้า
ต้องการ และจะ ได้ สอยสวน เสีย ให้ เป็นที่
พอใจ เมื่อนักได้เช่นนั้น ข้าพเจ้า จึงบอกให้
พวกอินเดียนรู้ว่า ข้าพเจ้าจะขอลอง พยายาม
อีกสักครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้าเดินตรงไปยังหัว
ของ และดึงเอาเชือกออกมาเส้นหนึ่ง วัดค
และตัดเอาไป แต่เกาะ ที่ต้องการ แล้วก็ขวม
ปลายทำเป็นย่นยากัน ต่อจากนั้นก็บอกให้พวก
เขาคามข้าพเจ้ามายังคอยไม่ทอดทิ้งอยู่
ห่างจากข้าพเจ้าประมาณยี่สิบฟุตเศษ แล้วก็

แม่โชน

ทุล

พยายามทำท่า ขว้างข่วงขาคัน ไปคล้อง คอฉัน
ข้าพเจ้าทำท่าทั้งนั้นเพื่อแสดงให้รู้ว่าข้าพเจ้าจะ
ขว้างไป คล้อง แก่ง หินแหลม กลาง แม่น้ำ นั้น
และแล้วก็จะ ไต่กิ่งเขา หรือ ไปถึง ไต้ ภายหลัง
ที่ ไต่ ขอบายคิงนี้ แล้ว ข้าพเจ้า และ ผาย ก็ ไต่
ออกไป ทำความพยายามเป็นครั้งทีละ และ เขา
ผาย เพิ่มขึ้นอีกคนหนึ่งครั้งครั้ง

เมื่อข้าพเจ้า อยู่ห่างจาก แก่งหินนั้น ไต่ สัก
ยี่สิบฟุต ข้าพเจ้าก็ถูกขียนยันทหวนที่ และ
เมื่อ ข้าพเจ้า ไต่ จิตแจ่มกาย เรียบร้อยแล้ว ข้าพ
เจ้าก็ ขว้าง เชือกนั้นไป ข้าพเจ้า รีบ สักยี่สิบ
อย่างยังที่ ไต่ เห็น เชือกนั้น คล้องเข้ากับ แก่งหิน
แล้วก็จะลงไปในน้ำ พลันพวกเราในเรือก็ช่วย
กันดึง เชือกนั้น พาเราไปถึง แก่งหิน นั้น ไต่
ข้าพเจ้า ขึ้นไปตรวจดูคนแก่งหินนั้น จึง ไต่ เห็น
กระแสน้ำไหลลงอย่าง รวดเร็ว กระทบกับ
แก่งหินต่าง ๆ และ ที่ ขยายเกาะ ซึ่งทำให้เกิด
เสียงดังอย่างน่ากลัว หนทางจะไปยังเกาะนั้น
ก็ยังมีอีก ไม่เกินกว่า ห้าสิบ หลา ขึ้นไป แค่มอง
เห็น ไต่ ว่า น่าหวาดเสียว อย่างยิ่ง สำหรับผู้ที่จะ
ข้ามไป ข้าพเจ้า ไต่ คิดเห็นว่า ไม่มี เวลาคำใด ๆ
ที่ สามารถ แล่น ข้าม กระแสน้ำ ขว้าง ขว้าง ไป ไต่
ทั้ง ไม่มี แก่งหิน ที่แหลมพอที่จะ ขว้าง ขว้าง ขว้าง
เพื่อช่วย ขว้าง หรือ ไป เช่น คราวแรก ไต่ อีกด้วย

ข้าพเจ้า ตรีศรครองเป็นเวลานาน แต่ก็นึก
หาหนทางที่เหมาะสมยังไม่ได้ ทั้งเวลาที่จวนจะ
พลบลงทุกที เราพากันถลึงลงเรือ ค่อย ๆ ผ่าน
เชือกให้ เรือเราลอยไป ตาม กระแสน้ำ จนเรา
ถึงฝั่ง ไต่ แต่เรายังคงผูกเชือกไว้ อีกเพื่อความ
สะดวกในการพยายามในวันรุ่งขึ้น

ก่อนหนานเป็นเวลานาน หนึ่งที่ถูกกระ
แสน้ำ ดันให้ ขึ้นไปอยู่บน เกาะนั้น ให้ รีบ สัก
หน้าข้อความพยายามต่าง ๆ ที่จะ ช่วยหล่อน
ให้ พ้นภัยนั้นเสียเหลือเกิน และ ไต่ นั้นจึงมียอ
ย่นแท่นหิน ทนออกมาจากเกาะ นั้น ด้วยคุณสมบัติ
ภาพ พลังมองตการกระทำของเราทุกฝั้ว
ภายหลังที่เราไปถึงฝั่งแล้วพวกที่ ไต่ กับข้าพ
เจ้า ก็ ไป ไป ถูกผูกมัดไว้พวกที่คอยอยู่ สักครู่หนึ่ง
ชาวอินเดียนก็พาข้าพเจ้า ไปยังกระโจมซึ่งพวก
เขาจัดหาปลาต้ม, ไต่ เย็นต้ม, และ ผลไม้ ยำ
ต่าง ๆ มาให้ ข้าพเจ้า รีบ ยะระทาน วัตถุประสงค์
อันปราศจากการหยตพิศสำหรับข้าพเจ้านั้น ไต่
ล่องพันไป และ ข้าพเจ้า ให้ ทวนนี้กระแวงไป
ว่า ถ้าหากข้าพเจ้า ทำการนี้ ไม่สำเร็จแล้ว ใน
วันรุ่งขึ้นชาวอินเดียนคงจะพา ข้าพเจ้า เสียเป็น
แน่ ในเวลาก่อนพระอาทิตย์ขึ้น สักครู่หนึ่ง
ข้าพเจ้า จำไม่ได้ ถิ่นที่ ข้าพเจ้า เคล็ดมหลยไป
หรือไม่ เพราะตลอดเวลานั้นข้าพเจ้าก็ยังคง

พ.ศ. ๒๔๗๐

ความกตัญญูของชาวอินเดียน

ครั้นมาถึงเรื่องที่จะช่วยหญิงน้อย และข้าพเจ้า ก็ทวนระลึกถึงวันที่ข้าพเจ้าเคยเห็นเขา ใช้ชีวิตคนท้อย ในเรือขุดมะพร้าว เกยหินโสโครก ชนมาได้ทันที

ข้าพเจ้าถามคนชน, ไทเค่นด้วยความเป็นที่เป็นอยู่อย่างนี้ เธอ ! นี่แหละ คือเป็นการฉ้อโกงที่พระเจ้าได้ทรงแนะนำหนทางให้ละ ! ทำไมข้าพเจ้าจึงมีไต่คนถึงขี้นมาแต่ก่อนหนอ ? ลูกศรลูกเกี้ยวอาพาเชือกเล็ก ๆ ไปยังหญิงท้อยบนเกาะนั้นได้ และด้วยเชือกเส้นนั้นหล่อนก็อาพาเชือกเรื้อรังไปยังเกาะนั้นได้ โดยวิธีเดียวกันกับที่เราเคยเห็นเขาทำมาแต่ก่อนแล้ว

ครั้นพอเวลารุ่งเช้ามีชาวอินเดียน มานำข้าพเจ้าออกจากกระท่อมซึ่งลูกขี้นไป ข้าพเจ้าทำท่าขบถกับลูกขี้นว่า ต้องการ สายธนูที่ยาว และเห็นยวตักเส้นหนึ่ง ซึ่งเขาก็ไปเอามาให้ข้าพเจ้ากลุ่มหนึ่งทันที ข้าพเจ้าแก้ม้วนออกวางตามความยาวของพืนดิน และได้วัดคืออกเพียงเท่าที่ข้าพเจ้าจะวัดว่าจะยาวกว่าส่วนกว้างของแม่น้ำนั้นสักหน่อย

ขณะนั้นข้าพเจ้า จำต้องแสดงให้ชาวอินเดียนเห็นว่าเราทำอะไรต่อไป ดังนั้นข้าพเจ้าจึงตักกิ่งไม้เล็ก ๆ มาสามอัน เสียมปลายจนแหลมคมแล้ว ก็ยกลงไปในดินเป็นรูปสามเหลี่ยม

(คือให้ ไท เค่น อยู่ทางกัน แต่เอาปลาย ชิดกัน) และเอาท้ายพินไว้รอบ ๆ ส่วนปลายท้ายนั้นข้าพเจ้าเอาผูกติดกับปลายธนู ต่อไปอีกติดหาคนอีกสองคนให้มาขึ้นตรงกันข้ามโดยให้ กิ่งไม้ ชิดกันอยู่ระหว่างกลาง และให้เอาธนูจับไม่ยาวอีกอันหนึ่งผูกไว้เหนือไม้สามอันที่ข้าพเจ้าปักไว้ และเอาท้ายพินไว้ นั้น ข้าพเจ้าบอกให้เอาท้ายท้อยทั้งสองคนนั้นผูกติดกับธนูไม่ยาวนั้นอีกทีหนึ่ง เพื่อยึดสาย ท้ายให้แน่นไป กับ ลูกศร ได้ โดยสะดวก เมื่อข้าพเจ้าเตรียมทุกอย่างไว้เรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าชี้คันศรโค้งโดยเค็มกำลัง และยัง เอาลูกศร ที่ติดอยู่ กับ ท้าย นั้นไป ข้าพเจ้ารู้สึกยินดีอย่างยิ่งที่ได้เห็นเชือกเส้นไปกับลูกศร โดยไม่ขัด ขัดข้อง แต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น และลูกศรนั้นไปประมาดเจ็ดสิบหลา ก่อนที่น้ำพินัก ของเชือก จะทำให้มันกลัดคด ลงยังพืนดินอีก

ต่อไปข้าพเจ้าผูกปลายธนูข้างไว้ กับท่อนไม้ท่อนหนึ่งแล้ว ข้าพเจ้าไปยิงปลายเชือกอีกทางหนึ่ง โดยทำท่าครุ่นว่าข้าพเจ้าเป็นหญิงที่จะช่วยมานั้น และตะคนตึงเชือกนั้น ครั้นแล้วข้าพเจ้าก็ผูกเชือกนั้นไว้ กับกอหญ้าแห้งหนึ่ง และเกิดกลัดมาที่เก่า คราวนั้นข้าพเจ้าทำท่าเป็นพวกที่จะ ไปช่วยในเรือกานู พลาจทำเป็นช่วยกัน

แม่ไฉน

ซึ่งทำให้เรือแล่นใกล้หญิงที่
สมมุติขึ้นทุกที ๆ จนไปถึงที่ ๆ ผู้ใดก็
กชัญญา

พวกอินเดียนทั้งหลายก็เหมือนจะเข้าใจตาม
ความมุ่งหมายของข้าพเจ้า ซึ่งระพิศุนได้
จากท่าทางต่าง ๆ ของมัน ซึ่งแสดงความยินดี
และช่วยกันยกเครื่องมือ ของเรา มา ยัง แม่น้ำ
ก่อนลงมือทำการงานข้าพเจ้าได้ทักทายเอาคืนเห็นยว
จีนมาและยืนจนเป็นก้อนกลม ซึ่งข้าพเจ้าถือ
ดึกเมื่อมาด้วย โดยอาศัยเรือของข้าพเจ้าผูก
ทั้งไว้เมื่อวาน เรวกักพากันไปถึงแก่งหินเล็ก
นั้นได้ โดยง่ายอีกวาระหนึ่ง แล้วเราช่วยกัน
ขนเครื่องมือ ที่เตรียมไว้ นั้นไป ยัง แก่งหิน อัน
ใหญ่ที่อยู่ติดๆกันนั้น—จากที่นั้นข้าพเจ้าสังเกต
เห็นหญิง ที่จำต้อง อยู่บน เกาะนั้น แต่ไกลเดียว
จึงมองพวกเรากับเราเป็นอย่างดี พอเล็ด
ที่ ๆ อยู่บนยอดแก่งหินนั้นได้เหมาะ ข้าพเจ้าเอา
หินเห็นยว วางลง แล้ว ตะเลง ให้ แขน ดึงกับหิน
ฟลายเอาไม้แหลมสามอัน มาชักลงเป็นรูปสาม
เหลี่ยม พร้อมกับเอาด้วยพันรอบมันดังที่ได้ทำ
เมื่อที่ ขนพบนหิน มาแล้ว ครั้งหนึ่ง นั้น ใน เวลา
เดียวกันนั้น พวกผู้ชายก็ทำท่าบอกให้หญิงนั้น
รู้ตัวว่าจะทำอย่างไร พอเตรียมการทุกอย่าง
พร้อมหมดแล้ว ข้าพเจ้าก็ชักพานักบวชร่างเล็ก

ทุก

ผู้หนึ่งเพื่อจะให้พยายามยิงลูกศรไปยังเกาะนั้น
โดยสุกกำลัง.

ข้าพเจ้ามองลูกศรที่แล่นไปนั้นด้วยใจ
เต้น แต่เป็นคราวเคราะห์ร้าย มันตกใกล้ไป
และ ตกอยู่ในระหว่าง แก่งหินกลางแม่น้ำ และ
ข้าเวลาที่เราพยายามจะดึงเอาศร กลับคืนมาก็
กลับพาเอาท้ายซากไปเสียเกือบครึ่งท่อน

ข้าพเจ้า พึงจะทราบ ความจริง ณ ที่นั้น ว่า
อันตรายทางที่จริงนั้น ใกล้กว่าที่ข้าพเจ้าคาด
ไว้มาก และข้าพเจ้าก็สงสัยว่าความหวัง
สุดท้ายของข้าพเจ้า จะมาสูญสิ้น ลงเสีย ในครั้ง
นี้หรือไฉน ?

พวกผู้ชายพากันเดินไปมาสักครู่หนึ่ง แล้ว
พวกเขาก็เหมือนว่าจะหนีอะไรขึ้นมาได้ เพราะ
เขาทำท่าบอกให้เรา กลับไป ยังฝั่งอีกตามเดิม
ซึ่งเราก็กักพากันกลับไปอีกทันที

เราไปถึงพอกับพวกเขาได้ส่งคนเดินข้าม
ให้วิ่งขึ้นไปยังทางเหนือของแม่น้ำ และบอก
ให้เราคอยฟังดูเวลาเขาจะกลับมาก

เป็นเวลาประมาณบ่ายสอง โมงคนเดินข้าม
ผู้นั้นก็กลับมากับพวกอินเดียนอีกห้าคน ซึ่ง
อีกคนหนึ่ง รูปร่างใหญ่โต และ สูงกว่า หกฟุต
และเป็นผู้ ที่มีร่างกายลำสันแข็งแรง ที่สุดที่ข้าพ
เจ้าเคยพบเห็นมาแต่เก่าก่อน วิถีปากของ

พ.ศ. ๒๔๗๐

ความกตัญญูของชาวอินเดีย

เขายืนนั่นเล่าก็ถูกผ่ากลาง ออกปล่อยให้อยู่คนเดียว
ยาวลงมารกวาง และปล่อยให้เห็นศพซึ่ง
แหลมและมีสีดำด้วยพิษสุนัข และที่แก้ม
ก็มีรอยสักเป็นรูปต่าง ๆ อยู่เกือบทั่ว นอกจาก
ที่เขาจะมีท่าทางอันน่ากลัวแล้ว ดูเหมือนเขา
จะเป็นผู้ที่มีอายุ ไสยอยู่ในพวกอินเดียทั้งหลาย
ยิ่งกว่านั้น เขายังถือ ธน ซึ่งยาวคงพิศพิศกว่า
และมีคามียืนแน ซึ่งแทนที่ระกลมคังของคน
อื่น ๆ

พวกเขาพากันบอกข้าพเจ้าว่า ชายผู้นี้
อาจจะยิงธนูให้ไปตกถึงที่หมายนั้นได้ และ
เมื่อจึกเงาะไว้ก็บอกอย่างเสร็จแล้ว เรา
พากันไปยังแก่งหินนั้นอีก ขณะที่ยรกรากชาวฮิน
พากัน คอยมองดู อยู่ตาม ชายฝั่ง ว่า จะ เกิดผล
อย่างไรบ้าง

เมื่อเรา พากันขึ้นขึ้นไปยัง ยอดแก่งหินนั้น
แล้ว ชาวอินเดียผู้มีวัย ใหญ่ยืนยื่นสำรวจที่
อยู่ครู่หนึ่งและหันไปทำท่า คำนึงหญิงที่อยู่บน
เกาะนั้น แล้วเขาก็หันมาทางข้าพเจ้าแสดง
ให้ทราบว่า เขาเตรียมพร้อมแล้วที่จะยิง ข้าพ
เจ้าตระเตรียมสิ่งต่าง ๆ ดังครั้งก่อนอีก แต่
แทนที่ชายนั้นจะยกธนูขึ้นยิงถึงคนทั้งหลายสิ!
เขากลับนั่งลง โดยอาศัยนิ้วหัวแม่มือทำทั้งสอง
หมอนขึ้นคั่นธนูไว้ เขาก็ใช้ มือทั้งสองนิ้วสาย

จนจนโค้งด้วยควมแรง!!

ส่วนลูกธนูนั้น, ครั้นผู้ยิงเตรียมพร้อมแล้ว
ก็แล่นหือ คัดอากาศไปโดยกำลังเร็ว ปานประ
หนึ่งจะทำให้เชือก ที่ติดกับ ลูกธนูนั้น ขาดสาย
ออกทันที

ข้าพเจ้าจึงถามของลูกธนูที่แล่น ไปนั้นด้วย

อาการแทบไม่มีหือ ซึ่งหมายความว่าความดังการเป
การตายของข้าพเจ้าที่เคียว ความ ไม่มีหือนั้น
ก็ยิ่งปรากฏชัดยิ่งขึ้นทุกที เมื่อข้าพเจ้าเห็น
ลูกธนูนั้นแล่น เข้าเข้า ๆ ด้วย ทุนน้ำหนัก ของ
เชือกไม่ไหว จนมันหมดกำลังที่จะแล่นต่อไป
ได้ อีก มันลอยอยู่กลางอากาศชั่วเวลาหนึ่ง
แต่แล้วก็กลับหือตกลงกลับยก จมถึงลง ไปสระ
แสนน้ำอันไหล ลวน ซึ่งกระทำให้ ข้าพเจ้ากลับ
หือความเสียใจยิ่งขึ้นเป็นอันมาก แต่...โอ.

....! อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าได้เห็นหญิงนั้น
ก็กระโดดลงไปในน้ำชายเกาะ สักครู่หนึ่ง
ก็เห็นหล่นลากเอาธนูนั้น ขึ้นมา บนเกาะ จนได้
ฮา! ในที่สุดความมีชัยได้ตกมาอยู่ในเงื้อมมือ
เราแล้ว

ข้าพเจ้าไม่สามารรถสกลใจไว้ ได้ต่อไปอีก
ข้าพเจ้าชูและ โยกหัวคอกของข้าพเจ้าอยู่ไปมา
และร้องตะ โจน แสดง ความยินดีไปจน ดังก้อง
ส่วนเจ้าพวกอินเดียคนนั้นเล่า ซึ่งตามปรกติมีก

แม่โฉน

กุล

จะนั่งชมอยู่เสมือ แต่มาบ๊วกกันเหมือนจะเข้าใจ
เรื่องใดก็ตลอดคดี และ พวกกันทั้งหมก อันมี
จำนวน เกือบ ร้อยคน ก็พากัน เปล่งเสียง แสดง
ความยินดีถึงสทอนไปทั่วทั้งบริเวณนั้น

พอข้าพเจ้าคุมสติได้ ก็ลงมือทำงานต่อไป
อีก โดยที่หญิงนั้นได้เคยเห็นแยบเราถึงเรือมา
ยังแก่งหินนั้น หล่อนจึงเข้าใจได้ก็ และภาย
หลังที่เราได้หย่อนเชือกไปให้หล่อนแล้ว เมื่อ
หล่อนได้ลุดไว้ ก็ยกขึ้นไม่แน่นแล้ว พลง
โยกมือเป็นอาตมก็ลุดอุ

ข้าพเจ้าทำท่าทางบอกให้พวกนั้นทราบว่า
พวกนั้นสองคนต้องคอยอยู่แก่งหินนั้น แต่
อีกคนหนึ่งนั้นต้องไปยก ข้าพเจ้าใน เรือเพอลอ
ท้าย ส่วนข้าพเจ้า จะเป็นผู้สาวเชือกดึงเรือ
ไปเอง การทำงานนั้นว่าเปล่งลำยากพออยู่
แต่พอเรือถึงท่นวนได้แล้ว ข้าพเจ้าก็กระ โดก
ขึ้นฝั่งเกาะนั้นทันที หญิงผู้น่าสงสารนั้น
ก็คุกเข่า และเอาหน้าของหล่อน ลงเกลือกกลง
อยู่แทบเท้าของ ข้าพเจ้า สอนว่าไว้อยู่ไปมาเป็น
การแสดงความขอบบุญคุณ ของข้าพเจ้าอยู่ใน
ตัว แล้วหล่อนก็หันไป แสดงความ ขอบบุญ
คุณพวกที่มากับข้าพเจ้าอีกคนหนึ่ง ซึ่งข้าพ
เจ้าคาดว่า คงจะเป็นสามีหรือ สหาย ของหล่อน
เป็นแน่นอน

ข้าพเจ้ารู้สึกอยากทราบอย่างยิ่งว่า ทำไม
หญิงนั้นจึงไม่บอกภายในระหว่าง ที่อยู่บนเกาะอื่น
เล่าเปลี่ยนวันแต่ผู้เดียว ข้าพเจ้าจึงชวนชาว
อินเดียนกับ หญิงนั้นไปตรวจ ภูมิประเทศ ของ
เกาะ ในไม่ช้าข้าพเจ้าก็ทราบว่าเกาะนี้เป็นที่
สำหรับ ไข่ ของบรรดา นกฟิลาปี และ บรรดา
สัตว์น้ำต่าง ๆ ทั่วไป และมีหลายตัวที่วาง
อยู่บนกิ่งไม้ด้วย หญิงนั้นได้ ไข่ ไข่และลูกนก
อ่อน ๆ เหล่านั้นเป็นอาหาร และ ได้ ไข่ ที่ ซึ่ง
อยู่ใกล้ ผา ที่ จะเงม ออก มาเป็นทีนอน ตลอด
เวลาที่อยู่บนเกาะนั้น นอกจากนกเหล่านั้นแล้ว
หล่อนยังได้เก็บเอาบรรดาผลไม้ต่าง ๆ ที่
ขึ้นอยู่ตามริมเกาะเป็นอาหารอีกด้วย

เมื่อข้าพเจ้าตรวจดูจนเป็นที่พอใจแล้ว จึง
พากันกลับลงไปยังเรือกานของเรา แล้วค่อย ๆ
ผ่อนเชือกกลับไปยังพวกเรามากสองคนที่คอย
อยู่ที่หินนั้น ค่อม่าอีก ไม่ช้าเราก็กินมาถึง
ฝั่งซึ่งมีพวกอินเดียนที่คนเดินไปด้วยความยินดี
มายืนมุงกันอยู่บนท่นวน พวกชาวอินเดียน
พากันหญิงเพราะหว่ายนั่งสองสามคำ แล้วก็
อัมข้าพเจ้าขึ้นได้แล้ว พลงแยกไปรอบ ๆ หมู่
บ้าน และ ในเวลาเย็นพวกชาวบ้านทั้งหมดก็ร้อง
เพลง อันเป็น ข่าเถื่อนขึ้นพร้อมกัน เป็นเชิง
สำแดงความยินดี ซึ่งทำให้เสียงนั้น ดังก้องไป

พ.ศ. ๒๔๗๐

ทั้งนี้

ความที่ใจอันท่วมอกของข้าพเจ้าในครั้งนั้น ยากที่จะหาจุดลงเป็นตัวอักษรได้ ข้าพเจ้าได้นำหญิงเคราะห์ร้ายนั้น กลับมาคืนให้แก่พวกของหล่อนตามเดิม ถ้ามีฉันทหล่อนคงจะยังต้องใช้เวลานับด้วย ๆ เป็นเชลยศึกที่ยืนเกาะนั้น—ทั้ง ๆ ต่อหน้า ญาติพี่น้อง อันแสน สุกที่รักของหล่อน แต่ไม่สามารถจะทำการติดต่อกันได้อย่างไรนอกจากจะทำไ้กันเท่านั้น เพราะเสียงน้ำตกและเสียงที่น้ำกระทบหินต่าง ๆ นั้น ย่อมบังกลบเสียงที่จะ โทนพูดกันเสียสิ้น

เวลานี้เป็นเวลาเกือบสี่โมงเย็นแล้ว และโดยที่การเดินค่อยสงบลง ข้าพเจ้าจึงเริ่มรำพึงถึงฐานะของข้าพเจ้าในกาลต่อไป ถึงแม้ว่าชาวอินเดียนจะเที่ยวออก ตามหา พรรถพวกของข้าพเจ้าก็ได้ ที่ไหนเลยจึงจะพบพรรถพวกของข้าพเจ้าได้ เพราะพวกเขาคงเข้าใจว่า ข้าพเจ้าได้ สิ้นชีวิตเสียแล้ว และคงจะออกเดินทางต่อไป โดยไม่เอาใจใส่ต่อข้าพเจ้าอีก ถ้าการเดินถึงเขื่อนแล้ว ก็ไม่คืองสงสัยเลยที่ข้าพเจ้าจะไม่ต้องถูกทิ้งไว้ ให้ อยู่ในหมู่บ้านเดอนันแต่ผู้เดียว

เมื่อคนขนมาเช่นแล้ว ก็ทำให้ หัวใจข้าพเจ้ารู้สึกกระวนกระวายยิ่งนัก และข้าพเจ้า

ความกตัญญูของชาวอินเดียน

พยายามอย่างยิ่งที่จะบอกให้พวกอินเดียนทราบว่าข้าพเจ้าอยากจะไป เพราะข้าพเจ้าแน่ใจแล้วว่าเขาคงไม่นับข้าพเจ้าว่าเป็นเชลยอีกต่อไปแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจอย่างยิ่งที่ได้ทราบจากพวกอินเดียน—นั่นว่า การที่จะทำกันนั้นยังหาหมดไปไม่ ข้าพเจ้ายังคงต้องอยู่ต่อไปอีกคนหนึ่งเป็นอย่างน้อย และพวกอินเดียนยังบอกให้ ข้าพเจ้ารู้ใจในอีกว่า คนได้ ไปลอยโซมยเฮาบรรดาของต่าง ๆ และ สัตว์ พาหนะทั้งหลายจากพวกข้าพเจ้ามาสิ้น เพื่อหวังจะมีให้พรรถพวกของข้าพเจ้าละทิ้งข้าพเจ้าไป.

พวกอินเดียนยังบอกข้าพเจ้าต่อไปอีกว่า เวลารุ่งเช้าพอพระอาทิตย์ขึ้น ก็จะมีข้าพเจ้าพร้อมทั้งสัตว์พาหนะทั้งหลาย และบรรดาของต่าง ๆ ที่พวกคนไปลอยโซมยเฮามาขึ้น ส่งพรรถพวกข้าพเจ้าขึ้น ข้าพเจ้าจึงยอมตกลง และเตรียมตัวไว้เพื่อจะได้มีการฉลองในเวลากลางคืน

การฉลองในคืน วันนั้น เป็นไป อย่าง สนุกสนาน พวกนักเดินว่า พวกนี้แต่งกายอย่างแปลกประหลาด และพวกอินเดียนให้ ข้าพเจ้านั่งอยู่บนชานซลาเป็นพิเศษ เพื่อให้เป็น เกียรติยศพอประมาณแก่เขาค้น การฉลองก็หยุด พวกอินเดียนให้ข้าพเจ้าคอยอยู่ สักครู่หนึ่งก่อน และพา ข้าพเจ้าไป ยัง กระโจม อันมี เสื่อปูลาด

แม่เฒ่า

ตุล

ซันกันจนสูงคล้ายเคียงนอน ชึ่งถน^๔ซัน^๕ข้าพ
เจ้าได้นอนหลับอย่างสนิทพร้อมทั้งรู้^๕สึก^๖ภูมิ^๗ใจ^๘
ที่การงาน อันน่าระนา ความลำบาก มาให้นัน
ให้กลับเกิดผลอันดี

เช้าวันรุ่งขึ้น พอข้าพเจ้าคนนอน มีเสียง
คนเดินไปมาใกล้ซวิก^๕ไซว^๖ ข้าพเจ้าล้างหน้า^๕
ล้างตาเสร็จ พวกมันก็ให้ ข้าพเจ้ารีบ^๕ยระ^๖ทาน^๗
ปลาต้มหลายตัว และมีผักต่าง ๆ ย่าง พอ
ยิบ^๕ยระ^๖ทาน^๗เสร็จแล้ว ข้าพเจ้าก็ออกเดินตรวจ
กพวกอินเคียนซึ่งช่วยกันจัก^๕แรง^๖ห่อ^๗ของ^๘ต่าง ๆ
เพื่อจะให้ ข้าพเจ้าไปตามทาง

พอประมาณสักสี่โมงเช้า พวกมันจัก^๕แรง^๖
เขาของ ก็จะให้ ข้าพเจ้าไป^๕ยระ^๖ทุก^๗บน^๘หลัง^๕ฟ้า^๖
ของ^๗ต่าง ๆ นั้นปรากฏว่าจำนวนมากเป็นปลาแห้ง
ย่าง เครื่องเล่นต่าง ๆ ย่าง และของอะไรที่
เขาอยากจะให้ข้าพเจ้าไป นอกจากกลุ่มเชื้อ^๕ก^๖
ซึ่งเส้นหนึ่งได้^๕คัง^๖ผก^๗ไว้^๘ที่^๕แก่ง^๖หิน^๗อัน^๘เล็ก^๕ และ
อีกเส้นหนึ่งที่ยืนเกาะ

พวกชาวบ้านยัก^๕นเข้า^๖แถว^๗เป็น^๘สอง^๕แถว^๖ยาว^๗
และหันหน้าเข้าหากัน เมื่อทุก ๆ สิ่งเรียบร้อยแล้ว
ก็แล้ว ชายสี่คนจึงพาคนละสองตัวพามาหยุด
อยู่ที่หัวแถว ในเวลาเดียวกันชายอีกสองคน
เดินมาใกล้ ข้าพเจ้า และทำท่าบอกข้าพเจ้า
ว่าจะต้องเดินไปเช่นเดียวกับพวกเขา ดังนั้น

ข้าพเจ้าจึงทราบว่า ก่อนที่ข้าพเจ้าจะจากไป
ข้าพเจ้าจะต้อง เดินไปในท่ามกลาง ระหว่าง
หรือคน ที่มี ความ กตัญญู^๕ทั้ง^๖สอง^๗แถว^๘ นั้น เป็น
เกียรติยศ

พอข้าพเจ้าเดินจะออกเดิน พวกชาว
บ้านก็ชูมือทั้งสองขึ้น เพื่อเป็นการอวยพรด้วย
ความหวังดี คนที่ยืนอยู่สักท้ายของแถวนั้น
คือหญิงที่ข้าพเจ้าได้ช่วยไว้ กับสามีของหล่อน
พอข้าพเจ้าเดินมาถึงใกล้ระดัง^๕ตัว^๖ หล่อนก็หัน
พยุหน้าลงแทบเท้าของข้าพเจ้าพาลงออกอุทาน
ด้วยเสียง พึมพำคล้ายจะเป็นคำอธิษฐาน อะไร
บางอย่าง แล้วลุกขึ้นหล่อนก็สามัคคี^๕กับ^๖สาม^๗ัคคี^๘อิน^๕ช^๖
พาลงกล่าวคำอวยพร

ในไม่ช้าข้าพเจ้าก็เดินผ่านพ้นคนทุกคน
ไป แล้วกล่าวคำอำลาพวกนั้น ข้าพเจ้ารู้สึก
ประหลาดใจว่าท่านกับฉัน — จะพบอย่างไร
บ้างเมื่อข้าพเจ้าจากแกไป และข้าพเจ้าเอนกอก
หัวร่อในใจไม่ได้ว่าแกคงจะรู้สึกร้อนใจ และ
เสียใจที่สัตว์ทั้งหลายหายไปหมด ปล่อยให้
แกอยู่เปล่า — เปลี่ยวในที่อันอ้างว้าง ซึ่งอยู่
ไกลจากบ้านเมือง อย่างน้อยที่สุด ก็ต้องคงสาม
ร้อยห้าสิบไมล์

เวลาประมาณสี่โมงเย็น ข้าพเจ้าและพวก
ที่มาส่งก็พากันมาถึงฟืมไม้แห่งหนึ่งซึ่งจากนั้น

พ.ศ. ๒๔๗๐

ความกตัญญูของชาวอินเดียน

ก็มองเห็นยอกกระโม่ผ้าของพวกเขา ข้าพเจ้าเห็นดังนั้น ก็ร้องอุทาน แสดง ความ ยินดีไม่ได้ ต่อมาออกประเดี๋ยวหนึ่ง ก็มาถึงทุ่งหญ้าและมองเห็นได้ อย่าง ชัดเจน ว่าไม่มีใครได้ โผล่ ออกมาเลย ทุกสิ่งทุกอย่างดูเหมือนไม่เคลื่อนไหวดังเห็นปราศจากชีวิตอย่าง ไรก็ตาม ทันใดนั้นข้าพเจ้าก็เห็นท่านกัณท์กันท้าว ออกมาจากกระโม่ผ้าและพันหน้าไปคลุมอาทิกย์และหันหลังให้ ข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าไม่สามารถสลักใจไว้ได้อีกต่อไป ข้าพเจ้าจึงได้ทิ้ง โถนเรียกท่านขึ้นอย่างสุดเสียง

ท่านกัณท์กันท้าวมาด้วยความคลั่งคลั่งเลใจ ข้าพเจ้าเห็นดังนั้นจึง โยกห่มวกไปมา พลางก็ร้องบอก แกว่า พวกที่มากับข้าพเจ้านั้น เป็นสหายที่ไว้วางใจได้ พอแหกหยาคลั่งหมกความสงสัยก็วิ่งมาหาโดยเร็ว หน้าของแกแดงด้วย ความยินดีและตื่นเต้น ภายหลังที่ได้อธิบายอย่างย่อ ๆ ให้แก่ฟังแล้ว เราทั้งสองก็พากันไปยงกระโม่ ผลัดตัวพาหระไว่ ยกของลง และเอาตะเบียงอาหรวที่ ได้มานั้นให้แก ๆ แกก็ยังเพิ่มความดีใจยิ่งขึ้น

ข้าพเจ้าลืมนำให้ท่านฟังไปว่า ก่อนที่ข้าพเจ้าจะมายังประเทศบราซิล ข้าพเจ้าได้เอาของกระจุกระจุก เช่น เพ็ชรพลอยอันมีค่า

ทุก ๆ มากน้อยเป็นอันมาก โดยตั้งใจจะนำเอา ออกขายหรือ แลกเปลี่ยนเสีย เมื่อมาถึง เมืองที่อยู่ใกล้ความเร็วญ จากของพวกข้าพเจ้าได้เลือกเอากระจุกระจุก กระเป๋ และของต่าง ๆ ออกเพื่อจะแจกให้พวกชาวอินเดียนทุกคน พอข้าพเจ้าแจกของให้ ทุกคนก็แสดงกิริยาประหลาดและตื่นเต้น และวิ่งไปเอาของที่ตัวได้นั้นไปเปรียบเทียบกับของของคนอื่น ๆ ว่าของใครจะดีกว่ากัน สำหรับพวกนั้น ย่อมถือกันว่า

กระจุกเงินของที่แปลกประหลาดมาก และมักจะจ้องมองดูกระจุกนั้น สักครู่ก็รีบพลิกกลับมากูข้างหลัง กระจุกว่า จะมีอะไร ซ่อนอยู่ อยู่อหรือไม่

พอพวกอินเดียนนั้นจะกลับไปที่พัก ท่านกัณท์กันและข้าพเจ้าก็ยังมีเวลากับพวกนั้นทุกคน ด้วยความเต็มใจ พอ พวกนั้นไปเสียแล้ว ข้าพเจ้าก็มาท่านกัณท์กันพากันไปนั่ง เอาใต้ ต้นยางใหญ่ใกล้กระโม่ของเรา พลางสนทนากันถึงเรื่องที่ข้าพเจ้าจากไป และท่านกัณท์กันเล่าให้ข้าพเจ้า ฟังอีกว่า มีคฤศศ ของเราสองคนซึ่งแก่ได้ ใช้ ให้ ไปตามท่านนั้น มารายงานว่า เห็นแต่รอยเท้าเดิน ๆ หายไปในเวลาที่จะข้ามทุ่งอันกว้างใหญ่ และคราวนี้ก็เลยไปช่วยกันตามอีกหมดทั้งสามคน ท่านกัณท์กัน

แม่เฒ่า

ทุล

รู้สึกทั้งในเรื่องที่ข้าพเจ้าเล่าให้แกฟัง ถึงเรื่อง
ที่ข้าพเจ้าถูกขังไป และแกนั้นก็—สมที่ข้าพเจ้า
คาด—ว่าข้าพเจ้าคงจะตายเสียแล้ว แยกออกมา
พวกที่คงอยู่ทางนี้ พวกนั้นคิดว่า ทำอย่างไร เสีย
ก็ไปตามพ่ากลับคืนมาไม่ได้ และนี่ก็ติดอยู่
ว่าจะเดินทางกลับบ้านได้อย่างไร

พอเวลาเย็นลง พวกมีคุกเทศ ของเรา
สามคนก็ไปตามพ่ากลับมา โดยกล่าวว่าไม่
พบรอยเท้าอีกตามเคย เพราะพวกอินเดียน

ได้ ลอย กลบ รอยเท้าเสีย จนพวกนี้ หา รอยเท้า
ไม่พบ

เช้าวันรุ่งขึ้นพวกเราก็นอนหลับด้วยหัวใจ
อันว่าเร็งและเคียวมพร้อมที่จะออกเดินทางต่อไป
อีก การเดินทางต่อไปนั้นก็มีผลข้าง—แต่ที่จะ
บรรยายไว้ ในที่นั้น เห็นว่าจะยืดเยื้อมากเกินไป
ไป—อย่างไรก็ตาม, ข้าพเจ้าจะขอจดจำเรื่อง
เท่าที่ ข้าพเจ้าได้ ช่วย หญิง อินเดียน ไวนั้นไป
ช่วยจนชีพจักสลาย.

๒๒๑. ชนเขลาชอบเล่นตัว อวดฉลาดในฐานะที่โง่บัดซบ ท่านจงข้ามตำนานกัน
เสียให้ไกล

ของ น. ถ. พิชญาทิ

แถลงการณ์สาธารณสุขพิเศษ

เรื่อง

“หัวใจ”

หัวใจ เป็นเครื่องสูบลือดโลหิตของร่างกาย ซึ่งควบคุมการ วนเวียนของกระแสโลหิต มีขนาดใหญ่มากเท่ากำมือของผู้นั้น หัวใจเต้นตามปกติ นานาครั้ง ๗๐ ครั้ง อาจเต้นเร็ว กว่านี้ได้ การดูแลให้หัวใจทำหน้าที่ตามควรนั้น เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน

เมื่อสองยี่สิบกว่ามาแล้ว ในสหรัฐอเมริกา โรคหัวใจ ได้ทำให้พลเมือง ถึงแก่ ความตาย มากกว่าโรคเนื้องอกหรือวัณโรคเสียอีก

หัวใจของท่านเป็นอย่างไร ?

อันตรายแรกของโรคหัวใจ

อาการโดยมาก ซึ่งท่านอาจคิดว่ายัง ถึงโรคหัวใจนั้น อาจเกิดขึ้นเพราะความพิการ อย่างอื่นก็ได้ ชาติพิการ ยอพิการ และประสาทพิการ เหล่านี้ อาจทำให้รู้สึกเจ็บ แดงหัวใจ หายใจสั้น เป็นลม และหัวใจเต้นผิดปกติได้ ถ้าท่านมีอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง ในประเภทที่กล่าวนี้ ควรรีบไปให้แพทย์ตรวจ

เสีย ก็กว่าที่จะเป็นถึงวลอยตามลำพัง แพทย์ อาจตรวจรู้ และบอกท่านได้ว่าท่านเป็นโรคหัวใจหรือไม่

ถ้าท่านรู้สึกหัวใจผิดปกติ ทางที่ควรไปให้แพทย์ตรวจ เพื่อให้รู้เสียแต่ในระยะแรก เพราะการ ย้ายที่ อย่าง ถูกวิธี แต่ใน ระยะต้นนั้น จะทำให้ โรคหัวใจหายได้

ในรายป่วยด้วยโรคหัวใจโดยมากนั้น ถ้าให้รักษาพยาบาล ตาม สมควร และจัดทำใน ระยะแรกของโรคแล้ว บ่อมีชีวิตสืบไปได้ นานขึ้น หัวใจปกติบางรายมีเสียงอันแสดงว่า ล้นหัวใจเร็ว ซึ่งอาจศูนย์หายไปได้เอง แม้หัวใจที่พิการก็จะดีขึ้นได้บ้าง ถ้าได้ย้ายที่ อย่างถูกวิธีและโดยระมัดระวัง กล่าวกันว่า คำหยาบอันแน่นอนที่สุด เพื่อให้มี ชีวิตอยู่ได้ จนแก่ขึ้น คือให้ตรวจรู้ว่าเป็นโรคอะไร แล้วและย้ายที่โรคนั้นเสีย การอยู่กินอย่าง ถูกวิธี และการตรวจรู้ว่าเป็นโรคหัวใจแต่ใน ระยะต้นนั้นเป็นคุณแก่ร่างกายมาก

กรมสาธารณสุข

ทุก

เหตุ

เหตุสำคัญของโรคหัวใจนั้น คือ ไขมันอุดตันในหลอดเลือด หรือโรคหลอดเลือดหัวใจตีบตัน ซึ่งเกิดจากไขมันที่เกาะตามผนังหลอดเลือด ทำให้หลอดเลือดตีบแคบลง และในที่สุดก็อาจอุดตันได้

ไขมันอุดตันและอันตรายโดยตรงแก่หัวใจ

นั้น มักเนื่องมาจากคอเลสเตอรอลหรือคอเลสเตอรอลในเลือดสูงเกินไป หรือจากไขมันในเลือดสูงเกินไป ซึ่งทำให้ไขมันเกาะตามผนังหลอดเลือด ทำให้หลอดเลือดตีบแคบลง และในที่สุดก็อาจอุดตันได้

ไขมันอุดตันในชั้นต้นอาจเป็นอันตรายแก่กล้ามเนื้อของหัวใจ ทำให้ร่างกายอ่อนเพลีย หรือถึงแก่ความตายเมื่อภายหลัง เมื่ออาการของโรคจะรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ก่อนนั้นแล้วก็ได้ การไขมันอุดตันตามคำแนะนำของแพทย์เพื่อแก้ไขโรคนี้ในทันทีที่ปรากฏอาการขึ้น จะลดอันตรายแก่หัวใจให้น้อยลง

การออกกำลังกายไม่สมควรทำให้เกิดผล

ร้ายแก่หัวใจ มีคนเป็นอันมากที่เสื่อมสุขภาพเพราะอ่อนความรู้ หรือไม่เข้าใจแก่ตนเอง การกินอาหารมากเกินไป ออกกำลังกายน้อย

เกินไป อยู่แต่ในบ้าน นอนไม่ตื่น กำหนดเวลา เสพสุรา บุหรี่ น้ำชา หรือกาแฟมากเกินไป เหล่านี้ ล้วนเป็นความผิดอย่างสามัญ ซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่หัวใจได้

การระวังรักษาหัวใจ

มีผู้ประมาณกันว่าจะระยะพักของหัวใจ คือ ในเวลาเล็กน้อยระหว่างหัวใจเต้นนั้น เป็นเวลา ๑๕ ชั่วโมงทุกวันในจำนวน ๒๔ ชั่วโมง การพักผ่อนน้อย เช่น ออกกำลังกายมากเกินไป หรือมีความรู้สึกตึงเครียดเกินไป ทำให้หัวใจเต้นเร็วขึ้น จึงมีเวลาพักผ่อนน้อยลง เวลานอน หัวใจเต้นน้อยกว่าเวลาตื่น นานาละ ๓๐ ครั้ง นี่เป็นเหตุหนึ่ง ที่การนอนหลับพักผ่อน ทำให้ร่างกายอยู่ในสภาวะที่ปกติ เพื่อรักษาเครื่องจักรให้เดินปกติ การออกกำลังกายไม่ควรเพิกเฉยทีเดียว หรือไม่ควรทำงานเกินไป

ถ้าหัวใจทำงานผิดปกติ จึงทำตามคำแนะนำของแพทย์ทุกอย่าง แล้วพยายามเปลี่ยนความกังวลอันเกี่ยวข้องกับหัวใจของท่านเสีย พึงระวังในเรื่องการกินอยู่หลับนอนทุกวัน ของคนแทนที่จะมีระว่างหัวใจ หัดต่อสู้กับความเครียดของชีวิตอย่างไร้ประโยชน์ พยายามหลีกเลี่ยง

พ.ศ. ๒๕๓๐

เสียงความคึกคักหรือลักษณะอาการ ที่ทำให้
ท่านโกรธเคือง

การออกกำลังกายนั้น ควรทำตามแพทย์
แนะนำ งานใดทำให้ท่านหอบ อาจเป็น
งานหนักเกินไปก็ได้ อยู่กลางแจ้งให้มากที่สุด
ที่จะทำได้ ใน วันหนึ่ง แล่นอนให้หลับ
ประมาณ ๗ ชั่วโมง ถ้าท่านมีน้ำหนัก
ตัวมากเกินไป ลองกินอาหารที่ช่วยให้น้ำหนัก
ตัวลดลง และถ้าท่านมีน้ำหนักตัวน้อยเกินไป
จงทำตามคำแนะนำของแพทย์ ในเรื่องการกิน
อาหารบำรุงร่างกาย และพักผ่อนให้เพียงพอ
อย่าเสพยาสูบ บุหรี่ กาแฟ หรือเครื่องดื่ม
บำรุงกำลัง อย่างอื่น โดยไม่ได้ ปรึกษา
จากแพทย์

การต่อสู้กับ โรค

ไม่มีใครสามารถช่วยรักษาหัวใจของท่าน
ได้ เก้าท่านเอง จงรักษาหัวใจให้อยู่ใน
ลักษณะผาสุก โดยไปให้แพทย์ตรวจร่างกาย
เสีย โดยกดแลกรักษาต่อมทอนซิล หรือ ฟันที่
เป็นโรค โดยกินอาหารเหมาะสมเป็นปริมาณ
พอควร โดยรักษาน้ำหนักตัวให้ใกล้เคียงที่
ควรเป็น และโดยไม่สูบบุหรี่ หรือดื่มสุรา
ให้มากเกินไป

แถลงการณ์สาธารณสุขพิเศษ

เมื่อท่านพ้นจากโรคร้ายแรง ชนิดใดแล้ว
ทางนี้ ควรค่อยกลับเข้าสู่ความตึงเครียดตาม
เดิมโดยระมัดระวัง เพื่อให้หัวใจไม่เวลาเพียงพอ
สำหรับพักผ่อนจากความชอกช้ำนั้น

ถ้าท่านมีบุตร จงมีข้อกันบุตรเหล่านั้น
ให้พ้นจากโรค ซึ่งมักเป็นอันตรายแก่หัวใจด้วย
ใช้ข้อกัน ทำอันตรายร้ายแรงให้แก่หัวใจเด็ก
เป็นส่วนใหญ่ ยิ่งกว่าโรคเกิดขึ้นก่อนที่ท่าน

อย่าคอย จนกว่าเกิดล้มเจ็บ แล้วจึงจะตาม
แพทย์ การให้แพทย์ตรวจร่างกายเสียอย่าง
ถาวรมีประโยชน์ เป็นวิธีป้องกันอย่างดีที่สุด

หมายเหตุพิเศษ ด้วยมีผู้ถามมาอย่างถก

บรรณาธิการ กรมสาธารณสุข
ว่าใน แถลงการณ์สาธารณสุขพิ
เศษประจำเดือน เรือง “ข้จ้ยื่น
พยายาสในการคละคุยคุร” ซึ่ง
ลงในหนังสือพิมพ์รายเกิดะต่าง
เมื่อ เดือน สิงหาคม พ. ศ. น
ข้อความตอนที่ว่า “...น้ำยา
กรกโยโรคละลายอขยอ้อมตัว...”
นั้น หมายความว่าอะไร

ขอชี้แจงว่า “การละลาย
อย่างอ้อมตัว” นั้น หมายถึงการ

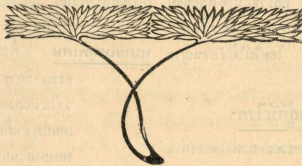

กรรมสาราณณศุข

ทุล

หมก ความ สามารถที่จะละลาย
ได้ อีก อาทิคือ ถ้าเอาเกลือ
ละลายในน้ำ แม้น้ำมีปริมาณ
มากเกินไป น้ำเกลือที่มเกลือ
ละลายอยู่ แล้ว ก็ยังไม่ อิ่ม ตัว
เพราะ ยัง สามารถ ที่ จะ ละลาย
เกลือได้ อีก ถ้าเพิ่มเกลือลงไป
น้ำกรกโยริคละลาย อย่าง อิ่มตัว

นั่น คือเอากรกโยริคใส่ลงใน
น้ำ (น้ำร้อน) ปล่อยให้ละลาย
จนไม่ละลายได้ อีก และผลที่สก
กรกโยริค ที่ยังไม่ละลาย ก็ จะ
ตกเป็นตะกอน น้ำซึ่งมี กรก
โยริคละลายอยู่แล้วนั้น เรียกว่า
น้ำยา กรกโยริค ละลาย อย่าง
อิ่มตัว

๒๒๒๒ สรรพสมบัติทั้งหลายในโลก ท่านว่า “ผู้รับบุญเป็นผู้สร้างสมแต่ผู้ส่วยผล
คือผู้รับบุญเท่านั้น”

ของ · น. ส. พิชณญาติ

เที่ยวจันทบุรี

เมืองจันทบุรี

วันที่ ๓๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๐

คำนับ ไปยัง คุณบรรณาธิการ ทวีกันย์ดิ
โอทิตราย

ผมดีใจมาก ที่ 'คำนับ' ครั้งก่อนของผม
ไปถึงคุณ และคุณจึงได้กรุณาส่งผมถึง
เรือเมล์ ทั้งผมต้องขอขอบคุณ—คุณและขอ
ใจ 'คำนับ' ของผมด้วย

บันทึกผมได้มาถึงจันทบุรีแล้ว เพียงเวลา
อาทิตย์เดียว ก็ทำให้เกิดมีความรู้ลึกแปลก
ขึ้นหลายประการ แปลกทั้งยานเมือง, ทั้ง
ภูมิประเทศผู้คน, ทั้งอาการแห่งโลก, ตลอดจน
ท่วงท่ายสังขารของผมนั้นก็แปลกไป, แต่
ผลแห่งความแปลกคืออะไร? เป็นอย่างไร?
นั้น. วันนั้น จะขอไว้ก่อน เพราะผม
ต้องการจะเล่าเรื่องการเดินทางให้คุณฟังก่อน
ด้วยขณะที่อยู่ในเรือเมล์นั้น ก็มีความแปลก
ไม่น้อยเหมือนกัน.

แต่—อย่างไรก็ตาม, ต้องขอแสดงความสงสัย
เสียก่อนว่า ที่ผมว่าสังขารก็แปลกไปนั้นขอ

ขยำนึกเสียไปถึงว่า ผมมีเกิดเป็นคน 'สาม
ขา' หรือ '๓ ขา' หรือ 'หัวครึ่ง' อะไร
พรรณนาคันขึ้น.

เออ, เมื่อยกอุทาหรณ์ ขึ้นดังนี้ เดียวคุณ
ก็จะสงสัยไปอีก ว่าที่ผมพูดนั้นจริง ๆ ? คน
หัวครึ่ง, ๓ ขาอะไรพรรณนาคันนั้น แลละถ้าคุณ
เกิดความไม่เชื่อ คุณก็จะคิดเสียไปว่า ผม
มิได้แปลกแต่สังขารแม้ 'สติ' ก็แปลกไป
ด้วยฉนั้นแล้ว ไทยก็ต้องเสียค่าเรือจ้าง
แต่ก็ทราบบ้างว่า เวลาเจ้าคุณคาคามีได้
ผู้ชนเสียแล้ว และที่นั่นก็เคยเคยขานแล้ว
ทั้งนั้นจึงอาจเกิดข้อสงสัยอีกต่อไปอีก ฉนั้น
ผมจึงขอพิศุจน์ อุทาหรณ์ ของผมให้ทราบเสีย
ทีเดียว ว่ามีจริง คือ คงได้ฟังมา กันนี้

“อะไรเอ่ย, ๓ ขา เดินมา ๓ ขา หัวครึ่ง”

นั่นคือข้อพิสดารของเกิดผู้ . . .

แล้วเกิดผู้ขึ้นอีกผู้ . . . ก็วิเศษนาว่า “คือ

คน ๓ คน แต่คน ๓ มีขาข้างเดียวเพราะข้าง ๓

ข้าง, ๒ ข้างมีแต่ ๓ ขา, ส่วนนั้นนับค่าของ

อีกคน ๓ ขาทั้ง ๒ ข้าง ดังนั้น ๒ คนจึงมี

ควรชีวิต

ทุก

๒๓ ส่วนหัวนั้น เพราะคน ๑ มีผมแค่เพียง
ครึ่งเดียว (มีแค่ตอนท้ายทอยข้างบนเกลี้ยง
หมด) ไม่มีเส้นตามปรกติชน เขาจึงให้

คะแนนเพียง ๕ คะแนนรวม ๒ คนจึงเป็นหัวครึ่ง !

ผู้เจ้าของปัญหา ก็รับ สาธุ. ทั้งผมจึงว่า
ดังนี้

๑ ๑ ๑

ขณะเมื่อเรายังไม่ออก ผมรู้สึกตัวคึกคัก
แจ่มแฉก. แต่ยังไม่พอเรืออออกเดิน เท่านั้น
ใจก็อึดห่อหุ้มทันที เกือบจะว่าตัวก็กลบลง
ไปด้วย

ความวิ่งผลัดไม่มีสิ่งใดที่จะทำให้พระ
หรือคองคิกต้องนึกอย่างไร และไม่ใช่ว่า
การไปวิ่งนั้นเป็นการร้าย เปล่า ! ไม่ได้ คึก
ว่า จะไปตั้งฝั่งยืนอยู่ที่ไหนอยู่ แต่วิ่งวิ่งอยู่
ว่า ไปเพื่อรักษาตัว และจะกิน. ดังนั้น
ขี้เกียจทำให้ความเปล่านั้นเกิดขึ้น ก็เพราะ
ญาติมิตร ที่มาส่งกันมากหลาย มาจากไป
ห่างกันในทันทีนั่นเอง

เมื่อเรืออออกไปได้สัก ๑ ชั่วโมง เสียง
สั้นกระดัง “กริ่ง กริ่ง—กริ่ง กริ่ง” ผม
คิดว่า เอ๊ะ, ในเรือนก็มีโรงเรียนด้วยฤา จึง
ยืนคอยดู ก็การ ของเขา อย่างนกกระยาง คอย
จ้องกินปลา. สักประเดี๋ยวเจ็ดยี่ขมายอกว่า ถ้าผมเป็นคนสติลย ๆ สักหน่อย ก็อาจจะ

เชิญไปกินข้าว จึงรู้ ใจ ว่าเสี่ยงกระตังนั้น
ไม่ใช่เรียกเข้าห้องเรียน. เป็นอาณัติเรียก
กินข้าวต่างหาก

เขาจักที่รับประทานบนศาลาฟ้าหัวเรือ ไม่
ใช่ห้องชาลน เห็นจะเป็นด้วยต้องการที่อากาศ
โปร่ง รวมผู้ร่วมโต๊ะ ๘ คนด้วยกัน และ
กับคันทันเชิญให้นั่ง มื้อนี้ด้วย ดังนี้

กับคันทันหัวโต๊ะ (เขาว่าถือเป็น
ธรรมเนียมดังนี้) รองมาทั้ง ๒ ข้าง เป็น
หม่อมข้างละคน แล้วถึงพวกผู้ชายเป็นลำดับ
ฝ่ายตามคันทันทั้งทางโต๊ะตรงข้ามกับคันทัน.

ใน ๘ คนนี้เป็นผิวเผือกเสีย ๒ คน และ
คู่ ๓ นั้น สักเกิดประเดี๋ยวเดียวก็รู้ ใจ แน่ว่า
เป็นการไป ‘ชนนิมน’ กันเสียด้วย ทั้ง ๒ คน
เป็นฝรั่งเชื้อเหมือนกัน มีอีกคนหนึ่งคนเดียว
เป็นชาย. และบรรดาไทยคน ๓ คือผม อีก
๑ คนเป็นพวกเรือ.

จะโดยเป็นโชคหรือเคราะห์ของผมน หรือ
ด้วยความตั้งใจใจของตน หรือแกล้ง ของตา
กับคันทันอย่างไรก็ไม่ทราบได้ แกล้งให้ผม
นั่งระวางผิวเผือก ๑ เมื่อก่อนนี้ไม่ต้องอธิบายอีก
กระมังว่า ผมก็นั่งกับ หม่อม !

มันก็ควรน่าระสนใจไม่ใช่ฤา ? และ

พ.ศ. ๒๔๗๐

เที่ยวงานบุญ

ลืมโรคเลยทำให้หายโรคได้กระมัง ! แต่—
เฮอ, คุณเฮย เจ้าโรคอ่อนเพลียของผมหาย
ไปเป็นอย่างดีอื่น ๆ ที่ระลึมิได้ง่าย ๆ ไม่ ย่า
ที่มัสสรวพคุณจำนวนครั้งอื่น ๆ ยังไม่ทำให้ โรค
คลาย สำนทอาะโรคักกลืนใจระมายรเวทา
โรคได้ คุณก็ยอมรู้ จักโหมมค้อยแล้วมิใช่ฤ.
ยิ่งกว่านั้น เจ้า เกาฮ์ หนึ่งก็ ค่อนระ เคีย เกินตัว
เพราะตัวสมไมยาวเท่าฝรั่ง ทำให้การกิน
ไม่ค่อยหนัก ไหนจะระวังไม่ให้อาหารตกหล่น
ไหนจะระวังไม่ให้กระเทยกระทั้งกัยหม่ม มิน
ชลุกลลัก อัดอิด เช่นนี้ ระ เขาความ ชนใจมา
แต่ไหน

แต่อย่างไรก็ ในส่วนอาหารนั้น ถึงระ
กินยากสักหน่อย ผมก็พยายามกินจนหมด
เกลี้ยงทุกจาน มิน เป็นความ จำเ็น ต้องรักษา
กิริยาให้ คีลสักหน่อย เพราะเราพลักเข้าไป
ในหมู่เขาคนเคียว หากเรากินไม่หมดคน
ทั้งหลายจะนึกว่าเราจิงเกียเขา หรือกัยกัน
จะเสียใจโดยคึกว่า เราคงเห็นว่อาหารของเขา
ไม่ดี ยิ่งกว่านั้นถ้าเราจืดเอากการ คุหม่ม
ยิมกัยหม่ม ๆ เป็นใหญ่ ไม่ลือเอากการกิน
เป็นเกณฑ์แล้ว ก็น่ากลัวว่า ผมอาจไม่ได้
มาถึงวันบุญก็ได้ แลว่าคุณอาจไม่ได้เห็น
หน้าผมอีกด้วย เพราะคุณอย่าลืมนว่ นายหัง

เจ้าของแหม่ม แถนังอยู่ข้าง ๆ ผมระ
นั้นและการเป็นคู่ ก็ มีมรรยาท มินเป็นของ
ยากไม่ใช่เล่น และมียทบาท ไม่ใช่่น้อย ยิ่งเข้า
สมาคมกัยฝรั่งค้ำด้วยแล้วก็ต้องระวิมมากจน
เพราะถ้าเราไป ทำพลาททำเข้าคน ๆ เขาอาจ
ถูกกลคนไทยทั้งชาติก็ได้ว่า ไม่คิ่วลีย ดังนั้น
ฉันแต่การกินก็ต้อง ใช้สมอง แต่ที่ผมหทำ
มาแล้ว หวังว่าคงคงว่าก็.

ในขณะกำลังกิน ไม่ใช่เราต่างคนต่าง
ตั้งคากินเอา ๆ มิได้ เราได้สนทนากันตาม
เพลง แต่อย่าเข้าใจเลยไปว่า ผมได้พุก
กัยหม่มนั้น หามิได้ ไม่ใช่เพราะหม่มไม่
อยากพุกกัยผม หรือผมไม่อยากพุกกัยหม่ม
อะไรอย่างนั้น ผมสังเกตคาหม่ม—คาสีฟ้า
ที่เจ้าหล่อนมองผมบ่อย ๆ ก็เข้าใจได้ว่หล่อน
หยากพุกกัยผมเหมือนกัน แต่เรา (ผมกัย
หม่ม) มิได้พุกกัน ก็เพราะผมพุกฝรั่งเตส
ไม่ได้ และหม่ม—เจ้าหล่อน ก็พุกไทยไม่เป็น
เราจึงได้แค่สยคากันบ่อย ๆ และเพียงแต่คากอ
คาสยกันเท่านั้น ผมก็รู้ ได้ ว่าหม่มเอ็นคุสม
เพราะพอเราสยคากันที่ไร หัวใจผมก็ว้าย
หายลงไปทุกที
แม่หม่ม, ช่างซอมพุก กัยนายหังของ
เจ้าหล่อนที่สุด และคงบอกแล้วว่ผมอยู่

ระหว่างกลาง ฉะนั้นขณะที่เจ้าหล่อนชะโงกหน้า
ยื่นปากมาพูดกับนายห้าง ผมจึงต้องหลบหน้า
คือเอนศีรษะไปข้างหลังเสมอ แม้ทั้งนั้นยัง
รู้สึกได้ว่า สดุดีปากเจ้าหล่อนผ่านกระดกขยับปาก
เขินวาว ๆ ทั้งนั้นคุณครู ไท ว่าทำความรำคาญ
ใจให้ผมเพียงใด และปากต่อปากหน้าต่อหน้า
ใกล้กันเพียงใด. จริง ๆ นา, ถ้าผมไม่เป็น
เขินคลอมนไทย ผมไม่คอยหลบหน้าให้แล้ว
เจ้าหล่อนจะได้ พูดกับอย่างไร ยิ่งกว่านั้น หน้า
แหล่ผมกับหน้าผมไม่ระกันก็กระดี

ทั้งนี้แหละ ทุกที ที่ผมหลบหน้าให้ แหล่
ขยับ—ขยับกับผม ผมจะทำยังไร ? เพื่อ
ไม่ให้เสียเกียรติเขินคลอมนไทย ผมก็ต้องขยับ
กับแหล่ ยางครึ่ง เมื่อเรายม—ขยับ กัน
แหล่ขยับพริกหน้าให้ผมอีกด้วย คุณเฮีย
ผมผลอดหัวไปหลายครั้ง ว่านเรามาไ้ กำลังขยับ
และกำลังไปรักชาติ. คราว ๓ ผมกำลัง
พูดปากแหล่—ปากผมแหล่—มีสั่นแก ๆ พกกับ
แหล่มีอีกคน ๓ เพลินจนต้องตกใจเมื่อลงกับดิน
แกหันมาพูดกับผม

“ไปจันทบุรีหรือ” กับต้นถามผม

“เฮส” ผมตอบ

“ไปอยู่ที่นั่นหรือ” กับต้นถามต่อ

“โน” ผมตอบ

แล้วก็พยายามบรรยายอย่างที่จะให้แกเข้าใจ
พอเลา ๆ ว่าผมจะไปเที่ยวเพื่อรักชาติ. อัน
การที่อธิบายเพียงเลา ๆ แค่นี้ก็ถึงจะใช้พยายาม
นั้น คุณก็ยอมเข้าใจแล้วว่าแต่ก็เกิดมาผมมี
ได้เคยไปเมืองอังกฤษ หรือแม้แต่สิงคโปร์
ยัง ฉะนั้นเมื่อกับต้นแกพูดอังกฤษผมจึงต้อง
พยายาม

นี่ที่กับต้นแกสงสัยว่าผมมีไปจันทบุรีหรือ
นั้น เพราะเหตุที่แกเห็นมีคนมาส่งผมมาก แก
จึงเลยทึกทักเอา แต่ผม ก็ไม่ว่า แก ตั้งใจ คุด
เพราะแกไม่รู้ ฐานะหลักถานของผม แก
เห็นตัวผมเล็ก ๆ ไม่คิดว่าจะ เป็น คนใหญ่โต
ถึง กับ เพียงไป ตาก อากาศ ก็ มี คน ไปส่ง ตั้ง
สิบ ๆ คน

แกได้ถามต่อไปอีกว่า “ผู้ที่มาส่งนั้น
เป็นมิตรสหายชาวเลตกันฤ” ผมตอบว่า
“เปล่า, เป็นพี่น้องกันทั้งนั้น”

ตอนนั้นกับต้นชักทำท่าโง่ แสดงว่าไม่
เชื่อ. ช้าช้าเมื่อแกถามว่า “เป็นพี่น้องร่วม
กรรมกันเช่นนั้นฤ ?” เป็นนัยเชิงเย้า
ของแก แต่ผมก็ตอบว่า “เฮส” อย่างตั้ง
ครว้นไม่ละเพราะแต่ยืนยันคำแกเป็นโง่. แก
เป็นโง่ หรือโง่ทั้งหน้าก็เหว แสดงว่า
ผมโกหกสก ๆ. ผมอยากจะให้แกบอกให้ผม

พ.ศ. ๒๔๗๐

เที่ยวงานบุญ

อธิบาย แต่แรกก็ไม่ยอม โดยแกลงเอาไป
เสียแล้วว่าผมโกหก ขึ้นตามโกโกหกมากจน
อีก แต่แท้จริง ผมหาได้กล่าวเท็จไม่เลย
ผมพูดความจริงแท้ เอ—หรือคุณก็จะไม่
ก็เห็นเช่นกับฉัน ฉันจึง ควร อธิบายเสียให้
เห็นความจริงด้วย

คือผมถือว่าคนไทยทุก ๆ คน เมื่อพูด
เฉพาะตัวเราก็อ้างมีคามารกาผู้ ยังเกิดเกล้า
ของเรา แต่เมื่อพูดสำหรับประเทศชาติ เรา
ก็มีคามารกา คลอจนครร่วมกัน

“พระผู้เป็นพระมุขแห่งชาติ บ่อเป็นบิดา
แห่งคนไทยทั้งหลาย” และ

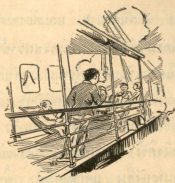
“ประเทศสยาม ก็คือมารดาของคนไทย
ทั่วกัน” และ

“พระพุทธองค์นั้นแหละ คือบรมครูของ
คนไทยเรา” แล

ผมว่ายังมี คุณเห็นยังไร ? คงเห็นละสิ
ว่าผมพูดจริง !

กว่าจะเสร็จงานขึ้น ก็ตกเข้าไปเกือบ ๒ ล.ท.
ครั้นเสร็จแล้ว พวกเราก็อ้างหาความสุขสบาย
ตามพอใจ บางคนโชยเสียงพั้ง บางคนเล่น
โยนห่วง บางคนก่หมั่งสอ ซึ่งเป็นของมีอยู่
ประจำเรือทั้งสัน แต่บางคนก็ฉวยปากแล้ว

เดินไปมา บางครั้งนั่งคุยกัน ส่วนผมมักจะ
อยู่ในท่ายืนเกาะลูกกรงเรือ มองดูคนเขาคุยกัน
ความจริงก็ดูน่าสนทุกสายไม่ใช่ชอบ ทลคิด
ไปถึงรถไฟ เห็นว่า จะเอามาเทียบไม่ได้แน่
ความอิสระสำราญผิวกินไกล ทั้งที่เฉพาะ
ตัว ข้างขวาดึงคองขึ้น และทันอนก็
ตรงนั้น. กินข้าวก็ต้องเสียสัจจอีก และ
บางครั้งก็ไม่พอกัน. ระยะทางไกลหรือใกล้
ก็คงต้องอยู่กับที่คงแต่ขยจนลง การเดินทาง
เรือ ยิ่งได้รับอากาศ ทะเลเช่นนี้ ด้วยแล้ว,
เออ—.....มันช่างชุ่มชื้นหัวใจจริง จะ
กระ โศกโลกเห็น หรือ เล่น อะไร ก็ได้สาระพัก
อ่านหนังสือก็สบาย คุยกันก็สบาย เฮอ, ถ้า—
เออ, จริง ๆ นะ หากผมมีคนคอยอย่างเขา
ข้าง ก็คงสบายจนอีก. นักกินทำให้ฉัน
เกือบแตก ต้องย้ายหน้าออกไปกินเสียจนเรือ
พอเวลาสัก ๔ ล.ท. ครึ่ง เรือเราก็จึง

หลังเต่า (สันดอน) และต้องจอกเพราะ
ข้ามสันดอนไม่ได้ ต้องรอนกว่าน้ำจะขึ้น
ตั้งแต่กั้นกลางวันเสร็จแล้ววนมาจนถึงสันดอน คุ
ประเดี๋ยวประด๋าวยังไม่ทันรู้ สึกว่าข้าวเรียงเม็ด
แต่เจ้าย้อยก็นำน้ำขามาให้ กินอีกแล้ว เออ,
เขาช่างใจกว้าง ๆ ก็นั้นขอให้คุณเข้าใจว่า
ถึงแม้ผมจะย้อย แต่ก็ต้องกิน เพื่อไม่ให้
เสียสมัยชัยก็ แะจำนวนน้ำชา ก็ผมเพียงด้วย
เดียว มีแค่ ๓ ชัน เท่า ๒ นิ้ว กับย้อยอีก
๒ แผ่น ฉะนั้นจึงพออดกลังไปได้

พอเชย—เพียงแต่บนหลังเต่า (สันดอน)
ยังรู้ สึกรสชาดถึงเพียงนั้น ถ้าตกลงเข้าไปอีก
ก็คงสวรค์แน่ ๆ—เรือทอย บนหลังเต่า
นั้นโคลงไปโคลงมา จะลงไปอีกไม่ได้เพราะ
คิกหลังเต่า จะลงขึ้นอีกก็ไม่ได้เพราะ
สายโซ่สมอถึงไว้ เสียงคลื่นก๊อช้อยซ่า ๆ
จนกระดกกระเด็นเป็นฟองขาว ก็นั้นเรือจึง
ต้องล่าช้าไปตามคลื่น ค่อนาน ๆ พอลมสงบ
คลื่นเขาลงเรือจึงได้จอดนิ่งอยู่สักครู่ แต่ก็
ไม่ค่อย คุคลื่นก๊อช้อยก็เคลงโยกย้ายส่ายขวา
ค่อไปอีก ยางที่ลูกหนัก ๆ ทุยขึ้นเสียงทึง
เรือกระแทกหลังเต่า กิ่งกัก ๆ คุเหมือนทงเรือ
ที่หลังเต่า และ คลื่น จะ รู้ สึก สุกกัน เหมือน
คน ๆ เราน. เขาว่า—ต้องเป็นก้นเรานกว่า

น้ำจะขึ้น และเรือข้าม หลังเต่าไปได้—

ใคร ๆ จะรู้ สึก สุกหรือไม่ ก็ตามที่เขา
เถระ คณ แต่ส่วนผมที่แรก ก็นึกว่าระ ออก
สึก แต่ที่ไหนได้ ไม่ทันถึง ๓ นาที รู้ สึก
งงวยอย่างไรพิกล ถ้าไม่ใคร่เรื่องเสียแล้ว
เกิดกระอักกระอ่วนอย่างไรพิกล ก็นั่น
จึงต้องรีบลงจากคากฟ้า เข้ากู่เพือนอนผ่อน
อารมณ์สักพัก แต่เจ้ากรรมจริง ๆ นอน ๆ ยังไม่
หวล คึกไปถึง คำชวนเล่นที่พี่แก กล่าวไว้ว่า
“สมพพิณพ ทั้งหนวมีม ทะเลตั้น, ไม่มีคลื่น
แต่ละลอก กระดกกลาว. ปะตายทองคังหนง
คัง พายวาว, พอออกอ่าว ก็พอม ลม
ลงเอย.” ผมก็เกิดกลัวระลมระจมลงไป
จริง ๆ ถึงกับต้องภาวนาเสียเน่.

พอสึกจะเคลม ๆ ลงไปเท่านั้นแหละคุณ
ก็ด้วงตกใจสั้ก คิดว่าเรือจมเสียแน่แล้ว แต่
ไม่ใช่, คือมีเสียงคังคัง ๆ ขึ้นในท้องช้าง ๆ
ผม และมีเสียงพุดพุดคึก ๆ จำได้ว่าเคย
คุชันนิมนัน อะ, เกิดอะไรขึ้นงา ? หรือ
ว่าเขากลวเรือมเช่นผมเหมือนกัน อะ—เล่า!
ไม่ใช่, เรือไม่ได้จม. เขาทะเลาะกันงา ?
คุเรื่องเถียงกันราวกับงูเห่าทะเล ทะเล
ไม่ใช่เน่ อะไรวะชันนิมนันจะมาทะเลาะ
กันเล่า เออ—แน่—แน่, เสียงคุเหมือน

พ.ศ. ๒๔๗๐

เที่ยวจันทบุรี

ปล้ำกันมากกระทบฝ่าห้อยผมคึงกึง ๆ เอ๊ะ, ถ้า
ไม่ได้รับการ เกิดฆ่ากันตายแน่แล้ว

ทันทีผมก็พรวกพรวกหลุดออกจากห้องจะไป
บอกเจ้าพนักงานในเรื่อง. แต่พอก้าวออกจาก
ห้อง ก็พอดิได้ยืนเสียนายห้างหัวเราะก๊าก ๆ.
ย๊ะ, แล้วก็นึกว่าเกิดเหตุออกฉกรรจ์ขึ้นอีกละ
แต่เสียงแม่แหม่มยังไล่อยู่แจ๊ก ๆ ๆ แสดงว่า
เคื่องเดิมที่ นายห้างมิได้เอาเป็นอารมณ์คง
หัวเราะเรื่อย เออ, นั่นแหละคุณเย้ยความจริง
จะได้เกิดเรื่องอย่างใดชน ผมก็ทราญไม่ได้

ขณะนั้น เว็ได้ ชำม พ้น หลังเท้า มาตกถลัก
แล้ว ผมเลยมายืนตะลึงอยู่หัวเรือ. โอ, เจ้า
ประคุณ ทะเลน่าช่าง อ่างว้าง ว้างเปล่าจริงหนอ
เทียบขาคัวเรากับเรือที่มาลลยอยู่กลางทะเลโดย
โดดเดี่ยว รู้สึกวังเวงใจจริง ๆ. คุณยรรณา
ชิการทริก, หัวใจผมขณะอยู่กลางทะเลผิ
กัยเวลาอยู่ที่ยานจริง ๆ แต่ก่อนแต่ไรผมไม่
เคยรู้สึกถึงความอ้างว้าง แห่งการอยู่ คนเดียว
เลย และยังคิดอีกว่าเมื่อถึงเวลาขวช เราจะได้
รัยความสันโดดและเวกยิ่งขึ้น คงเป็นสุขมาก
ขึ้น แต่ทำไมเมื่อมาอยู่ กลางทะเล จึงทำให้
หัวใจปรวนแปรไปอีกอย่าง. อะไรเป็นผลให้
เป็นไปเช่นนั้น. ความอ้างว้างของทะเลฤา ?
เหตุที่กินข้าวกับแม่หม่มกลางวันฤา ? เหตุ

อะไรที่กลืนคอนฤา ? เออ, หรือว่าความตกใจ
เมื่อกินเป็นเหตุ ! แต่จะเป็นเพราะอะไรผมก็
บอกไม่ได้อยู่นั่นเอง ผมยืนตะลึง ๆ คลื่น และ
รัยลมฮากาศ หัวใจก็ลลย—ไปอย่างเรือที่ลลย
อยู่กลางทะเล จนพระอาทิตย์มหายลงไป
ในพระมหาสมุทร ความมืดก็เข้ามาครอบงำ
โลกตามความอับแสง ของพระทินกร—

๐ ๐ ๐

เวลาประมาณทุ่มครึ่ง เมื่อเสียงกระดัง
ครั้งที่ ๒ สงบลง เป็นอาณัติบอก ว่า ‘เชิญ
กินข้าวจะ’ ผมก็ออกจากกุฏิขึ้นไปยังคาศ์ฟ้า
พวกเราก็กินนั่งที่กินข้าวกันตามเคย

เมื่อตอนกลางวัน ผมว่ากินข้าวไม่อร่อย
แล้วแต่ยังมาตอนกลางคืน ยิ่งจะไม่อร่อยขึ้น
ไปอีก และไม่เฉพาะแต่ผม สังเกตคนอื่นๆอีก
หลายคนก็ทงไม่อร่อยเหมือนกัน

แม่แหม่ม—ชั้นนิมน เปณผู้ ๓ ที่สังเกตุ ว่า
เจ้าหล่อนไม่อร่อย. ยนแน่นอน ทั้งมิใคร่ได้
ยื่นหน้ามาใกล้ผม เพียงพอก กับนายห้าง อย่าง
ตอนกลางวันด้วย. นี่จะเพราะเหตุอะไรกัน
หนอ ? นายห้างรังแกหล่อนอย่างไร, ทำ
ให้ผอทลลิดถึงเสียงดังดังเมื่อเย็นอีก. หรือ
ว่าหล่อนเป็นโรค และ โรคของหล่อนละที่อื่น
ขึ้น สะท้อน ลง อย่าง โรค ของ ผม เหมือน กับ.

ศรวิฑ

๓๑

ความจริงหล่อนไม่ควรจะเป็นเลย หล่อนควรจะเป็นสุขในขณะนี้ และควรระคึกว่ากำลังลอยอยู่บนสวรรค์แท้ ๆ

อนิจา, ไปรูกักเอาเองเด็กคุณเฮ้ย เมื่อเจ้าหล่อนเป็นผู้ถึงพร้อม—เช่นนี้แล้ว ยังกินข้าวไม่อร่อย สำนทอะไรกับสม—สม—ผู้มิแต่โรค จะอร่อยอย่างไรได้เล่า นาน ๆ เมื่อหล่อนหันมาคุยกับ ๑ นั้นแหละ ผมจึงค่อยกลืนลงคอสักหน่อย

เปล่า ! เปล่า ! ไม่ใช่, คุณอย่าเข้าใจเลยเด็กไป. ผมไม่ได้คิดถึงอย่างอื่น, ผมคิดถึงแต่—และถ่มมันอยู่เสมอ ว่าในโลกนี้ล้วนแต่สิ่งที่เป็น อนิจจัง ทั้งสิ้น ล้วนแต่เป็นทุกข์ อนัตตา ทั้งนั้น. ชนคัธรรม และสันโทษ นั้นแหละเป็นเครื่องยึดมั่นของผม ผมสละไว้สิ้นทุกสิ่งทุกอย่าง แต่ที่ยังสละเพศฆราวาสไม่ได้ ก็เพราะเจ้าโรคอันเปลี่ยนแหละคุณ มันยึดหน่วงผมไว้ มิฉะนั้นคุณจะไม่มีโอกาสได้พบผมที่ยาน จะพบได้ ก็แต่ที่กุฏิในวัดเท่านั้น

อ้าว! ผมมาเทศน์นอกเรื่องไปแล้วว้ แต่เพราะ อาการ ที่คุณ กินข้าว มัน นำให้ คิดไปจริง ๆ นะคุณ คือที่ กินข้าวไม่ อร่อย ก็เพราะอาการนี้เอง อาการแห่งความโศกเศส

ของเรื่อ เพราะว่าขณะนั้นคุณออกจะ ไม่เป็นสอเฟื่องนาคอย่าง ที่พวกนักประพันธ์กล่าว มัน เป็นลูก ๆ เสียแล้วคุณ และลูกไม่ใช่เล็กด้วย ถึงนี้เราเรกินข้าวอร่อยอย่างไรได้ เพราะมันกินไม่สบายเสียด้วย

แน่ ! แน่ ! แน่ ! ด้วยน้ำของภัยกัน เกือบตก ก็แต่เมื่อแกไว้อยู่ไว้ ทัน แน่ ! แน่ ! แท้หม่ คนข้างซ้าย ภัยกัน ย้อนอาหาร เจ้าทาง รุมก กุสึ แน่—แน่ เอาอีกแล้ว—เกือบไป

เฮ้ ! เฮ้ ! คุณ, คุณ—ฮะ—เฮ็ดสั้ว—โอ—พาค่อน, ผมเข้าไปกระแทกแทมแทมก็ก ถ้าไม่ได้การเสียแล้วคุณ อย่าว่าแต่จะกินเข้าไปอีกเลย แม้ ส่วนที่กินเข้าไปแล้ว ก็ จะกักไว้ ไม่อยู่

อาหารจานที่สุก ผมโยกมือย่อยะกินไม่รับ เพราะขณะนั้นนั่งตัวแข็งตึกกับเก้าอี้ และกักพื้นแน่น คิดว่าถ้าขยับตัว ก็เห็นจะต้องตายสวังเท่านั้น

แทม—หันมาคุยอย่างใจดี แล้วหัวเราะทำให้คนอื่น ๆ ต้องหัวเราะด้วย แต่ผมต้องนั่งนิ่งแทบไม่หายใจ แม้จะยืมก็ไม่ได้ เพราะความแพ้ชนะมันอยู่ตรงคอหอยแล้ว

ภัยกันถามผมว่า “เมอาญ” ผมตอบว่า “ยัง” แล้วก็ต้องนั่งกลืนใจทนไปจนเขา

พ.ศ. ๒๔๗๐

เที่ยวงานบุญ

อัมกัน เพราะจะลุดไปก่อนก็เกรงเสียกิริยา
แต่พอลุดขึ้นก็เซ ถ้าไม่ไ้ ไ้ระเป็นทั้งเห็นจะ
โครมแน่ อีตากับคันก็ปากเปราะจริง ๆ แก
ถามอีกว่า “เมาแล้วฤ” “เปล่า—เป็น
แต่เซ” สมตอบ. สมมิไ้ร้อยู่ชั่ววัยไ้รวว
ขรรไ้ไปเข้ากุฏิ คิดว่าถ้าจะเอนอะไ้ไ้ไปเอน
เอาในห้องเด็ก

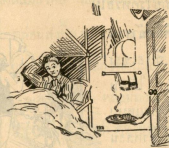
เฮอ, เจ้าประคุณเอ๋ย ทำไมมันหม่นไป
หมกไม่มีหลักเลย ความจริงผมไม่รู้ สักมา
มันเพียงแต่เซเพราะอีกอ่อนในท้องในคออย่าง
ทุกไม่ถูกเท่านั้น. พอถึงทันอนเลยไ้ค้อยเอา
ไ้ นึกถึงคุณสาแถกยูว่าเคยไป ผ่าทะเลจีน
มาถูกคลื่นใหญ่ ๆ แค่นั้นผมเพียงแต่ ผ่าทะเล
ไทย เท่านั้นไ้รู้สึกลัวว่าไม่เอยาไป ผ่าทะเลจีน
อย่างคุณสาแถกยู.

คุณอย่าไ้ผมขอก เลยนะ ว่าผมมีอาการ
อย่างไ้ค้อไป เพราะจะทำให้คุณกินข้าวไม่
ไ้ไปหลายวันเทียว

สมคนจนเป็นเวลาดสว่างแล้ว เห็นจะอยู่ ใน
ราว ๖ ก.ท. รู้สึกใจคอโทงเทงเหลือเกิน
เสียงคลื่นยังซึกหรืออยู่ผด ๆ ทำให้ ไ้คลงไป
เคลงมา ยังไ้ใจโยเยคิดไ้ถึงว่า อ้ายเราตัว

คนเกียวนกว่าแห้วจริงหนอ ทั้งโรคหรือก็
มรมยกว่น ช้ามาลดยกว้างอยู่กลางทะเลเช่นนี้
ไ้ไม่มีอะไ้อีกเลย หากเอนอะไ้ลงไ้ไปไ้คัน
ก็จึยโยนทะเลเสียเท่านั้น

สมคนจนยึกยิกเกียแแทนการเอ็กเซอร์ไซส์
อยู่ ฟังเสียงห้องข้าง ๆ ก็เจียบ เอ๊ะ, เมื่อคน
ผิวเมียคันไ้เกิดฆ่ากันตายก็ไ้ไม่รู้ หรือว่าเขา
ยังไ้ไม่คันกันคอก. กำลังนึกถึงตัวเขาตัวเรา
เพลินอยู่ ไ้ยินเสียงเคาะประตูก็อก ๆ และ
ผมยังไ้ไม่ทันจะ พรีส์, ประตูก็แง้มออกก็ว่า
แหม่ม—จะเข้ามาดูะ โทษ ว่าเมื่อคันไ้ไ้ฆ่า
นายห้างตายกระมัง แต่แทนไ้จะเป็นคน
เข้ามา กลัยเอนผาดพร้อมด้วยเครื่องกาแฟ
ลดยเข้ามาเลย ๆ แล้วประตูก็กลัยปิดอย่างเคิม

เฮอ—เขาช่างใจก็จริง ๆ แม้อาการไ้เอา
มาไ้ ก็นะคล้ายกับว่า พอเคาะ โงง ๒—
๓ ก็อก แล้วก็เอาเครื่องเดิน วางไว้ ไ้ะกิน
ไม่กิน ตามใจ ก็ไ้ ก็ยังนำชอยใจเอนไ้สุด

กรรมวิท

ทุก

เพราะเวลานี้ในห้องผม ก็กล่าวได้ว่าหมดทุก.
แม้ว่าแฟกซ์ยี่สิบก็ ๒ ชิ้นก็คงเป็นกำลัง ได้มาก
จนการกระทำถูกต้องก็สำเร็จ ไปได้ง่าย ๆ
โดยเพียงชะ โกงหน้าออกมาจากเตียง ไม่พัก
ท้องลูกจนให้เสียเวลา หรือต้องล้างปากเสีย
ก่อนให้ ผิดกรรมนิยมของเขา

ต่อไป สักครู่ วิถีชีวิตที่เรายุติและสงบความ
โกลนเคือง ผมจึงลุกขึ้นเดินออกไปทางแค้มเรือ
เห็นเรือ หอยทอย ข้าง เกาะ ๓ แต่ไม่ ทราบชื่อ
ประเดี๋ยวเห็นพวกฝรั่งพากันลงเรือยทระ ไปอวย
น้ำเกาะนั้น ก็ตื่นเตลียวมาเห็นผม ถามว่า
“ ไม่ไปว่ายน้ำง่า ? มาโยกยกันซี ” “ ไม่
เอาแล้ว ขอบใจ ” ผมตอบ เพราะผมยังมี
ให้ คิดว่าจะอายน้ำทะเล โดยยังมีได้สอยสวน
ว่าจะถูกกับโรคหรือไม่

พอเห็นหน้าจาก
กัยกัน ก็ระอว
ก็ ถึง กับ ทำให้ผม
หน้ามิก คือแหม่ม
๒ คนนั้น เจ้าหล่อน
จะ ไป อายน้ำ ทะเล
เหมือนกัน แต่ผม
ไม่ได้ หน้ามิก เพราะแหม่ม จะ ไป อายน้ำทะเล
แต่ก็แหม่มนั้นแหละทำให้ผมหน้ามิก

ที่แรก คิดว่าเด็ก อะไร มาขึ้น อยู่ ข้างหลัง
แต่ก็เกิดอะไรตัวใหญ่จริง ตัวโตเท่าผมนะ
เมื่อกระพริบตาเสีย ๒-๓ ก็แลวงใจเห็นชัดว่า
แหม่มนั่นเอง

เจ้าหล่อนทั้งสอง แต่งเครื่อง อายน้ำ คือ
เสื้อและกางเกงยี่สิบติดกัน แต่เสื้อนั้นมอง

หาจนเท่าไรก็ไม่พบ เห็นเป็นคล้ายสายโยง
กางเกงพาดอยู่บนน้ำ และคอเสื้อ ก็ทวง รากคอ
โกลนคืบ ส่วนกางเกงนั้นถ้าจะเทียบกัย
กางเกงชั้นในของเจ้าเพง ก็ระแพกกันโกล ขา
กางเกงเจ้าเพงยาวกว่า ถ้าไม่ดึงคอปกก็เลยไป
ฉนั้นถ้าคุณจะถามว่า ขากางเกง นั้นยาว เท่าใด
ผมก็สารภาพว่าตอบไม่ถูก จะบอกได้ ก็แต่ว่า
มันสั้น กว่า เจ้าผู้หนึ่งตั้ง คือท หรือ อย่าง น้อย ก็
ถ้ามา ๓ เป็นแน่นอน

ถึงนี้ เมื่อผมเป็นคนซี โรคภัยแล้ว จะไม่เป็น
ลมและต้องหน้ามิกอย่างไร ขอให้คุณนิก
มองดูที่เถอะนะจะเห็นเป็นภาพอย่างไร ผม
ตงร้วยวังเข้าห้องทันที และออกเสียใจว่า โรค
ของผมเห็นจะหายขาดเสียแล้วเพราะมีแค่สิ่งซึ่ง
ไม่ถูกกับโรคมากระทุบตาอยู่เสมอ

เมืองฝรั่งเขาห้ามแล้ว เมืองแขกซึ่งไม่
กลัวเลยไปกว่าเราเขาก็ห้ามแล้ว ไม่ให้ ใช้
เสื้อกางเกงอายน้ำพวกคน ทำไม ? เมืองไทย

พ.ศ. ๒๔๗๐

เราไม่ห้ามยัง ยังไม่ถึงเวลาอีกๆ ? ทำ
ยังรู้ราษฎรที่ขายหมดเร็วเท่านั้น ผมว่ายัง
คุณเห็นยังงิ ?

๐ ๐ ๐

เสียเวลาเขาขายน้ำกัน ประมาณชั่วโมง ๓
เรือก็ออกเดินต่อไป พอเวลา ๙.๓๐ ก.ท. ก็
ถึงเวลาเบรคฟาสต์ พวกก็ไปกินรวมกันตามเคย
ผมก็ยังไม่อยากนั่งข้างแหม่ม เพราะใจคอ
รู้สึกยังงิพิกล ถ้าเวลาน้ำเข้าหล่นแต่ง
เครื่องชามน้ำมากินข้าวแล้ว ผมเป็นไม้นั่งกิน
ด้วยจริง ๆ. เวลาเรือค่อยเดินเรื่อยจนมาก
คนนั่งไม่มีอะไรเป็นอุปสรรคแก่การกิน ผม
จึงกินได้มากและรู้สึกอร่อยกว่าเมื่อคราวนั้น

เสร็จเบรคฟาสต์แล้ว ยนคายฟ้าก็
เป็นทริเนเวรตามเคย แต่ผมมิได้รออยู่
นาน กลับลงไปเคบินเพื่อรวบรวมสิ่งของ
และให้พันหูปันตาส่งที่ไม่อยากเห็น
พอเวลาเที่ยงวัน เรือภาณดุริยก็เข้า

อ่าวจันทบุรี ภูมิภาพ
ข้างงามจิตาจริยใจจริง ๆ

แะไปเต็มไปด้วยพสกยาน้อยใหญ่ หากทราวย
และเขา อีกครึ่งชั่วโมงเรือก็เทียบท่าแคลงอัน
เป็นปลายถนนซึ่งจะเข้าไปเมืองจันทบุรี รวม
เวลาออกจากกรุงเทพฯ วันเสาร์ที่ ๖ เวลาเที่ยง
๓๐ นาที ถึงท่าเมืองจันทบุรีวันที่ ๗ เวลา
เที่ยงวัน เป็นเวลาอยู่ในเรือ ๒๔ ชั่วโมงพอก็
ครบเรือเทียบเรียบร้อยแล้ว ผมก็ลาลง
กัยคันขึ้นบก ขณะที่กำลังขึ้นสฟาน กัยคัน
ผู้ใจดียัง ร้องตะโกน “ถูกย้าย” และ
พยักทวิทัก ๆ พลาจ ที่ผมตอยกัยคันก็หลิว
ไปเห็นแหม่ม ขึ้นขึ้นมู้น ถ้าถึงขึ้นมม พร้อมด้วย
มึงถึงกลัอง ดำรูป ผมไม่ให้เสียกิริยา
เย็นตลแมนไทย เบ็ดหมวกค่านัยหล่อน ทันที

หล่อนส่งยิ้ม อย่างหวาน มาให้ พร้อมกับ
ยกกรลัองขึ้นเล็งแล้วกด—แซะ
คายละซี หล่อนดำรูปผมไปแล้ว
นี่เขาไปทำใช้สักทชายหรือทำไมก็ไม่
ทราวย แต่อย่างไรก็ หวังว่าหล่อนจะไม่
เอาไปให้นายห้างเอา
เข้มนทางตามผมเป็นแน่

ควรชีวิต

ทุก

เพราะทำเช่นนั้น เขาว่าตาเรา ค้อง ขอกไม่ใช่
หรือ ? แต่อีกอย่าง ๓ ผมนานักได้ภายหลัง
และภาวนาเสียแน่ ว่าขออย่าให้รู้ผม เป็น
การทำลายการฉันนิมิตของเจ้าหล่อนเลย

เอ๊ะ, เขาว่า จวนเวลาใช้เคมี ไปรษณีย์
แล้ว ก็ฉันนั้นผมต้องปฏิบัติ เสียตายจริงที่ยังมี
เรื่องจะเล่าให้ ฟังอีกมาก. แต่เอาเถอะ, ถ้า
โรคไม่กำเริบก็จะพยายามเขียนส่งไปอีก

ขอส่งความรักไปถึงไปทั่วตามเคย..

ควรชีวิต.

๒๒๓ ผู้ที่ประสพโชคเนื่องด้วยจิตถูกช้อง ทำนาคาการข้างนำได้ถนัด พร้อมด้วย
การลงแรง โฉนดกอบเล่า

ของ น. ส. พิชชญาทิ

เสียใจโดยใช่เหตุ

๖๖๖

นายบัน แสงอุทัย

สองหนุ่มสาว คู่หนึ่ง กำลัง ยืน สนทนา
ปราศเลยอยู่บนสนามหญ้าอันเขียวฉ่ำในราตรี
กาล แสงแห่งดวงศศิธรที่เปล่งรัศมีอย่าง
แจ่มใส ใน พื้น อัมพรภาส ไต้ฉาย ลง มา ต้อง
วงพิศของหนุ่มสาวคู่นี้ ทำให้ปรากฏว่า
ทั้งสองฝ่ายต่างมีสีหน้าเศร้าสลด ซึ่งผิดแปลก
กับยวราภพหนุ่มสาว ทั้งหลาย ซึ่งมาประสมกัน
เช่นนี้ควรจะมีสีหน้าแจ่มใสและรู้ สักเบิกบาน
สำราญใจ

ความ ระทมครมใจ ของหนุ่มสาว คู่นี้ได้
เนื่องมาจากการตีกรัก หรือว่าความรักของ
ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่สมปรารถนา เพราะมีเคย
เป็นที่ปรากฏเลยว่า หนุ่มสาวคู่นี้แสดงความรัก
ซึ่งกันและกัน

สำหรับตัวนายเฉลิม ชายหนุ่มที่กำลัง
พักอยู่กับ สาวน้อย อันมีนามว่า นางสาวสมบุญ
ในราตรีกาลนี้ หทัยประเทศของหนุ่มเต็ม
เปี่ยมไปด้วยความรักอันสุจริตต่อหญิงสาวที่มา

ปรากฏอยู่เฉพาะหน้า แต่เนื่องจากความ
ไม่เคยชินต่อความรักอันเองจึงกระทำให้เขาเป็น
คนฉลาดไม่ สามารถที่จะเผยความ จริงใจ ให้
หล่อนทราบ การที่ชายหนุ่มมาวิสาสะกับ
สาวน้อยนี้ ก็โดยเหตุอื่น และเหตุนี้แหละ
นายเฉลิมยกเขามาเป็นไฉนหน้าความสัมพันธ์มา
สู่หนุ่มสาวทั้งสอง การสนทนาในราตรีนี้เขา
ทั้งสองก็ยังพูดถึงเหตุนี้

“แม่สมบุญเจ้า” ชายหนุ่ม พุค ค้วย
นำเสียงลึกลับปรกติก “เธอแน่ใจแล้วหรือจะ
ที่เธอจะช่วยเหลือฉันในคราวนี้ โอ—เธอผู้เป็น
สหายของฉันเอ๋ย ขอเธอฟังรู้ สักว่าฐานะ
และความ เป็นไป ในอนาคตกาล ของฉันอยู่ใน
คำคอยของสตรีคนเดียวกับท่านนี้ และสตรีผู้
ที่ฉันนับว่าความงามนั้น จะพึงทราบ ความรักของ
ฉันได้ ก็แต่เธอผู้เดียวจะเป็นผู้นำข้าวนไป ใจ
ละจะ เธอตกลงใจแล้วหรือ ?”

“ไว้ค่ะ” หญิงสาวคอยพลงเหมือนหน้า

นายบัน แสงอุทัย

ตุล

ไป ทางอื่น ปรนึ่ง จะซ่อน ความรู้สึกต่าง ๆ
ในโยหนามีให้เป็นที่ ประจักษ์ตา แก่ชายหนุ่ม
“ดิฉัน เต็มใจ ที่จะ ช่วยเหลือคุณ จนสัก ความ
สามารถ ถ้าสัตว์ที่คุณรักเป็นคนรู้ จักคุ้นเคย
กับดิฉัน ”

แต่ก็น่า ประหลาด ที่คำพูด อันควร ที่จะนำ
ความดีใจมาสู่ชายหนุ่มนั้น ทาใด ทำให้ สัตว์หน้า
ของชายหนุ่ม แซ่มซีนขึ้นไม่ ทรงกันข้าม
โยหน้าของเขา กลับเผือกชัดอยู่ตามเดิม

“ จกหมายของฉินอยู่ไหน ” ชายหนุ่ม
พูดด้วยน้ำเสียงสั่นสั่น “ แต่ฉินเสียใจที่
จะบอกเสียนามของตัว รัยให้ เธอทราบ ขณะเมื่อ
ฉินอยู่ต่อหน้าเธอ ไม่ได้ เพราะฉินฉินจึงได้
ใส่จกหมายไว้ ในช่องสองชั้น ซึ่งเธอจะ
ได้ฉีกช่องแรกออกก็ขณะเมื่อเธอขึ้นไปบนยาน
แล้ว แต่ในช่องที่สองจะปรากฏนามของสัตว์
ที่ฉินบูชา ” ว่าแล้วชายหนุ่มจึงยื่นซอง
จกหมายให้หญิงสาว พลังลาไปด้วยอาการ
แซมซ้า

สำหรับนางสาวสมบุญ ความจริงหล่อน
มิได้เห็นว่า นายเดิมอย่างที่สุด แต่เป็น
ธรรมชาติของ สัตว์เพศ ที่ระ ไปยอก กับ บุรุษ ว่า
“ ดิฉันรักเธอ ” ไม่ได้ ฉะนั้นความรักอัน
บริสุทธิ์ของหล่อนจึงคงฝังอยู่แค่เพาะแต่ในดวง

หทัยเท่านั้น แลถึงความสัมพันธ์ของชายหนุ่ม
กับหล่อนสนิทสนมกันมาจนถึงปานนั้นแล้วก็ยัง
ทำให้หล่อน มีความ พิศวาส ทว ชน เป็น ลำคัย
แต่ฉินจกเอา เหตุอันปรากฏเมื่อคืนก่อนนั้นได้
ทำให้ ใจของหล่อนเหวี่ยงไปหมด เหตุ
ก็คือหล่อนได้ทราบข่าวว่าเธอมีความรักอยู่ต่อ
สัตว์อื่นแล้ว และมีหน้าเธอขอร้องความช่วยเหลือ
เหลือจากหล่อนให้ ทำความดีต่อกับสัตว์ผู้นั้น
อีก แปลว่าหล่อนจะต้องช่วยเหลือให้ชายหนุ่ม
ที่หล่อนสืบทอดทายาทว่าชีวิต—ชายหนุ่มที่หล่อน
ต้องการจะเป็นเจ้าของ ความรักให้ รักกับสัตว์
อื่น เหตุนี้ทำให้ส่วนน้อยรู้ สึกเศร้าใจนัก ที่
แรกหล่อนเห็นว่าเธอจะเป็นแค่เพียงล้อหล่อนเล่น
เท่านั้น ครั้นมาขึ้นสัสถึงได้มาประจักษ์
ออกเห็นชัดแล้ว กล่าวคือหล่อนยังได้รัย
จกหมายที่เขาฝากมา การกระทำของเข
นี้ทำให้ส่วนน้อยรู้ สึก ปวดทรวงทวหทัยอย่างยิ่ง
จน อัสสุชล ค่อย ๆ ไหล หยาดหยด ลงบนปราง
อันเปล่งปลั่งของหล่อนประจักษ์แก่ตน “ วาสนา
ของเราช่างน้อยเสียจริงหนอ ” หล่อนพึมพำ
ออกมาด้วยน้ำเสียงแผ่วเบาแต่ผู้เดียว “ อนิจ
จาเอ๋ย เสียแรงที่เรารักเขาไรจะจากเขาจะมี
แก่ใจรักคอยเรายังก็หาไม่ โอ—ออกของ
สมบุญเอ๋ย สมบุญพึงรักเขาเป็นบุรุษคนแรก

พ.ศ. ๒๔๗๐

เสียใจโดยใช้เหตุ

ในชีวิตของสมบุญ ความรักสมบุญก็ไร้ผล เสียแล้ว โฉนเทพยดาฟ้าดินจึงไม่เห็นใจของ สมบุญข้างหนอ จะปล่อยให้สมบุญเล่าเศร้าใจ อยู่อย่างนั้นต่อไปจนตลอดชีวิตก็เหวหรือ โอ— ออกเรา โชคชะตาเราช่างอาภัพเสียเหลือเกิน จึงต้อง ค้ำรงคนให้ มีชีวิตอยู่ใน พิภพโลก อัน รวยร้นด้วยความสุขร่มครมใจ สตรีอื่น เขาจะมีความใคร่รักเหมือนดังเราบ้างไหมหนอ” ยิ่งนักหล่อน ก็ยิ่งเสียใจ จนสรรพางค์กาย ของ หล่อนสั่นเสถียรไปหมด วาระที่ พระพวยเจ้า รานพยอมมาต้องสรีระร่างของหล่อนนั้น ทำ ให้หล่อนรู้ สึกทนาวอน โลมาลงชัน จึ่งหรีด เรไรที่กล่าวร้องประสานเสียงอย่างวิเวกวิงวไน ในสนามหญ้านั้นทำให้หล่อนรู้สึกคล้ายกับว่าจะ พลอยเศร้าโศกตามหล่อนไปด้วย ส่วนน้อย ว่าพึงในใจว่าหล่อนจะทนแผนความเศร้าโศก ไปเป็นสัณย ประชันหน้า กับสัตว์ที่เป็นอยู่กันย์ คือความรักของหล่อนได้ ที่เหวหรือ ยินหา กาลัง ครุ่น อยู่ใน กวงหทัย ของ ส่วนน้อย ผู้นำ สงสาร ความเสียใจทำให้หล่อนชั่ววูบจกหมาย นั้นลงบนหย่อมหญ้า ประหนึ่งว่าจกหมาย นั้นเป็น สัตว์ที่หล่อน ชะแหยง เลียดชิดอย่าง ที่สีก พลาญกเกิดอันเรวยลัดขิกนกระ ทยขย จกหมายนั้นจนตึกแน่นกยพนักัน แล้วล่ายคา

ของหล่อนก็มอญ จกหมายนั้นด้วยความปลอดภัย พลาญกอนหายไยวาวด้วยความโล่งอก แต่ ส่วนน้อยทลมาคำนึงว่า นี่หล่อนรักเขาไม่ ใช้หรือ หล่อนรักเขาแล้วหล่อนจึงต้องการให้ เขาได้มีความสุข ก็เมื่อเขามาพบต่อหล่อน ว่าความช่วยเหลือ ของหล่อนครั้งนี้จะนำความ สุขความสำราญมาสู่เขาฉนั้นแล้ว หล่อนก็ควร จะทนซ้ำใจช่วยเหลือจนเป็นผลสำเร็จ แม้ ว่า การที่หล่อนทำนั้นจะผ่านต่อความเค็มใจของ หล่อนเองก็กั เมื่อนักเช่นนั้นแล้ว ส่วนน้อย จึงค่อยโน้มน้าวถึงเกียจกหมาย พลาญกเริ่ ขนไปบนบ้านด้วยความเศร้าโศก

ครั้น ส่วนน้อยได้ ขน มาหยั่งท้องนอน เสรี แล้ว หล่อนจึงฉีกซองจกหมายออกอ่าน สิ่ง ที่นำความพิศวงมาสู่ส่วนน้อยอย่างยิ่งก็คือซอง ที่สองจำหน่าถึงผู้ รวยว่า นางสาวสมบุญอันเป็น นามของหล่อนเอง หล่อนจึงรีบฉีกจกหมาย ออกอ่าน ความในจกหมายนั้นว่า

“สมบุญ ขอรัก

เมื่อเธอได้อ่านจกหมายแล้ว ของง เข้าใจว่าเป็นจกหมายลาคครั้งสีกค้าย และ ในกาลต่อไปเธอจะ ไม่ได้พบได้เห็นหน้าของฉนั้น ผู้เขียนจกหมายนี้อีก แต่ก่อนฉนั้นจะจากเธอไป คราวนี้ ฉนั้นตกลงใจไว้ว่าจะเผยความจริงใจ

นายบัน แสงอุทัย

๑๓๖๘ ฤๅ

ให้เธอทราบว่า ฉันรักเธอ—รักเธอตั้งแต่
วินาทีแรกที่ฉันประสพหน้าเธอ เห็นฉันจึง
พยายามทำความวิสาสะกับเธอ แต่โอ—
เธอเสีย ยักฉันฉันทราบดีความจริงแล้วว่าเธอไม่
รักฉัน เพราะถ้าเธอรักฉันแล้วโดนเธอจึง
รีบปลาก จะช่วยเหลือ ให้ฉัน รักสวธอื่น อีกแล้ว
คำพูดของเธอที่กล่าวว่าจะช่วยเหลือฉันนั้นทำให้
ฉันรู้สึกเศร้าใจอย่างยิ่ง แต่ฉันจะทำอย่างไร
ได้เพราะวาสนาของฉันน้อย ฉันขอหมั้น
ลาจากเธอไปในฐานะของชายหนุ่มผู้รัก

เฉลิม”

พอหล่อนอ่านจดหมายจบ ความโศกสลด
ของหล่อนได้หายไปราวกับปลุกทิ้ง หล่อน
ยิ้มออกมาได้ทั้งน้ำตา โสภิตได้ฉีกซอง
วาทกรรมแห่งความรักด้วยความยินดี

สาวน้อยมิได้นิ่งนอนใจ อยู่แต่คนเดียวเลย
หล่อนรีบขนลุกไปยังบ้านของชายหนุ่มที่หล่อน

มีความสนใจหา พร้อมทั้งใจเป็นทุกข์ไปว่า
น่ากลัว หล่อน จะไปไม่ทันเขา พอ หล่อน
มาถึงก็ประเวทย์กับเขากำลังหิวกระหายเคี้ยว
ออกจากบ้าน

ฝ่ายนายเฉลิมเมื่อได้มาพบหน้าของสาวน้อย
อย่างไม่นึกไม่ฝัน เช่นนี้ ก็มีความประหลาดใจ
อย่างยิ่ง พลังรำพึงแต่ในใจว่า นั่นหล่อนจะ
มาทำอะไรหรือจะมาท้อว่าเขาหรือโดน นึก
แล้วจึงใช้ คำถามออกไปว่า “เธอมาอะไร
หรือหรือ? ฉันนึกว่าจะ ไม่ได้พบ ได้เห็นหน้า
เธออีกแล้ว”

“ก็ฉันนำคำตอบของสวธที่เธอรักมาค่ะ”

สาวน้อยตอบพร้อมด้วยความเอียงอาย

“หวังใจว่าคำตอบนั้นคงจะไม่เป็นประโยชน์
กับความหวังของฉันแน่นอน” ชายหนุ่มถาม
ขึ้นด้วยความทักใจ แต่นางสาวสมมุติหาได้
คอยประการใดไม่ พลังก้มลงพินิจ ชดะ
นั้นนายเฉลิมก็เฝ้าตรงเข้ามาหาหล่อน ก็พอ—

จบปริศนา

(ต่อจากหน้า ๗๕๕ ฉบับ กันยายน ๒๕๓๐)

๒๐๐

พุทธกาลหนอ

บทที่ ๔

“ผู้ — — ?”

จากแสงไฟที่วับ ๆ จวนจะมอดแล้ว ก็
โพล่งขึ้นเป็นครั้งคราว ข้าพเจ้าสังเกตได้
ทันทีว่า มันเป็น เลือกลาย พาดกลอน ขนาดใหญ่
ที่สุด! ตัวยาวถึงแก่หัวตลอดหางราว ๓๐ ศอก!

ตาอื่นเขี้ยวคมของมันจ้องดูข้าพเจ้าเป็นดวงวาว
ราวกับกระดก! ข้าพเจ้าทำเป็นจำใจต้องทน
จ้องมองกุหลาบซึ่งเต็มไปด้วยลายวิจิตร — ปาก
และขะแบกเขี้ยว — ทนดูจริงจึงน่ากลัวด้วยความ

กณยานาคพนธ์

ทุล

กลัดจนเหลือแสน เพราะคราใดที่ข้าพเจ้าไหว
ตัวหรือส่ายหน้า ครานั้นมันเป็นคนชั่วพเจ้า
พร้อมด้วยเสียงขู่แท้ทุกที !

ที่แรก มันคงคิดว่า ข้าพเจ้าปราศจากชีวิต
หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง มันจึงเอาคนเขี้ยว ๆ
หน้าผากข้าพเจ้าจนรู้ สึก คล้ายคนสลักให้คน
อื่น ! ต่อจากนั้นมันก็แล่นเล่นหน้าผากข้าพ
เจ้าด้วยความ อะละม่อมเหลือกระหายในอมนม
เต็มที ! — ออ ! — มันถึงหน้าผากสัมผัสกับ
ของสาก ๆ คาย ๆ — เยี่ยมไปคือน้ำลายเยือก ๆ
— หนวกระพริบคันทันขมขมขม — ขึ้นมาแล้ว —
— 'ฮ — ฮ ! — ใจข้าพเจ้าขยับวิบ ๆ ทวิบ ๆ มา
จนกระทั่งเกือบวัน !

นั่นก็แค่นั้นแหละ ใจตัวของตัวเองที่นอนรำย
เหลือประมาณ ! มีอย่างรู้ — นอนในกระโถม
แท้ ๆ — กินเอาหัวโผล่ออกไปนอกกระโถมได้
นี่ ! ช่างไม่รู้ ตัวเขาเสียเลยก็เกือบ ! นั่นเสีย
เสียมันกรวดาปลุกข้าพเจ้าให้รู้ สึกตัว — ไม่
ชอบหัวขมของข้าพเจ้าแยะออกไปเสียก่อน ! หา
ไม่ช้านัน ลำแม่เจ้าสักคงจะซึกเอากระตักข้าพ
เจ้ากระຈักกระຈายไปไหนต่อไหนแล้วก็ไม่รู้ !

แต่ความกรวดาของมันทำเอาข้าพเจ้าพิง
พิพ่วนอ้วนอีกเหลือเกิน ! อยากรจะหลัดคาโดย
ไม่ยอมเห็นหน้าขี้หูของมันก็ไม่ได้ — หลัด

ลงทีไร เป็นต้องรู้ สึกว่า เล็บของมัน ตะครุหน้ำ
แถมก้นที่ก้นคว้น ! อนิจจาเอ๊ย ! นั่นพอจะ
มาเล่นคาถาขี้ฉี่ไปได้ถึงไหนกัน ?

เสียงลมพัดอ้อ ๆ อยู่บนยอดไม้ น้ำค้าง
ร่วงกราวแล้วก็กลั่นเปาะแปะ — เปาะแปะราวกับ
เม็ดฝน กองไฟก็แว่วกลุก โชนสว่างวาว — เกียว
ก็โชนมอกลสงระบัดมีเทียนแท้ — — แสงวาว
จนทิวไรเป็น โคเห็นเจ้าเลื้อยเต็มตัวทุกที มันยืน
กวานสัดัน — ขนพองชัน — หางอันยาวเพื่อยก
ไปบีบคั้นอย่างมีสง่า — เขียงคอกุ ข้าพเจ้าอย่าง
เยี้ยหยื่นราวกับจะพุดออกมาว่าวันนั้นเจ้าต้อง
หวานข้าแล้ว อยากรจะสั่งเสียอะไร บ้างก็สั่ง
มาเถอะ !

ข้าพเจ้านอนหงายภาวนา อย่าให้ กองไฟ
ดับเสียเลย เพราะถ้าดับไปแล้ว ข้าพเจ้าก็
จะไม่ได้ชมเลื้อยเล่นเป็นขวัญตา ! แต่ข้อสำคัญ
นั่น มันจะเข้ามาตะครุผลากเอาข้าพเจ้าไป
ขม้ำเสียเมื่อไหร่ก็ไม่รู้ ! ถ้ามีแสงไฟไว้ข้าง
แล้ว บ้างทีจะเป็นบุญให้ ข้าพเจ้าได้ชมเวลา
มันกระ โจนเข้ามาเล่นงานข้าพเจ้าอีกด้วย !

เออ ! ดูเหมือนพระเพลิงจะเข้าข้างข้าพ
เจ้าแล้ว — — ถ้าถึงโชนระมอ ก็มอดหมด
พระพายุก็มากกระตุ่นให้ย่อยต่อไปอีก อ้อ ! คุไป
กินกองพินข้าง ๆ คุกไฟลงชันกันที ออ ! ข้าพ

พ.ศ. ๒๔๗๐

การ์ตูน

เจ้าพระเพลิงยืนเพื่อนแล้ว ใจค่อยชื่นชมนิกหนึ่ง แต่อนิจจา—นิจาเอ๋ย!—ใจข้าพเจ้าระชาตลงไปแล้ว ให้ได้แล้ว — เจ้าเลืกที่เดินอยู่ยามอยู่ทาง โนนกลีบเร่มาทาง ข้าพเจ้าอีกตัวหนึ่งแล้ว !

เวลาไฟสว่าง มันคงมองเห็น กิริยา ท่าทางของเพื่อนมันแสดงว่าเธอของก็เข้าแล้ว มันจึงเกร่มาทางข้าพเจ้าทันที ! เจ้าเพื่อนข้าเลืกก็ส่ายหน้าหนี หวังจะหนีตัว อากา แล้วยะมึนน้อย ๆ เช่นที่กล่าวมาของเรแล้ว — เห็นไหมหละ ? ทันทีนั้นมันก็ถอยหลังลงชะเง้อค้อมองข้าพเจ้าค่อย ๆ เดินไปเรื่อย ๆ

โอ ! มันจะมารุ่นเล่นงานข้าพเจ้าคนเดียวหรือ ? ถ้าพองข้าพเจ้าคนเดียวก็จะไม่พอคนเดียวสำหรับตัวหนึ่งแล้ว อ้ายอีกตัวหนึ่ง จะมีส่วนแบ่งด้วย มันมีพัก ข้าพเจ้า—เย้ยมันไปเย้ยมันมา—คว่ำหน้าอกรถูกเหล็กไปหรือ ? มันก็ขมามาแล้ว ข้าพเจ้า ห่มกสิศ มืดมัน อ่อนหัวใจระชาตอยู่รอบม่อที่เคียว !

ข้าพเจ้าถอยกลับไ้ถึงเจ้าพ่อ—นอนอยู่ด้วยกันหลั ๆ นมาพลกไปข้างไหน ? ทำไมไม่มีเสียงกระโตกกระตากข้างเสียเลย ? หรือยักยอมาลักเอาเจ้าพ่อไปเสียแล้ว ? ไม่ก็แอบไปนอนเสียกับเลืกที่ไหนอีกละกระมัง ? หรือ

จะปฏิกาวเข้าไปในอนในท้องเสีย เสียแล้วก็ไม่รู้ ! โอ ! นี่ยังโก้น—พูดไปเสีย ! ลกข้างอิหลกอิหลก คักคัก ระคาย มีตายแต่อยู่เดียวแล้ว ! เจ้าพ่อช่างไม่แฉะเขาเลย ! เคยคักกสิทขในเรือ เสียสาธ แม่นาง โกง มานักก่อนักแล้ว วันนั้นเร่เทิดไปไหนเสียเล่า ?

พลางข้าพเจ้าเอาเท้ากวากดู ในคืนที่ทั่ว ๆ —โอ ! พ่อครูบุญเจ้าพ่อของเราไม่อยู่จริง ๆ แหละเอ๋ย ! ข้าพเจ้าพองนโกโตเคียวว่า มือและเท้าอาช ไซ้การไ้ก็ เพราะอยู่ใน กระ โจมเลืกมองไม่เห็น เวลาจะพองไ้ก็แค่พ่อเจ้าประคุณเท้าทั้งสองข้างเท่านั้น ถ้ากวากไ้ขยหรืออาชอะไรมาลักอย่างหนึ่งก็พอจะคุ้นใจไ้ แต่เปล่า ! ไปความเอากระ โหลก กระลาอะไรมาไม่รู้ ! นิ้วหัวแม่เท้าไปกระทยอะไรราว ๆ เข้าอื่นหนึ่งนก็ไ้ใจหมายว่ามัน — พยายามขยัยตัวเขยจนแทบไม่หายใจ เพราะกลัวเจ้าเลืกจะหยอกเอาอีก — เขยไปเขยมาลักครุ้งรู้ ว่าถ้ามันกระทะฝรัง !

เสร็จกัน ! อาชก็ยักคัก—เจ้าพ่อยืนเล่าถึงภัย ! ต้องฝากกายไว้ กับเลืกเน ! มือทั้งสองข้างคว่ำอากาศเปล่าไม่พยะไรเลย ! ข้าพเจ้าค่อย ๆ ขยักตัวเร่ — ทาของเลืกไม่กระพริบ—พลางยกเท้าขวาขึ้นควาน พะเอน

กาญจนาภินิ

ไปโดนหม้อต้มลงมาถึงเดา — กระแตกกย
พวกภาชนะเหล็กข้างล่างถึงนั้น !

เจ้าเล็กร้ายกระโจนเข้าใส่ข้าพเจ้าทันที !
เพราะมันคอยหาโอกาสมานานแล้ว ! อาราม
ตกตึงและด้วยความพยายามที่จะหนีมันจนสัก
ความสามารถ ข้าพเจ้าพุ่งตัวเสือกปราศหลุด
ออกไปนอกเค้นที่แคระ โปกโศอย่างไวก็ไม่มีรู้ !
คันทันของมันเป็นพรวดลงมาชนหน้าอกข้าพเจ้า
แล้วล้มลงเลยไป ! ข้าพเจ้าก็โถมเข้าออก

ค้อมัน อย่าง ไม่คิด ชีวิต — เก่งซื่อ รัตแนม
ด้วยความตั้งใจว่าเป็นตายอย่างไรก็จะพยายาม
คร่อมหลังมันไว้ ไม่ปล่อยให้ หลุดไต่ ! มัน
ก็เสียดข้าพเจ้า ด้วยกำลัง แรง ตัวข้าพเจ้าพลัด
ลงมา — — แต่มือยัง คง โอบ ค้อมัน ไว้ ไม่

ปล่อย ! มันเอาคันทันหลังกระดกข้าพเจ้า พร้อม
กับเท้าข้าพเจ้าควักขึ้นโยนเด้งของมัน — ตัว
ข้าพเจ้าก็เสือกล้มตะแคงไปด้วยกัน ! เวลา
นั้น ข้าพเจ้าเหลือบ เห็นเจ้าเสือ เพื่อนมัน ยืนคา
เขี้ยว ตั้งท่าจะกระโจนเข้ามาช่วย ! แต่ข้าพ
เจ้าพื้เขาสะดุ้งขวางหน้ามันไว้ — เหลือไป

อีกที เห็นมันยืนกระดิกหาง ชูโพย หวนกระดก
กระดิกไปมา — — ไม่ช้า แล้ว ไต่ โอกาส
เมื่อไรมันคงกระโจนเข้าใส่ข้าพเจ้าอีกตัวหนึ่ง
เท่านั้น !

ตุล

เจ้าเสือพื้ข้าพเจ้าเต็มแรง มันเลยล้ม
หงายหลัง ทำให้ ข้าพเจ้า พลัดมาอยู่ ยืน หิ้ง
ข้าพเจ้า เห็นจะเสียท่ามัน เลย พยายาม คืบคลาน
หว่างคันทันหน้าเพื่อไม่ให้ มัน ใช้ตะกบยัดข้าพเจ้าได้
— — แขนทั้งสองข้างรัดค้อมัน ไว้แน่น — — งอ
เข้าคร่อมกคันทันมันไว้ ความกลัวคันทันหลัง
มันจะกระดกเอาอีกกลัว แต่ถ้าไม่ทำเช่นนั้นก็
ไม่มีทางอื่น พระอินเป็นบุญของข้าพเจ้า เสีย
อันคมยาวของม้มของมันก็เข้าไประงมคันทันอยู่ใน
กางเกงลิเนนหนา ของข้าพเจ้า แน่นไม่ หลุด !
ข้าพเจ้าก็พยายาม ใช้กำลังกดคันทันไว้สักแรง
เกิด — — เพราะคันทันเป็น โอกาสครั้งที่สอง — —
ถ้าข้าพเจ้าเสียท่าคันทันแล้ว — — ชีวิตก็ไม่ได
ถลี่ย่านเท่านั้น !

แต่การประจันหน้ากัน ข้าพเจ้าก็เป็นฝ่าย
เสียเปรียบออกมาทะเล — — คำที่เจ้าเพื่อนมันมี
โอกาสกระโจนเข้าใส่ ข้าพเจ้าได้ โดย ง่าย !
นี่ก็ไม่ได้คิดเดี๋ยวก่อน — — พอข้าพเจ้าเหลือบไป
ค้อมัน มันก็ตั้งท่าจะกระ โจนเข้าใส่ข้าพเจ้า
ทันที !

ยังไม่ทันจะคิดแก้ไข อย่างไวก็ — — เสีย
ขนคันทันยังสนั่นยำ ! มันกระ โจนตะครุบคันทันหลัง
ข้าพเจ้าทันทีทันใด ! ข้าพเจ้ารู้ สักว่าเสียคันทัน
หน้าของมันทั้งสองฝั่งลง โยนหัวไหล่ซ้ายขวา

พ.ศ. ๒๔๗๐

วาทะ

ของข้าพเจ้า — เลี้ยงคนหลังก็ผ่องยู่ที่ตะโพก
ทั้งสองข้าง ! เขียวของมันโชกก็กลิ้งไปบน
ท้ายทอย — !

หิวขมของข้าพเจ้าจะคงแผลกเหลวเพราะ
เลือดขบในคราวนั้นแล้ว ! ไหลเสีย ๆ นึกว่า
กรือยแล้ว — แค่นี้ ! เจ้าเลือดข้างล่างก็
พยายามกินเต็มเหว ข้าพเจ้าพยายามรั้งมัน
ไว้ — รู้สึกหนักจนหลังเหมือนแยกจากเขาเข้า
ไว้ทั้งลึก ! ข้าพเจ้าคือผู้ข้างหน้า —
ยังกินทั้งข้างหลัง — พยายามสยัค้ายตัวจน
ก็ไม่หลุด แต่มันก็ไม่ช่วยหิวขมของหรือตะกบ
ตะกบเอาข้าพเจ้าจนย่อยยับ — มันกลืนไหน
โคงเตรวากัยเอาเกิดขึ้นซ้ำหลังไว้ ข้าพเจ้า
รู้สึกเจ็บหัวไหล่กับตะโพกจนเนือชา !

จะเรียกว่าเคราะห์หรือเคราะห์ร้ายก็ตาม
เจ้าเลือดตัวมันกลายเป็นกำลังช่วยข้าพเจ้ากัดตัว
ล่างไว้อยู่ ! เพราะเวลานั้นข้าพเจ้าสิ้นกำลัง
แล้ว แต่มันระอกทนเพราะรู้แล้วว่าอย่าเสียตัว
มันทำอะไรข้าพเจ้าไม่ได้เป็นแน่ละ นอกจาก
นั้นเสียงมันบอกอยู่ว่าไม่ให้พอกใครคนใดคน
หนึ่งกำลังช่วยข้าพเจ้าอยู่แล้ว !

แน่ที่เกี่ยวแหละ ! เลี้ยงจึงร้องว่า “ จั๋ยให้
อยู่ — ระวัง — ระวัง — ” แล่นเข้าหุเรอย
ไป มีข้าเสียงมัน กลืนขึ้นข้าง ๆ ตัวสองนัก

พร้อม ๆ กัน ! เจ้าเลือดตัวล่างกับพวกลูกครว
หนึ่งก็ซัดใจตามคามือข้าพเจ้า ! ส่วนเจ้าเลื
ยนั้นมันคายตั้งแต่ถูกบนที่แรกแล้ว — ค่อย
จากนั้นข้าพเจ้าก็หลุดจากเลืยเลือดทั้งสองตัวมา
ด้วยอาการอ่อนเพลียแทบขาดใจ !

“ เก่งมาก ! ” เจ้าพ่อออกปากชมพลง
ลอคเลือดให้ ข้าพเจ้า “ เก่งนักพี่ — เฮ !
เจ้าประคุด — มีเลืยแรงก็มาเป็นลูกผู้ชาย ”

“ เป็นอย่างไรบ้าง — เชิด ? ” จิตพลง
เอาลิกเงินจ่อทรมลียักให้ ข้าพเจ้าทรม

ข้าพเจ้าทั้งเหนื่อย ทั้งพลัย จนหายใจแทบ
ไม่ทัน — ใคร ๆ ว่าอะไรก็พูดไม่ออก — ได้
แต่กลอกหน้า ! เศษบุญข้าพเจ้าไม่คงมาก
เจ็บอะไรมากนัก นอกจากถูกละทิ้งที่หัวไหล่กับ
ตะโพกเท่านั้น จิตจิกแวงเอายามาใส่ให้ข้าพ
เจ้าทันที

ทันจียชชกไซ้ไล่เรียงกัน เป็นอันได้
ความเลืยกว่าพอข้าพเจ้าล้มตัวลงนอนก็หลัย
ผอย จิต คาทับ หนานอินก็พกกันหลัยเป็นคาย
หมก แต่มรรคเทศของเราไม่หลัย เพราะแ
ไม่ไว้ใจพิภพของเราจะเป็นไชยภูมิก็ แ
จึงฉวยมันขึ้นขึ้นไปบนคันไม้ใหญ่ จิตแวง
เปลอนอนเป็นคาชชก แกตั้งใจว่าจะเลืย
อยู่จนสว่าง แต่โดยเหตุที่คันคันแกมไม้ไปค

กาญจนาภพนธ์

กุล

เสียที่ลากลากเพียวจนกึก กลับมาก็คแล
 ขรรทุกสิ่งของเลยไม่ไ้จนจนสว่าง แล้วเมื่อ
 เติ้นมายังวังยังนกลูกอีก แกร้งมือขลย
 ไปเพราะความอ่อนเพลีย มากกใจจนขึ้นมือ
 ไ้กลื่นลื่น (ตอนนั้น พวกเราได้ ซาแก่ทุกซ์)
 พอเยี่ยมหน้าออกมากจากเปล ก็เห็นข้าพเจ้าออก
 กลมอยกับเสียแล้ว แกร้งยังกึ่งไม่เดินก็ ด้วย
 เกรงจะลุดข้าพเจ้า จะยิ่งกิดหัวทิ่มก็ไม่เหมาะ
 เพราะมันอยู่ใกล้ ๆ ข้าพเจ้าเหมือนกัน แต่
 ครั้นมันตั้งท่าจะกระ โจนเข้าช่วยแกร้งยังทันที่
 จำเพาะลุดหัวขมของพ่อก็ มันจึงพรวดเข้าดั่ง
 ตัวข้าพเจ้า แล้วเลยซอกใจภายในขณะที่จะ
 ครอบคืบหลังข้าพเจ้าทันทันเอง มันจึงทำอะไร
 ข้าพเจ้าไม่ได้ พอแกลเห็น โอภาสเหมาะเช่นนั้น
 ก็รีบลงจากคั่นไม้ พอดีจิตซังกใจจนเพราะ
 เสียขย่นวงผวยขย่นออกมาข้างนอก เห็นเสีย
 ตัวลาง พยายาม ตะกุก ข้าพเจ้าเพื่อให้ คน มัน
 หลกจากกางเกง ตะโปกย่นออกไปทางตัว
 ข้าพเจ้า เพราะลำตัวมันยาวทั้งสองคนจึงยังที่
 ตะโปกมันพร้อมกัน เลือกซอกใจภายในขณะ
 ที่ข้าพเจ้ากำลังจะเป็นเหยอมนอนอยู่นั้น

“เป็นความผิดของกรรมเองพะ” คา
 ขลุ่ยกล่าวขุ่นในที่สุด “ถ้าไม่หลยคุณท่าน
 ก็ไม่เจียเท่านั้น”

“ผิดอะไรไปพ่อลุง” ข้าพเจ้าว่ากับแ
 “ฉันต้องขอบ พระเดชพระคุณ พ่อลุงอย่างเท่า
 สดุดีไ้กระนา ถ้าไม่ไ้พ่อลุง ยานเสียมันก
 ลากเอาไปกินเสียแล้ว วัง ๆ นา—”

“พ่อลุงนี้สำคัญจริง” จิตกล่าวสวนขึ้น
 “เก่งกล่าสามารถขบขั้วสรวพัตร นาวักนันนัย
 ดิยังเสียกว่าญาติมิตรอีก—คมไว่เพน
 ไ้จริง ๆ—เชิด—แแต่ต้องเขียนชื่อ พ่อลุงไว้
 กรวยไ้้วยขารลัดดั่ง พระเดช พระคุณไปจน
 ชั่วชีวิตหาไม่”

“ไม่ดั่งกับยั้งนั้หรือพะ” แกร้งขึ้น
 “กระผมเป็นคนนำทางนั้พะ จำเป็นต้องรับผิดชอบ
 ขอบต่ออันตรายทั้งหมด เท่าที่พาคณะท่านมา
 หาเสีย นั้ก็เป็นความผิดของกระผมอย่างยังอยู่
 แล้ว”

“คนอย่างฉัน พระเชิดไ้ไม่ก ยั้งนั้หรือ
 พ่อลุง” จิตค้าน “จะมามีข้าเจ้าว่านาย
 อะไรกัน ? พ่อลุงก็ไ้ไม่ไ้คนนำทางของฉัน—
 —เป็นแต่ฉันชวนมาเป็นเพื่อน เพราะรู้ จักทางที่
 เท่านั้น — — จะมามีถัน เกรง ยั้งนั้ยัง
 เหมือนอย่าง ที่คนอื่น ๆ เขาดิยังนั้ตัวไ้เป็นฉัน
 ไม่ชอบและไม่เห็นด้วย ฉันดิยังว่า มันยั้งเรา
 มีลัทธิเสมอ ๆ กันทั้งนั้น—นอกจากนั้พ่อลุง
 ก็ไ้ไม่ไ้เป็นคนนำทางนั้ นายเมฆเขาริยธสา

นำมาทำงาหัก แล้วจะว่าเป็นความผิดของพ่อ
ลุงอย่างไรได้ ?”

“เราคุยกันเรื่องอื่นดีกว่า” ข้าพเจ้า
เปลี่ยนเรื่องพูด “ว่าแต่พ่อลุงเห็นอย่างไร
จึงไม่ไว้ใจ ที่พักของเรา ?”

“กระผม เห็นตั้งแต่ ที่แรก ก็ไม่ ชอบแล้ว
พ่ะ” แกว่า “แกงกรรม ๆ มีทั้งงาหักสับ
เห็นตัวมัน รอน ๆ อย่างนี้ มันก็ไม่ควร เหมะ พ่ะ
เราเห็นสับอย่างนี้ ข้ายสัคว์ ย่ามันก็เห็น
อย่างเราเหมือนกันพ่ะ ผมหัวน้ใจอยู่แล้วว่า
จะเล่นทำสำหรับเลี่ยมมันลงกินน้ำ ก็จริง ๆ นะ
แหละ”

“ทำไมพ่อลุงไม่หักห้ล่ะ ?” จิตถามขึ้น
“กระผม เห็นคุณท่าน ชอบก็เลยผ่อนตามพ่ะ”
แกตอบ “แล้วการกินในย่านนี้คงจะเอาเสีย
สาหัสมาพูดไม่เหมาะพ่ะ กระผมเลยนิ่งเสีย คิด
ว่าพวกเราหลายคน มีอายุชครบมือคงไม่เป็นไร
แล้วผมเองก็ตั้งใจว่าจะไม่นอนด้วย แต่พ่ะเอน
มันเพลียเลยงีบไปหน่อย——” แกหันมา
ทวงข้าพเจ้า “เข็มนมากไหมพ่ะ ? เออ! เก่งจริง
เจ้าพระคุณ——”

“ไม่เป็นไร หรืออีก พ่อลุง” ข้าพเจ้าว่า
“ขีมีรสเสียขี้ขี้ขี้ขี้——” จิตเห็นแล้วละก็
——ใจก็ช่นถนัด——ถึงไหนถึงกันทีเดียว เมื่อ

ที่แรกยังออกชยาคนันะอยู่เหมือนกัน”

“ไปหรือยังห้ล่ะครึ้ย” ทักทักเขี่ยขึ้น

“ผมเห็นสาป.เสียเต็มทีแล้ว”

“อวร้าย ตาหู้” ข้าพเจ้าหันไปท้วง

“ใคร ๆ เขายังไม่ออกไปกันทั้งนั้น แะจะไป
คนเดียวได้หรือ ? ไม่หู่ขี้ขี้กันก่อนหรือใจ ?”

“ไปหาเอาข้างหน้าเถอะครึ้ย” แกพูด

อ่อย ๆ “มีหู่ขี้เข้าเคียวก็——ฮือ!——” แก

พูดพลาง เหลียวไปดูเสีย ที่นอน คาย อยู่ทั้งค

“พวกเรา ๖ คนเท่านั้น——เอ๊ะ!——” แกเหลียว

ไปมาพลางมองดูพวกเรา “——นี่ทำไมเหลือ

๕ ห้ล่ะครึ้ย ? พ่อเมฆไปไหนเสียห้ล่ะ ?”

พวกเรามิวคกันเพลินจนไม่ได้ สังเกตว่า

คนชาก็ไปคนหนึ่ง ที่แรกตกใจพากันเที่ยวหา

โดยคิดว่าเสียลากเอาไปกิน แต่เราก็ไม่พ

ร่องรอยอะไรเลย หนานอินว่ายังห้จะยังไม่

กลับจากหมู่บ้านก็ได้ เพราะเขาว่า เราจะไม่

กันต่อเวลาเช้า เขาอาจจะกลับมาเวลานั้นกัน

“ฮิ! ฮิ! พ่อคนก็” เสียงเจ้าพ่อข

อูยอียอยู่ในลำคอคนเดียว “จะล้วงคอห้ได้

ก็เฮา!”

แกยื่นหันหน้ามองไปทาง หมู่ บ้าน พลา

คำรามอย่างโกรธแค้น ข้าพเจ้าก็จิตต่างมอง

ดูตากัน !

กาญจนาภพนธ์

กุล

เสียงทุเหว่า เฝ้าเร่ง พระ สุริยัน ตั้งขึ้นใน
ความเงย แตะมองไปทางสารทศโคตยั้ง
มีก้อย กอไฟใหญ่กำลังไหม้ลงทุกที ลม
หนาวพัดมากระตือรือร้นไม่ ดังกรว ๗ น้ำค้าง
ก็ตกลงเปาะแปะ ไม่ช้าก็มืด พวกเรารู้สึก
หนาวเป็นถึงกับต้องทำเสื้อผ้ามาแต่งตัว

“ไปหรือครับ ?” ท้ายเรือถาม

“ไปไรว ?” ข้าพเจ้า หันไปเย้าแฉ
“เดี๋ยว เขา จะ หาว่า จะ โหม่ วัว เขา ไป ะไร
หละ !”

“ฮือ !” แกล้งโง่ “คนผละไรไม่รู้
—เขาทุกขเขารอนกันทั้งเมือง น้มน้ำไม่
ห้วนนอนสยายคงเคียว”

“นอนอ่ะ” จิตหัวเราะ “เขาเป็น
ข้าเจ้าแกล ?”

“เปล่าหรือครับ” ทักท้ายหัวเราะ “ผม
อยากให้อ่างเร็ว ๆ”

“แกจกแจง รือเต็นท์ เกียเขาของเจ้าเออะ
—เขามาระไไ่ไปกัน”

เรา รือเต็นท์ เกีย เขาของ บรรทุก หลังโค
เสร็จก็พักดึกสง ข้าพเจ้าอยากจะได้หนังเสือ
ไปด้วย แต่เจ้าพ่อ บอกว่าถ้าอยากได้ก็ต้อง
จ้างคนที่จะนำเขามาแล้ว ถ้าฟังพวกเราขอให้
แล้วอยู่ทั้งสามวันก็ไม่แล้ว ทั้งมีหน้าข้าทำให้

หนังเสียอีกด้วย เพราะการแลไม่ใช่งานง่าย
อย่างที่เราคาดหมายกัน ตกลงความคิดอัน
เป็นอันล้ม ครั้นแล้วเราก็กินกันไปพักผ่อน
ทางใหญ่เพื่อคอยนายเมฆ ขณะที่ทยอยกัน
อยู่นั้น จิตตาไว มองเห็น กระจ่างกำลังเลีย
น้ำค้างอยู่กลางแจ้งสองคว เขาสนิทให้ ข้าพ
เจ้า ๗ พลายบอกว่าอาหารเข้าของเรานั้นแล้ว
ข้าพเจ้าก็กินจนอิ่มพร้อมกันกับเขา เสียง
บันลั่นพร้อมกันสองนัด เจ้ากระต่ายแควจะ
ร่ายทั้งคู่กินพรวดซากโคตายทันที !

พอแสงแรกขึ้น นายเมฆก็มาถึง ดูเขามี
ความประหลาดใจมากที่เห็นพวกเราสนุกสนาน
กันเรื่อย จิตถามเขาว่าไปนอนที่ไหน เขา
บอกว่าไปเยี่ยมญาติที่หมู่บ้าน ตั้งใจว่าจะกลับ
ตอนดึก พระเอนหลับไป

“นอนสบายไหมกลอส ?” ทักท้ายเอ๋
ถามเป็นเชิง ข้าพเจ้าสังเกตเห็นเขาสงสัย ๆ
แล้วมองดูหน้าทักท้าย

“แกนอนสบายยังงี้ เขาก็สบายยังงั้น
นะซี” ข้าพเจ้ารีบกล่าวขึ้นทันทีที่เขาอ้า
ปากจะพูด “อย่ามัวคุยกันเลย—ออกเดิน
ทางต่อไปเถอะ”

นายเมฆเจ้าของโคคนนั้น ข้าพเจ้าขอรับ
สารภาพว่า ออกจะ ไม่สู้ชอบเขา ตั้งแต่ได้ เห็น

พ.ศ. ๒๔๗๐

การุณิ

ที่แรกแล้ว ข้าพเจ้าให้ขอกระแวงว่าเขาคง
เป็นอภัยมาโหวตหรือหัวหน้าพวกปล้นอย่างไ
อย่างหนึ่ง กิริยาท่าทางกระต้างกระเคื่องไม่
สุภาพเหมือนหนานอิน ถึงเขาจะ พยายาม
ประพฤติก่อเรื่องอย่างเรียบร้อยเพียงไร ข้าพ
เจ้าก็ไม่ไว้วางใจนักเลย เท่าที่ข้าพเจ้าสังเกต
ดู เขาชอบฆ่าเลื่องคพวกเรากับช่วยสายตาอัน
ไม่เข้าที่ม้วย ๆ ข้าพเจ้าเคยฆ่าเลื่องไปสยสย
ตาเขาเข้าสองครั้ง แต่เขาก็ไม่แสดงกิริยาพิร
อภัยอย่างใด สิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าไม่ชอบและชวน
ให้สงสัยอยู่เสมอก็คือผ้าโพกหัว ตั้งแต่เห็น
ที่แรกจนกระทั่งเขานำผ้านั้นไม่ได้เปลี่ยนจาก
ศีรษะ และคงมีกลิ่นมาจนเกือบถึงควมเสมอ !

อากาศเข้าทำให้ ข้าพเจ้ารู้สึก สดชื่น มี
กำลังวังชาขึ้นทันที ผ่องแผ้วต่าง ๆ พวกอิน
พร้อมด้วยแสงอาทิตย์อยู่ — ส่งเสียงแซ่แจ่ม
ด้วยความร่าเริง ไม่ช้า ความสนุกใน เรือง
ยิ่งนักก็ทำให้ ข้าพเจ้าลืมเหตุการณ์ที่แล้ว ๆ
มาหมด ความเจ็บปวดต่าง ๆ หายไปสิ้น จิต
ข้าพเจ้า ก็ยังพอครุ่นนึกช่วยกันถึงไถ่กันต่าง ๆ
ทั้งหอย เราเพลินอยู่จนสายจึงหยุดพักหุงหา
อาหารกินกันอย่างสนุกสนาน

ในขณะที่กินอาหารอยู่นั้น จิตตาม คร
บุญมี ดังตาล เทียวที่ หินซ้อน และ หนทางเดิน

ครุ่นนึกมีแรง ให้ฟังว่าที่หินซ้อนเป็นค่ายลางมา
นำคนและสุนัขที่สก เพราะตรงนั้นเป็นที่ที่เทือก
เขาพระพุทธรูปกับ เทือกเขา คงพระยาไฟ มา
บรรจบกันสองฟากแม่น้ำสัก บางตอนภูเขา
เป็นหน้าผาโตรกตรงลงถึงลำน้ำน้อยศรัณย์ มี
ถ้ำธารละ หานหินงามแปลกประหลาด น้ำพิศวง
หลายแห่ง แต่หนทางเดินทั้งสองวัน เราฟัง
แต่เพียงแกล้งก็ออกออกยากไป แต่โดยเหตุที่
เราได้กำหนดระยะทางแล้วว่าเย็นจะเดินให้
ถึงปากคอง พักนอนเสียคืนหนึ่งก่อน เช้าจึงจะ
เข้าคงพระยาไฟ เพราะฉะนั้นเราจึงยกไว้เที่ยว
ซากลับ ครุ่นนึกมีหน้าสำราญกันดีแล้ว เราก็
ออกเดินทันที

หนทางตั้งแต่แกลงคอบขึ้นมา เรารู้สึกว
สูงชันทุกที ทางที่เดินตอนต้นเป็นดินแข็ง ๆ
ลื่นแฉะเร็ว ๆ ค่อมมาเป็นดินแกร่ง ๆ ที่แรก ๆ
หนาแล้วค่อย ๆ ข้างข้างจนดูเหมือนเกลียวอยู่บน
พื้นหิน ดินไม่ชื้นเป็นหมื่น ๆ ทั่วไป แลดู
ภูมิประเทศงามเหมือนยาไยร้อง หนทางที่เรา
เดินมาจะเรียกว่าชันเขาก็ไม่ใช่ ไม่ใช่ชันเขาก็
ไม่เชิง ด้วยพื้นที่ไม่ใช่เป็นพื้นดินธรรมดา แต่
ก็ไม่เชิงเป็นเขาแท้ หาก ค่อย ๆ ลาด สูงชัน
จนเรารู้สึกถึงนั่ง เมื่อก่อนขึ้น ครุ่นนึก
จึง บอกว่า เมืองโคราช อยู่ สูง กว่าบางกอก

กาญจนาศพนีย์

กุล

เจ้าล้ากาล”

เราหยุดพักที่หมวกเหล็ก มีคนเดินทาง
เข้ามาชนมาสมทบกับเราคนหนึ่ง ชื่อเพ็ชร เป็น
คนชวยกับนายพรหม เขาชนมาจากกรุงเก่า
ถึงปากเพรียว ที่หลังเรา วันหนึ่ง โดยมี ขวี่ร้อน
จะรีบไปโคราช พระเณรคนหนึ่งเดินทางไปด้วย
ไม่ได้ เมื่อทราบจากนายพรหมว่ามีพวกเรากำลัง
หน้ามาพวกหนึ่ง เขาก็รีบเข้ามาหาเพื่อ
สมทบเดินทางไปด้วย ชายผู้นั้นลึกลับท่าทาง
สลับเป็นคู่ๆ เป็นชาวเมืองไชยยากาล แต่
มาอยู่คนรายนอก พวกเราพากันดีใจที่ได้เพื่อน
เดินทางอีกคนหนึ่ง เลยเดินคุยกันเรื่อยมา
“เมื่อคืนนายพักที่ไหนครับ ?” เขา
ถามขึ้น

“พักที่ แก่งเหนือหมู่บ้านขึ้นไปโขย”

จิตตอย

“พักที่แก่ง !” เขาร้องขึ้น “เฮ้ !
ตรงไหนครับ ?”

“ตรงแก่งคงไม้ใหญ่ริมน้ำที่เกียนวน”

“แก่งคงไม้ใหญ่ !” เขาทวนคำลึกลับ
ไปลงด้วยความตกใจ แล้วร้องขึ้นคล้ายเสียง
ตะโกนว่า “นั่นมันคงเลื่อนครับ !”

“อ้อ !” จิตตอพลางชำเลืองตามหา

เจ้า ๆ เลยขยิบตาห้ามเสียง “ผมก็ไม่ทราบ”

“ท—า—ย—ละ !” เขาพกลากเสียง
อย่างตกใจพลางสับมือว่า ๆ “ที่นั่นร้าย
นักเทียว !—ทำไมไปพักที่นั่นหละครับ—
—เจ้าของโคตางเขาไม่รู้หรือ ?”

“เจ้าของโคเป็นผู้นำไปยั้ง” จิตต
เรื่อย ๆ “ตามธรรมเนียมเจ้าของโคย่อมจะต้อง
รู้ดีกว่าที่ใหม่มีอันตรายบ้าง เพราะฉะนั้นพวก
เราจึงไวใจเขา แต่พระเณรเขาไม่รู้ !”

“บางทีจะเป็นด้วยมันห่างทางเดินและเจ้า
ของโคเป็นคนใหม่จึงไม่รู้” เขาอธิบาย

“โดยมากพวกเดินทางมักตั้งตรงจากแก่งคอย
มา หมวกเหล็กไม่ยั้ง ขึ้น ไปทาง ลำน้ำไกล
อย่างพวกนายเดินกัน เลยไม่นึกถึงอันตราย
ที่คงนั้น แต่พวกไชยยากาลมาปากเพรียวต้อง
ระวังตัวเสมอ เพราะเคยเป็นเหยื่อเสียมาหลาย
ต่อหลายศพแล้ว—มีคนหนึ่งรอดไปได้ เล่า
ให้ฟังว่าเขาได้เห็น เลือด ที่คงนั้นถึง ๗ ตัว !”
ข้าพเจ้าขุ่นคลั่งขึ้นมาทันที คนนั้นเป็น
เพราะที่ คงนั้นมาแค่เพียง ๒ ตัว ถ้ามาถึง ๗
ตัวอย่างงั้นแล้ว พวกเราทั้งหมดก็เห็นจะไม่พอ

จังหวัดนครราชสีมา อยู่ สูงกว่าระดับน้ำทะเล ๓๘๕ เมตร ใกล้เคียง กับ ยี่วิมาล ของ
คนโบราณ

พ.ศ. ๒๔๗๐

วารุณี

เขี้ยวมนั !

เย็นเรามาถึงปากคลองพระยาไฟ จักการ
ทางกระโจมห่างจากปากคลองออกมาราว ๕๐ เส้น
เสร็จแล้วก็หุงหาอาหารกินกันอย่างสนุกสนาน

พระอาทิตย์อัสดงลับยอกไม้ลงไปที่ถนนน้อย
เสียงนกกรอกร้อง ระเริง แซ่ แซ่ ตามพุ่มไม้ น้ำพลึก
พลึก ลมก็พัดโชยจากทิศเหนือรวบ ๆ ทำ
ให้พวกเรา สบายอกสบายใจ คลายความเหน็ด
เหนื่อยเมื่อยล้าที่ท้องเบ็งมาตลอดวัน ภูมิประ
เทศ อันงาม ประกอบ ด้วย ฟ้า ฟ้า อากาศ ไปว่อง
สบายทำให้พวกเราไม่คิด เลยต่างคนต่าง
แยกกันไปกินเล่น พ่อครูบุญมีฉวยยื่นบอกว่า
จะไปต่ปากคลองกันหนานอนิจ จิต ขำพ.จำ กับ
นายเพชรพากันไปกินเล่น ให้ทิพย์กับนาย
เมฆอยู่เฝ้า

พวกเราเดินลัดตามไหล่เขา คุยกันไปจน

โพลเพล้ ก็ชวนกันกลับ ขณะที่เราโผล่โผล่
อันเป็นชะง่อนออกมา นั้น เราเห็น ใคร คนหนึ่ง
ยืนอยู่ ใกล้กับโศกต่าง ซึ่งผูกรวมกันไว้ ได้สัมผัส
ไม้ห่างจากกระโจมราว ๕ วา คนนั้นกำลัง
เย็บกระเป๋ายาวรีเสื้อผ้า ซึ่งเรายังไม่ได้ปลงจาก
หลัง โคกอีก โขหนึ่ง เมื่อเห็นเหตุการณ์ อันไม่
ชอบมาพากลเช่นนั้น พวกเราก็อบ ๆ เกินเข้า
ไปจนใกล้ชายฝั่ง นั้นราว ๒ วา !

ชายฝั่ง นั้น เหลือขวามือมาทันที — กิ่งไม้
ซึ่งยื่นแหลมออกมา กิ่งหนึ่ง ได้ เกือบเอาผ้าโพก
หัวหล่นลงในขณะที่เราเหลียว — ขมวดผมอันดำ
ดกเป็นลูกคลื่นกระจ่ายลงมาคลุมข่า — เย็บให้
เห็นใยหน้าอันหุ้มหาญตลอดจนไปถึงหน้าผาก
ซึ่งพอเรามองเห็นก็ตกตลึงยืนจันอยู่ทันที !

เสียงแว่ว ๆ ปรากฏขึ้นข้างหูว่า “ผ—

ผ—ผี!”

บทที่ ๙

นาศัตถ์ตา

เครื่องหมาย 卐 ลักเป็นตีสถอยตรง
แสดหน้าผาก — ปรากฏกับตาเราชัดเจน ! —
และคนประหลาดผู้ นั้น คือ **นายเมฆ!**
สีหน้าของนายเพชร ชัดเผดตลอดทุกที —

ตาเหลือก ขาว ด้วยความกลัวจน สิ้นสติ —
เสียงริมฝีปากซึ่ง ชัดขาว สิ้นสัทธาน พุกซ้อออก
มาว่า “ผ—ผ—ผี—บ—บ—!”
ยังไม่ทันขาดคำ — โคมระซึ่งผูกอยู่บน

กาญจนาภรณ์

กุล

หลังโคตงทอหนึ่งก็ถูกกระซางลงมา ค้วยมือ
อันล้ำสันของนายเมฆ — — พลงพ่งตรงมายัง
นายเพชรรวกเร็วววกกับฟ้าแลบ — — ยักลงตรง
ชายโครง ข้างขวา ล้มหาย กลิ้งไปพียอยู่ ะ
หว่างซอกหิน!

ข้าพเจ้ากระ โจนเข้าใส่อาย คนร้ายทันที!
— — มันต่อสู้และ ชกถูกขมขี้ข้า ข้าพเจ้าผาด
ใหญ่ ข้าพเจ้าก็ โถมเข้าประจันบานกับมัน
โดยไม่ละเลิก— พอข้าพเจ้าเสียท่ามันก็กระ โจน
ถี่ยถูกกระ โปก ข้าพเจ้า ไล่ไปจมอยู่ ในพุ่มไม้
— ครั้นแล้วมันก็กระ โตก ขนมาของ นายเพชร
ควยตรงไปทางทิศเหนือ!

จิตชักขึ้นพลกออกยิงสองนัด ชื่น ๆ! —
พอที่ข้าพเจ้าถูกชน ได้ ก็ช่วยระทมยิง กระหน้า
ไปอีก ๕-๖ นัด! — — ในขณะนั้นข้าพเจ้าสังเกต
เห็นอายคนร้าย สดุ้งผะหงายแสดงว่า กระสุน
ขึ้นของเราไม่ไร้ผล ครั้นแล้วมันก็พ่ายตัวควย
มาหือเหยียกห่างออกไปทุกขณะ! — — เราเห็น
เงาตัว ๆ รวง ๆ ภายในแสงจันทร์ — — ค่อย ๆ
ไกลออกไปทุกทีจนในที่สุดหายไปในความมืด!
ที่ก็ขย วิ่งพรวกพรวก มาหาเราในขณะนั้น
— — เห็นได้ว่า กำลัง ตกใจ ตื่นจาก การ นอน
หลับ— พลงถามเราว่าเกิดอะไรขึ้น? แต่
เราไม่ฟังเสียงแก ออกไปก็วิ่งกลับมามีคน

เจ็บ เห็นนอนสลบไม่ได้อึดอึดก็ เลือกลือ
ไหลบ่ ๆ ออก จากแผล ที่ถูก คมทอกระ โด
ชายโครงขวาเหวอะ ออกเป็น สามแฉกน่าเสียว
ไส้— ไหลนองเป็นสีแดงเข้มไปตามซอกหิน!

จิต ข้าพ เจ้า และ ทิกทุย ช่วย กัน หามผู้
เคราะห์ร้ายมายังกระ โจน แล้วจิกแรงชำระ
บาดแผลใส่ยา คนเจ็บยังคงนอนไม่พินอยู่
ตลอดเวลา จิตก็ชักทาง ให้คนเจ็บนอนตาม
สยายแล้ว พวกเราก็กินออกมาข้างนอก
พอที่พอครุณมีก็ทิกทุยกลับมา

“โคธะโรมาอย่าลี้พะลูง?” ข้าพเจ้า
ร้องถาม

“ไม่ไ้ ยิง อะไรหรือพะ” แกตอบ
“ไปเดิน ๆ เล่นตามชายบ้านะพะ— เสียงคุณ
ท่านยิงนกะไรพะล้นป่าเทียว?”
“ไม่ไ้ ยิงนหรือล่อพะลูง” จิตตอบ
“ยิงคนนะ!”

“ยิงคน!” แกร้องหน้าคน “ใครที่
ไหนกันพะ?”

“พวกเราเองนะแหละ” จิตว่า “เมฆ! —
เจ้าทิกเมฆนั่นแหละ!”

“เจ้าเมฆนั่นหรือพะ?” แกถามตาลูก
ตาจีน “ตายละ! — — มันทำไมเฮาพะ?”
“มันจะทำอะไรก็ไมรู้ มัน” จิตเล่า

พ.ศ. ๒๔๗๐

กาตูน

“แต่มันเอาหอกชกพวกเรา”

พวกแล้วจิกก็เล่าเรื่องให้พ่อครูบุญมีฟังดัง
แต่ต้นจนปลาย

“ແ່ມລ່າ! ແ່ມລ່າ!” เจ้าพ่อธองซัน
ด้วยความโกรธ “สมนึกแล้วเทียบว่าอ้าย
หมอนไม่สู้จิก — กระผมจะเล่นงานมันเสีย
ตั้งแต่เมื่อเช้าจนแล้วนา — ทาก เกรง ใจ คุณ
ท่านหรือพ่อ — มันมันเอาอะไรไปไต่?”

“เห็นจะไม่ไต่อะไรไปหรือ?” จิกว่า
“ฉันยังไม่ไต่ ไปดูเลย — แต่ดูเหมือนเรา
ยังไม่ไต่เอาลงแต่หียบเบียบเท่านั้น — คาหุย
ไปเอามาสิ”

ทิกหุยไปปลุกเอาหุยเสียดมาให้เรา จิก
จิกแรงเบียดออกดูเห็นของในนั้นยัง เรียบเรียบร้อย
ทั้งหมก

“มัน คงยังไม่ทันกัน” ข้าพเจ้า ว่า
“เพราะเรากลั้วมาเร็ว และมากก็เห็นมันกำลัง
จะเบียดอยู่ — นี่! ทิกหุย — พอเราไปแก้
หทัยมันหรือ?”

“ยังครับ” ทิกหุยตอบ “พอท่านไป
ผมก็มันถึงนอนคุดคู้ ลมพัดเย็น ๆ คุยกัน
ไปคุยกันมาผมเลยไปเมื่อไหร่ไม่รู้ — มา
ตกใจจนเอาเมื่อเสียงขึ้นดังขึ้นนั่นแหละครับ”

“ก็เสียอีก นะนาที่มันไม่เอา หอกที่มันนำ

ฮกแกเข้า” จิกเอ๋ยขึ้น “ใช่ ให้เผื่อกระ—
โหม — หทัยมันเสีย!”

“มันคงเป็นอ้ายโจรพ่อ” มรรคบุตร
ออกความเห็น “เมื่อคนนั้นก็เหมือนกันพ่อ ผม
สงสัยอะไรจิก อยู่แล้วว่า ทำไมมันถึงนำเรา
ไปพักที่ ๆ ไม่ชอบกลเช่นนั้น แต่นั่นก็ว่ามันคง
ไม่ทำเราพ่อ — ที่ไหนไต่! ที่ที่มันแก้ถึง
พาเราไปให้เสียอีกนะพ่อ — จริงเทียบพ่อ —

อยู่เท่าที่เล่ห์เหลี่ยมของมันเท่า ๆ เทียบพ่อ —
อายนี่สำคัญไม่ใช่เล่น — พันทานไปหาคน
มาให้แก้กันก็ — อ้อนา! — พันทานนา”
แกเหลียวไปมองหน้าพันทานอื่น “ขึ้นยังล่ะ
ก็ — อ้ายบุญมีไม่ถูกหัวเสียก็อย่าลง!”

“บ่าวเสียนาย” พันทานอื่นหน้าตาคน
คอยเสียงสั้น “ผมไม่รู้จิกก็มันเลย —
จริง ๆ นาย — ผมไปหาคนที่ ตลาดมันก็เข้า
มาบอกผมว่าจะไปด้วย ผมก็เลยพามันมา —
เท่านั้นแหละนายเป็นความสัส”

“พันทานอื่นคงไม่ไต่อะไรด้วยหรือพ่อครู”
จิกช่วยแก้ตัวกับตาบุญมี “อย่าไปรบกวนกับ
เขาเลย เรามานั่งคุยกันทางนี้ดีกว่า”
จิกสั่งให้ ทิกหุย กับ พันทานอื่นไปหาพินมา
กองไฟ แล้วเราสามคนก็พากันไปนั่งคุยที่
ข้างอินทนิลแห่งหนึ่ง แสงจันทร์พลวิญญา

ทุล

กาญจนาศพนธ์

ให้เห็นสมตามพมไม่เปนเจมิกครมไปทวิริเวด

“อ๊ตคอนจนอนนเอการอย” ข้าพเจ้า
ว่า “มายังไม่ทันได้แค่ไหนไหนเข้าช้อน ๆ
กัน”

“ท่าจะชกทีละชก” จิตมองหน้า
ข้าพเจ้าเป็นทิมมเยาะ

“คนอย่างกันมีหรือที่จะท่อย” ข้าพ
เจ้าถอนผิว “ให้ยิ่งกว่ากันก็ไม่วั้น”

“เปนธรรมมาพะ” คายอุ้มว่า “เทียว
อย่างนั้นต้องมีสายข้าง ล้ายากข้าง — เรามัน
เรอเสียมาคัว ๒๐ กว่าวัน แล้ววันพะ — ทินก็
ต้องล้ายากหนอย”

“แต่อันที่จริงถ้าจะว่าไปแล้ว” จิตเอ่ย
ขึ้น “มันเปนความผิดของเราเองที่ไม่พิจารณา
ผู้คนให้ดี เหตุก็เกิดขึ้นช้อน ๆ กันนั้นเพราะ
คนๆ เทียวเท่านั้น จริงไหม? — เชิด —
ถ้าเราไปคิดก็มาเราก็คงไม่ล้ายากเลย — กัน
ออกสงสัยว่าจะเปนอ้ายคนนั้นละกระมังที่ยังอา
เข้าไปในย่านเรา คินวันนั้น — หรือ แก เห็น
ยังไร?”

ข้าพเจ้านั่งนอบปลุกครุทนต์ มีชากันก็
เห็น ทวงตาที่เขี้ยว ว้าวใน พุ่มไม้ คิน วันที่ เรา
ปรึกษากันนั้นจนมาได้! ทวงตาประหลาดนั้น
ไม่ผิดกับทวงตาที่ปรากฏแก่ตา ข้าพเจ้าในคิน

ที่เราเตรียมพาหนะเมื่อจะเดินทางมานั้เลย!

“แต่—ก็—” ข้าพเจ้าชกัก โดยลัง
เลใจ “มันจะตามเรามาได้อย่างไร?”

“จะยากอะไรนักหนา” เขาว่า “มัน
คงแอบไต่ ยืนเรา ปรึกษาหารือ กันคินนั้น —
แล้วมันก็รีบมากัดเราที่ปากเพรียว ในขณะที่เรา
มัวไต่ เอื่อยตามทางตั้ง ๒๐ วัน — กันเก่งไว
ไม่ผิด—จริงไหมล่ะ?”

ข้าพเจ้านั่ง ตรึกตรองถึง เหตุการณ์ต่าง ๆ
ทยไปทวนมา ตาคิมองคุดอง ไฟที่ทกที่ขยกับ
หนานอินช่วยกันสุมขึ้นสว่าง โพลงราวกับกลาง
วัน. มรรคทูตของเรากรากเข้าไปช่วยเปน
กฤกชอ

“เอ! แล้วมันจะตามเรามาเอาอะไร โยชน
อะไรกัน?”

“อะไร โยชน ของมัน น่ะวี่? — ก็ อ้ายที่
หน้าผากของมันน่ะแหละ!”

อา! ข้าพเจ้าคิดได้ทันที—แน่แล้ว!
อ้ายคนเฒ่าพยายาม จะเอากำไลจากคนตาย
จนถึงกับเฒ่าเฒ่าที่ ร้ายนั้น ต้องเสีย ชีวิตเพราะ
มือมัน! แต่ความพยายามคราวนั้น ไม่สำเร็จ
สมประสงค์ มันจึงหันมาเล่นงานพวกเรา
ซึ่งเป็นผู้ได้ กำไลไว้! — อ้ายคนนั้น ต้องเปน
วิสาหมณูมณูยสำคัญผู้หนึ่ง — โยหน้าซึ่งซึ่ง

พ.ศ. ๒๔๗๐

ภาวณั

แต่แลดู สว่าง ฉ่ำเผย — หน้ผาก มีกลิ่น รุปสวั
คิก—ผมยวหิกเป็นลูกกลัน — เหล่าน้แสง
ว่าไม่ใช้มนุย์ธรรมคาสอย่างเรา ๆ น้เลย ! —
พอข้าพเจ้านกชนมาเท่านั้น ชน ลูกเกรียวไปทั้ง
ตัว! — ทวงจิตที่ประวัติไปดังคำว่า—ผี!

“อ้ายคนน้คงไม่ใช้มนุย์ธรรมคา” ข้าพ
เจ้ากล่าวต่อไป “มันคง — — —”

“เป็นคนประหลาดคนหนึ่ง” จิตพูดต่อ
ในขณะที่ข้าพเจ้าพูดข้าง “และต้องการมีก
สภาพของมันด้วย! — — —”

ข้าพเจ้ามองดูหน้าเขาด้วยความสนเท่
“พวกเราถูกขี้ปากไปคนหนึ่งแล้ว แก
ไม่เห็นหรือ?” เขาพูดพลางเหลียวไปมอง
ดูกระ โจน

“แกหมายความว่ามันเป็น ผี อย่างนาย
เพชรว่า!” ข้าพเจ้าจึงมองดูหน้าเขาด้วย
ความประหลาดใจ.

เขาพยักหน้า

“ผี! — ผีอะไร?”

“มันเสียดายที่ นายเพชร ถูก ขี้ปากเสีย
ก่อนเขาพูดขม มีคนนั้นแก้กักรู้”

“ถ้าเช่นนั้น เราคอยถามเขาใหม่เมื่อ
ค่อยยังชั่ว”

“ก็นึกว่าเขาจะ พูดไม่ได้ ออก ต่อ ไป

หรือถ้าพูดได้ก็คงไม่บอกเรา— เพราะ—เพราะ
กลัว”

ยังไม่ทันที่ข้าพเจ้าจะพูดอะไรต่อไป พอ
ก็พ้องครุบุญมีเดินเข้ามาบอกว่าคนเจียนนอนแล้ว
ไม่กระตือรือร้น

“กระผม คือการ จะมาก เสียละมังพะ”
แกพูดอ่อย ๆ เป็นเชิงทุกขร้อน

“ถ้าพูดเพียง ยากแผลกก็ไม่ สู้ สาส์นสัก”
จิตอธิบาย “เพราะถึงพอสั่งข้างทะเลก็ไม่ได้
อันตราดังล้าไล — — เล็ดก็ไม่ได้ ตกใน เพราะ
ปากแผลกยาน—พยายามประ คับประคอง ให้ ค
คงหายแต่ข้าพเจ้าน้อย แต่ถ้ามีโรคกรรมมาชก
แล้ว ต้องพากัน ไปถืออย่างหนึ่ง”

“ถ้ามันมีต้องเสียเวลาหลายวันหรือพะ?”
ตายบุญมีมองดูจิตแล้วมองดูข้าพเจ้า

“เป็น อัน ว่า เรา เดิน ทาง ต่อ ไป ไม่ได้”
ข้าพเจ้าเสริม

“ต้องรอคพรง้นอกวันหนึ่งก่อน” เขา
ว่า ถ้าค่อยยังชั่วมากเราก็พา กลืน ไปส่งไว้ ที่
ปากเพรียว ถ้ายังไม่ค่อยยังชั่วเราก็ต้อง
รักษา พยายามลดขี้ น้ จนกว่า จะค่อย ทุเลาขึ้น
แล้วจึงพาเขาไปส่งที่ปากเพรียว หรือเขาจะ
ไปต่อไปที่ตามใจเขา”

เป็นอันว่ายุติเหตุ คราวนี้ ต้องทำให้ การ

กาญจนาภินิ

กุล

เดินทางของเราซึ่งถึง เรื่องที่จะสนทนากัน
คือไปเที่ยวหมก เราเลยต่างพากันไปนอน

รุ่งขึ้นพวกเรากันแต่เช้า มรรคเทศของ
เราเป็นพ่อครัวหุงหาอาหารกับทักทีย จิตกับ
ข้าพเจ้าไปคนนายเพชร เห็นนอนแฉ่วสย ไส
ไม่^{ขึ้น} เราเลยปล่อยให้นอนไม่รบกวนอะไร
เพราะจิตเห็นว่าการนอนสงโยคมาก ไม่เกิดผล
ร้ายอะไรเลย เป็นธรรมดาของร่างกายย่อม
รักษากันเองตามธรรมชาติเช่นนั้น นัยว่าการ
นอน เป็น ผลดี อย่างเอกของการรักษายาคผล
ต่อจากนั้นเราก็ดังวาระประทานอาหารกัน

วัน^{ขึ้น}เกิดของพวกเราไม่มีอะไรทำ ตก
บ่ายเรามองเห็น โคตงพวกหนึ่งเดินออกมาจาก
คตพระยาไฟราว ๔๐ โค มีคนมากด้วยหลายสิบคน
เมื่อ มาถึงเรา จึงได้ ความว่า เป็นพวก กรมการ
เมืองคุมแ้วทองแดงที่ขุดจากเมืองรัตนกษัตริย์
ไปดูลงหล่อ พระประธาน วิหารชั้นึกกา เป็นของ
หลวง พระเถรผู้คนในพวกนั้นรู้จักนายบุญมี
หลายคน กับมีบางคนรู้จักนายเพชรด้วย
เขาเลยรับเป็นธุระจะนำนายเพชร ไปส่งให้พวก
พ้องจัดการรักษาพยาบาลที่ปากเพรียว พวก
เราจึงทำเปลหามให้ ยาวไฟ ของเขา หามไป
ครั้นแล้วพวกนั้นก็ลาจากเราไปด้วยน้ำใจอาว

นัยว่าเราหมกภาระอันหนัก—โล่งหัวอก

ไปที่ แต่กลัวเสียตายและอาลัยผู้ที่เคยมา
ด้วยกัน แต่ต้องมาประ โยค จากกันไปด้วย
เหตุอันไม่คาด^{ขึ้น}ได้^{ขึ้น} พวกเราพากันมอง
ความเขาเหล่านั้นไปจนสุดสายตา
ข้าพเจ้ากำลังกระหายที่จะเข้าตพระยาไฟ
อย่าง^{ขึ้น} จึงขอ^{ขึ้น}ร้องให้พวกเรากลับมเดิน
ทาง แต่เจ้าพ่อบอกว่าควรพักผ่อนเสียอีกคน
หนึ่งก่อน หาไม่จะต้องเพิ่มการนอน ในต
พระยาไฟจนอีกคนหนึ่งโดยไม่ยั้งคร เพราะ
การ เดินทาง ตพระยาไฟ^{ขึ้น} แก้ว^{ขึ้น}ยังหาโอกาส
นอน ในต^{ขึ้น}ให้น้อยได้เท่าไร^{ขึ้น}จึงขึ้นเท่านั้น

จึงเป็นอันว่าพวกเรายังนอนดึกเท่า^{ขึ้น}กันนอก
กันหนึ่ง

อากาศอันหนาวเย็นและเสียงนกที่^{ขึ้น}ได้^{ขึ้น}
ปลุกเราให้^{ขึ้น}คนขึ้น^{ขึ้น} ตั้งแต่ พระอาทิตย์ ยังไม่^{ขึ้น}ขึ้น
จากขอบฟ้า หลังกา^{ขึ้น}ต้น^{ขึ้น}ของเรา^{ขึ้น}แยก^{ขึ้น}จุ่ม^{ขึ้น}
ไปด้วย^{ขึ้น}ลของ^{ขึ้น}น้ำ^{ขึ้น}ค้าง^{ขึ้น} มีลมหนาวพัด^{ขึ้น}มา^{ขึ้น}จาก
ทิศเหนืออยู่^{ขึ้น}รย^{ขึ้น} ๆ ทำความ^{ขึ้น}เยือก^{ขึ้น}เย็น^{ขึ้น}หนาว
สท้านให้^{ขึ้น}ยัง^{ขึ้น}เกิด^{ขึ้น}แก่^{ขึ้น}พวกเรา^{ขึ้น}เป็นอย่าง^{ขึ้น}ยิ่ง^{ขึ้น} เรา
เห็น^{ขึ้น}ทิว^{ขึ้น}ไม้^{ขึ้น}ของ^{ขึ้น} คตพระยาไฟ^{ขึ้น} กำ^{ขึ้น}ระ^{ขึ้น}คุม^{ขึ้น}อยู่^{ขึ้น}สุด^{ขึ้น}สาย^{ขึ้น}
ตา^{ขึ้น} ข้าง^{ขึ้น}หน้า^{ขึ้น}เรา^{ขึ้น} และ^{ขึ้น}วัน^{ขึ้น}นี้^{ขึ้น}เอง^{ขึ้น} เป็น^{ขึ้น}วัน^{ขึ้น}ที่^{ขึ้น}พวก^{ขึ้น}
เรา^{ขึ้น}จะ^{ขึ้น}ได้^{ขึ้น} ย่าง^{ขึ้น}เหยียบ^{ขึ้น}เข้า^{ขึ้น}ไปสู่^{ขึ้น}คต^{ขึ้น} อัน^{ขึ้น}ชั้น^{ขึ้น}สุด^{ขึ้น} ลือ^{ขึ้น}
นาม^{ขึ้น}ว่า^{ขึ้น} เต็ม^{ขึ้น}ไปด้วย^{ขึ้น}มหา^{ขึ้น}ยนิ^{ขึ้น}ตรา^{ขึ้น}ยจน^{ขึ้น}ได้^{ขึ้น} ข้อ^{ขึ้น}ว่า
พระยาไฟ!

พ.ศ. ๒๔๗๐

วารุณี

วัยประทานอาหารเข้ากันแล้ว พวกเรา
ก็แข็งแรงกระ โหม และแข็งแรงจน สรรพสิ่งของ
ขึ้นบรรทุกหลัง โคตามเดิม เริ่มออกเดินมุ่งไป
ยังทิวไม้ ข้างหน้าเรา

ดวงอาทิตย์ ได้เขยิบขึ้น จาก ฟากฟ้า ที่ละ
น้อย ส่งแสงแรงกล้าพุ่งเข้าไปตลอดโขดเขา
ลำเนาไพร ที่เรากำลังเคลื่อนไป มรรคทิศ
ของเรา ได้หยุดยอกย้างที่ทุ่งตระหง่าน อยู่ในทิว
ไม้สักสายฟ้าข้างหน้า พลาญบอกว่า เป็นปากคอง
ภูมิประเทศหน้ากพระยาโพธิ์เต็มไป ด้วยโขด
หินเป็นเนินสูง ๆ ต่ำ ๆ มีมะขามเทศและกอ
ต้นรักขึ้นคลุมยุ่มยั่วตลอดไป บางแห่งก็เป็น
คองหลุม มีพุ่มไม้ เต็ม ๆ ขึ้นเป็น ชุ่มเชิง คล้าย
ละเมาะป่า ลมเหนือพัดซัด ๆ ไม่ขาดระยะ
มองไปทางซ้ายมือแลเห็นเทือกเขาพระพทอฆา
เป็นสี่เภา ๆ คล้ายเมฆตั้งตระหง่านอยู่จกขอบ
ฟ้าทางทิศเหนือ

ทิวไม้ ซึ่งเคย สันนิษฐานว่า ปากคอง พระยาโพ
ธิ์ โกล้ เข้าไปทุก ๆ ก้าวโค มีซากไม้ยืน
เสี้ยนงกยุงรังและกิ่งซัดเข้าทากที่ ท่อปักษ์ได้
เห็นนกยางชนิดขึ้นผ่านเราเข้าไปสู่คองเป็นฝูง ๆ

“มันสังหรณ์ ในใจกันชอบกลแฮ” สหาย
ข้าพเจ้าเอ่ยขึ้นในขณะที่เราเดินไกลย่างคองเข้า
ไปทุกที “มันทำให้กันนึกอยู่เสมอว่า ย้าน

เป็นเมือง — เมือง ที่ อุดมไปด้วย สิ่งสารพัด
และของประหลาดต่าง ๆ นา ๆ แกะรู้ สักยังเง
— เชิด ? — ความตั้งใจของเราครั้งนี้
จะเป็นผลนา ”

“อาจเป็นไปได้” ข้าพเจ้ากล่าวขึ้นซ้ำ ๆ
เป็นเชิงตริตครอง “กันเชื่อว่—คงอันกว้าง
ใหญ่ไพศาลเช่นนี้ คงเป็นสถานที่ลี้ลับแห่ง
หนึ่ง ซึ่งยากที่จะมีคนเที่ยวมาเยี่ยมกรายและ
กระทำความศักดิ์สิทธิ์ของป่าให้เสื่อม ”

“นั่นสิ” เขารับรอง “อย่างไรเสียก็ไม่มี
ผู้ใดในแผ่นดินนี้ จะคิดอวดิ ภายนั้น มาอย่าง
พวกเรา เมื่อไม่มีผู้ใดทำลายความศักดิ์สิทธิ์
เสียแล้ว เราก็คงจะได้เห็นอภินิหารของมัน—
—จริงไหม ?”

พอเราพูดจบประ โยคลง เราก็มาถึงปาก
คองพอดี ภูมิประเทศข้างหน้าเราเปลี่ยนทันที
เป็นต้นไม้ ใหญ่ ๆ สดอสนดี แต่กิ่งก้าน
สาขาริขึ้นเต็มไป ด้วยใบเขียว ปรกเข้าหากันเป็น
พืดตลอดไป ภาควิณดินมีพวกไม้เลื้อยไม้เถา
งอกก่ายกันระเระระระ แลดูเป็นสุ่มท่มรั่มครึ้ม
แสงสลัว ๆ เป็นมัวหมอกชอยกล จิตก็ข้าพ
เจ้ารีบเดิน ล่วงเข้าไปในคอง ด้วยความ กระหาย
รู้ สักว่า อากาศเปลี่ยน จากริณ เป็น ทนาวเย็น
ทันที ครั้นแล้วเราก็นั่งลงคอยพวกที่ยังเดินอยู่

กาญจนาภินิหาร

๓๓

ข้างนอกเห็นพ่อมรรคฤๅษีใหญ่ของเรา นั่ง
ยอง ๆ จออยู่เพียนทำพิธี วัตรของเขาราวจะไร่น้อย
ที่ตรงต้นไม้ใหญ่ปากถ้ำ หนานอินโหว่แล้ว
ก็เข้ตามลัทธิของเขา ส่วนที่กัณฑ์ประยโม
เสมอ นอกอย่างสนกสนานเต็ม

ราวสักเคียวหมากจึก พวกนั้นก็พากันเดิน
ล่องเข้ามาในถ้ำ เสียงทักทายร้องเอื้ออาแสก
ความประหลาดใจคงกว่าเพื่อน ยักษ์ใหญ่
ร้องบอกเรา มาแต่ไกล ว่าให้บูชา พระโพธิ์เจ้า
ข้าเสีย

“เห็นจะไม่ต้องก็ได้ละกระมังพ่อลง” จิต
ตอบ “พ่อลงให้วุ่นเกี่ยวท่านกัณฑ์คุมครอง
ทั่วกันหมด”

“ประเพณีของเราทำกันมาอย่างนั้นพะ” แก
ว่า “แปลกถนัดนักต้องบอกเจ้าของที่เราของ
ทางท่านเสีย โยรวาดละถือนักก็เกี่ยวพะ”

“จะทำยังไร ๆ ก็เหมาเสร็จในพ่อลงก็แล้ว
กัน” จิตหัวเราะ “พ่อลงเป็นผู้ใหญ่ ฉันท
เสมอลูกหลาน”

ว่าแล้วพวกเขาก็ออกเดินต่อไป เจ้าพ่อ
มรรคฤๅษี เดิน นำหน้าลัทธิ เสาระ ไปตาม ทาง ที่
ระกระระไปด้วยรากไม้และเถาวัลย์อย่างซ้ำ ๆ
เวลานั้นถึงเมฆอากาศจะชื้นเย็น ชมกขมัวตลอด
ไปก็ตาม แต่พื้นภูมิประเทศในถ้ำอันกว้างใหญ่

ไพศาลและเต็มไปด้วยถ้ำถ้ำอันครายต่าง ๆ อัน
หาวกลืนด้วยกลืน ยักษ์มรรคฤๅษีที่นำโค
ที่คาน้อยมากมีใช้น้อยเหมือนกัน เราจึงมี
เร่งร้อนในการเดินทาง เพราะธรรมชาตินั้น
ควรใส่ใจเช่นนั้น นาน ๆ จะได้มีโอกาสมาพบ
เห็นสักที สำหรับตัวข้าพเจ้าเอง ต้องขอสาร
ภาพตามตรงว่า ครั้งนี้เป็นครั้งแรกในชีวิต
ของข้าพเจ้าที่ได้มาเดินป่า — และเริ่มหวั่น
แปลกเป็นย่ำที่มืดครมหนาว่าสันทานนำสยกลืน
ของคงอันมีนาม ไก่กึ่งเป็นที่เกรงขามของประ
ชาชนชาวไทด้วย !

ตลอดทางที่ผ่านไป นอกจากจะสล้างไป
ด้วยต้นไม้ที่โตใหญ่ขนาดหลาย ๆ อ้อมขึ้นสูง
ตระหง่านแล้งกิ่งก้านสาขารูประชิตคึกคักซับซ้อน
กันหนาที่ขยเป็นพิกขาวเนื่องกันไปตลอดทาง จน
แสงอาทิตย์ส่องลงกลดมามีใครได้นั้นแล้ว ยัง
มีเครือเขาเถาวัลย์ชนิดต่าง ๆ ขึ้นแต่ขนาดเล็ก
ที่ลึก จนถึง ใหญ่ ที่ลึก วัคไค้ต่าง ๆ ถ้า
เลื้อยวัค พันเป็น เกลียวไป ตาม ลำต้น นำพิศวง
ข้างที่ทอดลงมาพันถึยวาทไม่เลื้อยถักกันระกระ
ระกระตลอดไปไม่ขาดระยะ บางที่ก็ห้อยโยง
ลงมาเป็นรูปชิงช้าคล้าย ๆ มีคนไป แกล้งทำ
ขึ้นไว้สำหรับไถวเล่น บนง่ามกิ่งต้นไม้ ใหญ่
มักมี ตะไคร่น้ำสีเขียวสดคล้ายกำมะหยี่จับกัน

พ.ศ. ๒๔๗๐

าวุ่น

เป็นแผ่น ๆ ยังกิ่งอกเป็นครายลงมาจากกระทิง
ถึงพื้นแผ่นดิน มีคันกล้วยไม้แทบทุกชนิดขึ้น
เคียงกอ กาฝาก ขยายช่อ อรชรส่งกลิ่นหอม
ทวลลวลลอยอยู่รายวัน ตามกิ่งไม้ใหญ่อย่าง
ต้นมันแกวมารู ร้อยย้อยแห่งละตัวสองตัว บางที
ก็กระพือกพัดพยับอยู่เหนือศีรษะเรา ตลอด
ทางที่เดินมาเสียงนกโพระโศก ร้องกัง กังวาล
เข้ากัยเสียงลมพัดผิวเวกแวกแวกใจเย็นนัก

เราหยุดพักริบประทาน อาหารกลางวันกัน
ณที่ใด ต้นไม้ใหญ่แห่งหนึ่ง เสร็จแล้วก็เดิน
ต่อไปอีก ภูมิประเทศตอนนี้เป็นป่าทึบต้นไม้
ใหญ่น้อยขึ้นสลับซับซ้อนกันเป็นสุมทุมพุ่มเชิง
ตลอดไป จำพวกนกน้อย ๆ หายไปหมด มีตัว
สัตว์เล็ก ๆ จำพวกกระรอกกระต่ายปรากฏ
แก่ตาเรา มากขึ้น ทกที มีค้าง สองสามตัว
กระโดดย้อยอยู่ทักไม้ใหญ่ ซึ่งพอเห็น
เราเข้าก็พากันวิ่งขึ้นยอดไม้หายเงยย อีเก้ง
ตัวหนึ่งวิ่งผ่านหน้าเราไปทางซ้ายมือ

“เตรียมขึ้นเถอะแก !” จิตเขี่ยขึ้นใน
ขณะที่เขาหยุดยืนท้าวสะเอว มองตาม อีเก้งตัว
นั้นไป “เรามาถึงงวงสัตว์ป่าแล้ว ไม่ช้าคง
สนุกกันใหญ่”

“กัน คิดว่าเราหยุดเสียก่อน จะมีดีกว่า
หรือ ?” ขำพเจ้าออกความเห็น “พักทาง

กระ โหมมันเสียทีแหละ แล้วเราจึงค่อยออก
ยิง พวกที่เขาไม่ยิงจะได้อยู่เป็นที่ ไม่ต้องหยุด
คอยหรือเที่ยวเร่ร่อนตามเราไป”

“จริงของแก” เขาเห็นด้วย “เราควร
ทางกระ โหมได้แล้ว—พอลง—พอลงจำ—
ทางกระ โหมทันทีไหม ?”

“ไหนล่ะ ?” พ่อมรรคเทศซึ่งกำลัง
แหงนมองดูอะไรเพลิน อยู่ หันมาถามเรา
“—อ้อ !—ได้ซิพี่ กระผมจะเลือกที่เหมาะสม ๆ
ก่อน—ทรงนึกใช้ ไ้— แต่ต้องเดินไปอีก
สักเล็กน้อยได้ ไหมพี่ ?”

“แล้วแค่พอลงเถอะ” จิตลัดตาม
ว่าแล้วพวกเราก็จ่าย ๆ เดินต่อไป ชั่วไ้
ยืนตกก็พยับที่เหมาะสมเข้าแห่งหนึ่ง ภายใต้นไม้
ใหญ่ มีกิ่งก้านสาขามากออกไปกว้างขวาง
ค้ำหนั่งเป็นป่าทึบรกชัฏอาบข้อมกันสัตว์ร้ายที่
จะมากล้ากรวยข้างหลังได้ก็ ค้ำหนั่งน้ำมึ่ม
ทุมพุ่มไม้เตี้ย ๆ เป็นที่กำบังเหมาะ เราจึงช่วย
กันทางกระ โหมขึ้น เสร็จแล้ว จิต ขำพเจ้าก็
พ้อครุญมุกก็ถอยบนคนละกระบอกชวนกันออก
ตาม อีเก้งตัวที่เห็นทันที

เวลาล่วงไปเกือบชั่วโงะ จะได้ร่องรอย
อีเก้งตัวนั้นก็หาไม่ เราสามคนเที่ยววนเวียน
ค้นกันจนอ่อนใจลงนั่งลงคุยกัน พอดีฟานตัว

กาญจนาศพนัย

กต

หนึ่งวิ่งผ่านหน้าเราไป ข้าวเฝ้าขยมนชิน
ประทัยยังทันที่แต่เดิม พวกเราเลยชวน
กันไล่ฟานค่อไปอีกจนเย็น จึงชวนกันกลับที่พัก
จิตแจ่มริยประทานอาหารเย็นพร้อมกัน

พอโพลเพล็ น้ำค้างก็เริ่มหล่นเปาะแปะ
ลงมายังพื้นพสุธาเม็ดโต ๆ คุ้ยเกี้ยวหลังกา
เต็นท์ของเราก็กึ่งข่มกันไป ด้วยน้ำค้าง หมกทั้ง
สองหลั้ว ความหนาวทิวจิตชนทุกที ๆ จน
พวกเรานั่งสนทนกันไปตามกัน อากาศค่อย ๆ
ซมุกซมัวลง จนในที่สุดมีก็ไป ทิวบริเวณข้า
เสียงชนร้องโหยหวน มาจากทางไกล ชวนให้
วังเวงใจเหลือประมาณ ฮา ! ความเย็นไปแห่ง
คงพระยาไฟใน ยาม รাত্রินี้ ช่าง สกิด เงียบ น
กระไรเลย ! เสียงจกกระเจินเรไรร้องหึ่ง ๆ ใน
ราวข้าแล้วก็เงยลิ — มีแต่เสียง น้ำค้างตก
เปาะแปะกระทยไปไม่ — วังเวงใจเวกจิต
เสียบสนิทสุดที่แล้ว จะเหลียวแลไปทางสารทิศ
ไก่อก็ประสยแต่ความมืดมิดไปทุกด้าน ! นาน ๆ
ทีจะปรากฏเสียงครางกระหิม ของสัตว์ข้าแล้ว
ขึ้น พร้อมกัยเสียงลม ชึ่ง กระพือ พัดคอง โยไม่
กรวากังวาล !

กองไฟซึ่งสว่าง โพล่งขึ้น เป็นครั้งคราวไม่
เพียงพอที่จะทำให้ความหนาว ยะเยือกเย็นเขา
บางลงได้ ทั้งไม่ช่วยให้ความมืดมิดน่ากลัวของ

ข้าหายไปด้วย พวกเราเลยต้องช่วยกันกอง
ไฟเสียบเกือบรอบครั้นแล้วก็เปลี่ยนเวนกันนอน

ข้าพเจ้าตกใจตื่นเมื่อถูกจิกจิกแขนกระซก
ลุกขึ้นนั่ง ลืมตาขึ้นเห็นสว่างแล้ว แต่
อากาศซมุกซมัวเป็นหมอกเต็มไปหมด พ่อครู
บุญมี ทิดท๊อบ ทนานอินทากับข้าพเจ้าพลางหัวเราะ
พลาง กูสนุกสนานกันเต็มที กูเหมือน
ข้าพเจ้าจะเป็นคนนอนมากกว่าเพื่อน เพราะ
รู้สึกว่ามันเย็น ไม้อัดโรย โสเภะ โรเลย

วัยประทานอาหารกันอิ่มหน้าสำราญดีแล้ว
จิตยังคึกใจเริงกวันอยู่ จึงชวนข้าพเจ้าออก
ล่าสัตว์เล่นเสียดก่อน ค่อยกลางวันเราจึงจะออก
เดินทางต่อไป ก็เป็นอันตกลงกัน แต่พ่อครู
บุญมีขอเผากระโงม เราสองคนควายนคน
ละกระบะขอรีบออกทันที

ราวสี่ครึ่งชั่วโมงล่วงไป เรายังไม่พบ
สัตว์อะไรเลย ตกลงชวนกันเดินดลยเรื่อยไป
ไม่ค้อม ๆ มอง ๆ วั ๆ รอ ๆ เหมือนทแล้วมา
มีข้าเราก็กัดพอกะจกตัวหนึ่งโตยขึ้นกึ่งไม้ หัก
ที่ทอดลงมาจกพันคิน แต่กว่าเราจะยิงได้
มันก็วิ่งปูดหายเข้าไปในป่ารกเสียแล้ว

ทางที่เรามาเป็นป่าที่ขรกรเร็วไปด้วยรากไม้
กิ่งไม้และเถาวัลย์ต่าง ๆ เรายกไปใต้ต้นไม้

พ.ศ. ๒๔๗๐

วารุณี

หักข้าง เคนไปบนต้นไม้ ที่นอนทอดลงมาก็ค
พินคินข้าง โทนไปมากถึงไม้ใหญ่เคย ๆ ข้าง
กระ โศกโหยงเหียงไปคลอกลาง บางทีสกุค
เลาวัลย์ล้มคว่ำคะมำหงาย แต่กลายเปนสนุก
สนานไม่รู้ ลึกเจียยพออะไรเลย ได้พยหนอง
น้ำย้อม ๆ สองแห่ง และข้างหน้าเราออกไป
ชั่วอนันนาหนึ่งก็เป็นหนองใหญ่แลเห็นไค้ไค้ไกล
พอที่ ละมั่ง ตัวหนึ่ง เคนลงมาขึ้น อยู่ชอยหนอง
เงาของมันปรากฏในน้ำที่ใส รวากับ กระเจก จน
แลเห็น เปนละมั่งอีกตัวหนึ่ง — ทุ่งมายังนี้ !

ฝีมือของ เราใช้ ไม่ได้เลย — เพราะ
ปรากฏว่า ต่างคน ต่างยิงผิดไป เกือบว่าทั้งคู !
ละมั่งตกใจเหลียวซ้ายแลขวา แต่มันก็ไม่
รีบหนี ค่อย ๆ หันกลับถ้าวเข้าป่าไปช้า ๆ เรา
เลาะตามชอยหนองไล่ตามไปทันที !

ป่าฟากหนองข้างนี้มีต้นไม้ ใหญ่ ๆ ครัม
น่ากลัว ตามพินคิน มีว่าน หลายอย่าง ต่าง
ชนิด เลาวัลย์ ก็เปนขนาดใหญ่ทั้งหลาย ๆ
ถ้า เรายิงละมั่งอีกทีหนึ่ง แต่ไปสกุคเลาวัลย์
เสีย เลยไม่ถูก ละมั่งเคราะห์ก็ตัวนั้นเลยวิ่ง
หายเข้าไปในสุ่มทุมรกกัษ !

เชื่อว่ามันคงไม่ไปข้างไหนไกล เราจึง
หยุดค้อม ๆ มอง ๆ อยู่ตามยวเณนั้น รว
เคียวหมากจิกก็ไค้ขึ้นเสียงกึ่งไม้ ลั่นคังฉะฉะ
เราหุ้ฉะฉะประทัยขึ้นยกบ่าเล็งสุนัย ไปยังพงร
นั้น ในอีกใจเดียวเจ้าสัตว์นั้นก็เขยเมหน้าออกมา
แต่แทนที่จะเปน ละมั่ง กลายเปน หมูป่า !

“ อ่ายัง ! ” จิตร้องขึ้นทันทีทันใดที่
ข้าพเจ้ากระโดดขึ้นจะลั่นไก “ ค่อย ๆ ถอยหนี
เร็ว ! — จำเริญถึงค่อยยิง ! — ”

เราค่อย ๆ ถอยหลังใน ขณะที่ หมูป่าร้อง
มองดูเรา — ห้างออกมา — ห้างออกมา —
จนเห็นระยะไกล พอจะหนีได้ — เราก็ออก วิ่ง
ทันที !

เจ้าหมูป่ากวาดเราทันทีทันควัน ! จิต กับ
ข้าพเจ้าจึงเคลิกเย็ดเข้ชงบุกป่าฝ่าหนามอาวาม
ระ เอาชีวิต รอด ไม่รู้ว่าไป ทางไหน ต่อ ทาง
ไหน ! — ในที่สุด ข้าพเจ้า สกุคเลาวัลย์ ถลา
คะมำไปจมอยู่โคนต้นไม้ — ลูกขี้มนมาจิกหาย
ไปแล้ว ! — แต่เจ้าหมูป่า ยังคงวิ่งตรงเข้ามา
หาข้าพเจ้าในระยะห่างราว ๓๐ วา !

พอข้าพเจ้าขยับวิ่งต่อไปเท่านั้น ทุเหมือน

ความสามารถ ของข้าพเจ้า

โดย

ศรี สกุณเรือง

วันที่ ๑ แห่งเดือนตุลาคม เป็นวันที่อากาศ
กระตือรือร้นไปข้างตะวันออกหนาว ชวนให้กระวน
กระวายสักเพียงใดก็ แต่พระพายก็ยังกรรโชก
โยกสยุมมาเป็นครั้งเป็นคราว ประหนึ่งว่าจะ
พัดพาเอาความร้อน แห่ง แสงอาทิตย์ ไปทิ้งไว้
เสียยังโลกอื่น และยังเย็นถนนเพื่อชวีร์ซึ่งมี
หมูน่าน้อย หลังคาเรือน ด้วยแล้ว ก็ไม่ จำเป็น
ต้องกล่าวว่า ลมจะพัดแรงสักเพียงใด พรรณ
ไม่ ชะมิดถึงกันน้อยๆ ต่างก็แกว่งไกวอ่อนแอ
ไปมากับกระแสลม คล้ายกับจะมี ความว่าเงิ
น้อมไปสู่สู่ส่วนไม่ ใหญ่ ๆ ที่เขาอย่างมิได้
ก็พากันสยุมโยกเยิบๆ เย็นอีฉะ

ยังจำได้ว่า ได้กล่าวว่าเป็นวันที่ ๑ เป็น
วันที่เงินเดือนของข้าพเจ้าออก ฉะนั้นพอ กลับจาก

ที่ทำการ เข้าทั้งสองก็นำร่างของข้าพเจ้าเดิน
อย่างพากพุ่ม มาตามถนนเพื่อชวีร์ พร้อมกับ
ด้วยการ ทอดมองอ้อยๆ — เออ! ไปตามความ
ยาวของถนน ปล่อยอารมณ์ให้ลอยไปตาม
กระแสลมโยกพัดมาตึงกาย. ถนนนั้นก็เข้าใจ
กันว่า เป็นถนนที่เต็มไปด้วยยานหรือนัยหนึ่ง
คือหาคนอันจะมากม อยู่ตามถนน. เป็นนิเวศน์
สถานของเศรษฐีอันมีทรัพย์ และเป็นถนนที่
มีเด็กแห่งผู้ร่ำ และคฤหาสน์ต่าง ๆ ตาม
ความเข้าใจของนักประพันธ์ ซึ่งความจริง
ตำรวจมีคอยตรวจเหตุการณ์เช่นนั้นเลย

เอ๊ะ! นี่ข้าพเจ้าคือใคร. ท่านทราบแล้ว
หรือยัง?” ถ้ายัง ข้าพเจ้าจะเล่าให้ฟัง แต่
ก่อนแล้ว ให้รู้สักกระดาบงนั ก็จะไม่เสียเวลา

[๕๓๗]

กาญจนาภรณ์

ทุก

ว่าใครกระซอกเท้าซ้ายข้าพเจ้าไว้เต็มแรงจนถึง
 ภัยคะมากกว่าหน้าลงไปอีกครึ่งหนึ่ง ! ข้าพเจ้า
 รีบคลิดลานจะลุกขึ้น แต่ลุกหาได้ ไม่ !—รู้สึก
 ว่า ซ้อเท้าซ้าย ตกผูกไว้แน่น รวากับ ล้าม ค้วย
 เชือกเหล็ก ! ค้วยความประหลาดใจข้าพเจ้า
 รีบพลิกนั่งตัวตรง—และในทันที ที่ตามองไป
 เห็นซ้อเท้าซ้ายนั้นเอง ข้าพเจ้าก็ตกตลึง
 ใจหายวาย !

ซ้อเท้าข้าพเจ้า เรือขึ้นมานานถึงน้อง !—อีก
 ล้าม สี่เส้น—รอบตัว ข้าพเจ้า—กำลังเลื้อย เพน
 พ่านสลอนเข้ามาประคอง !

ข้าพเจ้า ผงะหลังค้วยความ ตกใจ กลัวจน
 สิ้นสติ—มือซ้ายไปยึดเอาของแข็ง ๆ สิ่งหนึ่ง
 กลึงขลุ่ย ๆ มาคิกอยู่ข้างตะโพก ! พอข้าพ
 เจ้า เหลือยไปเห็น ก็สั่นงันไถย ค้วย ความกลัว
 สยดสยอง !

เดาด้วย ไตเท่าโคนแซนเส้นหนึ่งกำลังพัน

ปรากฏว่าสิ่งนั้นคือ หัวกะโหลกผี !

๒๒๔ ท่านไม่ควรหมิ่นตัวท่านเอง และอย่าฟังหมิ่นผู้อื่นด้วยเหมือนกัน เพราะใจ
 ดูหมิ่นเป็นใจเลวทราม

ของ ผ. ส. พิชญาทิ

ศรีสุทนต์เรื่อง

ทุล

ประวัติย่อของข้าพเจ้ามาตั้งแต่เมื่อโพยเช่นนี้ แต่
เอาละ ยอมก็กรรมผลปากพล้ำออกไปก็

ข้าพเจ้าคือ “นายอินทร์ จันทะคุช”
ชายกำลังโต เป็นข้าราชการคนหนึ่งของ
รัฐบาลสยาม. ราชการที่ข้าพเจ้ากำลังประกอบ
อาชีพอยู่ทุกวันนี้ก็คือ หัวหน้าคนงานของกรม
สุขาภิบาล ในแผนกที่ ๓ สายที่ ๓๐.

ข้าพเจ้าทำนุภาพบุรุษและสตรี ที่มีเงิน
เดือนทั้งหลาย. ข้าพเจ้าชอบถามสักถามอยู่เสมอ
ว่า ชีวิตของท่านในวิน ๓ คือในวินที่เงินเดือน
ออกนั้น ท่านรู้สึกอย่างไรบ้าง? ท่าน
ยินดีไหม? ท่านรำรังไหม? แต่สำหรับ
ข้าพเจ้า เหนอ! เหนอ! คุชขังอ้อมอกใจจริง ๆ
ถึงแม้ข้าพเจ้า จะมีเงินเดือน เพียงเดือนละ
สี่สิบสองบาท แต่ข้าพเจ้าไม่รู้สึกเบื่อเลย
ในความลึงโลกใจ สำหรับทุก ๆ วินที่ ๓ ของ
เดือนเลย วินที่ ๓ เป็นวินสนุกสนานของข้าพเจ้า
โดยแท้

ข้าพเจ้าเป็นโต เป็นโตจริง ๆ เพราะ
ข้าพเจ้ามีแต่ห้องที่เช่าเขา เดือนละ ๕ บาท
เท่านั้นที่เช่าเพื่อนในยามนอน ข้าพเจ้าโต
จนกระทั่งหม้อข้าว ก็ไม่มีที่ไว้ พอถึงเวลา
ข้าพเจ้าก็ไปหา “จัน” ผู้ซึ่งเลี้ยงอาหาร
ข้าพเจ้าเป็นนิจทั้ง ๕ ภาค. โดยเอาสาคางค์

แลกสมนาคุณมันพอสมควร

ข้าพเจ้าไม่ทุกข์ร้อนอะไร ก็ว่างกาย
วิญญานเลย เพราะงานส่วนตัวของข้าพเจ้า
ไม่มี เมื่อเสร็จจากราชการในวันหนึ่ง ๆ แล้ว
ก็ให้ข้าพเจ้า จะกระทำก็ คือ ใช้เงินเดือนที่
เหลือจากค่าเช่าบ้าน และค่าบำรุงกระเพาะอา-
หารมาเลี้ยงเพื่อนฝูง และบำรุงความสุขสันติ

อื่น ๆ ตามที่ชาย โตทั้งหลายเขานิยมบำรุงกัน
ข้าพเจ้ามีเพื่อนมากอยู่ก็จริง แต่ไม่มีใคร
ถูกคือไปว่า “คุณบ้อง วิรวุฒิ” เพราะ
เคยด้วยกัน นอกจากนั้นท่านยังเป็นคนที่ชอบ
สนทนากับข้าพเจ้า และในวันนี้ ในวิน
ที่ข้าพเจ้ากำลังเดินกินลมมาตามถนนแพ่งชัย
ก็เพื่อ จะมาชวน พ่อ เกสอแก้วไปกิน อาหารเย็น
ด้วยกันสักครั้งหนึ่ง เพราะวันคืนที่สุขของเดือน
เป็นวันที่กระเ้าของข้าพเจ้าหนักกว่าวันสุดท้าย
ที่สุขของเดือน ทั้งเป็น วันที่สหาย หลายคนของ
ข้าพเจ้ากำลังต้องการตัวให้คอยแทนคุณเขาอยู่
ข้าพเจ้าเดินเรื่อยมาตามถนน นาน ๆ ก็
เงยหน้ามอง ครก ที่เล่น เลียกไปเสีย ครั้งหนึ่ง.
จนกระทั่งถึงเรือนบนหยาเล็ก ๆ ซึ่งคุณบ้อง
วิรวุฒิสหายสนิท ของข้าพเจ้าใช้ เป็นที่ พานัก
พลางก็สาวท้าวข้ามสะพาน เล็ก ๆ นานเข้า
ไปโดยไม่ต้องขออนุญาต เพราะเราทั้งสอง

พ.ศ. ๒๔๗๐

ความสามารถของข้าพเจ้า

สนิทสนมเสียเกินกว่าจะเป็นมิตร

คุณยังเป็นคนรูปร่างเล็ก ๆ ข้อมันข้างคำ
ชอบสนุก ไปกษา ฉานะของเขากำทำเทียมกับ
ของข้าพเจ้า กล่าวคือเขาเป็นคนรักหาสวน
ไม้ดอก ของเจ้าคุณ “ประเสริฐสุขะวัฒนา”
ซึ่งอยู่ติดกับบ้านเขาเอง เรือนเล็กหลังนั้น
ก็ดูเหมือนเจ้าคุณจะไปปลูกให้อยู่ แต่ที่ข้าพเจ้า
เรียกว่าทำเทียมกันในฉานะนั้น บางทีท่านจะ
ยังไม่เข้าใจว่า คนทำสวนกับหัวหน้าคนงานใน
กรมสุขาภิบาล จะนำมาเปรียบเทียบกันได้
อย่างไร ? โอภาคนั้นข้าพเจ้าขออธิบายให้ ฟัง

ข้าพเจ้าได้เงินเดือน ๗๕ บาท ไม่มีลูก
มีเมีย เข้าห้องแถวอยู่ ส่วนพ่อยังมีเงินเดือน
เดือนละ ๓๕ บาท มีบ้านอยู่พร้อม นัยว่าพอ
ซบเซาจนถึงแม้ว่า ฉานะของพ่อยังกับข้า-
พเจ้าจะเคียดเทียมมาเทียมใกล้กันอยู่ก็จริง แต่
ถ้าเรามองดูให้ ซึ่งเขาไปอีกสักหน่อยแล้ว จะ
เห็นได้ว่าพ่อยังเล่นรองข้าพเจ้าอีกใจ ทั้งนี้
เนื่องจาก พ่อยังเห่อไปเอาแม่เขามาเป็น
ภรรยา เท่ากับทำให้ หม้อข้าว ของ พ่อยัง
ไปโตขึ้นกว่าเดิมอีกหน่อยหนึ่ง และต่อไป
ข้างหน้า บางทีหม้อกินจะกลายเป็นหม้อข้าว
ทองเหลืองขนาดใหญ่ เพราะไม่ต้องสงสัยเลย
ว่า พ่อยัง, แม่ยัง—หนูแล้ว เทือกเดียวกัน

จะทยอย ๆ กันออกมาอย่างน่าสนุก

สภานิสิตสำหรับเราชายโสด มีอยู่ข้อเดียว
ที่ควรระวังใน ระหว่าง เมื่อคน ประสงค์ จะเป็น
โสดอยู่ว่า “ลูกเมียคือขั้วกลางคอ” แต่
ถ้าจะให้ สภานิสิตทน สอนความรู้ ให้แก่เรา
หนักแน่นขึ้นอีก ประคองเหล็กเพชร ที่วางอยู่
บนแผ่นศิลา ที่ไม่รู้จักกลบเกล็นแล้วไซ้ ท่าน
จะเคียดว่าว่า “ลูกเมียคือขั้ววงมัทรี มีคัท, มัททัว” ลงไปอีกก็ได้

เมื่ออ้างสภานิสิตให้ ท่านฟัง พอเป็น เล่า ๆ
เช่นนั้นแล้ว พ่อยังซึ่งดำรงความเป็นโสดมา
นานจนไม่ประสงค์จะเป็นโสดอีก จึงยืนยก
แม่เขื่อ หรืออีกนัยหนึ่ง “ขั้ว” เจ้าสรวมคอ
โดยความเต็มใจของตนเอง แว ๆ ขั้วนั้น
ก็มีความยาวพอที่จะทำให้เส้นรอบวง ซึ่งคิดเป็น
เนื้อที่หลวมคิระะพ่อยังมาก พ่อยัง อาจอด
โยนทิ้งได้ แต่พ่อยังไม่คิดอด ขั้วก็เลย
รักเข้าทุกที ๆ จนแทบจะรักกับคออันระหงของ
พ่อยังเอง

ต่อมา ก็เกิดขั้ววงมัทรีเขื่อ ขั้วมื่อขึ้นอีก
เพราะพ่อยัง—แม่ยัง—หนูแล้ว แข่งกันมา
สมทบนามสกุลวิรุณวิธียังสนุกสนาน ขั้ว
ต่าง ๆ ก็เลยติดต่อกันยุ่ง พ่อยังจึงกระดิกตัว
กรวยไปไหนมาไหนไม่ค่อยได้ สมน้ำหน้า!

ศรีสกุลเรื่อง

ทุก

ข้าพเจ้าเดินตรงเข้าบ้านพ่อบึ้ง พยนา
สหายกำลังพนันควีนทร์ ขโมยอยู่ในห้อง

“พื่อนทร นังช ไปไหนมานะ?”

“ก็มาเยี่ยมมน้องน่ะช” ข้าพเจ้าหย่อนกัน
ลงบนพ่น

พ่อบึ้งเลือกกรับ ยาคูณโยคองแห่ง มาทาง
ข้าพเจ้า “เฮฮอ! พื่อนทร

ข้าพเจ้าพินิจจวรของพ่อบึ้งแล้ว ก็
เหลียวตาไปค ยาสันในกร ผิวเนื้อเรื่อเรื่อ
เหลื่องล่องดังทองทาของพ่อบึ้ง ทำให้ข้า-
พเจ้าซังก ไม่กล้าหยิบโยคองแห่งขนมวนยา
สบู เพราะให้ นักตะจิตตะของขงอยู่ในใจว่า เจ้า
ยาสันนั้น คงจะ ไม่ยริสุทธ อย่างน้อย คงมี
กัญชาผสมอยู่ในราว๒ต่อ๑ และเพราะความ
คึกคักสันทของเจ้ายาสัน นั้นเอง ผิวเนื้อของ
พ่อบึ้งจึงแลดูกลับ ผิวของพระสังข์ แต่
พ่อบึ้งหาได้ไปสุขตัวมาจากไหนไม่ แต่เป็น
เพราะยาสบู “บารุงผิว” ของเขาต่างหาก

“น้า!—เอาชานี้ให้ โสถอกเสียก่อนละ
ฟ.” พ่อบึ้งเคื่อน ข้าพเจ้าเป็นคนที่ไม่เคยซัก
เพื่อนจึงมวนบู่หรี “บารุงผิว” สบาย มวนหนึ่ง
“รสดีพอใช้ พ่อบึ้ง” ข้าพเจ้าชม
ตามจริง

เจ้าขมน้อย ๆ “ค่อให้ฟไปหารอยกรังก

ไม่พยายาย่างนั้น พย่น่าช” ข้าพเจ้าผงกศีรษะ
รับ แล้วเอ่ยถามเขาเบา ๆ ว่า

“แม่เขื่อไปไหนละ?”

เขาหรีวตาเข้าไปในครว เป็นเชิงทอย
คำถามของข้าพเจ้า แล้วพุกค่อไปว่า
“พมากักแล้ว ฉะขาว เสียทีนเป็นไร?
วันนแกงไก่ใส่กัญชาด้วย?

“อะไร—พ่อบึ้งไม่รู้ตอกหรือว่า ฉินมา
ทำไมวันน?”—ข้าพเจ้าถาม เขาสิ้นศีรษะ
แสดงว่าไม่เข้าใจในความหมายของข้าพเจ้า

“พ่อบึ้ง วันนวันที๑ แล้วนา ฐึใหม่?”

พ่อบึ้ง “จริงซฟ! ฉินลิมสนิทเที่ยว มั่น
เคยเป็นวันสำราญของเรว—แต่— —” เขาทำ
หน้าสลด

ข้าพเจ้ารีบพุก สอขคน ว่า “แม่เขื่อ
ใช่ใหม่?”

เขาสิ้นศีรษะแทนคำพุก “แต่—แต่—
เงินก้อนฉินยังไม่ออกเลยนั”

ข้าพเจ้ากักขันเลบปล่อยออกมากังคิก! แล้ว
เอื้อมมือไปคยหลังเขาเบา ๆ พลง คยกระแ้ว
เลื่อให้คเพื่อปลุกใจ

“อย่ารำไรเลย. แ่งทัวข้าเเดอะ บ้อง
กันอินชาวัน” เขากวาคาไปทางในครว แล้ว

กระซิบกับข้าพเจ้าว่า

พ.ศ. ๒๔๗๐

ความสามารถของข้าพเจ้า

“ฉันบอกหล่อนว่าจะกินข้าวที่บ้านในวัน
หล่อนเลยซ้อไก่มาแกล้งแกล้งหนึ่ง”

“เอียงหมานแน่ะ พ่อบ้อง! ฉันจะบอก
อะไรให้” ข้าพเจ้ากระซิบเมื่อเขาเอียงหูเข้ามา
รกรกกับปากข้าพเจ้า “อย่ามัวไปเสียกายอ้าย
แกล้งไก่ออยู่เลย ไก่ตัวหุ้ยีตรอกครวมนึกกว่า
หรือ? ” อ้ายก็อุยซานะมันสู้ยักระยิบไม่ได้
คอกนားจะบอกให้ อ้ายความสุษณะมันเกิดจาก
ไม่มีโรค. จะทำให้ ไม่มีโรคมันต้องกินยา
จริงไหมล่าน้องพี่ว่า”

เขาอุยๆ เอื้อนอยู่สักครู่ แล้วก็พยักหน้า
รับคำ โดยที่เห็นว่าข้าพเจ้าพูดเข้าหลัก แล้ว
ก็เดินไปหยิบยี่สิบออกสักมว ๆ ที่ เขวนอยู่ข้างฝา
กับหมวกสักรากสีคำมาสวม ข้าพเจ้าเห็นว่า
เสร็จธุระแล้ว จึงลุกขึ้นก็กินอีกตัว แกล้งอ้อย
เดินนำออกมาพอพ้นประตู เหลียวหน้ามอง
กลับไปที่ไหนละ พ่อบ้องยังนั่งซิกสมา
มวนอยู่ “ยารุงผิว” อยู่ที่นี่มันเอง

เขาพยักหน้าเป็นสัญญาณให้ข้าพเจ้าเดิน
ไปพวรงก่อน ข้าพเจ้าจึงทอดก้นงออยู่ ข้าม
สะพาน พอถึงริมถนนพ่อบ้องก็มาทักพอที่ ส่ง
ยี่สิบให้เขาส่งมาให้ข้าพเจ้ามวนหนึ่ง แล้ว
เราทั้งสองก็ออกเดินต่อไป

เกือบจะพูดได้ว่า เดินไปไม่ถึงชั่วอึกใจ

ก็ไต่ยีน เสียง ตะ โทณ มา จาก ข้าง หลัง เสียง
เปลี่ยนว่า

“พ่อบ้องยี่! พ่อบ้อง! ขอเชิญพ่อกลับ
มานะหน่อยก่อน”

พ่อบ้องน่าจะจำได้เป็นมั่นคง จึงจึงให้
ข้าพเจ้าอยู่คั ตัวเขาเองเดินย้อนกลับไปที่ทางเก่า
ข้าพเจ้ามองตามไป เออแน่! แม่เขียยีน
เท้าสะเอวหน้าเขียวเป็นอินไป กลางถนนอยู่
ตรงหน้าบ้าน พ่อบ้องของพ่อบ้องไปตั้ง ก็เห็น
แม่เขียยีนก็เข้าไปจนชิดตัว ข้าพเจ้าแลเห็นทั้งสอง
พูดกันปากหงุยหงุย ๆ แต่ไม่ไต่ยีนว่าเขา
ทั้งสองพูดว่าอะไรกัน คอสิักครู่หนึ่ง พ่อบ้อง
จึงเดินกลับมากทักแม่เขียยีนหน้าว่า เป็นกระจำ
อยู่ข้างหลัง

เมื่อออกเดินมาได้หน่อย ข้าพเจ้าจึงถามขึ้น
ว่า “หล่อนว่าอะไร?” บ้อง “หล่อนไม่ได้
ว่าอะไรกันตรอกเย็นแต่ถามว่า ฉันจะไปไหน ?
ทำไมจึงไม่กินข้าวบ้าน ? ” ฉันบอกว่า
“พี่ชวนไปกินข้าวที่ตรอกครวมนะ, ข้าพเจ้า
“แล้วหล่อนว่าอย่างไรอีก?”

พ่อบ้องหัวเราะหึ ๆ “เจ้าหล่อนแฉ่งให้
แกล้งมาจนถูกตำรวจจับ”

ข้าพเจ้าหัวเราะงอ. เพราะมันเป็นของ
ธรรมดาที่. “ภรรยาบ้องมเกลียดเพื่อนของ

ศรีสทกุลเรื่อง

กุศ

สาม” แต่ข้ายคำแข่งของหล่อน นั้นแหละ ทำให้ข้าพเจ้าปล่อยออกมาอีก — ๔ ถ้า เพราะ ว่ามันน่าจะไต่ขึ้นแต่เด็ก ๆ ที่ทะเลาะกัน — คำ กันมากกว่า ที่จะไต่ขึ้น จากแม่เยื่อเมียบ่อบ้อง ข้าพเจ้าไม่ถือสาจึงพากันเดินทวนลมต่อมา และ หิวเรากันตลอดทาง ไม่ว่า จะเริ่มพูดกันถึง เรื่องอะไร. กุมภาพันธ์ไปเสียหมด. ข้าพเจ้าเอง ก็เกาไม่ถูกว่า จะเป็นเพราะความรำเริงใจใน วันที่ ๓ หรือเป็นเพราะฤทธิ์ของยंत्र “ยารังผิว” เรามาอยู่หิวเรากันแล้วแต่ตอนตึกหนึ่งแล้ว เล็บขึ้นมาจนเกือบถึงคายน้อยร่วมร้อย กระนั้น พ่อของข้ายยังมีไต่ และบอกว่า “คนขี้มี ๔ ตา”

ได้กล่าวแล้วว่าเราเดินทวนลมมา จึงทำให้การเดินชักช้าแลเห็นดวง แล่นตึกถนนไป มาอยู่ใกล้ไซ. ข้าพเจ้าจึงกระตุ้นให้พ่อของ สาวเท่าให้ยาวขึ้น ขณะที่กำลังเดินกันอยู่ สบ ๆ เองมีเสียง ๆ ฟังตามลมมา กระทั่งเรา ถึง ๔. เสียงนั้นเป็นเสียงแหลมของสัตว์เพศ ข้าพเจ้าอยู่ขงกั และยืนนั่งทวงคำทั้งสอง ส่ายไปมาสองข้างทาง. และกำลังใช้สมองว่า เสียงนั้นจะมาจากทางไหน ? ในยัคคดกัมี เสียงแล่นมากระทย โส้กอีกครึ่งหนึ่ง

ว้าย! ว้าย! ว้าย! แล้วไต่ขึ้นเสียง ดังดัง ๆ ข้าพเจ้ามองหาทิศทางของเสียงที่

ต้องการความช่วยเหลือ. ในชั่วอึกใจเดียว ก็ประจักษ์แก่จักขุ เสียงนั้นมาจากบนเรือน ขุนหยากกลางเก่ากลางใหม่สองชั้นซึ่ง ปลูกอยู่ วิมณณ ข้าพเจ้าใช้สมองอยู่ครู่หนึ่ง ก็เกา ออก แน่แล้วอ้ายผู้ร้ายคงขึ้นกระทำโจรกรรม และมัน้องฮาย มันสามารถทำการกลางวัน แล็ก ๆ มันเป็นอ้ายผู้ร้ายใจมิพิทไม่กลัว เกรงพระราชอาญา ในที่สุดเจ้าทรัพย์คงเป็น หลึง. ที่หมดความอิสระภาพแล้วในวาระนี้

อนิจจา! ข้าพเจ้าจะเข้าไปช่วยเหลือ จัยกุม อ้าย ผู้ร้ายไปลงโทษ ตาม กระบิลเมือง. หรือไป เสียโดย ที่ไม่ใช้ กงการ อะไร ของ เรา ก็หนอ ?

ไม่ได้! ไม่ได้ ข้าพเจ้าเป็นมนุษย์ผู้ซาย จะนั่งดูตายเสียอย่างไ้ได้ สมองข้าพเจ้าตก ลงฉับพลัน และส่งมายังปาก และในที่สุด ปากก็มิยอมขยับไปยื่นพื่อขึงทันที:—

“ ย้อง! แก้วไปบอกตำรวจหัวถนนนั้น เร็ว! แก้ว, เร็วที่สุด ”

พอ คำพูด คำสุดท้าย ของ ข้าพเจ้า จบลง พื่อขึงโดยเหยียดไปตามถนน

ทางนั้นข้าพเจ้าผ่านเข้าชั้ตริบ้าน และ กระโถกแลดูเข้าไปถึงคันทรรโกเรือนใต้ข้าง อัครวรบ. ถ้าและท่านจะเกดจให้ข้าพเจ้า

พ.ศ. ๒๔๗๐

ความสามารถของข้าพเจ้า

ลองทำให้รู้สึกอีกครั้ง ข้าพเจ้าก็ไม่กล้ารับรองว่าจะทำได้

ขณะที่กำลังตรวจทางหนังสืออยู่นั้นก็ได้ยินเสียง ว้าย! มาจากบนเรือนอีกครั้งหนึ่ง และได้ยินเสียงคนวิ่งไล่กันของเรล.

ข้าพเจ้าคิดว่า — เจ้าหล่อนซึ่งเป็นเจ้าของเสียงและเจ้าของทรัพย์สินนั้นคง จนมุมมันเป็นแน่ ต่อจากนั้นก็ยินเสียงเก้าอี้ล้มโครมเขยื้อน

“เย่! เจ้าหล่อนเสร็จมัน” ข้าพเจ้าหลุดปากออกมาเบา ๆ

เป็นตายอย่างไร ข้าพเจ้าต้องลงสู่ลึกลงไป ข้าพเจ้าไม่ยอมให้เสียเวลา. ไม่ยอมให้โอกาสหลุดลอยไป พลางกระโดดขึ้นบรรไดทีละสามขั้น และกระแทกประตูพรตเข้าไป

เพราะหึก ที่อาศัยผู้ร้ายหาได้ ใส่กลอนข้างในไม่

ภาพที่ปรากฏแก่ข้าพเจ้าเมื่อขึ้นบันไดคือ

หญิงสาว ๓ ชายกลางคน ๓ กำลังยืนจ้องจ้องในความหวาดหวัญของ ข้าพเจ้าอยู่ คนละด้านของโต๊ะ ๔ เหลี่ยม

น่าจะจริงทั้งคาก. ทั้งสองคือฝ่ายเจ้าทรัพย์สิน และอาศัยผู้ร้ายคงใช้ โต๊ะเป็นเครื่องกำบังและกักขวางสำหรับหลบภัยในยามคับขัน ข้าพเจ้าซายคาไปทางเจ้าหล่อน เจ้าแม่คุณเอ๋ย เจ้าหล่อนงามอะไรอย่างนี้ งามจน

พรรณงาไม่ถูก. งามกว่านางเอกของเรื่องอ่านเล่นในๆ ทั้งสิ้นรวมกัน ผิวเนื้อขาวนวลเป็นโย. นัยน์ตา—เอือกวงตาในยามนี้ หวานยิ่งนัก มีลักษณะงดงามเมื่อกำลังหลับจริง ๆ. ริมฝีปากเจ้าหล่อนสั่นน้อยๆ แม่จะมีสติสดตงบ้างเพราะความตระหนกตกใจก็ตาม แต่ก็ยังไม่คิด

เจ้าหล่อนมองดวงหน้าข้าพเจ้าอย่างตกใจ และพิศวงเผยให้เห็น น้าอก อันขาวอวย สดทอน ชนสทอนลง เออ! ข้าพเจ้าเพิ่งเคยพบเห็นเป็นครั้งแรกในชีวิต.

ส่วนชายหนุ่มนั้นรูปร่างสันตึก หน้าคมคายไม่ยอมยกยี่ห้อว่า เป็นผู้ร้ายแท้ มั่นใจได้ เป็นไปได้อย่างคาดไม่ถึง มั่นยืนอยู่ใกล้กันหนึ่ง มอญข้าพเจ้าด้วยสายตายันขึ้นแค้นวาวกับจะกินเลือดกินเนื้อ.

“โฮเอ๋ย, อ้ายโทมิต” (ข้าพเจ้ารำพึงในใจ มึงช่างกระไรเลย มึงทำการโจกรรมหญิงสาว รูปร่างบอบบางเช่นนี้ไฉนคิดจะขืน)

แน่นอน คงเป็นเพราะข้าพเจ้ามาขัดคอ มันๆ แค่นี้ ข้าพเจ้าเพราะ พินแห่ง ความไม่สมประสงค์ เอาละมันเกินวิสัยมา. พลางปากก็สำรวจออกมากังๆ ว่า

ศรีสุกฤตเรื่อง

๓๕๔

“กการอะไรของมึง จิงเลือกชนมายน
เรือน” ข้าพเจ้าไม่ตอบ. เพราะไม่มี
ประโยชน์ แต่ทวงทานนคิยจึงคุมเชิง
อยู่ ส่วนปากก็ขมเยาะมันเล่น. ท่านเอ๊ย
ข้าพเจ้ารู้ เล่ห์ของ มันได้ ๆ คนอย่าง
นายอินทร นะชีจะยอมให้มันกินไถ่ง่าย ๆ เช่น
หมหยอง พอมันขยิบตัวเข้ามาประชิดข้าพ
เจ้าก็พุ่งหมักปราคไป พร้อมกันคำพูดห้อย
ท้ายไปว่า

“นั่นแหละคือการของกละ ”

หมักของข้าพเจ้ามีพียงนัก จะกระชิบ
ให้ท่านทราบเสียหน่อยก็ได้ ข้าพเจ้าลอบมือ
ซาคท่านจงรู้ไว้เถิด

เจ้าผู้ร้ายพอโดนเข้าเฉียดเคียวก็เซหล่น ๆ
ไปยืนหันหลังให้พระครู ข้าพเจ้ามองเห็นล่
ทางในมัยกลั่นเอง. มีพิภพให้เสียเวลาข้าพ
เจ้าพุ่งตัวปราคข้ามโต๊ะไป พร้อมกันส่งหมัก
อันไม่มีรูปไปบนคางหน้าของอ้ายมหาโร.

เอ๊ะ! ไครม! ไครม! มันตกบรใด
ลงไปอย่างไ่ม่เป็นท่า ข้าพเจ้าไม่ยอมให้เสีย
โอกาส รีบกระโจนคืบลงไปคว่อมอยู่บนหน้า
อก และจับมันคว่ำหลังลง. ทમાยใจจะมีก
ให้แน่นหนา. แต่ท่านเอ๊ยไม่ต้งมิกถอกมัน
สันตติแล้วด้วยพิษหมักของข้าพเจ้านั่นเอง

ในทันใดนั้นเอง ขณะที่ข้าพเจ้าลุกชน
ขึ้นไว้วาง่ายๆ พอบ้องก็พาตำรวจมาหยุดกัก
ลงตรงหน้าข้าพเจ้าถึงสามคน.

“เร็วมาจริง! พอบ้อง!” ข้าพเจ้าออกอุ
ทาน. พร้อมกันอาการหอยอยู่ซัก ๆ

“มาพอก็คักยเวลาเที่ยวเพือน. หมอนี่ไ
เสาะพิลึก ” ข้าพเจ้าขมื่อไปทางผู้ร้ายที่นอน
คว่ำหน้าอยู่ และหันไปทางตำรวจพุดว่า.

“นั่นนาย! คนของท่าน. ขอให้อภัยมัน ๆ
หน่อย. หน้าคากัดหรือกัดแต่โทรมพนัก.”

พอข้าพเจ้าสั่งเสร็จก็ยกอกให้เียนสง่า ๆ
ท่านตำรวจ ทั้งสาม จักการพลิกหน้าอ้ายผู้ร้าย
ขึ้น แต่ พระอรหัง! แทนที่ท่านจะเอาคุณแ
มื่อออกมาใส่ ท่านกลับยืนวันทยาหัตถ์แต่
ทั้งสามคน และมีศกกลมีเสียงตะ โทนออก.
มารากปากแม่สาวน้อยว่า

“อัยยชาชนัน ในดานยุกรุก และทำร้าย
ร่างกาย.”

ข้าพเจ้าส่งขึ้นทั้งตัว ขึ้นตกถลึง เหยอ
แตกอยู่ซัก ๆ มาสู่สักตัวฮามือตำรวจสอง
นายไกรวยคั่นแขนไว้แล้ว. ส่วนอีกคนหนึ่ง
นั้นเข้าไปประคองชายคนนั้นนอนอยู่ คนที่ข้าพ
เจ้าเรียกว่า อ้ายผู้ร้าย ซึ่งเวลานั้นเขาพนแล้ว
และพุดด้วยกระแสดเสียงเบา ๆ

W. A. 1000

ความสามารถของข้าพเจ้า

แม่หญิงสาวเข้าไปประคองเขาไว้ กับ
พ่อบุ๋นก็พลอยไปผสมโรงด้วย

“คุณพ่อเป็นอย่างไรบ้างคะ?” เจ้าหล่อน
ก็หันมาลงถามพร้อมด้วยน้ำตาใสอาบแก้ม

“พักย่อยงัวแล้ว” เขาตอบเสียงแผ่วๆ
“นั่นแหละ โทษที่หล่อนไม่ยอมให้ พรูม เลียคัว
แต่แรก”

ข้าพเจ้าได้นิยามคำพูดประโยชน์เจ้าหัวหม
ตัว รวบรวมลักษณะ นิสัยต่างที่เคยแจ่มใสก
ซึกพรวร สมองเป็นผู้นำความกระจ่างมาสู่
ละน้อยๆ แต่พอรู้ตัวดี คำรจนาถวิลข้าพเจ้า
มาห่างจากบ้านคงแสนแล้ว ทั้งพ่อของไฉนัง
ปรนนิบัติคนเฝ้าอย่างเจ้าหล่อนข้างหลัง

สถานที่ใหม่ ที่ข้าพเจ้ามาพัก แทนที่จะ
เป็นเกวียน และห้องกินอาหารที่ทรุดโทรม กลายเป็น
กลายเป็น พนักกระดานที่ขัดเงาด้วยรอยคนนั่ง
และกระจกที่เล็กลง

“พระเจ้าช่วย โรงพักพญาไท”

ข้าพเจ้ามา^๕รู้เรื่องแจ่มแจ้ง^๕เอาวันรุ่งขึ้น^๕คือ
วันที่ ๒ ตุลาคม. ตอนเวลาบ่าย^๕โดยพ่อ^๕ต้องมา^๕
รับ^๕คว และพ่อ^๕ต้องเล่าให้ฟังว่า ข้าพเจ้า

ไปค้อยเอาพระภูมิเจ้าที่เข้า ยาคลผู้นี้คือ
นายร้อยตำรวจเอกขุนปราบโจรประลัย อนิจจา
ข้าพเจ้าช่างตายอดคนแท้ๆ ข้าพเจ้าเห็นอาการ
ของท่านกำลังจะปล้ำภูมิจรยาสาวของท่านเป็นผู้
ร้ายทำการขู่เข็ญเจ้าทรัพย์ไปให้ เสรးหี
ก็พิศอบยิ่งไปช่วยประคบประหงมเป็นอันดี และ
เล่าความจริงใจของข้าพเจ้าให้ท่านฟัง ท่าน

ส่งสารเลยขอมยกไทยให้ โดยที่ไม่เอาความ
แล้วส่งให้ปล่อยตัวข้าพเจ้าในวันรุ่งขึ้น, ยท
เวียนที่สอนให้ ข้าพเจ้าให้รู้ จักไคว่ตรงของ กักข
bung! bung ทักข้าพเจ้าตลอดคืน และทิ้งพยาน
ไว้เป็นลายเต็มหน้าข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าคิดถึงคำแข่งของแม่เขี่ยจนมาได้
ในขณะที่เกิดขึ้นมาก็พอขึง “ขอให้ลูกตำรวจ
จับ” อ้อ! ซอภกลอขึง คึกคึกสัทขึงแม่คุณ
นักแต่เป็นนายตำรวจพญาไท ถ้าไปโดน
นายตำรวจทอนแล้ว กว่าจะได้มาเล่าเรื่อง
ให้ท่านฟัง อย่างน้อยๆ ก็คงอีก ๓ เดือน และ
ยิ่งกว่านั้น เรืองนจะไม่มี รก อยู่บนน้ำกระต่าย
ไทยเขมมอันมีค่าเลย:

อัศวินใหญ่

โรคโรหิต

แปลและเรียบเรียงจากฉบับของ
เฮย์ไรเตอร์แอร์บาร์ท.

(ต่อจากหน้า ๘๐๓ ฉบับ กันยายน ๒๕๗๐)

บทที่ ๒๔

อัมสเตอร์ดัมไปแกสเก็บบลีย์ท.

อีกสักครู่หนึ่งต่อมาเราก็ออกเดินทาง, และว่าเริงของชั้นส์ทำให้ อื่นซบมแน้มแจ่มใส
ละครโบราณ อันเต็มไปด้วย ความ ประหลาด สมใจข้าพเจ้า.
พิศวงไว้อย่างเหลือ. ข้าพเจ้าจึงให้แม่เฒ่าหนึ่ง ตลอดจน, ข้าพเจ้าเคยเห็น หล่อกัน มีหน้า
ไปบนแคร่ไม้ไผ่อันข้างหน้า, ตัวข้าพเจ้าเอง ตามคร่ำหมองครวญเคียวเท่านั้น. คือขณะที่สุด
นั่งตามไปข้างหลัง, เพื่อมีโอกาสได้ดูแล แผลวป่าหวิรหวิโคร์ ของหล่อนโคกหินหายไป
หล่อนด้วยควมระมัดระวัง. อนึ่ง, ได้เกิดเหตุ ในพุ่มไม้. เราได้พยายามค้นหาเป็นครั้งใหญ่
ให้ชั้นส์เห็น. “พี่เลี้ยง” หล่อนตลอดทาง, ถิ่นปะ, จึงจำใจต้องออกเดินทางต่อไป. เจ้า
เพราะรู้ลึกกว่าเจ้า ซัดเตนค็อก ซัดคัยผู้ นม ชันส์เข้ารีตหนักที่เป็นผู้ปล่อยโยนหล่อน, อธิ-
ไหวพริบชินกับข้าเป็นอันมาก, สามารถใช้ ขยายฟังเป็นภาษาอังกฤษกระรุงกระวังปนกับภาษา
ตาลายกึ่งกับว่าคำเพิ่มเติมสัประสรรระวัง ปล่อยเถิดว่า ที่เจ้าสัดคัยเลี้ยงไม่เชื่อใจไม่ยอม
หล่อนอย่างไว้วางใจได้. นิสัยอันตลอดกระนอง อยู่ด้วยกันเป็นเพราะมันก็ถึงแม่ของมัน, ซึ่ง

พ.ศ. ๒๔๗๐

พระพรหม เขา มั่นไผ่นัน คุยน การโศกเศร้า เกิน
ส่วนไป, จะเป้นแนวเป้นกรรมกิตติ์แล้ว ๆ.
อินชระพังเสียงเจ้านักสอนศาสนาผู้หนึ่งหรือไม่ว่า
ปรากฏ, ทวายนแต่ว่าหล่อนยังคงยืนเสียดาย
มันอยู่นั่นเอง.

วันนั้นเราเดินทางกันเร็วมาก, พอตกเย็น
พระอาทิตย์จวนจะลับขอบไม้ก็ข้ามสันเนินภูเขา
ไฟซึ่งเป้นเทิวาล้อมรอบเขตคันครโคโร. เรา
เดินลัดลงไปยังเชิงเขาฟานนอก, หยุดพัก
หุงหาอาหารสู่กันกินเป้นที่สำราญ. คืนนั้นเรา
นอนหลับอย่างผาสุก, ค่อยโยโยไฟที่ลุกลาม
ตายสิ้นยามระแวงระวังอย่างกวนขื่น.

ไม่ไกลจากค่ายที่เราตั้งค่ายพัก, มี
แท่งหินลักษณะคล้ายเสา คั่นมหัมา ตั้งอยู่โดด
เดี่ยว. เสาหินอันงามด้วยธรรมชาติมี ส่วน
สูงประมาณ ๑๐ ฟุต, รอบ ๆ เกลี้ยงเกลากัน
มิผู้มาซุกซน. แท้จริงเสาหินประหลาดคั่น
เราได้เคยผ่านมาเมื่อคราวเดินทางไปนครโคโร.
เป้นเพราะกำลัง เกือบพันด้วย การที่ได ะแวก
ระวังตัว, ข้าพเจ้าจึงไม่คอยจะใคร่สังเกตให้
แม่นยำนัก มายคืนเมื่อพิจารณาอย่างละเอียด
ถึฉนวน, รู้สึกว่าเป้นของแปลกประหลาดน่า
พิศวงพิศ.

ตอนเย็นที่เราเดินทางมาถึงที่แห่งนั้น, พระ

อาทิตย์กำลังตกดิน, ฉายรัศมีสีเหลืองอ่อนจัน
ต้องเสาหินซีกหนึ่งงามอร่ามตา. เราแลเห็น
เงาค่ายาวทอดไปไกลลิบ คล้าย กับ พรหมทาง
ข้าพเจ้าชวน อัมมะ โลไปแกส เดินทางครุฑ ๆ,
หวังประ โยชน เพื่อ ะระเตรียม ทางหน ที่ โลใน
คราวจำเ็นด้วย. อัมมะ โลไปแกสยังเชิญ
แหงนหน้ามองขึ้นไป ยนยอกเสา ประหลาดนั้น
และร้องอย่างกระหนกตกใจ. ข้าพเจ้ามองขึ้น
ไปบ้าง, แลเห็นร่างมนุษย์คลุมผ้าขาวนอ
ยนยอกกระหังคล้ายพระเจ้าลงมาโปรกสัตว์.
แสงประกายเหลืองอร่ามจับตัวผิวฉ่างมตา. ข้าพ
เจ้ายืนตะลึงไม่ต่างไปกับชนซูล, แท้ไม่เชื่อ
ว่าเจ้าของร่างนั้นคือ พระนางอัสติภา—ราชินี
ผิวขาวอันเราได้จากมาไม่ทันข้ามวัน!

เชยยกกายส่ง, แลยกวงพักตร์ ให้เราเห็น
อย่างถนัดชัดเจน. ข้าพเจ้าสามารถเห็นสาย
ตาอันดำ เป้น นิลสนิท ของ เชยประหนึ่ง อยู่ใน
ระยะอันใกล้ซีก. ยิ่งคำลง, ร่างเชยก็ยังเป้น
แสงเรืองเด่นราวกับฉายไว้ด้วยฟอสฟอรัส. งูที่
ทำด้วยโลหะพันรอบสะเอวยังเกิด รัศมีพราวผก
ธรรมคา. นั้นมีว่าเป้นครั้งสุดท้ายที่ข้าพเจ้า
ได้เห็นดวงพักตร์ของเชย.

พอเดินทางมาถึงกลางที่ลุ่ม อันไพศาลซึ่ง
เกือบจะทำให้เราหลงตายเมื่อคราวก่อน, ทาง

โลกวิทย์

กุล

ยังมีอัญมณีแยกออกเป็นสองแฉ่ง. ผู้นำทางยืนสังเกตอยู่ขณะหนึ่ง ในที่สุดก็ตกลงจะเลือกเอาทางข้างขวา. ชันส์ซึ่งคุมอินชไปข้างหน้าข้าพเจ้าเล่าให้ฟังว่ายังไม่ทันจะก้าวออกเดิน เจ้าคนนั้นก็ล้มลงเฉยๆ, แลไปอยู่เบื้องหน้าเห็นพระนางอิสมาอีลคลมผ้าขาว, โยโกมิให้ไปทางซ้าย. อินชเองรีบวิ่งว่าหล่อนก็เห็นเหมือนกัน. ข้าพเจ้าได้ฟังแล้วก็รู้สึกประหลาดใจไปณบัดนั้น.

น่าจะเป็นด้วยเธอเป็นห่วงเกรงเราจะได้รัยอันตราย, จึงอุตส่าห์ติดตามมาหามไว้ทันทั้งที. ถ้าแม่ ชันเดินต่อไปอีกสักสิบกว่าหลาแล้ว ก็ระกลายเป็นเหยื่อของหลุมโคลน มฤคยูอย่างไม่มีขุ่ยหา. ข้าพเจ้าลงจากแคร่ไปตรวจดู, เห็นเป็นหลุมใหญ่มาก, มีกำลังผูกแรงที่สุด, นักขอมบุญคุณเธอเป็นอย่างยิ่ง.

ข้าพเจ้า ไม่อยากจะ ขรรขยาย การเดินทางให้ชักชวนนี้, ขอสรุปความเอาไว้ในที่นี้ที่เราที่ผ่านที่ลุ่มนั้นมาได้ โดยสวัสดิภาพ. ข้าพเจ้าขอยกให้ลูกสมุนทนายลาลา กัลย, แล้วก็ออกเดินทางข้าม แม่น้ำแซมบัส มาสู่ หมู่บ้านสตราทเมอ โดยลำพัง.

เกวียนและ โคของเราอยู่เรียบร้อย, เจ้าชูลคนเฝ้าออกมาต้อนรับอย่างกตัญญู. โท-

มาซโซ กล่าวว่าไม่นึกฝันเลยว่า เรามีชีวิตรอดกลับมาได้. ข้าพเจ้าเล่าให้แกฟังว่าโรเบิร์ตสันผู้เป็นนายได้เสียชีวิตไปในการช่วยให้อินชพ้นภัย, และกำลังช่วยอย่าแย้มพรายให้อินชรู้เป็นอันขาด. โทมมาซโซแสดงความเสียใจเป็นอันมาก. แต่การที่อินชพ้นภัยกลับมาได้นี้ทำให้แกมีส่วนกำไรอยู่บ้าง, พอชดล้างความทุกข์ โทมมาซโซได้.

อินชดูเหมือนจะจำบ้านเก่าของ หล่อนไม่ได้, ลาเราไปนอนด้วยใจความตั้งใจ. รุ่งเช้าชันส์มาแจ้งว่าหล่อนเปลี่ยนแปลงไปมากและมีความประสงค์จะสนทนากับข้าพเจ้า.

ข้าพเจ้า ออก มาพบ หล่อนในห้อง นั่งเล่น. หล่อนสวมเครื่องแต่งกายแบบยุโรป, ทำให้เปลี่ยนรูปไปจนละคนทีเดียว.

“มีสเตอร์ควอดเรอร์แมนคะ.” หล่อนเอ่ยขึ้นก่อน, “คิดนึกคิดว่าคงจะขยับเป็นอะไรไปแน่นอน. คิดนึกจำได้ว่าท่านออกไปล่าตัวฮิปโปกับคองพ้อ, แล้วตั้งแต่นั้นก็ไม่มีรู้เรื่องอะไรอีกเลย. นี่เรามาจากไหนกันคะ? คุณพ่อคิดนึกไปไหนเล่า?”

ข้าพเจ้าก็อึ้งอยู่ครู่หนึ่งจึงตอบว่า.

“ฉันเสียใจมาก, แม้อินช. คุณพ่อเขอดีแก่กรรมเสียแล้ว.”

พ.ศ. ๒๔๘๗

อิสมาเทว

หล่อนสั้, เหยหนอันคว่ำหมองมอด
ข้าพเจ้าแล้วกลับกพันเพื่อช่อน หยกน้ำตาซึ่ง
ไหลลงอายแถม.

“ฉันแทบไม่อยากจะทำอะไรเลย” ข้าพ
เจ้าว่า, “โปรดกินว่านของธรรมชาติเสียเถะ
นะจ๊ะ. ท่านถูกไอส์คิวพวกนั้นเหยียบเอาบอย
ข้าจนสิ้นชีวิต. ฉันพยายามขึงกันจนสุดความสามารถ,
แต่โชคไม่อำนวยเลย.”

หล่อน พึมพำ สวทมนตร์ วิง วอน พระเจ้า.
ในที่สุดกล่าวถามข้าพเจ้าว่า,

“นี่พวกผู้หญิงกับพวกเด็กไปไหนเสียหมด
ล่ะคะ?”

“เมื่อคุณพ่อเธอถึงแก่กรรมแล้ว, พวก
นี้ก็อพยพหนีไปจนหมด.” ข้าพเจ้าโกหกให้
ฟังอย่างไม่กระดากปาก, เพราะแท้ที่จริง
ท่านคงยังจำได้ดีกว่าเจ้าพวก มนุษย์ ก็นคนจับ
เอาไปฉีกเนื้อกินจนสิ้น.

คุยกัณอีกสองสามคำข้าพเจ้าก็อำลาหล่อน
กลับมากัก.

วันต่อมาอินเษตามถึงเย็นนี้สาวใช้ ซึ่งถูก
พวกเรชุยย่างกินเสียแล้วนั้น. ข้าพเจ้าโกหก
ให้ ฟังว่าเย็นใช้ตาบะหว่างทาง. หล่อนได้
ฟังแล้วก็แสดงความเศร้าโศกเสียใจเป็นอันมาก
เมื่อหวน คิดถึง อนินหาร อันศักดิ์สิทธิ์ ของพระ

นางอิสมาเทวไว้, ก็ให้รู้สึกประหลาดใจ
ไม่หาย. แม้ที่เดียว, คงไม่มีอะไรในโลกนี้
ที่ทำให้ อินเษหลงลืมเรื่องราวหลัง ๆ เสียสิ้น,
นอกจากถ้อยคำของเชอที่กระซิบเป็นเชิงขมขื่น
ที่ช่องโศกของหล่อน. ข้าพเจ้าแทบไม่กล้า
ว่าความจริงของราชินีผิวขาว ผู้นี้ จะกินอาณา
เขตกว้างไพศาลไปเพียงไหน. เธอจะ ไม่มี
เล่ห์กะเท่หื้ออะไรอย่างเชอหรือ? อย่างไรก็ดี,

อย่างน้อยเธอจะต้อง เป็นผู้ ขำขันขำฉาวในทาง
จิตตศาสตร์ ผู้หนึ่ง.

เราพักอยู่ที่สตราทเมื่อสองวัน. ในวันที่
สามข้าพเจ้าบอกอินเษว่า จะต้องขอลาไปก่อน
แล้ว. หล่อนได้ ฟังก็เริ่มมีกิริยาเหงาหงอย
เหมือนไร้ความสุข, คอยว่าหล่อนอยากจะ
ตามข้าพเจ้าไปนาคัลด้วย, ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะ
หล่อนไม่สามารถจะทนความอ้างว้างว่าเหงาของ
ชนบทที่อาศัยนั้นได้ โดยปราศจากมิตรสหาย.

อินเษพาข้าพเจ้าไปคองส่วนตัวของโรเบิร์ต
สัน, ซึ่งอยู่ใต้ ฟันห้องนั่งเล่น. เราพบถึงเหล่า
หลายถึง, ล้วนแต่เต็มไปด้วยน้ำชูหัวใจของ
ความส่ายสว. อินเษนำไปเลิกแผ่นอิฐออก
สองสามแผ่นแล้วก็หยิบถุงทอง ออกมาเป็นจำ
นวนพอจะทำให้เป็นเหรียญได้ ในพริบตาเดียว!
“นี่เป็นมรดกที่พ่อเธอเหลือไว้ ให้ดิฉัน”

โลกโรหิต

ทุต

หล่อนพบเศร้า ๆ.

ข้าพเจ้าพระยักหน้า

“โปรดเก็บไว้ เป็นความลับ. มันอาจจะทำให้เราเสียชีวิตได้ก็ ๆ. เขาเตรียมตัวละนะ, เราจะออกเดินทางวันนั้น.”

นอกจากทองแล้ว, ยังได้พยัคฆ์ภีร์เก่า ๆ อีกหลายเล่มซึ่งเราเก็บห่อรวมเตรียมไว้บรรทุกเก็บ. ข้าพเจ้าเลือกเก็บเล่มแข็งแรงที่สุด เป็นพาหนะสำหรับนำมรดกสำคัญของอินเซไปยังนาคัล, เมืองที่หล่อนจะยึดเอาเป็นสถานที่ในวังหน้าโน้น. บ้านเรือนในนาทึนเหลือทิ้งอยู่ได้ ยกให้เป็นกรรมสิทธิของ โทมาซโซ, ชายคนใช้ผู้ซื่อสัตย์ของโรเบิร์ตสัน. โทมาซโซยอมตกลงว่า จะส่งเงินรายไต่ครั้งหนึ่งไปฝากแบงก์ในนาคัลในนามของอินเซทุก ๆ ปี. นับว่าได้ คึกการะในเรื่องทรัพย์สิน เหล่านั้นไปได้ส่วนหนึ่ง.

เช้าวันหนึ่ง ขณะที่เรากำลังเดินทาง ข้ามหน้าไปยังนาคัล, ข้าพเจ้าถามอินเซว่า,

“เฮอ, นั่นนะ, แมอิมเซ, รู้สึกอย่างไร สรรพเมื่อมันเกิดขึ้นใหม่ ?”

หล่อนยิ้มเศร้า ๆ แล้วตอบว่า,

“เปล่าเลยค่ะ ! สรรพเมื่อคืออนรกของที่ดิน. ก็กว่าจะไม่เหยียบไปอีกเลยจนตลอด

ชีวิต !”

เป็นวันหนึ่งที่เราถึงแกนซูลซึ่งอัมสเตอร์ดัม. โดโปแกส ยดกว่า จะต้อง ระวัง ตัวให้ หนึ่ง เพราะ โกลด์คอปป์กับแห่ง ราชบัลลังก์หลวงซูลมาก. ข้าพเจ้าทราบมานานแล้วว่า ซูลมีสัตว์รอบเหล่าหนึ่ง, คือชาวซูลฝ่ายหลวงอื่นมีชื่อว่าโยเป็นหัวหน้า, การอาชญากรรมร้ายเอาชีวิต ซึ่งกันและกันนี้ ยังไม่เจือจางไปเลย, กลับระทวักตามวันเวลาซึ่งล่วงไปเรื่อย ๆ นั้น.

ในตอนเย็นวันนั้นเอง, ยังไม่ทันจะเตรียมตัวให้ พร้อมสรรพ, มินักรยชาวซูลเหล่าหนึ่ง ปรากฏร่างออกมาจากชายป่า, เขาล้อมพวกเราไว้ โอบรอบแต่ต่าง ๆ, คล้าย ๆ ผึ้งสุนัข ซึ่งขึงมุ้งหึ่งจะเคี้ยวเนื้อแกะอื่น อันเป็นอาหารโอชะรสของมัน. เจ้าหัวหน้าสั่งลูกน้องคนหนึ่ง ให้เข้ามากล่าวแจ้งต่อข้าพเจ้าว่าที่ท่าเช่นนั้นไม่ใช่จะ ใดเลยของดังข้าพเจ้ากลัว, เป็นแต่เพียงว่า ถ้าแม่ ข้าพเจ้ายอมส่งตัวอัมสเตอร์ดัมไปให้ โอบ ลม ลม ลม ลม แล้ว, ก็ระพากัน หลีกทางไป. เจ้าหมอนั้น ชูส้าทิมว่า ฝึ ขัดขึ้นประการใดระปรัยไทยถึงตายทั่วทุกคน.

เมื่อได้ รับคำลัทธิขอครัดครอง ของข้าพเจ้า

พ.ศ. ๒๔๗๐

อดีตแก้ว

แล้ว, เจ้าทูตนั้นก็ถอยออกไปแจ้งแก่นายของ
มัน ซึ่งยืนอยู่ห่างออกไปสัก ๕๐ หลา. ข้าพ
เจ้าแลเห็นเดินเดียวเข้าไปที่แถวมัน ซึ่งอัมม
โปลแกสซ่อนตัวอยู่. ขุนชูตโผล่หน้าออกมา
กระซิบว่า,

“ท่านมະคามาซัน, คราวนี้เห็นจะเป็นครั้ง
สุดท้ายของข้าแล้ว. อย่างไรเสียก็ถึงหนั
หามาหนีใหญ่ไปไม่พ้น. แต่ถึงกระนั้น, ข้า
ก็จะขอสู้จนยับยั้ง!”

หยุดครู่หนึ่งอัมมโปลแกสกล่าวต่อไปว่า,
“อย่าตกใจ. ท่านจะไม่เป็นอันตายหรอก.
ไอ้หมามันมันมุ่งแต่เลือกของข้าเท่านั้น. ให้ข้า
ตายแต่ผู้เดียว! อย่าขยับเข้ามาช่วยเหลื
ภัยของเพื่อนซี้. ฮะ! ฮะ! ข้ามองเห็น
แม่หมาอีกแล้ว. เมื่อครั้งก่อนข้าพยหล่อน
แต่เพียงชั่วคราว. หนัคงจะได้เห็นหน้ากัน
เป็นนิรันดร์. อาฮา! อินทโกสแกสจะ
ต้องก้มเลิกให้อัม!”

ข้าพเจ้านิ่งด้วยความตกใจ, ไม่ทราบจะ
ตอบว่าอะไร, คิดว่าอย่างไรเสียอัมมโปล
โปลแกสก็คงไม่สามารถหนีออก คงเสียเปรียบ
ไปได้.

แล้วขุนชูตกล่าวต่อไปอีก ด้วยสำเนียงอัน
แจ่มใสปรกติไม่สิ้นสะท้าน.

“ท่านมະคามาซัน, ท่านต้องไม่เกี่ยวข้องกับ
กับข้า! ปล่อยให้ ข้าตายแต่ผู้เดียวเถิด. พ
พยายาม ปลูก ปลูก รักษา แม่หนู นัยน์ตาเศร้าให้
ตลอดไปถึงนาครี โน้น โดยสวัสดิภาพ. ถ้าแม่
ท่านไม่เชื่อข้า, ชีวิตของหล่อนก็จะเป็นอัน
ตรายอย่างน่าสมเพช, ถึงคราวของข้าแล้ว,
ปล่อยข้าเสียเถะ. คอยนั่งดูเถิดกันว่า อัม
มโปลแกส กับทหารค่ายาก เพียงสองสามคน
จะรบได้ กี่วันเพียงใด. คอยดูข้าว่าขวานให้
เต็มตาเถิดท่าน!”

เวลานี้, ปล่อยให้เวลาล่วงเลยไปเกือบ
สองนาทีก่อน. หนัโคสนี้ได้ยินเสียงโธ่แห่ง
ทั้งมาทางหลังเหลียวไปดู, แลเห็นเจ้าฮันส์
เดินตรงเข้ามา.

“ทำไม, ฮันส์?” ข้าพเจ้าถามอย่าง
ไม่ตั้งใจ.

“ผมเห็นอาการค่อนข้างหนักมากทีเดียว”
ฮันส์ว่า. “ลองยิงเถะครั้น. เจ้าพวกนี้
ชั่วช้าทรุปรังลึกซึ้งของคุดพ่อ ซิกาลิ ออกจะตาย
ไป, เห็นข้าก็คุกเข่าลงมไปเท่านั้น. คุณ
ควรจะให้พ่อขุนแกสสวมคอดูกัที่ปะไร!”

ข้าพเจ้าทรงอยู่ครู่หนึ่งแล้วจึงแปลให้อัม
มโปลแกสฟัง. ขุนชูตพะยักหน้า แล้ว
ตอบว่า,

โลกวิทย์

กุล

“เจ้าวิทย์เหลือน้ำมีความคิดแค่นี้ ๆ. เอา
เถระท่าน, ลองดูก็ได้. ถ้าไม่สำเร็จยังมี
เวลาพอที่จะเตรียมตัวตาย!”

ครั้นแล้วข้าพเจ้าก็ปลุกเครื่องรางวิเศษของ
ชีกาลิส่งให้ ชวนชวลิตสวมคอ, เอาผ้าห่มพันทับ
ไว้ไม่ให้เห็น. นัยว่าเป็นคราวแรกข้าพเจ้า
ยอมพรากจากสิ่งประหลาดสิ่งนี้!

ลึกๆที่นึกเจ้าผู้ตกนรกกำลังกลับมาพร้อม
กับนายของมัน. เจ้าคือนาย พุกจาร์รับรองกับ
ข้าพเจ้าอย่างอ่อนน้อม, ปฏิญาณว่าจะไม่ทำ
อันตรายเลย, ขอแต่กับอัมสเตอร์ดัมไปแกลสคน
เคียวเท่านั้น. ข้าพเจ้าตอบเป็นลำนวนอย่างไม่
ครั้นคร้ามว่า ไม่มีใครในแดนนี้จะสามารถ
เอาชนะผู้พิชิตรูปสลักของชีกาลิวิเศษได้,
และว่าฉันจะลงเอยชนะ คุณยังได้เพิ่มเติมกัน,
ถ้าฉันไม่กลัวโรคห่ามาเอาชีวิตไปในสามเดือน
มันได้ขึ้นแล้วก็ยิ่งตาพอง, ร้องว่า

“ชีกาลิ! ชีกาลิ! โอ, ผู้—เผ—หน
—ทาง นี่หรือ? ————— ฮา, เกยวนข้า
เข้าใจแล้วว่าแต่ก่อน ๆ ทำไมอัมสเตอร์ดัมไปแกลส
จึงรับชนะจำไป. มันเป็นเพราะเหตุนี้เอง.”

“อย่าลืมว่าถ้าแก่ฉันออกอา, แถจะถูก
โรคห่าเอาตัวไปนรกภายในสามเดือน!” ข้า

พเจ้าแกล้งขำกั๊ว.

“ขำแล้ว!” มันคอยเสียงสั้น.

ในที่สถเจ้าหมอนั้นขอร้องให้ ข้าพเจ้าเรียก
ตัวชวนชวลิต ออกมาพบด้วย ซึ่งข้าพเจ้ากระทำ
ตามด้วยความเต็มใจ.

อัมสเตอร์ดัมไปแกลสเดินออกมาจากข้างเรือน
อย่างองอาจ, ตัวค้ำผ้าแดงเกดทั้ง, แลขอให้
เห็นรูปสลักศักดิ์สิทธิ์ซึ่งห้อยอยู่ที่หน้าอก. ชวน
ชวลิตเห็นท่าค้ำขวานคู่ชีวิต, มอง ดูหน้า
ประจักษ์อย่างเทียมเกรียมแล้วกล่าวว่า,

“นั่น, เจ้าเพื่อนยาก, ข้ายมริบอย่าง
ลูกผู้ชายว่าข้าแท้! แต่อย่าทงเงไปก่อนว่า
เจ้าชนะข้าได้เพราะความฉลาดของข้า, ไม่ใช่
เลยเสีย! ข้ายมครวณก็เพราะเห็นแก่สหาย
ผิวขาวทนต์ถิของข้าออก. หาไม่แล้ว, เจ้า
จะโคตข้าแต่เมื่อชวน เล่มนี้โคตเคอกระดก
พวกเจ้าหมอนั้นสลายไปแล้ว! ข้าคดกลใจ
ยินดีจะไปสู่ สำนักชีทัวโย พร้อมด้วยตัวเจ้า,

ขอ รับรอง ว่า จะไปอย่าง ลมมลมมม ที่สุดการ
ครั้งนี้จะเป็นการใหญ่ซึ่งเกี่ยวกับชีวิต ของข้า,
ฉะนั้นขอเจ้าผู้เป็นลูกผู้ชายในกั๊ว จงสาธยาย
ก่อนหน้ารูปสลักศักดิ์สิทธิ์ เสียก่อนว่าเจ้า จะให้
เสรีภาพต่อข้า, ไม่ก็ทราภัยกับกลอกด้วยเล่ห์
หนังกดโก, ข้ายินดีจะเผชิญหน้ากับนายของ

เจ้าอย่างไหนก็เลวนัก, ะไ้ ไ้เลียง ซ้อ
พิพาทให้ถึงที่สุด. ยิ่งง, เจ้าจะยอมสยาสล
ใหม่? อย่างนี้ถ้าแม่ ไม่ซ้อสค์ตัวก็ด้อยค่า
ของเจ้าไซ้, แสงเดือนแสงตะวันจะไม่ผ่าน
นัยน์ตาเจ้าอีกเลย!”

เจ้านายทองคนนั้นยอมตกลงด้วยทันที. พอ
เสร็จคำสาขาวแล้ว อัมสเตอร์ ไ้ไปแกสก็เลียงมา
หาข้าพเจ้า, แสงพิศาจาประหนึ่งว่ามีความ
อาลัยที่จะต้องจากกันไปคราวนี้.

ตอนพลบพอเข้าไ้, ข้าพเจ้าพเจ้าแกสหรือ
เจ้าของออกมาแบ่งให้อัมสเตอร์ ไ้ไปแกสเพื่อติด
ตัวไ้ยังสำนักชั้วไ้. ขณะนั้นเรามีโอกาส
สนทนากันอย่างใกล้ชิด. ชนชูลแอบกระซิบ
บอกว่า, “ไ้ ฝนตกหลุมอย่างทรงพิศตก
หล่มที่เคียว. มันช่าง ไม่ระแวงว่าข้าจะหรือ
จะยอมเอาชีวิตไปทิ้งเสียง่าย ๆ. กันนี้ข้าจะ
ต้องลาก่อนแล้ว, คิดว่าจะตามมันไปสักครั้ง
ทางก็จะหายไปเสีย. เสียหายที่ไ้ไม่สามารถ
ไปส่งท่านถึงแบล็กคลุฟไ้, แต่ข้ามันใจเสมอ
ว่ามิวันใดวันหนึ่งก็จะต้อง ไ้ พยกันอีก เช่นแท้.
ท่าน มะคุมะฮัน,” แล้ว ชนชูล หยุตกลืน
น้ำลาย, “เมื่อทวนคิดไ้ถึงการผจญภัยของ
เราที่ผ่านมาแล้ว ทำให้รู้สึกว่โลกนี้ช่างเต็ม
ไปด้วยความประหลาดพิศวง, ความข่า, ความ

อะไรต่ออะไรหาที่สุดไ้ไ้. ผ่าซ้, มันล้วนแต่
ข้ามันึกมันว่จะ ไ้พยกันนั้น. ข้ามันึกเลียวว่
ในกาพิชยนี้ จะมีหญิงสาวงามพร้อม ทั้ง
อำนาจ ทั้งร่างกายเช่นเจ้านมุลลาตั้น. ในทำ
นองเดียวกันก็ไ้มันว่จะ ไ้ประลองฝีมือ อย่าง
สนุกกับเจ้ายักษ์ ไ้ใหญ่เรซ, ซึ่งดูเหมือนจะเป็น
มนุษย์คนแรกที่ทำให้ข้าพิศเพลิน เสน่สมตัว.
ท่านทรีกของข้า, ข้าขอออกอย่างจริงใจว่
รางวัลอันมีค่าสูงที่สุดสำหรับกาเดินทาง ของ
เรา ครั้นนี้ ก็คือ ซัยฮันนะ เทนอเจ้า อมตะบรุษ
เรซ. ข้าพมไ้หนัก, ผ่าเถะ!” อัมสเตอร์
ไ้แกสหยุดถอนใจใหญ่ยาวครู่หนึ่ง “ท่าน
มะคุมะฮัน,” ชนชูลเริ่มกล่าวต่อไ้อย่าง
เศร้าหมอง. “ในที่สุดเราก็เดินทางมาถึงสถาน
ที่สุดท้าย—วันสุดท้าย—ชั่วโมงสุดท้าย——
คือเรา จะต้องจาก กันไป อย่างไ้ไม่รู้. แม้ว่าจะมี
โอกาสไ้พยกันอีกหรือไม่. ถึงแม้ ไ้ข้าจะ
แข็งเหมือนโคครเพ็ชร กก็, มันมันถึงรู้จัก
อ่อนแอเป็นไ้หญิง, ไ้รู้สึกอาลัยเย็นยิ่ง
ล้น. อย่างไรก็ตาม, ข้ายังอุ่นใจอยู่เสมอ,
เชื่อว่าอย่างไรเสียเราก็จะไ้พยกันอีก, เรา
คงจะตกคอกกันด้วยใจไ้. หิญาไ้กล่าวว่
ว่าท่านและข้าจะเข้าร่วมศึกกันทันครุฑมและ
จะเลียวลาลาโลกนี้. มันก็แค่จะคล้าย

โรคโรหิต

๗๓

ภัยคำพอกของเก็ก, ก็ยังเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้หัวใจชาดกheim, ทำให้ข้ามหวังว่าเราจะไ้ร่วมตายด้วยกันเป็นแน่แท้. ท่านมะคุมะซัน, เวลาที่เราทั้งคู่ถูกขัง, เจอนชีวิตจะหลุดจากร่างน, ข้ามมองเห็นคิดว่าท่านเป็นคนชนะนักรบ, ความกล้าหาญของอาชของ ท่านนั้น ยังฝังอยู่ในหัวใจมิรู้เลือนหาย, ปลุกความรักใคร่ให้กลับเข้าประเพณีญาติพี่น้องของหลานตามกันมาเสียกายนักที่โลกกลับสัจชาติ ท่านและข้าให้ต่างกันเสีย, ท่านเป็นมนุษย์ผิวขาว, ส่วนข้าดำ, ท่านมีรูปร่างเล็ก แต่ข้าใหญ่, ท่านมีใจอ่อนโยน สุภาพและเฉลียวฉลาด, แต่ข้าตัวขี้มด. ที่จริง, ความแตกต่างกันนั้นแม้จะมีอยู่เป็นจำนวน มากก็ทำให้เป็นของประหลาดอะไรไม่, ประหลาดยิ่งนักมันทำให้ท่านและข้าไม่ได้อยู่ร่วมกัน. ถ้าแม่ข้ามสัญญาซิเช่นท่าน, หรือท่านมีสัญญาซิเช่นข้า, อย่างไรเสียเราก็คงได้อยู่ร่วมกันไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่. ความองอาจกล้าหาญเป็นสิ่งที่เราทั้งสองบูชา ท่านมะคุมะซัน ก็เมื่อมีใจใคร่ต่อของประเสริฐสิ่งเดียวกันแล้ว, อะไรเล่าจะทำให้มิตรภาพของเราเจอนางไปได้. ไม่มีเสียละ! เราจะรักกันไปจนตาย!” แล้วชนซูลซ่าเลื่องตามองคบประภักษ์ซึ่งรักกลมเกลียวกันอยู่ห่างๆ “เราพวกนี้มาก

แล้วเคยไอ้ต๋นนั้นจะสงสัยเอา. ข้าต้องขอ
ลาท่านเสียเดี๋ยวนี้. อ้อ, ถ้าแม่ชีวิตข้ายังอยู่
ตราบไต่, ก็จะช่วยมาเอาทรัพย์สินไปคืนพ่อ
ชีกาติให้จงได้. ลืมข้าชีวิตสูญไปไซ้, ก็ให้
ส่งรถไปคืนเอาในรถถนนนี้เถิด."

อัมสเตอร์ดัมสไปตงซันส์ แล้วกล่าวว่า,
“ลาก่อน, เพื่อนยาก. ความฉลาดใจไหว
พริบ ของแก จะรัก อยู่ ใน ดวงจิต ข้าวนวัน
ตาย. ข้า^นน^กิต^{มา}พบคนเช่นแก, ที่ มี
โซาเรียน จาก แก ว่า มิน^{ได้}เลือกไว้ เหนียง ๆ
อย่างไร, และเง็กวางมันรักหอยเชียวเล็ก
สีที่ ไทไต่ดวงไว้อย่างไร. ลาก่อน, เพื่อนเฮย.
เชื่อว่าเราจะไม่พบกันอีกแล้วใน โลก^{นี้}. ”

อัมสเตอร์ดัม ไบโกลิสต์หันมาทางข้าพเจ้า, ยก
ขวานขึ้น คำนี้ เป็นการ คำสาเลว คำว่า เวียก
ข้าพเจ้าว่า, “บา บา! กุส อี อิมันกุส!
กุส อี ปาเกต! (ประมุขและชนกของข้า!
อัมสเตอร์ดัม ไบโกลิสต์กล่าวว่าคำยกย่องข้าพเจ้าเป็น
นายเทินเคาโดยครั้งนี้นับว่า เป็น ครั้งแรก ครั้ง
แต่เพียงครั้งเดียว, ไบโกลิสต์และลูกศิษย์คนก็พลอย
ลุกขึ้นยืนเคารพ ครองด้วย, สักสองสามนาที
ต่อมาอัมสเตอร์ดัม ไบโกลิสต์พร้อมด้วยบริวารสี่ห้าคน
ก็กล่าวคำอำลาเป็นครั้งสุดท้าย, แล้วออกเดิน

พ.ศ. ๒๔๗๐

นิพนธ์

ตรงไปยังหมู่ประยักอย่างอาหาวญ.

ข้าพเจ้ายืนมองดูคนซูลเพื่อนคู่ทุกข์คู่ยาก
อย่างสทิลอย, รู้สึกอาลัยเหมือนจะตายจากกัน.
ทีนี้ เพราะแน่ใจว่าคง จะไม่ได้พบ กันอีก จน
ตลอดชีวิต !

ฮันส์เยียงตัวเข้ามาใกล้แล้ว กระซิบ ว่า,
“ คุณบาส, นายท่านนั้นแก่เกินไปแล้ว, มิหนำซ้ำ
ยังเขารูปลดวิเศษไปเสียด้วย. ผมคิดว่าจะรอ
อยู่ต่อไปอีกคงไม่เหมาะแน่. ออกเดินเถอะ
ครับ. หรือคุณเห็นยังงี้ ? ”

“ คาขาวจริงแฮะ. นัแนะ, ฮันส์, แดคว
ระนียบดูลูกบนของเราให้มากกว่างาววิเศษแห่ง
นั้นจริงระดู.

“ ผมนับถือรูปพ่อชิกาลิ มากกว่าละ. ถ้า
ไม่ได้ แกแล้ว ย้านนมทะเละแต่กระตุหรือ ? ”
ฮันส์ตอบโดยเร็ว.

คุยกันอีกสองสามคำก็คำสนธิ. เราได้
ยินเสียงประยักของชนซูลหัวเราะว่าเรงกันไกล
ออกไปทุกทีจนในที่สุด ก็หายเงียบ ไปใน ความ
สงัดแห่งราตรีในท่ามกลางทวีปแอฟริกา !

จบบทที่ ๒๔

บทที่ ๒๕

อวสาน

ข้าพเจ้า มานั่งอยู่ตะเพาะหน้าตา
เผ่าชิกาลิในชนบทแอตคัลฟ็อกครั้งหนึ่ง !

“ เห็นไหม, ท่านมะคุมุซัน,” ชิกาลิ
“ บัดนี้ท่านก็ได้กลับมากับ สวัสดิภาพสมจริง
แล้ว ท่านมองเห็นหรือยังแล้วว่าผมมีความ
จริงเพียงไร. รูปลดวิเศษของผมไปไหน
เสียเล่า ? เอามาคืนให้ผมเสียเถิด.”

ข้าพเจ้าโศกสรวล, นั่งอยู่ครู่หนึ่งจึง
ตอบว่า,

“ เสียใจ, ฉัน—เออ—ให้อัมสะโล
ไปแกสซิมไปเสียแล้ว ”

ดูเหมือน ชิกาลิ แสร้งมอง ดูหน้าข้าพเจ้า
อย่างตระหนกตกใจ.

“ ฉันซิคคำสั่งท่านอย่างมหันต์.” ข้าพ
เจ้ากล่าวต่อ, “ แต่เห็นมันจำเอน, จำต้อง
เขาออกช่วยกู้ ชีวิตอัมสะโลไปแกสไว้ที, หา
ไม่แล้วก็คงไม่พินมื่อพวกซิคัวโยไปไก่อ.”

“ อ้อ ” ชิกาลิคราวเขา ๆ. “ ท่านคิด

โลกวิทย์

ทุก

“ว่าผมไม่รู้เรื่องนอกหรือ ?”

“เฮ้, อะไร ?” ข้าพเจ้าสวนควีน.

ชีกาลิแหวกเสื้อออก, ทำให้แลเห็นรูปร่าง
สลักคักคัสที่แขวนอยู่ที่หน้าอก—เป็นรูปร่าง
สลักแท่งเกี่ยวกันกับข้าพเจ้าให้อัมสเตอร์
แดสขยับไป !

“ชีกาลิ” ข้าพเจ้าเรียกชื่อแก่ก่อนข้า
งัก, “นั่นหมายความว่าอะไรกัน ?”

“ก็หมายความว่า อัมสเตอร์แดสนำ
มาส่งผมแล้วนี่ซี”

“ฮะ, เร็วขึ้นเชียว ?”

“เร็วของท่าน. อัมสเตอร์แดสรู้จักทาง
ลัดดีกว่าท่านมาก,”

ข้าพเจ้าครางเบา ๆ ด้วยความพิศวง, แล้ว
ถามว่า,

“เหี้ยวนอัมสเตอร์แดสอยู่ที่ไหนแล้ว ?”

“ไปแล้ว.” เป็นคำตอบ, “และจะไม่
กลับมามากเลย.”

“ไปไหน ? ประเทศขวานของเขาหรือ ?”

“อัมสเตอร์แดสได้ไปมาแล้วและสัญญา
ว่าจะไม่กลับไปอีกจนตลอดชีวิต.”

“เฮ้, ทำไม ?” ข้าพเจ้าถามโดยเร็ว

“ท่านคงจำได้ว่าตลอดเวลาที่อัมสเตอร์
แดสเดินทางไปกับท่านนี้, ลูสตาบรียหน้า
คอยครองละแวกขลุณั้น. ครั้นอัมสเตอร์

แดสกลับมาก็ทราบดีว่า ระเบิดระคายถึง
ความสัมพันธ์อันอัปลักษณ์ระหว่างลูสตาบรีย

ผู้ภรรยาของตน. นี่เราให้ขุนชูลเคื่องแค้น
ไม่ยังมีอยู่ได้, ยันคอโมนาซีหญิงกาลิเล

ด้วยขวาน, แล้วก็ทำลูสตาบรีย, ซึ่งในที่
สุดท้ายก็ฆ่าเสียอีกด้วยอินโกลิแกสนั้น.”

“แล้วเหี้ยวนอัมสเตอร์แดสไปแกสเทลิไปไหน
แล้ว ?”

“ผมทราบดีไม่ได้, ท่านมะคุม่าซัน”

ชีกาลิตอบ. “แต่คิดว่าคงจะเป็นนักเร็ว
รีบไปตามขบวนการ. ท่านไม่ต้องกังวลว่า

จะไม่ได้พบเขาอีก. ผมขอพยากรณ์ไว้ว่า
ท่านจะพบอัมสเตอร์แดสอีกในวันข้างหน้า

โน้น”—จะพบเป็นครั้งที่สอง—คือว่า, แล้วก็ตาย
จากกันไปทีเดียว.”

เงี่ยกันครู่หนึ่ง. แล้วชีกาลิถามว่า,

“พระแม่อิสมาได้ส่งข่าวอะไรมาให้ผม

๓ การพบระหว่างแอลแลนควอเตอร์แมน และอัมสเตอร์แดสในเรื่อง “พระนาง
พีพระนางน้อย”—ผู้แปล.

พ.ศ. ๒๔๗๐

อิสานเทวี

บ้าง ?”

“สิ่งฉันมีว่าท่านไปเข้าฝันคนใจจริง”

“อ้อ,” ชิกาลิพิมพ์้า, “และรับสั่งว่าอะไรอีกไหม ?”

“รับสั่งว่า—” ข้าพเจ้าตอบ “ในที่ลึกซึ้งที่วาโยจะเป็นผู้พาแพ้น้ำท่าน. ฉันมองเห็นภาพในอ่างน้ำวิเศษของเธอ, มองเห็นชีวิตวาโยนอนเอนอยู่บนเตียง, ตัวท่านและฉันก็อยู่ที่นี่ด้วย.”

ชิกาลิ สงบใจฟังเงียบกริบ. พอข้าพเจ้าพูดจบก็หัวเราะซอขยี้, คมมือทิ้งสนั่น.

“โอโฮ ! โอโฮ !” คาหมอฉีร้องเอ็ดโร. “ในที่สุดโลกก็จะสงบ ! ถนนทางเดินจะยาวเพื่อยสอาคเคียนโล่งคา ! ชิกาลิจะอยู่เป็นสุขพร้อมกับลูกหลานหลายชั่วคน ! อ่า ! ท่านมะคุมะฮัน, ชัยชำนะที่ผสมวังมานาน ก็ตกเป็นสิทธิ์ของผมในบัดนี้. แนนอน ! คำพยากรณ์นั้นต้องเป็นความจริงโดยแท้. ภาพที่ปรากฏในอ่างน้ำศักดิ์สิทธิ์ของพระแม่อิสมาจะคลาจากความจริงไม่ได้เป็นอันขาด. ท่านได้ช่วยเหลือผมเป็นส่วนใหญ่, อุตสาห์ที่ฝ่าหนามนำความจริงมาให้ผมจนได้. นั่นนับว่าเป็นบุญคุณใหญ่หลวงซึ่งจะจารึกอยู่ในหัวใจจนวันตาย. ท่านได้

รับรางวัลของการนี้แล้วไม่ใช่หรือ ?”

“แล้ว.” ข้าพเจ้าตอบ. “พระแม่อิสมาได้นำวิญญาณฉันไปเมืองผี, พยัญทิพน้องสมประสงค์แล้ว. แต้นั้นแหละชิกาลิ, ฉันยังไม่ปลงใจเชื่อถือว่าเธอทำได้จริง. เธอต้องใช้เส้นที่กระเท่ห์มาหลอกลวงฉัน อย่างร้ายกาจ.”

“ผมกลัวพวกใต้ที่เคียว, ท่านมะคุมะฮัน,” ชิกาลิตอบ “ว่าโลกนั้นเต็มไปด้วยความฝัน. เป็นจริงเช่นนั้นไม่ใช่หรือ ? แต่อย่างไรก็ตาม ผมมั่นใจเสมอว่ามันเป็นความฝันที่มีส่วนจริงอยู่. พระแม่อิสมาหาได้หลอกลวงท่านไม่. เธอใช้ความฉลาดของธรรมชาติคนคว่ำหาสิ่งที่โลกยังไม่รู้ต่างหากเล่า.”

“จริง ! จริงที่เคียว, ท่านสหายรัก. ความฝัน ! ทุก ๆ อย่าง มันเป็นความฝัน ! แต่เป็นความฝันที่มีความจริงซุกซ่อน อยู่เบื้องหลัง, เช่นเดียวกับพระแม่อิสมาซ่อนพระพิรุณอยู่ภายใต้ผ้าคลุมนั้น. ท่านเผยผ้าคลุมนั้นออก, แล้วท่านแลเห็นสิ่งประหลาดงามน่าพิศวง ซึ่งทำให้ท่านต้องคุกเข่าลงแทบไม่รู้สึกรู้สีกตัว. อ้าฮ้า ! นั่นเป็นความฝันหรือไม่ ? อันชีวิตของเรานี้ย่อมเปรียบเหมือน หนทางที่ยาว ย่าง สั้น ย่าง และทะลุซดะย่าง รายวันย่าง.

โศกโรรหิต

ตุล

เมื่อถึงเขากำเนิดมาแล้ว ก็จำต้องก้มหน้าเดิน
ไป จนถึง ที่สุด ของมัน — คือ ความ มรณะ.
ทุก ๆ วัน ทุก ๆ ชั่วโมง, เราทั้งหลายต่าง
ก็เดิน วงเวียน อยู่ในทางแห่งความฝัน, เดิน
คล้ายคนตาบอด, สดแล้วแต่ทางระคนไป
ทางไหน. ผมว่ายังงี้ถูกไม่ใช่หรือ ?

“อา! ท่านมรคมาชัณ, โลกเราเนี่ย
เวียน หลังใหญ่ ที่ แวก ล้อมไป ด้วย ความ ฝัน.
แต่อย่างใด ก็, ก็ยังห่อหุ้มเอาความจริงไว้
อย่างมิดชิด — ความจริงที่มันชยคนจะ ค้นพบ —

คือความจริงที่เผยทางให้เราเห็นว่านิพพาน คือ
อะไร — อยู่ที่ไหน. โอโฮ! ท่านมรคมาชัณ,
ภายหลังลัทธิวัชราก็คือเวลารุ่งอรุณ, แต่ภายหลัง
ความตายนั้นจะเป็นอะไรหนอ — — ? นั่น
เป็นปัญหาที่ท่านจะทราบได้ ในวันหนึ่ง. ฝ่า
คลุม พระพิภคร์ พระแม่อัสนา จำต้อง เผย ออก
ในคราวหนึ่งคืนใด, ความลึกลับของปัญหา
ชัณ ก็จะต้องเผย ออก ในวันใดวันหนึ่ง คืนนั้น.
ท่านจะยอมเชื่อผมไหม, ท่านผู้ — ระวัง —
ตลอด — คืน ?”

๒๒๕ ตามธรรมดาโลก ชีพที่ปราศจากความรัก เป็นชีพที่ตึงเครียด แต่ชีพที่
แรงกล้าด้วยความรัก ก็ชื่อว่า เป็นเจ้าแห่งทุกข์

ของ ค. ส. พิชญาคี

โชดนักรัประพันธ์

โดย

กุมารทอง

โชคชาตา!

ก่อนที่ไต่เท้าจะอ่านเรื่องต่อไปนี้ ผมใคร่
วิงวอนให้ ไต่เท้าทุกคน เล็งเห็น—เข้าใจ—
คำที่ผมเขียนไว้ ข้างบนตัวผม ๆ นั้นเสียก่อน
หากว่าไต่เท้าเข้าใจโดยมีท้อง ลำบากลำบาก
แก่ผม ในการที่จะต้องแรงเสียดแล้ว.... ผมก็
จะไต่ขรยายให้ ไต่เท้าฟังถึงเรื่อง.... อัน
ยังเกิดขึ้น แก่ผม โดยจะเรียกว่า—โชค
ยันกาลก็อาจจะไม่ผิด แต่จะเป็นโชคก็—โชค
ร้าย—โชคปานกลางประการใด? ผมยกไว้
ให้อยู่ในวงแห่งความวินิจฉัยของไต่เท้าผู้อ่าน.

ถวนที่เท้าใด ผมก็จำได้ ไม่สู้จะแน่นัก
(แต่เกือบจำได้) คือ เกือบถึงหาคม พ.ศ.
นั้นเองแหละครับ เวลานั้นเป็นเวลาเย็นคนเฒ่า
เวลาประมาณ ๕.๐๐ ล.ท.เศษ เพื่อปฏิบัติให้
ถูกทางอนามัยและสุขวิทยา ในข้อที่ว่าให้
หมั่นรับอากาศที่ดีและบริสุทธิ์อยู่เสมอร่างกาย

จึงจะปราศจากโรคภัยเมื่อยเข้าน ประกอบทั้ง
ผมจะบำเพ็ญคนเล่นนักประพันธ์ จำเอนอยู่
เองที่จะต้องตากสมองให้ ไปร่ง (ใส) ความ
ฉึกความอ่านตลอดทั้งใจหาวิชาอะไรจะได้เยี่ยม
แหลมแม่นยำขึ้น (แต่ปวงท่านนักประพันธ์
อื่น ๆ จะไต่ข่าเพื่อบุคคล เียงอย่างผมนทรวไม่
นั้น ผมก็ตอบไต่เท้าไม่ถูก) เท้าทั้งสองของ
ผมทำมาที่เป็นมรรคเทศ, เดินเรื่อยเรื่อยไป
ตามถนนพญาไท กินฟ้ออากาศวันนั้นข้าง
ปรอดไปร่งเย็นระรื่นชื่นหทัย ของผมเสียจริง ๆ
ออกรู้สึกได้ว่า ถ้าผมได้รับประทานอาหารเย็น
มาแล้ว และได้มา (eat the air ศัพท์ของผม)
เช่นนั้นอีก คงจะยิ่งทวีความอึดมากขึ้น (แต่
ถ้ายังไม่ได้รับประทานมา ก็เห็นจะพอกยากสัก
หน่อย) พระพวย—เฮ้ย—ลม—เมื่อยยามเย็น
ว่าเพยพักอยู่เฉยเฉย จิตใจของผมเลยชัก
ท้องเป่ยกตอนว่า:—

ยามสามัคคีทวินย้ายคลาญรุมร้อน สุริย์
รอน ๆ วนจะก็ย้อยแสงศรี ลมว่าเพรววิน
กลันมาลี หมอภัยเรียกร้องพร้องระม งาม
ภูมิภาพพิศเพลินเจริญตา พระฉายยังไค
ไยสม ทากันฮังไป พะชนวนธารมณ ชวน
ชัชสมทยอกเข้านคาลัยคลอ,

ผมเดินพลางชมพลาง วนรู้สึกชักจะเย
ึงพลิกหนึ่งสี่ไทยเขม ปรจําเคื่อนที่แล้ว—
ซึ่งผมเอาคีมออกมาช่วยขันอาน ยิงอานกึ่ง
สนุก—สนุกแล้วก็เพลิน—เพลินในคารุณาแห่ง
ท่านผู้เจ้าของเรื่องได้ประพันธ์ไว้อย่างไพเราะ
เหมาะใจ รวาก็จะให้ผู้อ่านเห็นจริงไปตาม
คำประพันธ์นั้น ๆ ตอนหนึ่งในเรื่องมีว่า....
ยีนสำเนียงเสียงเพรียกริ๊งให้ช่วย หนู่ม
สำรวไล่ทันไม่ห้วนดอย มือค้อยพิชิจัยร้าง
อย่างเคาวยอย แอ้งสายสรวีละตอคน ยินให้
นาง.....

นางเองถูกผู้ร้ายวิ่งราว เพือนพระเอก
(นายสำรว) มาประสพเหตุการณ์เข้าง
ไคช่วยเหลือ แอ้งสายสรวียกขึ้นมาได้ แล้ว
สนทนาปราศัย ขอบ บุญคุณกันไปตามเรื่องใน
ที่สุด.....

ยิ่งอ่าน — ใจผมก็เลยคิดไปว่า ตัวผมไพล่
ไปเป็นพระเอกในเรื่องนั้นเสียแล้ว (เพราะข้อ

เกี่ยวข้องกับผม) และคิดต่อไปว่าถ้าถึงตอน
แม่คนนั้น กล่าวคำขอยกยอคุณ ผมแหละก็
ผมจะวางมากอย่างสง่าทูล และ ทอย
เจ้าหล่อน อย่างซึ่งผมเห็นว่า หวานที่สุดว่า
“มีเงินไหมไค” เท่าที่ฉันได้กระทำไปเช่นนั้น
ก็เพราะ เป็น น้าที่ ของฉันโดยตรง ย่อม จะต้อง
ช่วยเหลือ ขณะเมื่อได้เห็นเธอผู้เป็นเพคะ
อ่อนแอ ถูกผู้ร้ายข่มเหงแย่งชิงโดยพลการ
มีจำเป็นต้องขอให้คุณอะไร ค่ะอะไรให้มากมาย
นัก” “ผมก็ฝักยาก แต่....จำ....ขอ
อภัย...เธอ....” “ชื่อไรไม่ทราบ” เจ้าหล่อน
จะยิ้ม อย่างหวาน และหลย สายตา อันมีความ
หมายของผม เมื่อทราวย้อนแล้วก็จะ ได้ถาม
ถึงคำปลื้มของเจ้าหล่อนต่อไป ซึ่งเจ้าหล่อน
เองก็ทราวยกยอที่ระบอไม่ ถลันอนุญาตให้
ไปหาเจ้าหล่อนเสียด้วยซ้ำ ผมก็ตั้งมือขอ
ผมแก่เจ้าหล่อนอย่าง เคียวจะไม่มีรู้กว่าคนท
ช่วยเหลือ ไฉน มีชื่อเสียง เสียงไว และเมื่อ
เจ้าหล่อนจะอาดาหล่อนก็กระพุ่มนัวไว้ ซึ่ง
ผมได้ทำอาการเช่นเดียวกับคอยแทนเจ้าหล่อน
ผมมองเจ้าหล่อนจนลึบตา ฮ้าว! ลืมเร้น
กับไคเท่าไปว่าหล่อนมารดมา แต่ที่อาคาน
ขบขัน ไม่ได้ช่วยเหลือ เห็นจะเป็นเพราะตก
คั้งไปมีโชอัน หรือหล่อนจะเป็นเนอคู่กระดู

พ.ศ. ๒๔๗๐

โชคนักประพันธ์

คู่ของสมภพมิ่ง ยืนกาลให้คำคนชัยคั้งเงิน
ไม่ได้สติ และเห็นระวีงอย่างว่า เพราะ
ต่อมาหล่อนก็สมกัไ้ร่วมหัวมท่าย เป็นสาม
ภวียากันดุดค้อง ความกฏหมาย (ลักษณะ
ผิวเมี่ยมำเท่าไ้หื้อ ช้อเท่าไ้หื้อ บรรทักที่
เท่าไ้หื้อ ชยาทกรายแน้ เชิญไ้เท่าไ้ไปยี้ค)

ณวาทวิภาสทั้งแห่งชุตยัยกั ภายใ
ส่วนหลัย้านจะมีภาพมานพหมัเคล้านเคลียกั
สตรสาวอย่าง ฟันทรรษ์ เขาคนค้อสมกั
เจ้าหล่อนนัเอง ประโยคทั้งแห่งคำสนทนา
เป็นคำพุกของผมาว่า.....

“น้องรัก” (สม เย่ลิ้น สรรพนาม
เพราะอายุเจ้าหล่อนค้ออ้นกว่าผมา) มนัส
เราทุกคนในพิภพนี้ บ่อมแล้วแต่โชคชะตา
วาสนาจะยืนกาลไ้เป็นไป เช่นพี่เป็นต้น หาก
มิใช่เพราะ โชคนำไปช่วยนึ่งในวันเกิดเหตุ
นั้นแล้ว ก็ไ้ในพี่จะ ไ้ค้องมาเป็นค้วร่วมสิเนหา
ของพเลกนัจวังไหมะ?

“คะ! น้องเองก็แสนที่จะชอยคุณพระเจ้า
ผู้ทรงยืนกาลไ้ให้น้องไ้พอกัยี่สามทัก อย่างยิ่ง
ของน้อง และชอยพระคุณล่งหน้าว่า ท่านคง
จะไม่ยืนกาลไ้ให้ค้อพหิมทความอาลัย รักน้อง
เพียงชวบอ้นนะคะคุณพ” หล่อนสนอง แล้ว
มาทางล้องก็สวมกอดชิ่งกันและกัน ผมาเซย

หน้าของเจ้าหล่อนไ้ระคัยัสม เพื่อประทัย
ครวสวาทไ้เป็นรางวัลในคำพุก พอหน้าทั้ง
สองของเราระชีกกัน ก็พอกั.....

“อ๊ก! ครึก! ครึก! ครึก!!! ครึกๆๆ”
ว้าย! คุณพระช่วย!!! เป็นเสียงประคังกัน
ชน ขณะท้วงของพระเอก ค้อผมากระเด็นไป

ไกลคั้งหลายวา หนึ่งล้องกระเด็นไปคนละทาง
สองทาง นึ่งค้วลุดกระไรลิ่งหนึ่งมากระทย
ผมาโดยแรง—แรงมาก—แรงจนประมาดไม่ถูก
ว่า—แรงเพียงไร เสียงครึก...ครึกนั้นเป็น
เสียงร่าจุมพิตไปตามยาทวีลิ เสียงร้องไ้

พระช่วย ยังไม่ทรวาว่าเป็นเสียงใคร? ผมา
พยายามจะทรงตัวขึ้นแต่ไม่ไหว เพราะมัน
แสนจะปวดกัยอกไปทั่วสรรพางค์กาย สักคร
จึงรู้สึกว่ามีมือมาพยุงไ้ลุกขึ้นนึ่ง ผมาคง
ค้วด้วยความแสบ และเมยหนาขึ้นค้วที่ช่วยเหลือ
เอ๊ะ! เป็นผู้หญิงสาว—และสรวค้วยุนา แต่
เวลานั้นจักค้ว ไ้ผมาไม่อยากจะชมะไรทั้งหมค

แม้แต่จะเป็นนางฟ้าหยาดกลมา แต่สรวค้ว ก็ไม่
อยากแล ความอายก็แสนที่จะอาย อายเพราะ
อะไรนะหรือครัย? ไ้ ไ้ ไ้เท่าถามไ้ มิ
อย่างวี่ ที่ผู้ชายเช่นผมา จะยอมไ้ผู้หญิง
สาว ๆ เช่นนั้นมาช่วย ประคัย ประคอง แต่
บางทีไ้เท่า บางคน จะคั้งกระทุ้ ถามขึ้นยังว่า

กุมภาพันธ์

๓๖๒

“ทำไมถึงทำที่ผู้หญิงวิ่งเร็ว มาช่วย ประคอง
ประคองเช่นนั้นมันไม่เป็นการเซฟคอกหรือ?”
ตามที่ไต่เท้าว่าก็จริงอยู่ แต่พี่อย่า! พวกเรา
กลัวตัวเองไม่หาย คำที่เป็นพระเอก อยู่ประเดี๋ยว
เดี๋ยวโผล่มาเป็นตัวอะไรไปเสียแล้ว

เจ้าหล่อนประคองตัวผมให้ลุกขึ้น และ
นำไปข้างล่างข้างตึกข้างถนน ขณะที่
เจ้าหล่อนกำลังฝึกวิชาซึกหนว้ของหล่อนกระทำ
การปฐมพยาบาลอยู่เช่นนั้น ผมได้ยินหล่อน
ปรารภเพ่นพิสงสารว่า “ไม่ควรเลยหน้าคา
กั ๆ ทำไมมาเดินเซ่อ อยู่กลาง ถนน จนให้รถ
ของเรามาชนได้ แล้วเป็นทางแยกเสียด้วย
หรือจะหุนหวดเสียก็ไม่มี ขี้บ่นแตรราวกับแก้ว
หุระแตกยังไม่ไต่ขึ้น” หล่อนกล่าว เมื่อ
เห็นผมนั่ง หลยคาพิงคานไม่ อยู่เสื่ออน กับหลย
วาทะนี้กระทำให้ ผมแทบ จะแตก แผ่นดินหนี
ไป แต่ผมมิใช่ชนยอมหรือผู้ทมิฬเวทมนต์ที่
จะทำได้ จึงต้องทำเป็นไม่ไต่ขึ้นเสีย เมื่อ
เห็นการนานพอควรแล้ว ผมจึงแกล้งทำเป็น
ล้มตาขึ้น และเหลียวไปดูทางเข้าของรถมรณ
นั้นจอดอยู่ ซะซะ!! รถโอเวอร์แลนค์สองตอน
เยอร์ ๘๘ จอดกระห่กนอยู่ทีเดียว อ้อ! เจ้าน
เองที่กระตุ่น ผมเข้า แค่นี้ก็ ถ้าไม่ไต่เหล็ก
กันชนที่ติดอยู่ข้างหน้า ผมเชื่อแน่ว่าเดี๋ยวว่า

ผมคงได้เล่นกลอย่างนายชีบินกับ หรือนาย
อะไรไม่ทราบ ที่เข้ามา เล่น กล ใน เมืองไทย ให้
รถยนต์ที่ขยันทันออกให้ก็ข้างแล้ว (แต่ผม
จะแสดงดีกว่าเขา หรือไม่มันยังเป็นปัญหา)

เมื่อเจ้าหล่อนขึ้นตามลงแซ่และยหื้อของ
ผมแล้ว ก็แสดงความสามารถประสาอะไรผมไปส่ง
บ้าน ผมไม่เห็นมีทางใดที่คิดว่าน่าจะดีของม
เพราะผม มาครองคู่ว่า ถ้าขึ้นเดินไป ประหม่า
ไปจะดีกว่าเข้า พาลยังสงสัยหาว่าไปเดิน
พันทางกับใครมาละก็จะยิ่งชั่วร้ายใหญ่ หล่อน
ช่วยพยุงผมมาทรง และบงการให้ถนนลงที่
เขานั่งตอนหลัง เมื่อวิ่งไปช่วยเกยที่นั่งล้อมา
ให้ผมแล้วหล่อนกระโดดขึ้นนั่ง สักครู่ครู่
วิ่งไปทันที

สักชั่วโมงฟ้าทึบเห็นจะโ้ (ใจผมนึก
เถา) หล่อนก็เข้าน้ำนั้นและหันหน้ามาเป็น
เชิง ลาม เพราะ รถ วิ่ง มา ถึง ถนนพระเนียง
(ตำบลนางเลิ้ง) แล้วผมค่อย ๆ พยงตัวให้
ลุกขึ้น และขี่มือไปทางบ้านผมซึ่งยังห่างอยู่
อีกราวประมาณสัก ๓ เส้น (หรือ ๒๐ วา)
เห็นจะไ้ ใคร ๆ ในแถบนั้นพากันมองผม
เป็นตาเดียว เพราะผมเวลานั้นผมมิใช่ตัวผม
เสียแล้ว ถ้าไต่เท้าไม่รู้จักผมก็จงจำไม่ได้
หน้าตาแถมเลือกไปด้วยรอยชุมพิด แท่งถักนิฐ

พ.ศ. ๒๔๗๐

ไชนิกัประพันธ์

ก้อนหินตามขาทวิถิ ทางกองแพร, และเสื้อ
 ซากไม้ชิ้นนี้ พอมาดังประต๋าน ผนักรัย
 ก้าวลงมาจากรถ เมื่อกล่าวคำอำลาหล่อน ๆ
 มองดูผมเป็นที่สังสาร (แต่ผมขมน้อย ๆ อยู่
 ในวงหน้า) ผมมิได้พระวงหรือคิจะไรทั้งหมค
 เกินกะ โผลก กะเผลก เข้าข่านไป คุดพ้อ
 ดอนแม่ของผม พอท่านแลเห็นผมเปลี่ยน โคม
 ไปเป็นเช่นนั้น ท่านก็อะระ คึงตัง กันใหญ่
 รวากัยไฟไหม้สำเพ็งก็ไม่ว่าน

“โอ๊ย! นั่นสำรวหรือลูก? ไชนัถ้า
 คงไปคักกับใครมาเป็นแน่ก็เกี้ยว แม่ห้ามแล้ว
 ก็ไม่เชื่อ ว่าการ คยเพื่อน คยผุ่นะมันไม่คิ
 อะไรหรือกร รังแต่จะทำให้เพี้ยตัว และนำ
 ความทายนะมาส์ มีหน้าซำ....

“ไม่ใช่เช่นนั้นคอกกรัยคุณแม่” ผม
 ต้องรีบพูดคักยทเสีย “คือผม.....”
 ผมบรรยายให้ท่านฟังแต่ย่อ ๆ ส่วนข้อที่ถูก
 รดชนเพราะเพลินไปเป็นพระเอกนั้น ผมทาได้
 เล่าให้ท่านฟังไม่ (บางทีได้ทำผู้อ่านจะ
 สงสัยหรือทว่าผมคุยไม่เกินไป ในข้อที่ว่า
 ข่านผมอยู่ถนนพระเนียง ทำไมไปเดินเล่นที่ถนน
 พญาไท ผมขอกรวยเรียนและยื่นยันให้ทราย
 ว่าผมชอบเดินเล่นเช่นนั้นเสมอเป็นกิจวัตร คือ
 ผมถือว่าที่ใด แม้ปราศจากฝูงชน พลุกพล่าน

สัณฐรไปมา หรือไม่ค่อยมีเคหะสถานคังอยู่
 แล้วท่านจะเป้นที่ม้ออากาศคิยัง (สำหรัยผม)
 แค่ว่าใครจันจะเอาเขยงอย่างผมและไปเดินเล่น
 อย่างผมว่าน หากทว่าไปถูกผู้ร้ายฉกชิงวิ่งราว
 หรือถูกพวกอันธพาลข่มเหง อย่างหนึ่งอย่างใด
 เข้าอย่ามาโทษเอาผมนะครัย ผมขอออกตัว
 เสียก่อน แท้จริงมันเหมาะสำหรัยผู้ ที่ม้อทวย
 และมียานพาหนะจะซิชไปรับลมอากาศเย็น ๆ
 และชมภูมิภาพตามชนยที่ม้อทุ่งนาและอะไรค้อ
 อะไรปาดะ ขอนใช้ว่าผมจะไม่ทรายเมื่อไร
 แต่ถึงทรายก็ทำเป็นไม่ทราย เพราะที่ไมทราย
 ก็โดยที่รถยนต์ หรือ ยานพาหนะอย่างใดของ
 ผมมันไม่มันเอง ฟังแล้วเหยยเปลี่ยนครัย
 ในตอนนั้นผมอยาเจานัก และขอเรียนให้ได้เท่า
 ทรายเสียว่าผมเป็นคนช้อยานาได้เท่า)

จำเนียรกาลให้หลังมา เดือนหนึ่งเกินจะไค
 ยาคผลของผมเรียกว่าเกือบจะหายสนิทแล้ว
 แต่ยังมีรอยแห่งความกล้าหาญ ปรากฏอยู่เป็น
 ทาง ๆ เลยนึกอຍากะไปเดินเล่นอันมันสสย
 คิคตัว ฉนั้นในช่วงนาพิทาหนึ่งผ่านไป ผม
 ก็ได้มาเดินนวยนาอยู่ณแถวถนนพญาไทเช่น
 เดิมอีก เพราะ (ไหนจะเล่าแล้วก็ไม่อาย)
 จิตใจของผมเวลานั้น ชักหลงไหลเคลิบเคลิ้ม
 อยาก เห็น หน้าแม่เทพธิดาเจ้าของรถคัน ๑๔

กุมารทอง

เสียเหลือประมาณ (และผมอยากจะตั้งนามให้หน่อยว่า “แม่สวาท” ไปพลางก่อน) เพราะความวิ่งเข้าหาล่อน นำสวาทจริง ๆ เสียด้วย ความงามของเจ้าล่อนผมชอบยกย่องให้ว่าไม่ยิ่งหย่อนกว่านางเอกในเรื่องใด ๆ เหมือนกัน และก็มีเพราะความงามและความนำสวาทของล่อนนี่ จึงบันดาลให้ผมนึก... จำ.....ชอบเจ้าล่อน ดึกชอยกลายเย็น.....เสียแล้ว

เช้าของผมนะได้น้ำล้างผมเดินมาแปะระระ โกล่ทำไรหาทรายไม่ มาทรายต่อเมื่อได้มาหยุดยืนอยู่บนพนัสพานอุเทนถวาย และความคิดก็ไต่ยดื้อขึ้นโดยพลันว่า จะเดินต่อไปอีกกี่ห้อง? หรือจะยัดเอาลูกกรงสพานเย็นที่หย่อนใจ เพื่อบรรเทาความเมื่อยไปพลางก่อน การนั่งม้านั่งนี้มากกว่าการที่จะเดินต่อไปอีก จึงตกลงของคันลูกกรงเป็นรมณีสถานชั่วคราว ในใจก็ภาวนาขอให้ผีสังเทพยดาช่วยคลำให้เจ้าล่อนข้ามรถผ่านมาทางนี้อีก เพราะผมได้เตรียมปฏิวาฬสีขนไว้สำหรับเจ้าล่อนอยู่เต็มพวง รถผ่านหน้าผมไปหลายคัน แต่ก็หาใช้สักคันหนึ่งไม่ จนซักก็เกยจะทำหน้าเป็นแมวมองเสียแล้ว เลยตั้งปณิธานไว้อย่างแน่วแน่นว่า ถ้าอีก ๓ นาทีไม่มาผมก็จะ

กลับละ

๑-๒-๓-๔-๕-๖ นาทีล่วงไปอย่างรวดเร็ว ผมมองดูทางขวามือ เห็นรถยนต์คันหนึ่งแล่นผ่านพัง กลยหลัง มาแต่ไกล รวบรวมแข่งกับลมเสียง เครื่องยนต์ ครางกระหึ่มดังโกล่เข้ามาทุกที ผมก็นึกอยู่ในใจว่าคงไม่ใช่แน่ เพราะสตร้อย่างแม่สวาทของผม ที่ไหน จะกล้าปล่อยรถเร็วถึงปานนั้น... แต่... อ้า... พระเจ้าช่วย! พอวิ่งมาใกล้ราว ๒๐ วา ผมก็จั่วรถและคนขับโตะว่า โช้! แม่สวาทแน่นอน!! เจ้าล่อนไม่ทันเห็นผม เพราะมีมุ้งแต่เพียงมุ้งตรงไปแค่ข้างหน้า ไม่ได้! ต้องเรียกเจ้าล่อนให้ไต่ขึ้น เสียแรงมานั่งคอยทั้งทีเท่าเร็วเท่าความคิด ผมรีบโตะลงจากลูกกรงสพาน พลาจ้วงได้ กวรถยนต์ไปอย่างหมดสติมึนเสีย

“หยุดก่อน... นี่... จำ... หยุด... แม่สวาท....” ผมตะโกนออกไปจนแทบจะไม่เป็นภาษามนุษย์ อ้า! คำว่า ๘ ของผม คึกคึกสีทึบวิ่ง บังเจ้าล่อนให้หันหน้ากลับ มาทางหลัง และเมื่อล่อนจำผมได้ ล่อนก็รีบห้ามล้อให้รถหยุดทันที สักครู่ผมจึงวิ่งไปขึ้นหอยชัก ๆ อยู่ข้าง ๆ

“เฮ้อว่ะนี่? แหมขอบพระคุณสวรงค์

พ.ศ. ๒๔๗๐

ไซคนักประพันธ์

ถ้าไม่เป็น เพราะคิดฝันว่าเครื่องจะเลี้ยวรถ และ
หันหน้ามาครูดข้างหลังแล้ว คงไม่เห็นเธอเป็น

แน่ หายไปแล้วว่ะ? คิดฝันอยากไปเยี่ยมเธอ
ที่บ้านแก่เกรงใจ. แหม! ผู้เฒ่าเขื่องเร็วพอ
ใช้ได้กวรถคิดฝันกัน” หล่อนปร่าใส่ขพร้อม
กัยการ สรวลคึก ๆ เป็นทีขึ้น ผมเลยพลอย
หัวเราะตามไปด้วย แต่ไม่รู้ สักว่าช่วยขึ้นที่
ตรงไหน บัญหาที่โดนงั้นนอนครองไว้ว่าจะ
สนทนากับเจ้าหล่อน โอ. มายก้นมันอันตระขาน
เป็นอากาศชวาทไปเสียจนหมดสิ้น ผมรู้สึก
โกรธแค้นตัวของตัวเป็นกำลัง ที่ไม่เสียพจน์
สักทีนักหมายไว้ ให้หล่อนทราบดีว่าฉันไปทุก
ถามว่า

“รถโอเวอร์แลนค์ของคุณคันนี้ ช้อมา
เท่าไรไม่ทราบครับ” ผมถามโดยมิได้นึก
ไต่ฝุ่น—ราวกับว่าหาข้อไว้ใช้สักคืนหนึ่ง

“เท่าไรก็ไม่ทราบค่ะ เพราะเจ้าคุณพ่อ
ช้อให้”

“เจ้าคุณพ่อ”! ผมทวนคำ

“ค่ะ, เจ้าคุณ.... ไรล่ะค่ะ”

เฮ!.... หมดหวัง แม่สาวทเป็นยตร์
เจ้าคุณ.... เวลาอันผมตัดสินใจอย่างไรพิกล
เวียนให้ ไต่เท้าทราบดีว่าถูกร้องไห้ที่ไม่ใช่
จะกึกก้องไม่เชิง ฉานะของหล่อนกระทำผม

ให้ล้ม—ล้มหมกล้มจนกระทั่งโคลงสลับสัทีก
ว่า—

ความรักหรือรักพัน	พงศ์พันธุ์
กามเทพท้าวเสกสรร	สวาทให้
จนมือนปาน	จักรพรรดิ
สัมผัสเป็นคไต้	เยี่ยงนมถั่ว

ใน ที่สุดแม่สาวท หล่อน ชวน ผมให้ ไป เทียว
ด้วยกันกับหล่อน ผมปฏิเสธแต่เจ้าหล่อนก็ไม่
ยอมและชวนไปจนได้ ผมค่อย ๆ ก้าวขึ้นรถ
เวลาจะนั่งก็ค่อย ๆ นั่ง ราวกับเกรงว่ารถจะพัง
หล่อนยังค้ำให้ผมนั่งข้าง ๆ หล่อน แต่....
ไม่ไหวผมเกรงอยู่ระยะมีหล่อนเสียแล้ว หล่อน
พาผมไปเที่ยว ตามถนนต่าง ๆ และใช้ แต่
เท่านั้น หล่อนยังพลกพอว่าพรวนไปมีค่อย
ซาดปาก

“เฮอะ! หนึ่งสี่อะ ไรนะที่เธออ่าน
เสียเพลินไป วนคิดนิยายแตรแล้ว ยิบอีก เธอก็ยัง
ไม่ได้ยิน” หล่อนถาม (ที่เจ้าหล่อนไม่
ทราบนั้น ก็เพราะหนึ่งสี่ผมได้ข้อโยกเสียจน
มึนชก)

“หนึ่งสี่ไทยเขมมครับ”

“เนื้อเรื่องเห็นจะน่าอ่านทุกเรื่อง นะคะ”

“ครับ, ทุก ๆ เรื่อง ผม อาท คุย ได้ ว่า
อ่านแล้ววางมือไม่ลง และมีใช้เป็นที่ถูกใจ

กุมารทอง

๓๓

แต่เพียงผมคนเดียว ถึงท่านผู้อื่น (หมายถึงเจ้าหล่อนก็เถอะ ๗ คะ ๗ ไปตามเรื่องความดังได้เท่า) ก็เช่นเดียวกัน และไม่ เมื่อสมควรแก่เวลา หล่อนก็พาผมกลับมาเพราะหนังสือหรือ รวดคุณเกือบจะพรวดชีวิตส่งที่บ้าน และสัญญาว่าจะมารีไผ่อีก ถ้าผมเสียแล้ว” สมบัติโวหารไทยชักคั่น แก่ผมไม่รังเกียจที่จะไปกับหล่อน และเมื่อตอนที่ผมจะก้าวลงจากรถ ผมได้ถามถึงนามของหล่อน และหล่อนก็ไม่รังเกียจที่จะบอกยังหล่อน บอกให้ผมทราบว่า หล่อนชื่อ... ว่า... ชื่อ....? (ผมจะไม่เรียนก็ได้ทำให้ทราบจนกว่าได้เท่าจะทำนายว่า โชคของผมก็จะบรรยายมานะ จะคิดหรือว่าเป็นประการใด)

๒๒๖ สิ่งใดที่ท่านพอใจไว้แล้ว เกือบถึงความหลงใหล ครั้นเมื่อสิ่งนั้นพลันหลุดลอยไป จะเป็นความโล่งใจแก่ท่านอย่างยิ่ง ในเมื่อท่านรู้ธรรมดา

ของ ผ. ต. พิชญญาติ

วิชาของอินเตีย พระธนะแพทย

พิธี“กุลมงคลวาร” (วันอังคารแห่งตระกูล)

พิธีบูชาไม้ไคร้จะแพร่หลายนักในแคว้นเบงกอล่า. พิธีนี้แปลกที่ไม่มีรูปเคารพหรือปูชนียวัตถุอย่างใด มีแต่ผลพุทรา ๓๗ กับใบพุทรา ๓๗ ใส่ในงานอันเคลือบด้วยจันทร์แดงเป็นเครื่องสักการะ. พิธีนี้ทำแต่ในวันอังคารเท่านั้น,

นิยาย

ไอรสผาแฝดของพระสุริย

โชไก ผู้ที่ระกล่าวถึงในเรื่องนี้ ยังจำต้องใช้ข้าวตากเป็นจำนวนมากด้วย เมื่ออยู่ในวัยสาว เป็นผู้เคร่งครัดในการศาสนา ถึงแก่เจ้าแผ่นดินแคว้นที่ เจ้าหล่อน อาศัยก็ทรงทราบ โชไกมีกำเนิดเนื่องจากรวรรณะพวหมณชั้นสูง และดูเหมือนจะเป็นโรค เพราะไม่มีปรากฏที่ไหนเลยว่าเจ้าหล่อนเคยมีสามี.

เจ้าแผ่นดินที่กล่าวถึงนั้น ถึงคราวที่จะทรงทำพิธีศราทศพพระ เพื่อพระมารดาที่ล่วงลับ สำหรับพินินนอกจากสิ่งอื่นที่ต้องใช้ ในพิธีแล้ว

เจ้าต้องใช้ข้าวตากเป็นจำนวนมากด้วย เมื่อเกิดฝนชุก ตกพรวนาน. ข้าวเปลือกมีออกตามแต่จะทำข้าวตากไม่ได้เพราะขาดแคล พระราชาหมกขัณญา มีทรงทราบว่าหาทางแก้ อุปสรรคนั้นได้อย่างไร เพื่อน ๆ ของโชไก กล่าวกันว่า ด้วยเหตุขารมที่เจ้าหล่อนเป็นผู้เลื่อมใสศรัทธาแท้ หล่อนจึงมีอำนาจศักดิ์สิทธิ์เป็นพิเศษ พระราชาทรงระลึกถึงเจ้าหล่อนได้ จึงรีบสั่งให้หาตัวมาเล่า.

พระราช— “ไซโก, ข้าต้องการแตก
เจ้าต้องการให้ข้าได้แค่นี้ แม้แต่เพียงวัน
เกิดกับเขา มีคนนั้นข้าหมกหมักหว่าสนา
ด้วยเหตุที่จะทำพิธีศพทศพดไม่ได้อะไร”

จะเป็นด้วยเทพเจ้าทลใจให้ไซโกทลตะข
โพลงออกไป ซึ่งเจ้าทลต้องระกำใจใน
ภายหลัง—ว่า “ในวันพรุ่ง พระสุริยเจ้าจะ
ส่องแสงลงพระราชวังตามทททประสงค”

เจ้าทลออกไปจากเผ่าได้วัน พระราชทาน
สิ่งของนานาเป็นรางวัล และทั้งพระราชายัง
ระพระราชทานเพิ่มเติมให้ อีกมากมาย.

ไซโก กลับถึง ทพิทกั เริ่ม กระทำ พิธีบูชา
ตามศาสนา อ่อนน้อมให้พระอาทิตย์ ไปรค
กระทำตามพระราชประสงค์. แต่เจ้าทล
คิดว่าถ้าไม่มีอะไรนำกลับมาให้เป็นที่พอพระ
ทัยพระสุริยเจ้าแล้ว บางทีพระองค์จะไม่ทรง
ฟังคำสวาทอ่อนน้อมก็ได้. ทลเองจึงตกลงใจ
ยอมอุทิศตนเองเป็นเครื่อง สักการะบูชาพิเศษ
เจ้าทลเองกล่าวคำประกาศอุทิศตนด้วยเสียงลั่น
สั่นหูก้องออกเรอในใจนึกททททด้วยไรชอย
กล. แต่อย่างไรเจ้าทลเองก็ได้ประกาศยวารา
ตนให้เป็นพลีแก่พระสุริยเจ้า แล้วในเมื่อ
พระสุริยเจ้า จะทรง ไปรคประทาน รัศมี แก่พระ
ราชาทตามทททประปรานา. พระอาทิตย์ ผู้เป็น

เจ้าคงต้องทรงเล็งเห็นว่า เจ้าทลเองเป็นเครื่อง
บูชาพิเศษนำกลับมาต่อจริง เหลือทททท
ไม่ทรงฟังคำอ่อนน้อม หรือทรงขาดความ
กรุณาไม่เอื้อเฟื้อได้ จึงแปลงรัศมีเจ้าทล
วันตามทเจ้าทลเองขอรับ. อานาพิเศษอัน
ศักดิ์สิทธิ์ของไซโกเลื่องลือระบือไปทั่ว. พระ
ราชาทพระราชนาน ทพิทลิ่ง ของอีก เหลืออัน
เป็นยาเหน็บ ตามทททลไว้.

แต่ไซโกใจไม่คิดเลย. ขณะทเจ้าทล
อยู่โดยลำพังในเคระนั้น เมื่อนกถึงพระสุริย
เจ้าแล้วเจ้าทลเองรู้สึกททททททททท
เกล้าททท. ถ้าพระอาทิตย์ผู้เป็นเจ้าเสด็จ
มาจริง เจ้าทลเองจะควรปฏิบัติอย่างไรหนอ?
เจ้าทลเองรู้สึกกระดากทระ ต้องเป็นเจ้าสาวใน
เมื่ออายุถึงเป็นน. แต่พระอาทิตย์เจ้าก็
เสด็จมาจริง! เมื่อได้ทรงปฏิบัติกรณกิจ
เต็มวันแล้ว พระสุริยเจ้าทททททททท
เหลื่อม เขา อัญญุคค บรรพค เลี้ยวสู่เคระ ของ
ไซโก ท้าวเธอทรงเคาะประตูกลางททท
“ไซโกเอ๋ย, ไซโก เจ้าสาวของข้า ข้ามา
แล้วอย่างไรละ”

แต่ไซโกไม่ปรานาจะขานรับ กลับไป
หมกตนซ่อนอยู่ในมุมมืด พระอาทิตย์ก็ทรง
เคาะททททท ได้ยินแต่เสียงประคุ่นเป็น

พ.ศ. ๒๔๗๐

นิทานบุญของอินเตี้ย

เสียงคอยเท่านั้น. เมื่อทรงรู้สึกว่^๕เคาะเรือก
เห็นอุ^๕พอลแล้ว พระองค์ จึงทรง ครรหนัก พระทัย
ว่าเจ้าหล่อนไม่สมัครจะเ^๕็ค รับจึงและ เลยก
ลงพระทัยว่าระสมรสกันมาโดยทางญา^๕ณวิเศษ
โดยนางไม่ต้องรับรองพระองค์เลย. และพระ
สุริยเจ้าก็ไ^๕้ทรงกระทำจริงดังที่ทรงนึก!

นางวิ^๕ผู้นำเวทนา. เมื่อรู้ สักคนว่าตกเ^๕น
ภ^๕ว^๕ยาของสามีผู้ ไม่ปรากฏร่าง ใน มนุษยโลก
แล้วก็เ^๕้นแต่ โศกา^๕การ ไม่ออกนอกห้องเพ^๕ระอา
เพื่อนบ้านก็เ^๕โย^๕จ^๕นกันต่าง ๆ นานา. เวลา
ล่วงไปหลายเดือน ไช^๕โก ก็ยัง คง ประพฤติ
อาการเช่นนั้น. จึงมีผู้ ไปทูลพระราช^๕าว่า
นางคมชู้. พระราช^๕าไม่ยอมทรงเชื่อคำ^๕ทูล
แต่เม^๕ว ถูกเ^๕้าพระ ไส^๕ทหนักเ^๕้า ก็รับสั่งให้ ทา
ตัวไช^๕โกเ^๕้าเ^๕้า. นางไช^๕โกเ^๕้างกายคุมคน
มิก^๕ชิดไม่ให้ เ^๕้าเ^๕้าอำมา^๕ย์ ที่ไป เ^๕ียงนาง เห็น
พิ^๕ร^๕ และขอ^๕รับให้ นำไป^๕คามทางหลวงเลีย^๕ย
ชาย^๕้า ระหว่างทางนั้นเอง นางก็ประ^๕ศ^๕ร
โ^๕ร^๕เ^๕าเ^๕กออกมาโดยไม่มีเ^๕ใครท^๕รายเลย นาง
รับยก^๕ย^๕ก^๕ล^๕ก^๕เ^๕ก^๕ด้วยใบไม้เ^๕้างไว้ วิ^๕ม ทางเ^๕น
แล้วก็ย^๕ท^๕ร^๕ค^๕ไป. ณพระราช^๕วังนางพิ^๕ร^๕จ^๕น
ความบริ^๕สุ^๕ท^๕ของนางได้ ในไม่^๕ช้า เ^๕นที่ พ^๕อ
พระทัยของพระราช^๕ามาก ก^๕วยเหตุ^๕ที่พระองค์
ทรง^๕มั่นในความบริ^๕สุ^๕ท^๕ของนางนั้นเอง, และ

ได้พระราช^๕าน^๕ข้า^๕ว^๕ของ แก่นางอ^๕็กเ^๕นกันันต์.
ตอนเ^๕นทางกล^๕ย ไช^๕โกแ^๕ะรับ โ^๕ร^๕ส^๕ที่
หมก^๕ซ่อนไว้พาไป^๕ยังบ้าน. ถึงแม้ ว่าพระราช^๕า
ถูก^๕ลงในเรื่องความบริ^๕สุ^๕ท^๕ของนางก็^๕ดี พวก
เพื่อนบ้านยัง^๕มี โ^๕ร^๕ส^๕ประ^๕สา^๕ทได้^๕เ^๕นเสียงร้องของ
ท^๕าร^๕กออกมาทาง^๕ห^๕องของนางไช^๕โกได้^๕เ^๕น
บ้านจึงพา^๕กันเ^๕้าไป^๕ทูล พระราช^๕าให้ ทรง^๕ร^๕าย
อ^๕็ก. เ^๕ก^๕เ^๕าเ^๕ก^๕ันได้^๕เ^๕นามว่า สุ^๕ก^๕ลิ และ อ^๕ก^๕ลิ
มี^๕อ^๕ภ^๕ิน^๕ท^๕าร^๕พิ^๕เศษ คือในเวล^๕ากลางวัน เวลาที่
พระ^๕อา^๕ท^๕ิ^๕ค^๕ย^๕ล^๕้อง^๕แสง ร่างกายกล^๕ายกล^๕ยเ^๕น
โล^๕ท^๕ิต^๕เ^๕ล^๕ว มี^๕ขนาดพอเ^๕ก^๕ม^๕ซ^๕อนเท่านั้น เมื่อ
พระ^๕อา^๕ท^๕ิ^๕ค^๕ย^๕ล^๕ย^๕เ^๕ล^๕ย^๕ม^๕อ^๕ย^๕ง^๕ก^๕ม^๕ร^๕พ^๕ดแล้ว จึง^๕เ^๕น
ร่างเ^๕นมนุษย์. พระราช^๕าได้^๕ทรง^๕ฟัง^๕คำ^๕ทูลว่า
นางไช^๕โกมี^๕ลูก^๕ไม่มี^๕พ่อ ก็ยัง^๕ไม่ทรง^๕เชื่อ แต่
เมื่อคำ^๕ทูลเ^๕้าพระ ไส^๕ทหนักเ^๕้าจึง^๕ไป^๕ร^๕กเ^๕้างให้
เ^๕นาไป^๕ดูให้^๕ประ^๕จ^๕ักษ์ ขณะนั้นเ^๕้าย^๕ท^๕าร^๕กล^๕ว^๕
เ^๕้า ๘ เ^๕ือนแล้ว. ราช^๕เ^๕นาพา^๕กันไป^๕ยัง^๕บ้าน
นางในเวล^๕ากลางวัน ขณะ^๕ที่ร่าง^๕ท^๕าร^๕กล^๕ย
เ^๕นโล^๕ท^๕ิตแล้ว และทั้งนางไช^๕โกท^๕ราย^๕ข้า^๕
ล^๕ว^๕หน้า จึงนำ 'เ^๕ล^๕อ^๕ค' สุ^๕ริ^๕โย^๕ร^๕สไป^๕เ^๕ก^๕ังไว้
โค^๕น^๕ค^๕นพ^๕ท^๕ราไม่^๕เ^๕้าง จาก^๕บ้าน^๕น^๕ัก พวก^๕ราช^๕
เ^๕นาจึง^๕ไม่^๕พ^๕เห็นเหตุ^๕การ^๕เ^๕ระ^๕หล^๕าด^๕อย่าง^๕ไร.
ท^๕งพระ^๕โ^๕สม^๕น^๕ัส^๕มาก ที่นาง ยัง^๕คง^๕ บริ^๕สุ^๕ท^๕ อย^๕
อย่าง^๕ที่ทรง^๕เชื่อ

พระพรหมแพทย

ทุก

แต่บัดนั้น ศุกลี กับ อักลิ ถึงเขาคันพุทรา
เป็นสำนัก สุกแต่จะมีอะไรผ่านมา ไอรส
ฝานผ่ากว่าไค้ควยไค้ ก็ไค้เป็นอาหารเลี้ยงชีพ
ใครที่ผ่านไปไกลคันพุทราแล้ว เป็นต้องไค้ขึ้น
เลี้ยงปราศรัยควย แต่จะหาเจ้าของเลี้ยงมิได้
ทำนุทำให้ผู้ผ่านทางนั้นกลัว ขนลุก เข้าใจว่า
ผีหลอก จึงพากันวิ่งหนีไม่คิดชีวิต ปล่อยข้าว
ของตกกระຈักกระຈาย ชั่วแต่ให้ตัว รอคักแล้ว
กัน ข้าวของที่ตกหล่น ไม่ช้าก็ตกเป็นสมบัติ
ของสุริโยรสฝานผ่าไค้เจ้าของเลี้ยงนั่นเอง.

ครั้งหนึ่ง สามีพานิชเดินไปด้วยสินค้า
ผ่านมาตามลำน้ำไค้ล กับคันพุทราที่สถิตย์ของ
ฝานผ่า ทนไม่ไหวเสียดะโกนว่า “เฮ้ย! มี
อะไรในสำเนา เว้ย?” ลกเรือไค้ขึ้นเลี้ยงก็
ร้องตอบไปเล่น ๆ ว่า “ไม่มีอะไรคอกวะ”

ณบัดนั้นเอง ในลำสำเนา “ไม่มีอะไรจริง ๆ !
พานิชนายสำเนาเสียใจเป็นกำลัง แต่มิสติ ที่วัย
ขึ้นฝั่ง มองหา เจ้าของเลี้ยง แทนพุทรา นั้น
เมื่อไม่ปรากฏเจ้าของเลี้ยง เป็นมนุษย์ หรือสัตว์
เลย นายพานิชจึงกล่าววาจาถึง คันพุทราว่า
“ข้าแต่มหาพฤกษ์ ผู้ทรงมหิทธิศักดิ์ ข้า
ไค้กล่าวคำไม่จริงแล้วอย่างไร ขอไค้ โปรด

ยกโทษนาโทษสักครั้งเถิด”

ศุกลี — “เราหรือคือพี่น้องฝานผ่า ไอรส
แห่งพระสุริยเจ้า เจ้าจงนอนนิ่งมูชาเรา เพื่อ
ความสุขความเจริญของเจ้า. บุษาวาควัยลูก
พุทรา ๗๗ โยพุทรา ๗๗, ญานาคา ข้าว และ
เครื่องสักการะอื่น ๆ เช่น การบูชาเทพเจ้าทั้ง
หลายนั้นแหละ”

เมื่อพานิชกระทำพิธีบูชา เป็นที่พอใจแห่ง
พระสุริโยรสเจ้าแล้ว อักลิจึงว่า “ไปเถอะ
พานิช จงเจริญ เจริญสุขเถิด. เมื่อถึงตลิ่ง
จงสวดว่า

“อักลิ ศุกลี

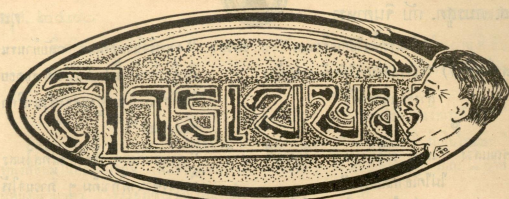
จงโปรดปราน

ให้ของข้าฉัน”

ข้าวของที่ศูนย์หายไป ก็ระคนกันตามเกม”

พานิชปฏิบัติตามแนะนำ และก็ได้ผลสม
ประสงค์ เมื่อถึงบ้านแล้ว พานิชจึงโฆษณา
ชักชวนเพื่อนฝูงให้กระทำพิธีบูชา กุลมณฑล
วาร์ เพื่อสิริมงคลของคนต่อไป
ผู้ที่ไค้สัจยกถานแล้ว จงเปล่งเสียงอวยชัย
แก่ ศุกลี อักลิ เทอญ

อุล ! อุล ! อุล !

ครูหนึ่ง เมื่อได้อธิบายวิธีบวกให้นักเรียน
ในชั้นฟัง เห็นว่าเข้าใจกันดีแล้ว จึงหันไปถาม
เด็กชายเจ็ด ซึ่ง เป็นเด็ก ที่ เล็ก ที่สุดใน ชั้น ว่า
“ถ้าเขยมีสตางค์ ๕ สตางค์ มารดาขอให้
อีก ๔ สตางค์ เขยจะมีสตางค์รวมกันเป็นกี่
สตางค์”

เด็กชายเจ็ดตอบโดยฉุนว่า “แล้วกันซี !
ทำไมคุณครูต้องพูดโกหกด้วยซี แม่ผมไม่
ได้ให้สตางค์ผม ๔ สตางค์นี้ ให้ ๓ สตางค์
เท่านั้น”

แม่ครูรู้สึกโกรธมาก ขณะที่ เด็ก ชาย
ฉลาดๆคนหนึ่ง จึงพูดด้วยความโทสะว่า
“แหม ! อะไรช่างเขยยังงี้ ถ้าฉันเป็นแม่
ละก็อาจจะเขยให้.....”

เด็กชายฉลาดๆพูดตอบทันทีทันควัน “ยังงั้น
ก็เขยมาชชบ เวลานี้ ผมมีแค่พอ แม่ผม

ยังไม่มีเลย”

บ. ตันสวัสดิ์

ผู้มากรู้ “การผ่าตัดเป็นอันตรายจริง ๆ หรือ
คุณหมอ”
คุณหมอ “โอ เย่ล่ะเลย คุณจะย้ายที่
อันตรายในการผ่าตัดได้เพียง ๓๐ บาท
เท่านั้น”

สาวใช้ ได้รับคำสั่งจากคุณนายว่าถ้าใคร
มาหาขอกว่าไม่อยู่
ผู้มาเยี่ยม “คุณนายไม่อยู่จริง ๆ หรือ”
สาวใช้ “จริง ๆ ค่ะ ถ้าไม่จริงละก็ ใน
ระหว่างที่เกิน กลับบ้านคิดค้น คงจะ
หลงทางเป็นแน่”

ภรรยาผู้รักง่วงนอนจึงขอกับสามีว่า

ส. ภมรสุต. กับ จินตาทรร.

ทุก

“คิดฉันจะขันไปบนเรือนละ”
สาม (ทีโง) “แล้วหล่อนจะไม่กลับลงมาข้าง
ล่างอีกแน่ละหรือ”

๐ ๐ ๐

คุณแสง “แหม มีวิวงาม ๆ เลียบกายที่ สาม
ไม้ไผ่เอากล้องมา”

คุณสว่าง “ผมก็เหมือนกัน ลืมสนิทก็เกือบ”

คุณแสง “คุณลืมอะไร”

คุณสว่าง “วิศิก และโซคา”

๐ ๐ ๐

คนขับรถยนต์ ขับรถไปไหนชายผู้หนึ่ง
จึงถูกตำรวจคุมตัวไป ในระหว่างทาง คนขับ
รถยนต์พูดขึ้นว่า

“คุณ รัตนดินเดินถูกทางก็ ๆ เมื่อ
ชายคนนั้นวิ่งมาชนรัตนดินเองแล้วท่าน
ยังจะหาว่าฉันเป็นคนผิดอีกหรือ”

ตำรวจ “ก็ผิดนะซี”

คนขับรถ “เพราะอะไร?”

ตำรวจ “เพราะบิดาเขาเป็นผู้บังคับการ
ตำรวจ พี่ชายเขาเป็นนายสำรวจวัค
แขวง และฉันเคยไปเดินเที่ยวเล่น
กับน้องสาวเขาเสมอ ๆ”

ส. ภมรสุต

๐ ๐ ๐

ภรรยา “งามจริงนะพ่อคุณ กลับบ้านจน
ตึกกันถึงเพียงนี้! ฉันต่างตารอคอย
ให้พ่อ กลับบ้านอยู่จนสองชั่วโมงก็กา
เต็ม ๆ แน่”

“ส่วนฉันต่างตารอคอย อยู่ที่สโมสร
ถึงสองชั่วโมงก็กาเต็ม ๆ ภาวนาให้
หล่อนนอนหลับเสียเหมือนกันแหละ”

๐ ๐ ๐

หนูแหว “ซอซนมยัง ๓ ยอนนี่ละ”

คนขาย “วันนี้คงมีคามากขึ้นอีก ๓ สติงค
ซนมยังขึ้นราคา”

หนูแหว “งั้นซอซนมยังเมื่อวานนี้แหละดิ”

๐ ๐ ๐

บรรจง “ถ้าฉันจะลักขโมยหล่อนก็ ๗ หล่อน
จะร้องให้คนช่วยไหม?”

วิจิตร “อ้า — อ้า — แม่ฉัน กำลัง เจ็บมาก
และหมอ ก็บอกไว้ ด้วยว่า อย่าให้ มี
อะไรตกใจแก่เป็นอันขาดก็เกือบ”

๐ ๐ ๐

บัก “ท่านทอนเงินให้ฉันผิดแล้วละ”

เสมียน (โกรธ) “ก็แรกทำไมถึงไม่พูดเสีย
ก่อนล่ะ มาพูดเอาเดี๋ยวนี้ มันสาย
เกินไปเสียแล้ว”

บัก “ได้ ไม่เป็นไร ฉันจะเก็บเอาไว้อะ

พ.ศ. ๒๔๗๐

สารเชชม

ที่แท้ ท่านทอนให้ฉัน เกิน มา ๕ บาท นายคำรวร
แน่”

จินดาหรา

๐ ๐ ๐

นักประพันธ์ ผู้หนึ่ง ขณะเมื่อ กำลังนั่งอ่าน
หนังสืออยู่ในห้องสมุดนั้น พระเอมีสตรัสสาว
ผู้หนึ่งเข้ามาหา จึงร้องเซอเซอญูให้นั่งแล้ว
ถามว่า

นักประพันธ์ “คุณมีอะไรอะไรไม่ทราวยครับ”
สตรัสสาว “ก็ฉันได้ทราวย ว่า คุณ เป็น นัก
ประพันธ์ จึงได้มาคุยกับคุณ
สักหน่อย”

นักประพันธ์ (คุยซอว) “จริงเชียวครับ คุณ
ผมเป็นนักประพันธ์”

สตรัสสาว “ก็ฉันเชื่อว่า คุณคงได้รัยความ
ชมเชยจากท่านที่เป็นนักอ่าน”

นักประพันธ์ “ยังไปกว่านั้น ผมเคยได้รัย
บัตรอ่านที่หัวน้ทุกทั้ง ๒๐-๓๐ คมย”

๐ ๐ ๐

ครูจอน “ก่อนที่ครูจะทำโทษหรือลงโทษใคร
จำเป็นต้งได้ส่วนกุเสียก่อนว่า ใคร
เป็นผู้ถูก และใครเป็นผู้ผิด”

นายแ้ว “งั้นคุณครูทำโทษชวทหมักในถาน
ทมนยังอาจหล ลกเขยอนเสอผมหมกท
เถอะควย”

๐ ๐ ๐

“ฉัน ต้องปรยแเกใน ถาน ที่ ชัย
รยณครูชยเสอไฟฟ้า ของหลวง
เสยหาย”

คนชัยรย “นายจะปรยเป็นเงินเท่าไรควย”

นายคำรวร “๓๕ บาทนะ ชัย มีเงินไหมล่ะ”

คนชัยรย “ทยยเอาชนยควย โยละ ๓๐ บาท
ส่งให้”

นายคำรวร “ฉันไม่มีทอนให้แเก”

คนชัยรย “งั้น รอ ให้ ผม ชัยรยไปชย มัน
อึกเสอชควยระ ไร ไม่คองทอน”

สรินวล

๐ ๐ ๐

สหายสองคน ๆ หนึ่งชอ เยม คนหนึ่งชอ
เยก เป็นชวชยานนอก เข้าไปในกรงเพื่อจะ
ชยววิของคนที่นำมาควย ครนเวลากลางคน
ก็ไปเชาห้องนอนทโยเคดเพื่อระ ไรพดอ่อนร่ว
กาย แต่เสอญูห้องนอนก็เหลือแต่เพียงห้อง
เคียว ผู้จัดการจึงชอให้นอนในห้องเคียวกัน ก็
เป็นอันว่าได้คดลงตามคำของผู้จัดการโยเคดนั้น

ใน ตอนหัวค่ำ เกลอส ทั้งสองได้ คม น้ำเมา
ซึ่งมี นามว่า “โรง” เข้าไปมาก แล้ว ก็เสย
หลยไปคยกันทงค้ ครนคดคกเข้า ทคเยพ
คนชยเห็นทคเยกเยกยังหลยอย่ จึงปลดให้ลค
ชยและพคว่า “แะ ชยเกลอสแแกว แก
ทำไมหลยง่ายนักล่ะ”

ทคเยก “เปล่าคอก กันยงไม่ได้หลย เพียง

แต่ลอง นอนยืตาคูเท่านั้น”
 ทิศยม “อย่างนั้นขอยืมเงินให้กินชื้อเหล้า
 กินอีกสักขวดซิ”
 ทิศยม “เสียใจจริง กินยังหลับอยู่อย่าง
 สนิททีเดียว”

๐ ๐ ๐

ไต่กิ่ง หายสาธิตมา คนหนึ่ง ในขณะ
 ถัดทางเสือเืองมุ่งตรงไปยังที่เคยหลับตา พุก
 เสี่ยงอ้อแอ้ ลั่นโกส่นว่า “ซี คินวินทำไม
 มินข้างฉิวจริง”

ลูกเรือคนหนึ่งนั่งอยู่ทางหัวเรือกำลังนั่งคิด
 คำพาลของคิกรัสวาท ไต่ คิมเมื่อก่อนลงเรืออยู่
 ไต่ ยืนและสอคินว่า “ฉิวักซาโยเสียว”

ไต่กิ่ง “ซาก็ยังไม่ไหวอยุ่”

ลูกเรือ “ไม่ไหวก็ลองทงมวนซิ”

ไต่กิ่ง “ฟังงานะซี”

ลูกเรือ “ฟังงักก็หลีกแรวซี”

พอซาคำไต่กิ่ง ก็ถอยพั้งงาออกจากทาง
 เสือ ลูกเรือก็ถอยคหลักแรวออกจากแคมเรือ
 แล้วถ่วงรีเข้าหากัน ๑๘ ๖.....

๐ ๐ ๐

นายตรวจตรวจรางวัลของพลูผู้หนึ่ง เห็นผู้
 โทยสารชนก ๒ กำลังนั่งหลับอยู่ จึงปลุก
 ให้ตื่นแล้วชักชวนเพื่อจะตรวจ ผู้ โทยสาร

ค้นหาตัวเสี้ยนนานแต่หาพบไม่ นายตรวจจึง
 พลุ่ยออกว่าคานูจึงยังคัยว่า “เห็นทางที่แก
 จะต้องกระทำมื่ออยู่สามอย่าง แกคอยฟังให้ คิ
 และจงเลิก เขา อย่างหนึ่งในสาม ตามชอโย
 คือ ๑ แกต้องให้ ตัวฉินเขยวน ๒ แกต้องเสีย
 ค่าโดยสารใหม่ ๓ แกต้องลงจากรถคินกันที่
 เมื่อเวลาารถหยุดที่กระถางเงิน.”

ผู้ โทยสาร ทำเป็น คิน หาตัวอีก ครึ่งหนึ่ง
 ในที่สุดก็ค่อย ๆ ควักตัวออกมาจากกระเบ้าเสื่อ
 ขึ้นให้นายตรวจและพุกว่า “ผมก็เลิกเขา
 อย่างหนึ่งแล้วครัยคิ ท่านต้องกินข้าวให้
 น้อยกว่าที่ท่านเคยกิน และต้องกินให้มากกว่า
 ที่ท่านเคยเดิน มีฉินนกระผมขอเคื่อนว่าให้
 ระวังพงกระติของท่านจะระเือก”

๐ ๐ ๐

เงินผู้หนึ่งโดยสารเรือ จะไปบ้านนอกค้าปล
 หนึ่ง ไต่เขาพยาบาลทางเขียบผกหระเข้าใส่ของๆ
 คนแล้วก็เอาหนนหัวนอนหลับไป ไต่ มีผู้ร้าย
 ฉลาดผู้หนึ่งใช้ตะ โกรตคิทางเขียบเสีก่อนแล้วก็
 ค่อย ๆ ยกเอา กระเบ้าไปไต่ พร้อมทั้ง ทางเขียบ
 ที่คิอยู่ด้วย ครั้นเงินเจ้าของคนนั้นเห็นกระเบ้า
 หายก็รู้ สึกแปลกใจจึงคลำคิระที่ยังทำหนาคินาร
 ใหญ่ แล้วร้องว่า “น้องหรือไม่ซำยอว”

วิธยานุวัตร

ของ

นางสาวเผ่ง พุทธรัตติ

ทั้งนี้สำหรับไว้กิน มักจะหกหรือแห้ง
ไว้ ๑๕ ชั่วโมง เหล้าขานากใหญ่ ๆ ใส่ น้ำ แล้ว
คว่ำลงในชามหรืออ่าง มีที่ขย่ำให้ขย่ำ
และปากขวดสูง กว่าก้นชาม หรืออ่างเล็กน้อย
เมื่อน้ำไหลลงในอ่าง พอท่วมปากขวด น้ำ
นั้นจะไม่ไหลลงอีกจนกว่าน้ำที่ขย่ำอยู่ในอ่างจะ
งวดลง

พองสะชูที่ซึกเสี้ยนแล้วบรรจุกระบอกกลี
วกลั่นไม้ ก้นตัวสัตว์ ที่กินคอกและผลไม้ ไม้
และเป็นย้อยอย่างคึกของคันทุกหลายมาก

หมักแกลง ที่จะเขียน ผ่าแก้ว หรือกระดาก
แก้ว ถ้าจะให้ล้นง่ายจงเติมน้ำลงเล็กน้อย

โลหะธาตุทุกชนิด เช่น ทองแดง ทอง
เหล็ก หรือเหล็ก ถ้าต้องการทำเครื่องหมาย
แล้ว จงผสม น้ำหมักคันทุก

เกลือ แอมโมเนีย (Ammornic Salt)

๓ ส่วน

เกลือทองแดงของกรรณน้ำส้ม (Acetic
of copper) ๓ ส่วน เขม่าไฟ ครึ่งส่วน

น้ำกลั่น (Aqua destillata) ๓๐ ส่วน ผสม
ให้เข้ากัน ใส่ขวดทิ้งไว้สัก ๖-๗ วัน จึง
ใช้แต่ เมื่อเขียน ลงในเนื้อโลหะธาตุ แล้ว ต้อง
ปล่อยให้แห้งไปเอง ถ้าแม้ยังเป็นรอยติด
ไม่ทั่ว จงเขียนซ้ำลงไปอีกสัก ๓-๔ ครั้ง

ถ้าจะทำน้ำเชื่อมให้หมักคันทุกต่าง ๆ จงผสม
ทิ้งค่อไปนี้

นางสาวแฝง พหุรัตน์

กุล

๑. กลิ่น ช็อกโกแลต ช็อก โคลเลต ตั้งออกจขกสือออกแล้วล้างด้วยโซดา
๑ ออนซ์ น้ำสะอาด ๑ ปั้น ไข่หนึ่งฟอง

(เฉพาะไข่ขาว) ขึ้นช็อกโกแลตให้เลี่ยน
แล้วควนปนเข้ากับไข่ขาวให้เข้ากันดี ผสม
น้ำตาลไปทีละน้อย ๆ ที่สุกเติมน้ำเชื่อมลงไปจน
ส่วนผสมทั้งหมดครบ ๔ ปั้น

๒. กลิ่นกล้วยหอม น้ำเชื่อม ๖ ปั้น
หัวน้ำมันกล้วยหอม ๒ ช้อนกาแฟ กรดน้ำส้ม
(Fartaric acidcryst) ๓ ช้อนกาแฟ ผสมกัน

๓. กลิ่นผิวส้ม หัวน้ำมันผิวส้ม ๓๐ หยด
กรดน้ำส้ม ๔ ช้อนกาแฟ น้ำเชื่อม ๓ แกลลอน
ก่อนที่จะผสมกันจงควนหัวน้ำมันผิวส้ม กับ
กรดน้ำส้มให้เข้ากันเสียก่อน

ถ้าจะให้เย็นกลิ่นอื่น ๆ ใช้อย่างวิธทำ
กลิ่นกล้วยหอมก็ได้ แต่ใช้หัวน้ำมันหอมที่
ต้องการแทน เช่น กลิ่นสตรอว์ กลิ่นนมแมว กลิ่น
มะลิ เป็นต้น

น้ำเชื่อมใช้น้ำ ๑ ปั้น (ประมาณสอง
ถ้วยชานชากลาง) ค่อน้ำตาลหนัก ๓ ปอนซ์

ไม่ กอกรุ่นน้ำมันสน ไข่คุรหนูได้ก็

เครื่องไม่ ททาสีไว้แล้ว ถ้าจะประสงค์

เกดตีความไว้เพนกาหาร

๓. จนมยังสด หรือหมัสม ถ้า ระคตให้
เย็นขึ้นบาง ๆ จง รุ่มมีกลงในน้ำร้อน และ เอา
ทางคมลงก่อน

๔. ถ้าจะต้อมใช้ร้าวและไม่ให้ ใช้นั้น
ติดกันภาชนะหรือไหม้ จงใช้ คมด้วยน้ำเกลือ
ใช้เกลือประมาณ ๓ ช้อนกาแฟต่อน้ำครึ่งขวด
เย็นก็ แต่จะมีรสเค็มเล็กน้อย

๓. กุ้งฝอยสด ๆ ที่ไม่ค่าง ถ้ายิบจะกระดอม

๔. ถ้าจะใช้ ย่างมะระกอก หรือคิน ประสิว
ทาเนอสก เพอมีให้เหนียว ก็ใช้ ได้ก็

๕. ถ้าจะไม่ใช้ย่างมะระกอกหรือคินประสิว
จะใช้ น้ำส้ม กับน้ำมัน เล็กน้อย ผสมกันเทวด
ให้ทั่ว แล้วทิ้งไว้สัก ๒-๓ ชั่วโมง หรือ
มีเดนั้นจขทยให้ทั่ว ก็ใช้ ได้ก็

๖. เนื้อสดที่ยังไม่ได้ประกอบอาหารควร
แขวนไว้ดีกว่าใส่จาน

๗. ปลาสด ๆ จะ ชุบ แขนงทอด หรือ ทอด
เปล่า ๆ นั้นควรล้างให้ผาตเสียก่อน

๘. เวลาต้มปลา ถ้าเติมน้ำส้มหนึ่งช้อน
จะทำให้ปลานั้นสดไม่แตก

๙. ปลาสด ที่แทนนั้น ถ้าตัว ต้องไม่แข็ง

พ.ศ. ๒๔๗๐

วิชานารี

กระต้าง ควงตาใส่ เหยือกมัสีแฉง และ
เกล็ดกล้วย

๓๐. กุ้งก้ามกรามที่สกปรกนั้น ท้องของมัน
เมื่อเหยียบออกแล้วจะอ กลีบที่เดิมอีก

๓๑. เวลา ต้มผัก ที่ หยอกลโยแรกๆ ลงไป
เล็กน้อย หรือเอาน้ำตาลผสมลงนิดหน่อยจะทำ
ให้ มัสีสกปรกขึ้น

๐ ๐ ๐

เกตุทิศคามร

แผนกเสือด้าเครื่องแต่งกาย

ก. สิ่งช่วยเหลือในการซักฟอก

๓. ก่อนที่จะซักเสือด้า ถ้าเติมน้ำมัน
พาราฟีนลงในถังน้ำนั้นซักขึ้นไต่จะทุ่นแรง
ซักฟอกก็มาก

๔. ถ้าเค็มโยแรกๆ ลงใน ถังน้ำที่จะซัก
เสือด้า รอยเขมือบคอและที่ข้อมือหรือรอย
ต่างๆ ง่ายๆ จะหลุดได้ง่าย การซักด้วยไต่ที่
เขื่อนน้ำชา ถ้าทำวันนั้นก็ใช้ได้

๕. เมื่อนำผ้าซักฟอกลงต้ม ถ้าเอา
มะนาวขึ้นใหญ่ ๆ ใส่ลงไปด้วยสัก ๒-๓ ชิ้น
จะทำให้เสือด้าสะอาดก็ และไม่มีกลิ่นเสีย
หายเกิดแก่ผ้าเหล่านั้นด้วย

๖. สิ่งที่ดีและเย็นประ โยชนที่สกปรกในการ
ช่วยเหลือซักฟอกเสือด้า นั้นคือ น้ำประปานอง

วิธีใช้ดังนี้ ให้ ใส่น้ำประปานอง ๑/๒ ยอนต์
ละลายในน้ำ ๑-๓๐ แกลลอน เอาเสือด้าแช่ไว้
คืนหนึ่ง เช้าขึ้นทิ้งไปต้ม ถ้าผ้าสกปรก
มากก็เติมน้ำประปานองอีกแต่อย่าย เสือด้า
จะขาวโดยไม่ต้องใช้สียฟอก และ ไม่ก็ก็มี
ให้เขื่อน

การซักขึ้นคืนเหมาะแก่การซักเสือด้าของ
คนเจ็บมาก หรือจะใช้ ซักผ้าสักทวดก่อน
ก็ได้จะทำให้เสือด้านุ่มก็ ตลอดจนการซักผ้า
หรือลูกไม้ รยีนต่าง ๆ ก็อาจ จะใช้ ได้ ก็ด้วย
เหมือนกัน

ข. การซักฟอกผ้าต่าง ๆ

๓. ผ้าลินิน มีส่วนผสมสำหรับจะต้มผ้า
ดังนี้

ผสมโซดา ๑/๒ ยอนต์ กับน้ำเกลือ ๑/๒
แกลลอน เป็นส่วนที่ ๑

ผสมสระปุระรวมคา ๑/๒ ยอนต์ กับ น้ำเย็น
๑/๒ แกลลอน แล้วจึงไฟจนกว่าจะเดือดเป็น
ส่วนที่ ๒

เสร็จแล้วจึงเทส่วนที่ ๒ ลงในส่วนที่ ๑ คน
ให้เข้ากัน แล้วทิ้งไว้ให้เย็น

แล้วเอาผ้าที่จะซักนั้นชุบน้ำให้ ไชกหรือ
จะฟอกสระปุระทั้งไว้เสียคืนหนึ่งก่อน ก็ได้ แล้วจึง
เอาน้ำที่ผสมลง ไป ในส่วนผสม ดังที่ได้ผสม

พ.ศ. ๒๔๗๐

วิชาน้ำรู้

แล้วข้างต้นนั้นก็หนอย และจึงเอาผ้าขึ้นต้มไว้ประมาณ ๓๐ นาที แล้วจึงเอาขึ้นจะชาวสอากก็ในเมื่อฟอกด้วยน้ำธรรมภาถกครั้งหนึ่ง

๒. ผ้าขนสัตว์ เมื่อซักอย่าถูด้วยสบู่อะไรทำให้เป็นรอยสีเหลือง เป็นครายจะละลายสบู่อะไรด้วยน้ำร้อน แล้วจุ่มผ้าลงไปแช่ด้วยมือเท่านั้น แล้วผึ่งในที่แจ้งจนราว แล้วเอาหวายค้ให้ทั่วเพื่อให้ขนฟูอย่างเดิม

๓. ผ้าเช็ดหน้า ถ้าเป็นผ้าธรรมภาจะซักก็ง่ายมาก ก่อนที่จะซักจงแช่น้ำเกลือเสียก่อน แล้วจึงซัก จะทำให้สีเหลืองปนเปื้อนออกหมด

ชนิดแพรว ถ้าเย็บมากให้แช่ด้วยน้ำอุ่น ๆ แล้วขยำในฟองน้ำสบู่อุ่น ๆ อย่าต้ม หรือซักในน้ำร้อนจก

๔. ลูกเท้า ลูกเท้าแพรว ที่เย็บอันเกิดจากการถูไปมากขีรของเท้าขึ้น จึงมีขมระลอกที่รอยเย็บแล้วจึงซักในน้ำสบู่อุ่น ๆ

ค. การย้อมผ้าต่าง ๆ

๑. ถ้าจะย้อมให้เปลี่ยนสีน้ำเงิน จงซักแพรวหรือผ้าที่จะย้อมให้สะอาดแล้วแช่ลงในน้ำผสม

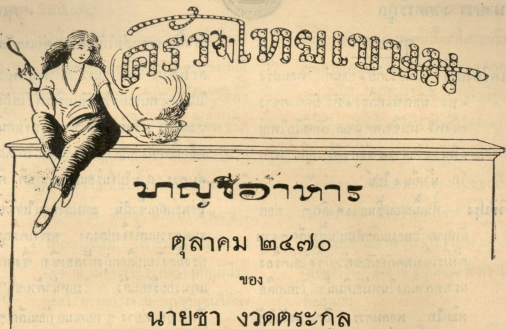
ซินดีแล้ว้วยเอาขึ้นผึ่งโดยเร็วให้เอวไปแคชผสมกับน้ำท่าต้มและใส่กรดกำถันเล็กน้อย แล้วจึงเอาแพรวหรือผ้าที่ซักสะอาดแล้วย้อมลงในน้ำผสมนั้น แล้วเอาขึ้นผึ่งไว้ให้แห้ง หรือใช้ซักน้ำขี้เถ้า ๆ ให้หมด ๆ ก็ได้ แล้วต้องย้อมในน้ำผสมอีกครั้งหนึ่ง ครึ่งมีส่วนผสมคือใช้ดินครามหนัก ๑ ปอนด์ โขแค ๒ ปอนด์ สารส้ม ๓ ออนซ์ น้ำสะอาด ๑ แกลลอน ให้เอาแพรวที่มรดกกับน้ำผสมนั้นมีสีสดตามต้องการ

๒. ถ้าจะย้อมแพรวเปลี่ยนสีเหลือง ใช้ผ้าขาวขาวพอสวมครว สารส้ม ๑/๔ ปอนด์ ให้เอาผ้าแพรวใส่ต้มด้วยเป็นเวลา ๒-๓ ชั่วโมง แล้วเอาขึ้นผึ่ง ๑/๒ ปอนด์ผสมลงไปยังไฟต้มให้ร้อนจนมีสีสดก็

๓. ผ้าแพรวเก่า ถ้าจะ ย้อมให้ใหม่ จงใช้ฟองน้ำดูแพรวนั้นด้วยน้ำอุ่น และสระแล้วจึงเอาผ้าแห้งดูตามคำแนะนำอีกครั้งหนึ่ง แล้วเอาเตาวิค ๆ ตามคำแนะนำข้างนอกเอากะดากขาง ๆ วางที่ขยบนแพรวที่จะรัดนั้นด้วย

๔. แพลขาว ถ้าเย็บมากให้ ใช้ผ้าอุ่น ๆ แล้วเอาแพรวนั้นแช่ แล้วขยำให้ฟองสบู่อุ่น ๆ อย่าต้มหรือซักในน้ำร้อนจกเป็นอันขาด

มานูชีอาหาร

ตุลาคม ๒๔๗๐

ของ

นายชา งามดระกุล

อุปอณาถา

กึ่งผิง

ไก่อักบมักโรน

ผลแอบเบิ้ลกับซอสคัสตาต

เกล็ดวชชาทำครว

อุปถัมภ์

เครื่องปรุง เนื้อวัวดิบ ๑ ปอนด์ หอมฝรั่ง
๑ หัว ผักกาดเหลือง ๑ หัว ผักกาดขาว
ครึ่งหัว มะเขือเทศ ๒ ผล ผักชีใบใหญ่
๑ ต้น เค้าสวร์ ๑ ช้อนโต๊ะ เกลือ พริก
ไทย น้ำเย็น ๕ โป้น

วิธีปรุง หั่นเนื้อเป็นชิ้นบาง ๆ เล็ก ๆ ปอก
ผักกาดกับหอมแล้วหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ รวม
ทั้งมะเขือเทศกับผักชีด้วย จึงใส่เครื่อง
ปรุงเหล่านั้นลงในหม้อเค็มน้ำ โรยเกลือ
พริกไทย พอส้มควรว บดผัสมือให้
สนิท คั้นไฟเคี่ยวรวม ๆ ไปสัก ๓-๔ ชั่วโมง
เมื่อจนจะรับประทานจึงชาว
เข้า ให้สอากแล้วผสมลง ไปใน หม้อ
เคี่ยวจนเข้าสุกนุ่มก็ เป็นเสร็จการ

กุ้งผิง

เครื่องปรุง กุ้งก้ามกราม ๑ ตัว เนย ๑ แอสน์ เครื่องปรุง
ครึ่ง ชีสขาว ๒-๓ ช้อนโต๊ะ ไข่
ไก่ ๑ ฟอง น้ำมันงาครึ่งผล ผักชีใบ
ใหญ่สับเล็ย ๑ ช้อนชา หัวหอมสับ
เล็ยครึ่งช้อนชา ขนมะขามขมขม ผง
ลูกจันทน์เทศ เกลือ พริกไทย

วิธีปรุง ผ่ากุ้งออกตามยาวเป็น ๒ ซีก และ

เอาเนื้อออกมาสับให้เล็ยค ตักเนยใส่
ลงในหม้อ พอร้อนจึงใส่หัวหอมเจียว
ไปสักครู่หนึ่งอย่าให้ไหม้เกรียมจึงใส่กุ้ง
ชีสขาว ผักชี น้ำมันงา ลูกจันทน์
หอยมือหนึ่ง กับ เกลือ พริกไทย พอ
สัสมควรว กวนไปจนร้อนแล้วเข้ากันดี ก็
ใช้พอนแตกเข้ากัน ผสมลงกวนไปด้วย
จนสากจนแห้งจึงปลงลง บรรจุเครื่อง
ปรุงลงในเปลือกกุ้งทั้งสองซีก ซึ่งคก
แต่เรียบร้อยแล้ว โรยหน้าด้วยขนม
ขี้ผึ้ง ขึ้นแต่บาง ๆ หยคเนย ก้อนเล็ก ๆ
ลงบนนั้น ๓-๔ ก้อน แล้วผิงไฟอ่อน ๆ
ประมาณ ๑๕ นาที เมื่อเหลืองก็แล้วจึง
ลวกด้วยน้ำจืด ปรคัยประคาลให้งามด้วย
ผักชีใบใหญ่ทอด

ไก่กับมัทโรน

เครื่องปรุง ไก่อ่อน ๑ ตัว มัทโรน ๑/๔
ปอนด์ ชีสมะเขือเทศ ๑/๔ โป้น ชีส
แฮสเซียนบอส ๑/๔ โป้นน้ำมันงา ๒-๓
หยก เกลือ พริกไทย

วิธีปรุง ล้างไก่ให้สอากเกลี้ยงเกล่า ใส่
หม้อต้มกับน้ำสต็อกจนสุก จึงตักขึ้น
ตักเป็นชิ้นใหญ่ ๆ สำหรับรับประทานคน

พ.ศ. ๒๔๗๐

ครัวของไทยเขมม

ละชั้นใส่มีกโรนลงในหม้อน้ำเกลือที่กำลังเดือดก็ไปจนสุกนุ่ม จึงปลงลงเตาใส่ตะแกรงหรือกระชอนลึ่งไว้ให้สะเด็ดน้ำ แล้วตักเป็นท่อนสั้น ๆ ซอสทั้งสี่อย่างผสมรวมกันลงในหม้อ ยกขึ้นตั้งไฟให้ร้อน แล้วใส่ ชั้นไก่ลงไป ด้วยมีกโรนปรุงรสด้วย เกลือ พริกไทย น้ำมะนาว ให้กลมกล่อม แล้วรวมไฟไปประมาณ ๑๕ นาที เมื่อจะรับประทานจึงตักมีกโรนกองไว้ตรงกลางจาน ล้างชั้นไก่ทิ้งทิ้งรอย ๆ แล้วราดซอสทิ้งจนทั่ว

ผลแอปเปิลกับซอสคัสตาต

เครื่องปรุง แอปเปิล ๑ ผล แยมราสเบอรี่

(Raspberry Jam)

สำหรับซอส นม ๑/๒ ปายน์ ไข่แดงไข่

ไก่ ๒ ฟอง ไข่ขาว ๑ ฟอง น้ำตาล

ทราย ๑ ช้อนหวาน

วิธีปรุง ปอกเปลือกผลแอปเปิลแล้วคว้านรอยๆ

ทั่วด้วยมีกปลายแหลม เป็นวงกลม

แคะเอาไส้กับเมล็ดออกให้หมด ระวัง

ทำเขาๆอย่าให้เนื้อแตกเสียจะเลอะเทอะ

ไม่นำมารับประทาน มันเปลือกที่ปอกออกเป็นสายยาวเข้าให้แน่น ทำเป็นรูปอกปากช่องที่คว้านไว้ในวันนั้น แล้วเรียงแอปเปิลเหล่านั้นลงใน รังถึงนึ่งไปจนนุ่มและเยิ้ม จึงค่อย ๆ ตักชั้นลำคียบใส่จานเย็บรูปอก ตักแยมบรูลงในช่องนั้น แล้วราดรอย ๆ ด้วยซอสคัสตาต ซึ่งลดย่อยนเปลี่ยนแปลงเครื่องปรุงอย่างเสียบ้าง เพื่อให้ คนและมีรสหวานพอเหมาะ

เกี๊ยวตำทำครัว

วิธีเลือกซื้อปลาสด

ปลาที่ใช้ปรุงอาหารควรจะพยายามใช้ปลาที่สดที่สุด เพราะปลาสดมีเนื้อแข็งและมีรสโอชะมาก—แม้จะยังไม่ทันเผา ซึ่งบริโภคเป็นไทย—ก็ใช้ปรุงอาหารไม่ไ้ก็ เพราะเนื้อจะยุ่ย และไม่มึนรสชา

การเลือกปลาก็ด้วยวิธีที่กล่าวมานั้น ไม่เป็นการที่ใช้ ได้ถูกต้องแน่นอน เพราะปลาที่เขาแช่น้ำแข็งไว้ขายนั้น บางทีเมื่อคว่ำดู มีกลิ่นเหมือนเป็นปลาสด คว้านเอาออกจากน้ำแข็งมา

นายชา จวดตระกูล

กุล

สักครู่หนึ่ง จะ همینน่าทันที

โดยการล้างน้ำหลาย ๆ ทน หรือแช่น้ำไว้

ปลาสดนั้นจะลึงเกิดไตด้วยมีเกลือเรียบ คา

นาน ๆ เพราะวิธีนี้จะทำให้รสโอชะของปลา

โปนแจ่มใส ผิวหนังนุ่มแลชิ้น

หมดไป ทางที่ดีควรล้างพอสมควร แล้วใช้

ปลาที่เกล็ดหลุดแลสะอาด ใสหนังแห้ง

ผ้าสะอาดชุบน้ำ เช็ดตามตัวให้ทั่วหลาย ๆ ครั้ง

แข็ง คาตามลึกลงไปนั้น เป็นปลาที่จวนเน่าแล้ว

เมื่อสะอาดแล้วก็ควรใช้ตะกอกหรือ อย่าง จิ้งจางลง

การทำปลา

ย่นผ้าขาวบางแห้ง ๆ เอาชายผ้านั้นซับน้ำออก

ปลาที่ใช้ปรุงอาหาร ไม่ควรทำให้สะอาด

ให้ทั่วแห้ง แต่ถ้าจะใช้ต้ม ก็ไม่ต้องซับน้ำ

ให้แห้ง

๒๒๗ ของใจแต่จะเป็นความจริงแก่ท่าน แม้ท่านทดลองแล้ว ก็ไม่มีความจริง
เลย นอกจากธรรมเท่านั้น ท่านควรรักธรรมมากกว่าเกิด

ของ ค. ส. พิษณุภาค

อินทวาที

ข้าพเจ้าเห็นว่าการที่คิดเช่นนั้นเป็นการประมาท
โดยแท้ ข้าพเจ้าเห็นว่าอนิจจัง เป็นของไม่เที่ยง
ความตายอาจมาถึงตัวเราในเวลาใดก็ได้ ท่าน
ว่า “น้ำขึ้นให้รีบตัก” ฉะนั้น ข้าพเจ้ายังมี
ชีวิตอยู่ ก็จำเป็นต้องรีบตักความสุขฉุนนั้น วัน
พรุ่งชีวิตจะเป็นของเขหรือของเราอีกเหลือเรา

การมีรถยนต์นั่งตากลมเย็นเป็นการหย่อน
ใจในคราวว่างก็ เป็นความสุขอย่างหนึ่งซึ่ง
ข้าพเจ้ามุ่งหวังอยากจะมีรถยนต์นั่งตากลมกับ
เขาสักคัน ได้มาถึงผลสัมฤทธิ์พร้อมด้วยความ
เลื่อมใสความศรัทธา ตั้งแต่รถยนต์เร่ (Taxi) ได้
ยุติ ชันใน กรุงเทพมหานคร หลายอย่าง
หลายชนิด พร้อมทั้งให้ ข้าพเจ้าเลือกได้
ตามความพอใจ ทั้งรถดีกรดีใหญ่ อดุมีเนียม

ข้าพเจ้าไม่ได้เห็นเงินเป็นพระเจ้าอย่างเรา
ท่านเขาใจ ข้าพเจ้าเห็นเงินเป็นพระเจ้าแห่ง
ความสุข มีเท่าใดใช้ จ่ายบำรุงความสุขโดย
ทางที่ชอบเท่านั้น มีเพื่อนบางคนเห็นว่าข้า
พเจ้าก็คิดผิด เป็นการตั้งอยู่ในความประมาท
ไม่นึกถึงวันข้างหน้า แต่เป็นการตรงกันข้าม

कुल

ชมก๊ก ข้าพเจ้าขอทวงความกระหายอยากรู้
อยากเห็นไว้แก่ท่านไปพลางก่อน เพราะ ‘เสีย
ปากว่าไม่เท่าตาเห็น’ ขอลืมหักความแค้น
เพียงว่า ความศรัทธาที่จะขอผลลัทธิอะไรของ
พิภพใด ๆ โดยการซื้อขนมกินนั้น ไม่สมหวัง
ด้วยเป็นโชคคี่ของข้าพเจ้า เมื่ออุปพบบัณฑิต
รักคนหนึ่ง เขาปรนข้าพเจ้าเสียสมัครใจ โดย
ไม่ต้องควักสตางค์แม้แต่สักเม็ด ข้าพเจ้ากล่าว
ขอบบุญเขาตามธรรมเนียม ยังมีหน้าข้าพเจ้า
ปล่อยเลยเถิดออกปากไปว่า ถ้ามีอะไรจะใช้
ก็ขอให้บอกนะอย่าเกรงอกเกรงใจ เพื่อนข้าพ
เจ้าได้ทำ ศรัทธากระตาค้นเห็นหนึ่งส่งให้ กล่าว
ว่า “เจ้ารักการเร่ร่อนให้เกิด ก็นักถูกยึด
มาอีกต่อหนึ่ง” ข้าพเจ้ารับมาคลุก อันตัวที่
อีกแล้ว พวกเราจะเหมาะให้เป็นนักฟุตบอลให้
ได้ มันเป็นสิ่งก่อกวนกันข้ามกับข้าพเจ้าเสีย
จริง คนชอบฟุตบอลน้อย ๆ จะมาหนุนหนุนนี้เสีย
ให้เป็นนกชนทองให้จริงได้

ท่านว่า— พลังปากเสียศีล— จึงขอชดเชย
หัวใจอันตระเวาที่ตามความของคณะ ถึงต่อไปนี้
๓. สุกกถาและสองพี่น้อง ผู้เขียนนิมิตร์พัว
พัน อากาโรยไปเข้าแซกแซง ฉบบยของค

โปรดคอยอ่าน

หนังสือพิมพ์ไทยเชชมฉบับพิเศษ

เฉลิมพระชนมพรรษา

พ. ศ. ๒๔๗๐

ใน

ฉบับประจำเดือน พฤศจิกายน นี้